

Kahramanmaraş
Belediyesi

Baskıya Hazırlayan
Cevdet KABAKCI

Tashih
Uzm. Murat ARAPGİRLİ

Takım No
978-605-85898-0-3

ISBN
978-605-85898-2-7

Baskı
Dergah Ofset İnş. Oto. San. Tic. Ltd. Şti.

Kapak / Sayfa Tasarım
Halil AYDIN
Şükran İŞÇİ

Görsel Yönetmen
Uzm. Eshabil YILDIZ
Mehmet CANLI

Fotoğraflar
KUDEB Arşivi
Yaşar ALPARSLAN Arşivi
Serdar YAKAR Arşivi
Sertaç AKKUŞ
H. Mehmet KERTEL
Mehmet KIRMIZIKAYA
Halil AYDIN

Mali İşler
Celal BOZDAĞ
Kadir ÇAKMAK
Beytullah KÖŞKER

İletişim Adresi
Kahramanmaraş Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
Tel.: (0344) 228 46 00
kultursosyal@kahramanmaras.bel.tr
www.kahramanmaras.bel.tr

Birinci Basım Mart 2013

Bu Eser Kahramanmaraş Belediyesi'nin Bir Kültür Hizmetidir.

Serdar YAKAR

KAHRAMANMARAŞ'IN ÖYKÜSÜ

(Mahalle, Cadde, Bulvar, Sokak ve Parklar)

CİLT II

KAHRAMANMARAŞ

2013

Serdar YAKAR

1965'de Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra 1983'de M.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü kazandı ve buradan 1987'de mezun oldu.

İlk yazı çalışmaları **Erciyes** Dergi'sinde 1983'de yayınlandı. Üniversite öğrencilik yıllarında **Milli Gazete'de** "Gençlik" ve "Kültür Sanat" sayfaları hazırladı. "**Kadın ve Aile**" ve "**Gül Çocuk**" dergilerinde yazı işleri müdürü, **Timaş Yayınları**'nda editör olarak çalıştı.

Yazı çalışmaları; İslam, İlim ve Sanat, Altınoluk, Kadın ve Aile, Gül Çocuk, Sur, Mavera, Uzunluk, Kurtuluş, Dört Mevsim Maraş ve Alkış gibi dergilerde yayınlandı.

Vatani görevini 1991'de Güney Deniz Saha Komutanlığı'nda tamamlayıp 1992 yılında memleketine dönerek Kahramanmaraş Belediyesi'nde memur olarak göreve başladı. Bir süre Belediye Özel Kalem Müdürlüğü görevini vekaleten yürüttü. 1993 yılında atandığı Yazı İşleri Müdürlüğü görevini aralıksız olarak 12 yıl sürdürdü. Aynı zamanda Belediye Memurları Sendikası (BEM-BİR-SEN)'in şube başkanlığını da yaptı.

Bir grup arkadaşıyla birlikte kurduğu Ukde Basın Yayın ve Organizasyon bünyesinde haftalık "**Ukde Haber**" gazetesi ve "**Kurtuluş**" dergilerini çıkardı. Kitap yayıncılığı yaptı. Yerel yayın yapan Yunus TV'de haftalık "**Ukde Sanat Edebiyat**" programları hazırladı.

Birçok sivil toplum kuruluşunun üyesi veya kurucuları arasında yer aldı. 2003 Şubatında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans programını tamamlayarak "*Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri: Kahramanmaraş Belediyesi Örneği*" adlı çalışması ile "**Kamu Yönetimi Uzmanı**" unvanını aldı.

15.12.2004'de Kahramanmaraş Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne kurucu müdür olarak atandı.

Kahramanmaraş yerel mahkemelerinde belediyecilikle ilgili adli davalarda bilirkişilik yaptı.

Kısa bir süre Belediye Terminal Müdürü olarak görev yaptıktan sonra yeniden Belediye Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü kadrosuna atanmış olup evli ve üç çocuk babasıdır.

Yayınlanmış kitap çalışmaları:

1. Memleketime Dair (Tarihi, Ekonomisi, Sosyal Yapısı ile Kahramanmaraş), 1995,
2. Gönül Dostu Mehmed Zahit Kotku ve Bağlanma, 1995,
3. Necip Fazıl ve Mücadelesi, 1996,
4. Kurtuluşa Dair Üç Eser (Derleme), 1996,
5. Hayatı ve Mücadelesi İle Hafız Ali Efendi (Yıldırım Alkış ile müşterek), 1998,
6. Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri, 2003,
7. Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları, (Ömer Kaya ile müşterek, 2003),
8. İstiklâl Savaşında Maraş, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
9. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
10. Âşık Mustafa Zulkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
11. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I-II, (Mehmet Karataş ve Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008)
12. Memleketime ve Şahsıma Dair Bir Hukuk Mücadelesi, 2009,
13. Muhammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
14. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
15. Türk Edebiyatında Maraşlılar, (Yaşar Alparslan ve Yrd. Doç. Dr. Lütfi Alıcı ile müşterek, 2009),
16. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş, (Y. Alparslan ile müşterek, 2009),
17. Maraş Meşhurları, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
18. Muhtelif Cönklerden Maraş Halk Şâirlerine Âit Şiirler, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009)
19. Elbistan ve Maraş'ta Dulkadir Oğulları Hükûmeti, (Arif Paşa'dan, Y. Alparslan ile müşterek, 2011) ,
20. Eski Maraş'ta Âlim Çıkarmış Âileler, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2011),
21. Dostozan (M.Hanifi Sarıyıldız) Hayatı ve Şiirleri, 2012,
22. Maraş Milli Mücadelesinde Bayrak Olayı ve Aşıkloğlu Hüseyin, 2012,
23. Maraş-Fransız Harbi Belgeler-Hatıralar (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2012),
24. Şeref Turhan'ın Bütün Şiirleri, 2012,
25. Maraş Milli Mücadelesinde Şeyh Ali Sezai Efendi, 2012.

İÇİNDEKİLER

KANUNİ MAHALLESİ.....	17
Alparslan Caddesi.....	21
Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi	21
Köroğlu Caddesi	21
Mehmet Zülkadiroğlu Caddesi	23
Milcan Caddesi	23
Sürmeli Bey Caddesi.....	24
Şehit İbrahim Yusufoğlu Sokak	24
Kanuni Parkı (II).....	25
Zülfikar Parkı.....	25
KARACAOĞLAN MAHALLESİ.....	27
Abdullah Edip Caddesi.....	30
Ahmet Uncu Caddesi.....	30
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	30
Sait Kırmacı Caddesi	30
Tiyeklioğlu Kadir Caddesi	31
Şehit Cengiz Aytemiz Sokak.....	31
Şehit İbrahim Çavuş Sokak	32
Sümbüllü Parkı.....	32
KARACASU FERHUŞ MAHALLESİ.....	33
Havaalanı Caddesi	35
Sanayi Caddesi.....	35
Yavuz Selim Caddesi.....	35
Hacı Durdu Özdemir Parkı	35
KARACASU KARA ZİYARET MAHALLESİ	37
Altunbaşlar Caddesi.....	40
Arslanbey Caddesi.....	40
Fatih Sultan Mehmet Caddesi	40
Sanayi Caddesi.....	40
Vali Saim Çotur Caddesi.....	40
Yıldırım Beyazıt Caddesi	41
Vali Saim Çotur Parkı	41
KARACASU KARŞIYAKA MAHALLESİ.....	43
Aliçavuşlar Caddesi.....	45
Andırınılılar Caddesi.....	45
Kanuni Sultan Süleyman Caddesi	45
Orhan Gazi Caddesi.....	45

Andırınlılar Cumhuriyet Gençlik Parkı.....	45
KARACASU KIRIM MAHALLESİ.....	47
Abdulhamithan Caddesi.....	49
Kapıçam Caddesi.....	49
Mamaraş Caddesi.....	49
Üniversite Caddesi.....	49
KARACASU MAMARAŞ MAHALLESİ.....	51
Hastane Caddesi.....	53
Mamaraş Caddesi.....	53
KARAMANLI MAHALLESİ.....	55
Adnan Menderes Bulvarı.....	57
Bayazıtlı Bulvarı.....	57
Kadir Paşa Bulvarı.....	57
Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı.....	57
Dr. Sadullah Caddesi.....	57
Fatmalıoğlu Derviş Ağa Caddesi.....	58
Harmandaoğlu Caddesi.....	59
Kazım Karabekir Caddesi.....	59
Karamanlı Hasan Efendi Caddesi.....	59
Hacı Halil Çavuş Sokak.....	60
Hacı Yusuf Culha Sokak.....	61
Şehit Cemil Özgür Sokak.....	61
Şehit M.Akif Türkön Sokak.....	62
Şehit Sezgin Ördek Sokak.....	62
Tepedelen Halil Ağa Sokak.....	63
Karamanlı Hacı Hasan Efendi Parkı.....	63
Onur Parkı.....	64
KAVLAKLI FATİH MAHALLESİ.....	65
Yabalıç Caddesi.....	65
KAVLAKLI MİMAR SİNAN MAHALLESİ.....	71
Kahramanmaraş Caddesi.....	73
Nedirli Caddesi.....	76
Yanıkdere Caddesi.....	76
Balcılar Sokak.....	77
Baysal Sokak.....	77
Bülbül Sokak.....	77
Doğan Sokak.....	78
Fatih Sokak.....	79
Güllü Sokak.....	79

Lale Sokak	80
Terlik Sokak.....	80
Oymacılar Sokak.....	80
Yeni Sokak.....	81
Mimar Sinan Parkı	82
KAVLAKLI YUNUS EMRE MAHALLESİ	83
Baraj Caddesi	85
İsmaili Caddesi.....	85
Yanıkdere Caddesi.....	86
Askerler Sokak.....	86
Çiğdem Sokak.....	87
Fatih Sokak	87
Gül Sokak	88
Mıstık Sokak	88
KAYABAŞI MAHALLESİ.....	89
Bektutiye Bulvarı.....	91
Çiçekli Caddesi.....	91
Çukuroba Caddesi.....	91
Deliklitaş Caddesi.....	92
Türkocağı Caddesi.....	92
Gazi Demircioğlu Caddesi.....	92
Haydarlı Caddesi	93
Kanlıdere Caddesi.....	94
Mesut Can Caddesi.....	94
Şehit İlbey Caddesi.....	95
Vakıf Tarla Caddesi.....	95
Hacı Osman Sokak.....	96
Şehit Aşık Mustafa Sokak.....	96
Şehit Bayram Sokak.....	96
Şehit Kebapçı Ahmet Çavuş Sokak.....	97
Şehit Yılmaz Erdoğan Sokak	97
Rızvan Hınaz Parkı	98
KILAVUZLU MAHALLESİ	101
Aydınlıpınar Sokak.....	103
Çatalçam Sokak	103
Karasevmez Sokak.....	104
Kazma Pınar Sokak	104
Merkez Sokak	104
KURTULUŞ MAHALLESİ	105
Atatürk Bulvarı.....	107

Belediye Caddesi	107
Garajlar Caddesi	107
Hacı Aslan İbrahim Caddesi	108
Hatuniye Caddesi	109
Şehit Ganiyusufoğlu Hayri Bey Caddesi	109
Şekerli Caddesi	110
Şeyh Adil Caddesi	110
Vahit Orçan Caddesi	110
Bakırcı Sokak	111
Bedesten Sokak	111
Bezirgan Sokak	111
Demirci Sokak	112
Eski Kışla Sokak	112
İklime Hatun Sokak	113
İsmail Namlı Sokak	113
Kavaf Sokak	113
Köşker Sokak	114
Kuyumcu Sokak	114
Mazman Sokak	115
Nakıp Sokak	115
Saraçhane Sokak	115
Semerci Sokak	116
Taşhan Sokak	116
Tekerek Sokak	117
Yeni Sokak	117
Rıdvan Hoca Parkı	117
MAĞRALI MAHALLESİ	119
Alaaddin Kısakürek Bulvarı	121
Burhanettin Asutay Caddesi	121
Efeler Caddesi	121
Ermiş Caddesi	122
Fevzi Çakmak Caddesi	122
Halit Evliya Caddesi	122
Hanifi Canlı Caddesi	122
İnönü Caddesi	123
Kanuni Sultan Süleyman Caddesi	123
Mağralı Ökkeş Caddesi	123
Müderriş Ali Efendi Caddesi	124
Şehit Çuhadar Ali Caddesi	124
Eski Stat Sokak	125
Şehit Mehmet Abacı Sokak	125
Hz. Ebubekir Parkı	125

MALİK EJDER MAHALLESİ.....	129
Batı Çevre Yolu Bulvarı	132
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	132
Bayazıt Bestami Caddesi	132
Kumaşır Sokak	132
Osman Sarı Sokak	133
Barbaros Parkı.....	133
MEHMET AKİF MAHALLESİ	135
Doğu Çevre Yolu Bulvarı	139
Lütfi Köker Bulvarı	139
Recep Tayip Erdoğan Bulvarı.....	139
Vakıf Caddesi.....	139
Mehmet Akif Parkı.....	140
MENDERES MAHALLESİ.....	141
Cumhuriyet Bulvarı	144
Trabzon Bulvarı	144
Zübeyde Hanım Bulvarı.....	144
Cahit Zarifoğlu Caddesi	144
Girne Caddesi.....	144
Mehmet Kasapkara Caddesi.....	145
Veysel Karani Caddesi.....	146
MEVLANA MAHALLESİ.....	151
Ahmet Uncu Caddesi.....	156
Çağrı Bey Caddesi.....	156
Senem Ayşe Caddesi.....	156
MİMAR SİNAN MAHALLESİ	157
Alpaslan Türkeş Bulvarı	160
Bediüzzaman Bulvarı.....	160
Şeyh Edebali Bulvarı.....	160
Alaaddin Özdenören Caddesi.....	160
Hacı Ali Özal Caddesi.....	161
Bombacı Ahmet Sokak	162
Zeytinli Park	162
75. Yıl Parkı.....	162
NAMIK KEMAL MAHALLESİ.....	165
Tevfik Kadioğlu Bulvarı	169
Hacı Murat Caddesi.....	169
Koroğlu Caddesi.....	170
Malik Arslan Caddesi	170

Yavuz Selim Caddesi.....	171
Osmanlı Parkı.....	171
NECİP FAZIL MAHALLESİ	173
Alparslan Türkeş Bulvarı.....	178
Dr. Sait Bulvarı.....	178
Kadir Paşa Bulvarı.....	179
Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı	179
Hacı Ali Özal Caddesi.....	179
Osmanca Ali Caddesi	179
Safa Parkı.....	180
Necip Fazıl Parkı.....	180
Cahit Zarifoğlu Parkı.....	181
Sitti Mükrime Hatun Parkı.....	181
ORHAN GAZİ MAHALLESİ.....	183
Adnan Menderes Bulvarı	186
Ahmet Uncu Caddesi.....	186
Kazım Karabekir Caddesi	186
Senem Ayşe Caddesi.....	186
Çakmakçı Sait Parkı.....	186
Orhan Gazi Parkı.....	187
ORUÇ REİS MAHALLESİ	189
Batı Çevre Yolu Bulvarı	193
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	193
Kumaşır Sokak	193
OSMAN GAZİ MAHALLESİ	195
Bayazıtlı Bulvarı.....	198
Süleyman Paşa Bulvarı.....	198
Ali Demirkol Caddesi.....	199
İ. Tefik Kutlar Caddesi	200
Kanuni Sultan Süleyman Caddesi	201
Kemal Önyurt Caddesi	201
Osman Bey Caddesi.....	201
PINARBAŞI MAHALLESİ	203
Salman Zülkadiroğlu Bulvarı.....	205
Gazi Demircioğlu Caddesi.....	205
Gebeloğlu Mustafa Caddesi.....	205
Haydarlı Caddesi	205
Mesut Can Caddesi.....	205
Pınarbaşı Caddesi.....	205

Şehit İlbey Caddesi.....	206
Vakıf Tarla Caddesi.....	206
Pınarbaşı Aile Parkı.....	206
İRİ REİS MAHALLESİ.....	207
Abdullah Edip Caddesi.....	210
Adil Erdem Bayazıt Caddesi	210
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	211
Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi	211
Katip Çelebi Caddesi	211
Süleyman Çelebi Caddesi	212
Çaykara Sokak	213
SAÇAKLIZADE MAHALLESİ.....	215
Süleyman Paşa Bulvarı.....	218
Ahmet Ak Caddesi	218
Bekir Büke Caddesi.....	218
Saçaklızade Gül Parkı.....	219
SAKARYA MAHALLESİ.....	221
Fetih Bulvarı	224
3. Selim Caddesi.....	224
Ali Yaman Caddesi	224
Hilmi Efendi Caddesi.....	224
Mehmet Paşa Caddesi.....	224
Sakarya Caddesi	225
Şakir Efendi Caddesi.....	225
Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi	225
Çınarlı Cami Sokak	226
Tunç Sokak	226
SELÇUKLU MAHALLESİ.....	229
Dr. Sait Bulvarı	233
Hacı Ali Özal Bulvarı	233
Şeyh Edibali Bulvarı	233
Selçuklu Parkı.....	233
SENEM AYŞE MAHALLESİ.....	235
Ali Ulvi Yetişen Bulvarı.....	237
Bektutiye Bulvarı.....	237
Ali Paşa Caddesi	237
Darendeli Abdullah Efendi Caddesi.....	237
Fazlı Efendi Caddesi.....	237
Kümbet Caddesi.....	237

Maşallah Caddesi	237
Delikli Taş Parkı	238
SERİNTEPE MAHALLESİ	239
Alaeddin Kısakürek Bulvarı	241
Bayazıtlı Bulvarı.....	241
Burhanettin Asutay Caddesi.....	241
Efeler Caddesi.....	241
Kanuni Sultan Süleyman Caddesi	241
Karaküçük Caddesi	242
Kardeşler Caddesi.....	242
Mağralı Ökkeş Caddesi	243
Eski Stad Sokak.....	243
SÜMBÜLLÜ MAHALLESİ	245
Abdullah Edip Caddesi.....	245
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	245
Tiyeklioğlu Kadir Caddesi	245
Çaykara Sokak	245
Şehit Hüseyin Kılçık Sokak	245
SÜMER MAHALLESİ	249
Doğu Çevre Yolu Bulvarı.....	251
İlahiyat Caddesi.....	251
Sümer Caddesi	251
SÜTÇÜ İMAM MAHALLESİ.....	253
Bektutiye Bulvarı.....	256
Salman Zülkadiroğlu Bulvarı.....	256
Delikli Taş Caddesi	256
Şehit Ali Maraşlı Sokak	256
Abdurrahim Karakoç Parkı.....	257
Sütçü İmam Parkı.....	257
ŞAZİ BEY MAHALLESİ	259
Ali Sezal Bulvarı	261
Azerbaycan Bulvarı	261
Batı Çevre Yolu Bulvarı	261
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı.....	261
Haydar Aliyev Bulvarı	261
İsa Yusuf Alptekin Bulvarı	261
Kuddusi Baba Bulvarı.....	262
Orhan Sezal Bulvarı	263
Asker Akayev Caddesi.....	263

Biberciler Caddesi.....	263
Biriketçiler Caddesi.....	264
Karocular Caddesi.....	265
Körfez Caddesi.....	265
Malik Ejder Caddesi.....	266
Mahrukâtçılar Caddesi.....	266
Mozaikçiler Caddesi.....	267
Oduncular Caddesi.....	267
Stad Caddesi.....	268
Yeni Hal Caddesi.....	268
1. Mahrukâtçılar Caddesi.....	269
2. Mahrukâtçılar Caddesi.....	269
3. Mahrukâtçılar Caddesi.....	269
1. Toptancılar Caddesi.....	269
2. Toptancılar Caddesi.....	269
3. Toptancılar Caddesi.....	269
4. Toptancılar Caddesi.....	270
5. Toptancılar Caddesi.....	270
6. Toptancılar Caddesi.....	270
Şehit Aileleri Parkı.....	270
ŞEHİT ABDULLAH ÇAVUŞ MAHALLESİ.....	271
Alparslan Türkeş Bulvarı.....	274
İsmet Karaokur Bulvarı.....	274
Başkonuş Caddesi.....	274
Hayati Vasfi Tasyürek Caddesi.....	274
Mustafa Or Caddesi.....	274
Süleyman Çelebi Caddesi.....	274
12 Şubat Kurtuluş Parkı.....	274
Şehit Abdullah Çavuş Parkı.....	275
ŞEHİT EVLİYA MAHALLESİ.....	277
Nur Sultan Nazarbayev Bulvarı.....	281
Şekerdere Bulvarı.....	281
Acemli Caddesi.....	281
Şehit Abdullah Caddesi.....	281
Şehit Çuhadar Ali Caddesi.....	282
Şehit Muallim Hayrullah Caddesi.....	282
Aladan Sokak.....	282
Çuhadar Ali Sokak.....	284
Kazım Bey Sokak.....	284
Şehit Evliya Sokak.....	284
Taşkent Sokak.....	285
Kasarcı Çeşmesi Parkı.....	285

ŞEYH ADİL MAHALLESİ	291
Fetih Bulvarı	292
Tevfik Kadioğlu Bulvarı	292
Veysi Kaynak Bulvarı.....	292
Alparslan Caddesi.....	295
Aziziye Caddesi.....	295
Girne Caddesi.....	296
Refet Efendi Caddesi	296
Sakarya Caddesi	297
Yavuz Selim Caddesi.....	297
Hoca Ahmet Yesevi Parkı.....	297
ŞEYH ŞAMİL MAHALLESİ.....	299
Tevfik Kadioğlu Bulvarı	302
Alparslan Caddesi.....	302
Sürmeli Bey Caddesi.....	302
Şeyh Şamil Caddesi.....	302
Şehit Cuma Merk Sokak.....	302
Şeyh Şamil Parkı.....	303
TAVŞANTEPE MAHALLESİ	305
Süleyman Paşa Bulvarı.....	307
Ahır Dağı Caddesi	307
Bekir Büke Caddesi.....	307
Tavşantepe Parkı.....	307
TURAN MAHALLESİ.....	309
Bahtiyar Yokuşu Caddesi.....	311
Kanlıdere Caddesi.....	311
Şehit Milliş Nuri Caddesi.....	311
Şehit Gani Yusufodlu Hayri Bey Caddesi.....	311
Şehit Hasesodlu Hacı İbrahim Caddesi.....	312
Şekerli Caddesi.....	312
Hacı Osman Sokak.....	312
Hocaoğlu Sokak	312
Şehit Gazez Mehmet Çavuş Sokak.....	312
Şehit Şerbetçi Muharrem Sokak.....	313
ÜNGÜT MAHALLESİ	317
Batı Çevre Yolu Bulvarı	319
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı	319
Turgut Özal Bulvarı.....	319
Ali Doğan Parkı.....	319

YAHYA KEMAL MAHALLESİ.....	321
Vezir Hoca Bulvarı.....	324
Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi	324
Mehmet Zülkadiroğlu Caddesi	324
Milcan Caddesi	324
Sürmeli Bey Caddesi.....	324
Şeyh Şamil Caddesi.....	324
Şehit Alaattin Gözcü Sokak.....	324
Şehit Ali Gök Sokak	325
Şehit Mehmet Tahtalı Sokak.....	325
Kanuni Parkı (I).....	325
YAVUZ SELİM MAHALLESİ	327
Recep Tayip Erdoğan Bulvarı	330
Bakırcılar Caddesi	330
Değirmenciler Caddesi.....	330
Hacı Murat Caddesi.....	330
Haydarbey Caddesi.....	330
Hızarcılar Caddesi	330
Kaportacılar Caddesi	330
Karaca Bey Caddesi	330
Marangozlar Caddesi.....	331
Mehmet Nuri Arıkan Caddesi	332
Profil Doğramacılar Caddesi.....	332
Sanayi Caddesi.....	332
Tornacılar Caddesi.....	332
Cahar Dudayev Parkı	332
Şehit Veteriner Binbaşı B.Barbaros Gündeş Parkı.....	333
YENİŞEHİR MAHALLESİ.....	335
Azerbaycan Bulvarı	337
Cumhuriyet Bulvarı	337
Trabzon Bulvarı	337
Zübeyde Hanım Bulvarı.....	337
Cahit Zarifoğlu Caddesi	337
Dayızade Mehmet Efendi Caddesi.....	337
Mehmetçik Parkı	338
YÖRÜK SELİM MAHALLESİ	339
Alaaddin Kısakürek Bulvarı	343
12. Şubat Caddesi	343

Akdere Caddesi	343
Ermış Caddesi.....	345
Fevzi akmak Caddesi	345
Gazi Mustafa Kuşcu Caddesi	346
Hanifi Canlı Caddesi.....	346
Hikmet Kabakçı Caddesi	346
İnönü Caddesi	346
Şehit uhadar Ali Caddesi.....	347
Şehit Dursun Doğan Sokak.....	347
YUNUS EMRE MAHALLESİ	349
Adnan Menderes Bulvarı	353
İsmet Karaokur Bulvarı	353
Kadir Paşa Bulvarı	353
Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı	353
Evliya Çelebi Caddesi	353
Katip Çelebi Caddesi	353
Sancaktar Halil Caddesi.....	353
Örnek İzci Parkı	354
Yunus Emre Parkı	355
YUSUFLAR MAHALLESİ	357
Sait Zarifoğlu Bulvarı	360
Şekerdere Bulvarı.....	360
Adalet Caddesi	360
Hacı Arifoğlu Caddesi	360
Kazım Karabekir Caddesi	361
Tekke Caddesi.....	361

KANUNİ MAHALLESİ

İçerisinden geçen büyük kanala izafeten ismi halk arasında Kanal Mahallesi olarak adlandırılmakla birlikte Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile ismi Kanuni Mahallesi olarak belirlenmiştir. Belediye Meclisi'nin yine aynı kararıyla ikiye bölünerek bir kısmına Yahya Kemal Mahallesi adı verilmiştir. Mevcut halinin güney sınırının Edem Sokak, batı sınırının Cengiz Topel Sokak, kuzey sınırının Bamsı Sokak ve doğu sınırının ise açık tutulmasına karar verilmiştir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Yahya Kemal Mahallesi, batısında Yavuz Selim Mahallesi, Namık Kemal Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Kanuni Sultan Süleyman (I. Süleyman), 10. Osmanlı padişahı ve İslam halifesidir. Babası Yavuz Sultan Selim, annesi ise Ayşe Hafsa Sultan'dır.

Osmanlı padişahı I. Süleyman, Trabzon'da 27 Nisan 1495 tarihinde doğdu. 7 yaşında bilim, tarih, edebiyat, din ve askeri taktikler için İstanbul Topkapı Sarayı'ndaki okula gönderildi. Genç iken Pargalı Damat İbrahim Paşa'nın arkadaşı oldu. İlk olarak Şebinkarahisar'a vali oldu. Ama, amcası Şehzade Ahmet beğenmedi ve sonuçta Kırım'da bulunan Keefe Valiliği'ne atandı. Yavuz Sultan Selim, tahta çıkınca, Manisa Valiliği'ne atandı. Babası'nın ölümü üzerine 1520'de İstanbul'a geldi ve tahta çıktı.

Annesi tarafından Kırımlı olan Kanuni Sultan Hanecioğullarından (şimdiki Bilgin sülalesinden) gelmektedir.

Kanuni, Yavuz zamanında Şam Beylerbeyi olan Melik Eşref unvanıyla hükümdarlığını ilan eden Canberd Gazali'yi idam etti.

Macaristan'a Behram Çavuş adlı askeri, II. Layoş'a gönderdi. Ama öldürülmesi üzerine ilk seferini Belgrat'a yaptı. Kanuni, Belgrad Seferi'nin ilan ederken şöyle demiştir;

“-Bu, harp demektir! Biz hakareti sineye çekecek kudretsizlerden, tabansızlardan değiliz. Tez zafer hazırlıkları tamamlansız. Belgrad Kapısı'nı kırmaya andımız vardır.”

Bu seferde (18.05.1521-29.08.1521), Böğürdelen, Ciğerdelen, Zemun ve Belgrad'ı ele geçirdi. Bu sırada İskender adlı biri tarafından başlatılan Yemen Sorunu sona erdi. İkinci seferini Rodos'a yaptı. Bodrum, Tahtalı, Aydos, İstanköy ve Sömbeki kaleleriyle birlikte Rodos'u 29 Aralık 1522'de aldı. Dulkadir Beylerbeyi olan Şehsuvaroğlu Ali Bey Ferhat Paşa tarafından bertaraf edildi. Bu sırada, Mısır'da çıkan Ahmed Paşa İsyanı önlendi. 3. seferini Mohaç üzerine yaptı. Mohaç Meydan Muharebesi (29 Ağustos 1526) sonrasında Kanuni İstanbul'a Macaristan Fatihisi olarak döndü. İki yıl içinde Hırvatistan, Dalmaçya ve Transilvalya ele geçirildi. 4. seferini 1529'da yaptı ve Estergon civarını ele geçirdi. Ancak I. Viyana Kuşatması'nı kaybedince Avrupa'nın ümidi arttı. Bu savaş, birçok yazarca çok önemli görülmüştür. 5. seferinde, 1532'de Sikloş, Güns, Kanije, Gradcaş, Pojega, Zacisne, Nemçe ve Podgrad'ı aldı.

6. seferini Irakeyn Seferi de denilen İran üzerine yaptı. Kanuni'nin rakibi Şah Tahmasb bu savaşlarda Bitlis hanı Şeref'ten Kanuni ise Ulama Han'dan destek aldı. Vezir-i Azam İbrahim Paşa Van ve Ahlat'ı aldı. Kanuni ise bu seferlerde, Kuveyt, Lahsa, Katif, Necd, Hemedan, Katar, Bahreyn, Kasr-ı Şirin, Bağdat ve Tebriz şehirlerini ele geçirdi (24.7.1538). Bu sırada Barbaros Hayreddin Paşa Kanuni'ye itaat etti ve vali oldu. Barbaros bu sırada Tunus'u almıştı. 7. seferinde Korfu üzerine gidilmiş, ama pek başarılı olunamamıştır. Ancak, Doğu Hırvatistan'da Vertizo Zaferi kazanıldı. 8. seferini Kara Boğdan yani Moldovya üzerine yaptı. Ve burası ele geçirildi. Ardından Hadım Süleyman Paşa Yemen'i aldı.

Bu sırada Barbaros Hayrettin Paşa, Andrea Dorya'ya karşı, Preveze Deniz Zaferi'ni kazandı. Bu savaşta Akdeniz *Türk gölü* hâline geldi.

9. seferini, 1541 yılında tekrar Avrupa'ya yaptı. Osmanlı himayesindeki Zapolya'nın ölümü üzerine Ferdinand'ın buralara saldırması üzerine yapılmış ve Macaristan resmen Osmanlı vilayeti olmuştur. 10. Seferini yine Avrupa'ya yapmış (1543) sefer sonunda resmen Estergon ve İstolni-Belgrad alındı. Peç ve Sikloş geri alındı. Bu seferden sonra barış yapıldı. Ve Kanuni tartışmasız Padişah-ı Cihan kabul edildi. Almanya ise Fransa ile eşit tutuldu. 11. seferini (1548-1549) Safevilere yaptı. Tebriz ele geçirildi. Bu sıralarda Şehzade Mustafa olayı yaşandı. Mustafa, I. Süleyman'ın Mahidevran Sultan'dan olan ilk çocuğudur. Şehzade Mustafa yetişkinliğe ulaşınca Osmanlı geleneğine uyarak Amasya'ya vali olarak gönderildi. Yine gelenek olduğu üzere annesi Mahidevran Sultan da oğluyla birlikte Amasya'ya gitti. Şehzade Mustafa'nın I. Süleyman'ın en büyük oğlu olması ve sevilen bir şehzade olması nedeniyle babasından sonra tahta çıkması bekleniyordu. Ancak

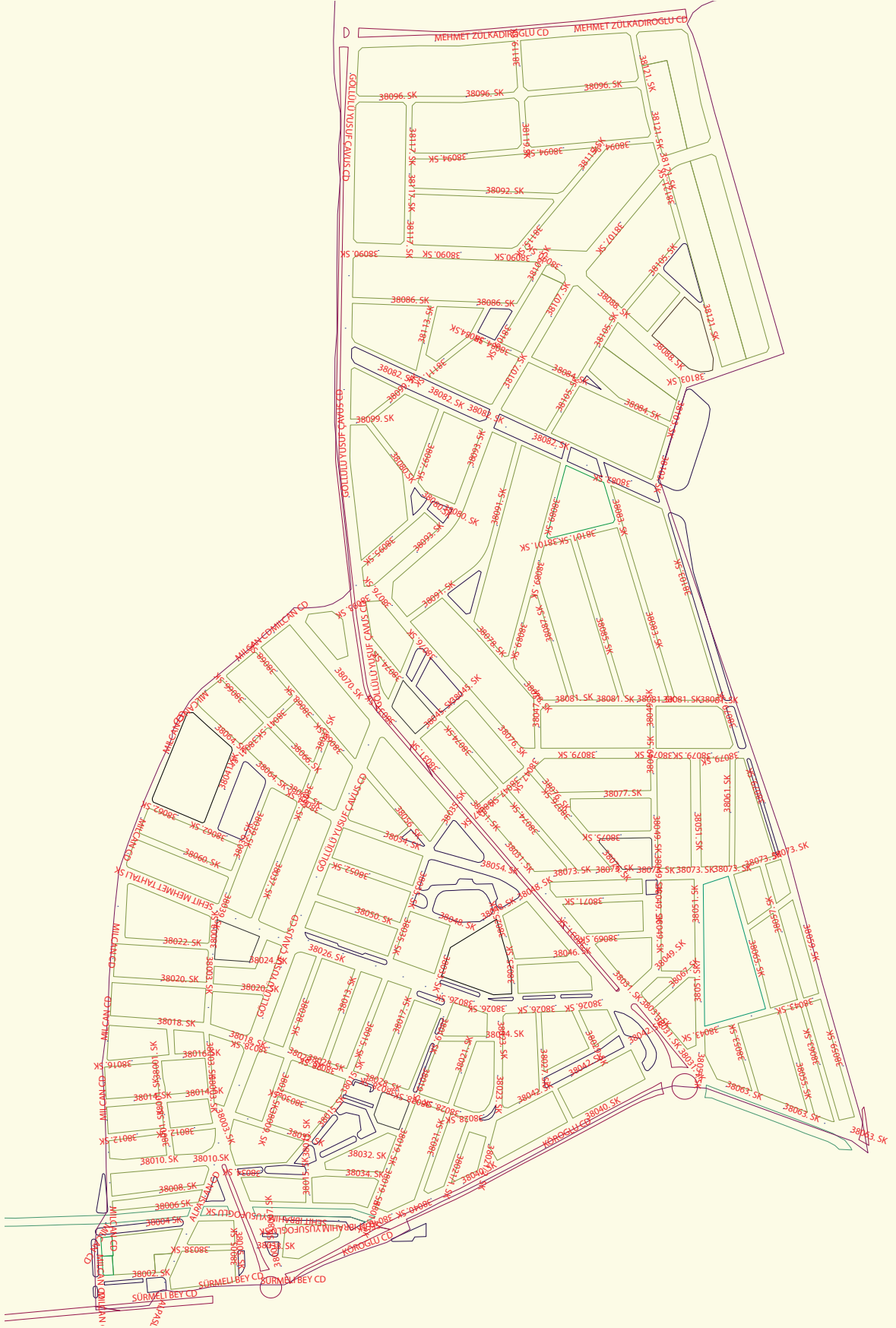
Mustafa, babasına bir süre sonra ayaklandı. Büyük bir tehlike haline gelirken 1553 yılında Ereğli Ovası'nda boğduruldu. Bazı yazarlar Mustafa'yı, bazıları I. Süleyman'ı bir kısmı ise Hürrem Sultan ve Damat Rüstem Paşa'yı eleştirir. Bir süre sonra ise Şehzade Bayezit ayaklandı. İran'a gitti. Şah ise barışı bozmamak için şehzadeyi katletti.

12. seferini de (1553-1555) İran'a yaptı. Bu sefere Nahcivan Seferi de denir. Kanuni, Güney Azerbeycan'a gelince Şah sulh istedi, 1555 yılında yapılan Amasya Antlaşması'na göre Tebriz İran'a Bağdat ve Gürcistan'ın önemli bir bölümü Osmanlılar'a bırakıldı. Son seferini (13. seferi) ise Zigetvar beyi Zirini üzerine yaptı. 6 Eylül 1566'da öldü. Bir gün sonra ise kale düştü.

Babasından 6.557.000 km² devraldığı Osmanlı Devleti'ni, kırk altı yılda 14.893.000 km²'ye ulaştırmıştır (Avrupa'da 1.998.000 km², Asya'da 4.169.000 km², Afrika'da da 8.726.000 km²).

Kanuni, başarılı bir asker, kudretli olarak kabul edilen bir devlet adamı, eşine nadir rastlanan bir devlet teşkilatçısıydı. Kanuni unvanını şeriata uygun örfi kanun yaptırmadaki başarısından dolayı aldı. Ayrıca başarılı bir şair olan I. Süleyman, Muhibbî veya vezin gereği nadiren de olsa Muhib, Sultan Süleyman, Meftûnî, Âcizî mahlaslarını kullandığı hacimli divanında tam 2779 adet gazel bulunmaktadır ki, divan şairleri arasında en fazla gazel yazmış olan Zâtî'nin bile ulaştığı gazel sayısı 1825'tir. Kanuni böylece divan edebiyatının gazel rekorunu kırmıştır.

● Kanuni Mahalle Haritası

~ **ALPARSLAN CADDESİ:**

Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi'nin devamı olarak Şeyh Şamil Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Alparslan, Selçuklu Devleti hükümdarıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ **GÖLLÜLÜ YUSUF ÇAVUŞ CADDESİ:**

• Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Zülfikar Sokak ismi değiştirilerek Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi olmuştur.

Şeyh Şamil Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesi'nden gelen Alparslan Caddesi'nin devamı olup mahalleyi ortadan ikiye ayırdıktan sonra Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Göllülü Yusuf Çavuş, Milli Mücadele şehitlerimizdendir.

Hakkında geniş bilgi için bk. Yusufkar Mahallesi.

~ **KÖROĞLU CADDESİ**

Mahallenin batısında Sürmeli Bey Caddesi ile Yavuz Selim Caddesi'nin kesişme noktasından başlayarak Hacı Murat Caddesi'ne iner. Namık Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Köroğlu'nun asıl adı Ruşen Ali'dir. 16. yüzyıl Halk şairlerimiz içerisinde kavganın, özgürlüğün sembolüdür. Doğum, ölüm tarihleri bilinmeyen, bir eski efsane kahramanıdır. III. Murat zamanında (1574-1595)

Köroğlu

Osmanlı ordusuyla İran savaşlarına katıldığı (1578-1584) bilinmektedir.

Bolu Beyi'nden babasının intikamını almak üzere dağlara çıkan, yiğitlik ve iyilikseverliği destanlaşan sembolüdür.

Köroğlu; yiğit, adaletli, inançla dolu ideal bir Türk'tür. Köroğlu destanımız ise Anadolu Türklüğünün yüreğinde yaşayan tutkularla, isteklerin, değerlerle inançların sembolüdür.

Babası Yusuf, Bolu Beyi'nin seyisidir. At meraklısı olan Bolu Beyi, seyisi Yusuf'u cins bir at almaya gönderir; fakat Yusuf'un getirdiği tayı beğenmez, adamın gözlerine mil çektirir. Yusuf tayı ve oğlunu alıp memleketten çıkar. Ruşen Ali, babasının tarif ettiği tarzda, tayı karanlık bir ahırda besler. Tay, belli bir zaman sonra kanatlanır, eşsiz bir küheylan olur. Yusuf ile Ruşen Ali, Aras Irmağı'na gider, orada Bingöl'den incek olan üç sihirli köpüğü beklerler. Yusuf, köpükleri içince, tekrar görmeye başlayacak, gençleşecek ve Bolu Beyi'nden intikamını alacaktır. Fakat, Ruşen Ali köpükleri kendisi içer, babasına köpüksüz su verir. Yusuf buna bir yandan üzülür, bir yandan da, oğlu intikamını alacak bir yiğit olacağı için sevinir. Bu sihirli üç köpükten biri Köroğlu'na ebedi hayat, biri yiğitlik, biri de şairlik sağlar. Yusuf, oğluna intikamını almasını tavsiye ettikten sonra ölür. Ruşen Ali Kırat'ı ile birlikte dağa çıkar. Köroğlu diye ün alır, bir derebeyi gibi yaşamaya başlar, her savaşta üstün gelir; bezirganlardan, beylerden, paşalardan aldıklarını yoksullara dağıtır. Delikli demir (tüfek) icat olunup da eski yiğitlik gelenekleri bozulunca, arkadaşlarına dağılmalarını tavsiye eder, "sır olur", Kırklar'a karışır.

Köroğlu; halk şairlerimiz içerisinde de kavganın ve özgürlüğün sembolüdür. Şiirlerinde coşkun bir seslenişle yiğitlik, dostluk, aşk, doğa sevgisi çok sade bir dille anlatılır. Bu şiirler, hikâyeci aşıkların nesirle anlatılan hikâyeleri arasına serpiştirilmiştir. Yirmi dördü bulan bu hikâyeler, Türklük dünyasına yayılan bir Köroğlu destanının doğuşunu hazırlamıştır.

• Köroğlu Caddesi.

Köroğlu Destanı'nın bölgelere göre çok farklı anlatım şekli vardır. Maraş bölgesinde anlatılan farklı bir varyantı yıllar yılı dilden dile anlatıldıktan sonra Hacı Ali Özturan tarafından derlenerek "Maraş Ağzı Köroğlu" adıyla kitaplaştırılmıştır.

~ MEHMET ZÜLKADİROĞLU CADDESİ:

Mehmet Zülkadiroğlu

Belediye Meclisi'nin 05.02.2009 tarihli oturumunda şehrimize yararlı hizmetleri olmuş kişilerin isimlerinin cadde ve sokaklara verilmesi kararı alınmıştır. Hazırlanan rapor gereğince Yavuz Selim Mahallesi sınırında biten Yahya Kemal Mahallesi'nden devam eden ve Vezir Hoca Bulvarı'nda kesişen caddeye Mehmet Zülkadiroğlu Caddesi ismi verilmiştir.

Caddeye ismi verilen Mehmet Zülkadiroğlu, belediye eski meclis üyelerindedir. 12.02.1960'da Maraş'ta doğdu. Baba adı Ökkeş, anne adı İmmili'dir. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamlar. Babasının vefatı ve bu sırada ağabeyleri Süleyman ve Necip Zülkadiroğlu'nun üniversitede eğitimlerine devam ettiklerinden dolayı okulunu zorunlu olarak bırakır. Baba mesleği olan keresteciliğe başlar. Kardeşleri ile beraber iş hayatını Pakiç Kereste, Zülkadiroğulları Çivi Fabrikası ve Sır Tekstil firmalarında yönetici olarak devam ettirir.

İş hayatının yanında sosyal faaliyetlere de önem veren ve katılım gösteren bir insandır. Yine bu etkinlikler içerisinde olan Kimse Yok Mu derneğinin doğu illerimizden Van'a düzenlemiş olduğu yardım kampanyası için bir bayram sabahı erkenden yola çıkmış ve yolda meydana gelen vahim bir trafik kazasında ağır yaralanmıştır. Van Devlet Hastanesi'ne kaldırılmışsa da 04 Ocak 2008 tarihinde hayata gözlerini kapamıştır.

~ MİLCAN CADDESİ:

• Milcan Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Bamsı Sokak ismi değiştirilerek Milcan Caddesi olmuştur.

Mahallenin kuzeyinde Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Sürmeli Bey Caddesi ile Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen Milcan, Ahır Dağı'nın en yüksek tepesidir. Civarında küçük aynı isimle anılan küçük bir göl vardır. Yine aynı yörede ayrıca "Milcan Dede" adıyla anılan bir de yatır bulunmaktadır. Bulanık Köyü civarındadır. Yüksekliği 2380 metredir.

Üç bir yanı dik inişlerle boşluğa açılır. Doğu ve güneye doğru 40-50 km'lik alan ayaklarınızın altındadır. Burada, Pazarcık, Türkoğlu, Gölbaşı'na doğru tepeden bakmanın keyfini yaşarsınız. Kuzeye döndüğünüzde Bertiz köylerini, Berut Dağı'nı görebilirsiniz. Doğu ve güneydoğu yönünde ise Yavşan Dağı'nı, Başkanuş'u izlemek mümkündür. Dahası buradan gündoğumunu ve günbatımını izlemek de olasıdır.

Ayrıca şair Ali Büyükçapar tarafından yayınlanan tek sayfalık edebiyat gazetesinin ismi de "Milcan"dır.

~ SÜRME Lİ BEY CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 30 metrelik yolun ismi Sürmeli Bey Caddesi olmuştur.

Mahallenin batısında Bağlarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Sürmeli Bey Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ ŞEHİT İBRAHİM YUSUFOĞLU SOKAK:

Köroğlu Caddesi ile Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi arasında yer almaktadır.

Sokağa isim olarak verilen İbrahim Yusuf oğlu hakkında bir bilgiye ulaşılammıştır.

~ KANUNİ PARKI (II):

• Kanuni Parkı (II).

1000 m² bir alan üzerinde kurulmuş ve adını mahalleden almıştır.

~ **ZÜLFİKAR PARKI:**

15 ve 18. Sokak kesişiminde, Zülfikar Camii yanında kurulmuş

• Zülfikar Parkı.

ve 2011'de yeniden düzenlenmiştir. 4104 m² alana sahiptir.

Park ismini yanında bulunan Zülfikar Camii'nden almış olup Zülfikar, Hz. Ali'nin kılıcı olarak bilinir.

İki başlı bu kılıç Bedr Savaşı'nda Hz. Ali tarafından putperest bir Kureyşliden ganimet olarak alınmış ve Peygamberimize verilmiştir. Uhud Savaşı'nda kılıcı kırılan Hz. Ali Peygamberimize gelerek, "Ya Muhammed kılıcım kırıldı bana bir kılıç ver, kılıcsız savaşmam" deyince Peygamberimiz Zülfikar adlı bu kılıcı çekip Hz Ali'ye verirken "Zülfikar'dan başka kılıç, Ali'den başka yiğit yoktur" demiştir.

Daha sonra Abbasi halifelerinin mülkiyetine geçmiş olan Zülfikar adlı kılıç daima Hz. Ali'nin hatırasına ve şahsiyetine bağlı olarak, adeta onun bir sembolü halinde anılagelmiştir. Yine onun efsaneleşen menkıbevi şahsiyeti sayesinde, islami edebiyatında, hatta muhtelif sanat şubelerinde yaşatılmıştır.

KARACAOĞLAN MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Abdulhamidhan Mahallesi'nin bir bölümünü oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi, batı sınırının İkbal Sokak, kuzey sınırının Enez Sokak, doğu sınırının ise Ahmet Uncu Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut durumda kuzeyinde Abdülhamidhan Mahallesi, doğusunda Mevlana Mahallesi ve Ertuğrul Gazi Mahallesi, güneyinde Barbaros Mahallesi, batısında Sümbüllü Mahallesi bulunmaktadır. Nahçıvan Camii, Kocabeyli Camii, Halil Çavuş Camii ve Dostlar Camii mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Karacaoğlan, bu bölgenin yetiştirdiği en büyük halk şairidir. Bahçe'de doğup Maraş'ta sanatını öğrenmiştir. 17. yüzyılda yaşadığı sanılıyor. Göçebe Türkmen obalarında dolaştı. Asıl adının İsmail, Halil ya da Hasan olduğu yolunda görüşler var. Hatta aynı mahlasla şiirler yazmış birçok Karacaoğlan'ın varlığı bile savunuluyor. Ahmet Kutsi Tecer ve Şükrü Elçin'in araştırmaları, yaşamının büyük bölümünü Rumeli'nde geçiren ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde Avusturya Seferi'ne katılan farklı bir Karacaoğlan'ın varlığını ortaya koyar. Fuad Köprülü ve Cahit Öztelli gibi araştırmacılar da, 17. yüzyılda yaşadığını savunuyor. Bu araştırmacılara göre Karacaoğlan, şiirlerinde Abaza Hasan Paşa'nın öldürülmesi, Köprülü Fazıl Ahmed Paşa'nın Avusturya Seferi gibi bu döneme ait tarihsel olaylardan söz eder. Karacaoğlan'ın şiiri aşk ve doğa üzerinde kuruludur. Ayrılık, gurbet, sıla özlemi ve ölüm en çok değindiği konulardır. Duygularını, yaşadıklarını, düşüncelerini içten, gerçekçi ve özgün bir şiir yapısı içinde anlatır.

Karacaoğlan, Türk aşık edebiyatına yepyeni bir söyleyiş biçimi

getirir. Doğa benzetmelerini sık sık kullanır. Çok yalın ve temiz bir Türkçe kullanır. Kendisinden sonra gelen birçok ozanı derinden etkiler. Bu olumlu etkiler günümüz Türk şiirine kadar uzanır. Şiirlerini ilk kez Nüzhet Ergun derleyip yayınladı. Cahit Öztelli'nin Karacaoğlan-Bütün Şiirleri adlı derlemesi de önemli Karacaoğlan araştırmalarındandır. Birçok şiiri bestelenmiştir.

Maraş'ta A. Saim Emirmahmutoğlu ve Ömer Kaya da uzun yıllar Karacaoğlan üzerine çalışma yapmış ise de yapılan bu çalışmalar kitaplaşmamıştır.

Maraş'tan Olur Beylerin Ulsu

*Maraş'tan olur beylerin ulusu
Urfa'dan gelir kürdün valisi
Halep'ten antep'ten şuradır berisi
Sılayı arz' eden gelsin gidelim*

*Garipler yatağı tarsus adana
Ağalar olsun dost elinden dadana
Gitme demem sılasına gidene
Sılayı arz' eden gelsin gidelim*

*Alt' ay oldu ben çizmeyi giymeyi
Dost elinden şeker şerbet ezmeyi
Gönül ister kır at ile gezmeyi
Sılayı arz' eden gelsin gidelim*

*Karacaoğlan der ki geldik faniye
Gönlüm sende tor sefil dünyaya
Ana dedik mağara olan binaya
Anayı arz'den gelsin gidelim*

~ ABDULLAH EDİP CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Abdülhamidhan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Ahmet Uncu Caddesi'nden başlayıp Abdülhamidhan Mahallesi ve Sümbüllü Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Abdullah Edip Güvenen hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ AHMET UNCU CADDESİ:

Mahallenin doğusunda Mevlana Mahallesi ve Ertuğrul Gazi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Uncu hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ AV. MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:

Mahallenin güneyinde Barbaros Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek Millî Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ SAİT KIRMACI CADDESİ:

Sait Kırmacı

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Çağatay Sokak ismi değiştirilerek Sait Kırmacı Caddesi olmuştur.

Tiyeklioğlu Kadir Caddesi ile Ahmet Uncu Caddesi arasında yer alır. Mahalleyi baştan sona katederek ortadan ikiye ayırır.

Caddeye ismi verilen Sait Kırmacı eğitimcidir. 11 Ocak 1943'de Maraş'ta doğar. Tam adı Mehmet Sait Kırmacı'dır. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamlayarak Ankara Üniversitesi

• Sait Kırmacı Caddesi.

İlahiyat Fakültesi'ni bitirir. Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi'nde öğretmen olarak göreve başlar. 1969'da aynı okulda müdür yardımcılığı görevine getirilir. 1971'de Adana İmam Hatip Lisesi'ne müdür olarak atanır. 1977'de ise Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi'ne müdür olarak tayin olunur. 1983 yılına kadar bu görevde bulunur. 1983'de Ordu İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü'ne atanır. 1984'de atandığı Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü görevini yürütmekte iken kanser hastalığına yakalanarak 12 Ocak 1985'de vefat eder.

~ TİYEKLIOĞLU KADİR CADDESİ:

Tiyeklioğlu Kadir

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile İkbal Sokak ismi değiştirilerek Tiyeklioğlu Kadir Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Tiyeklioğlu Kadir, Maraş amilli mücadelesi'nin ilk şehitlerindedir. Sütçü İmam'ın teyzesinin oğludur. Sütçü İmam Olayı'ndan sonra tüm aramalara rağmen Sütçü İmam'ı bulamayan yerli Ermeniler olayın ertesi günü Şeyhadil Mezarlığı civarında sıkıştırdıkları Tiyeklioğlu Kadir'i feci şekilde şehit etmişlerdir.

• Tiyeklioğlu Kadir Caddesi.

~ ŞEHİT CENGİZ AYTEMİZ SOKAK:

Cengiz Aytemiz

• Şehit Cengiz Aytemiz Sokak.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli kararı ile daha önce Plevne Sokak olan sokak ismi değiştirilerek Şehit Cengiz Aytemiz Sokak olmuştur.

Ahmet Uncu Caddesi'nden batıya, mahallenin içine doğru uzanır.

Sokağa ismi verilen Cengiz Aytemiz, jandarma uzman onbaşı olarak vatani görevini yapmakta iken Tunceli'de PKK terör örgütüyle çıkan silahlı çatışmada 18 Haziran 1995'de şehit olmuştur.

~ ŞEHİT İBRAHİM ÇAVUŞ SOKAK:

• Şehit İbrahim Çavuş Sokak.

Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi'nden Nahçıvan Camii'ne çıkan yoldur.

Sokağa ismi verilen İbrahim Çavuş, İstiklal Savaşı şehididir. Çavuşeminizade İbrahim diye bilinir. Hakkında fazla bir bilgi bulunamamıştır.

~ SÜMBÜLLÜ PARKI:

• Sümbüllü Parkı.

5.000 m² alana sahip olan park içerisinde çeşme, dekoratif yapay şelale, bekçi kulübesi, çocuk oyun grupları, kondisyon aletleri, voleybol ve basketbol sahaları bulunmaktadır.

Parka ismi ve sümbül şehirde eski zamanlarda bol yetişen soğanlı bir bitkidir. Baharın erken dönemlerinde açar ve mis kokuludur. Adı bir mahalleye de verilmiştir.

KARACASU FERHUŞ MAHALLESİ

Ferhuş, merkeze bağlı eski yerleşim yerlerindedir. 1563 tarihli Tahrir Defterlerinde ismi geçer. Bölgeye ilk yerleŐenlerden olan Ferro isimli bir Őahsın ismine izafeten bu ismin verildiği söylenir. Bölgede yer alan Delikle (KarŐiyaka), Mamaraş, Kırım ve Karaziyaret obalarının birleŐimi ile Karacasu adını alır. 1990'lı yıllara kadar köy statüsünde iken 1994'de belediye olur. 26.12.2008 tarihli Kararname ile de Kahramanmaraş Belediyesi'ne katılır.

Kahramanmaraş Stc İmam niversitesi ilk olarak burada eğitime başlar. Hâlen burada kampüsü bulunmaktadır.

~ **HAVA ALANI CADDESİ:**

• Havaalanı Caddesi.

Ferhuş merkezinden Havaalanına giden yola bu isim verilmiştir.

Caddeye isim olan Kahramanmaraş Hava Alanı şehre 5 km mesafede olup 1.100.000 m² alana sahiptir. 1993 yılında istimlakı tamamlanmış 1994 yılında da temeli atılmıştır. 1996'da inşaatı tamamlanan Havaalanı 24 Aralık 1996 tarihinden itibaren hizmet vermektedir.

~ **SANAYİ CADDESİ:**

Hava Alanı Caddesi ile Fatih Sultan Mehmet Caddesi arasında yer alır. Fabrikaların içerisinden geçip Gaziantep istikametine uzanır.

Caddeye isim olan sanayi, caddenin sağlı sollu çevresinde yer alan fabrikalar ve sanayi kuruluşları dolayısıyla isim olarak verilmiştir.

~ **YAVUZ SELİM CADDESİ:**

Kırım merkez ile Karşıyaka Mahallesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Yavuz Selim hakkında geniş bilgi için bk. Yavuz Selim Mahallesi.

~ **HACI DURDU ÖZDEMİR PARKI:**

Basketbol sahası olarak kullanılan park 8.551 m² alana sahiptir.

Parka ismi verilen Hacı Durdu Özdemir, sevilen hayırsever bir insandır. 1938'de doğar. Çiftçilik yapar. Fakirlere yardım ederken yardımlarını gizliden gizliye yapar. Öğrenci okutur. 2005 tarihinde vefat eder.

Hacı Durdu Özdemir

• Hacı Durdu Özdemir Parkı.

KARACASU KARAZİYARET MAHALLESİ

Mahalleye isim olarak verilen Karaziyaret, adını üniversite kampüsü içerisinde kalan ve mezarlık olarak bilinen tepedeki Ziyaret'ten almaktadır. Halit bin Velit komutasındaki İslam ordularınca 637'de fethedilen Maraş'ın fethinde bulunan sahabi ve tabiinden şehit olanların mezarlarının burada olduğu bilinmektedir. Maraş'ın fethine katılmış olan sahabeden Mikdâd bin Esved'in de bu mezarlıkta defnedildiğine inanılır. Ayrıca Kara adıyla anılan bir zatın mezarının da burada olduğuna inanıldığından bu ismi almıştır. Kara lakaplı zatın Mikdad bin Esved olabileceği de söylenmektedir.

Mikdâd bin Esved sahabenin ilklerindedir. Asıl adı Mikdad bin Amr'dır. Ancak, kendisini evlatlık olarak kabul eden Esved bin Abdiyagüs ismine izafeden Mikdad bin Esved olarak anılmaya başlanmış ve bu unvanla meşhur olmuştur. Dolayısıyla, bazen kaynaklarda Mikdad bin Amr bazen de Mikdad bin Esved olarak geçmektedir. Tüm tarihçilerin ortak kanaatiyle İslamı seçtiğini ilan eden ilk yedi kişiden biridir. Bedir, Uhud, Hendek ve bütün İslam savaşlarında bulunmuş sayılı savaşçılardandır. Bedir Savaşı'nda bütün İslam askerleri yaya idi yalnız kendisi atlıydı. İşte onun için "Allah yolunda ilk at koşturan Mikdat'tır" denildi.

Hicretin ikinci yılında Bedir Savaşı başlayacağı sırada, Peygamberimiz Eshâbın ileri gelenlerini toplayıp onlarla istişâre etti. Henüz Müslümanlar çok azdı. Harp için hazırlıkları yok sayılırdı. Maddi imkânları azdı. Hz. Mikdâd şöyle konuştu:

-Ey Allahın Resûlü! Cenâb-ı Hakkın emirleri ne ise, bize bildir. Biz, size itaat ederiz. Yahudilerin, Hz. Musa'ya söyledikleri gibi, "Sen, Rabbinle beraber git de, düşmanlarla savaş!.. Biz burada, seni bekleyicileriz" demiyoruz. Biz hepimiz, senin sağında, solunda, önünde, arkanda harp etmeye hazırız.

Bu sözleri işiten sevgili Peygamberimizin mübarek yüzleri aydınlandı. Çok memnun oldular. Çünkü kuvvetli bir müşrikler ordusu üzerlerine geliyordu. Onun, bu feragat ve şecâat misali sözlerinden son derece memnun olan Peygamberimiz, ona dua etti. Hz. Mikdâd'ın söyledikleri çok tesîr etti. Diğer Eshâb da, onun gibi konuşular. Böylece, İslamın ilk harbi ve ilk zaferi gerçekleşti.

Bedir Savaşı'nda büyük bir kahramanlık gösteren Mikdâd bin Esved, bu savaşta İslam ordusunda süvari idi. Bunun için kendisine, Resulullahın süvarisi denilirdi.

Hz. Mikdâd, ok atmakta, binicilikte son derece mahir bir yiğitti. Bedir'deki kahramanlıkları siyer ve hadîs kitaplarında anlatılmaktadır.

Zamanının büyük bir bölümünü Peygamber Efendimiz ile birlikte geçirmeye gayret gösteren Mikdad, Mekke'nin Fethi, Huneyn Savaşı ve Tebük Seferi'nde de bulundu. Peygamber Efendimizin son hacı olan Veda Haccı'nda da bulundu. Peygamber Efendimizin dua ve iltifatlarına mazhar oldu. Bir seferinde; "Allah bana ashabımdan dört kişiyi özellikle sevdiğini bildirip, benim de onları sevmemi emir buyurdu ki bunlar; Ali, Mikdad, Selman ve Ebu Zer'dir" diye buyurdu.

Mikdad, Hz. Ebu Bekir (ra) tarafından, Kur'an-ı Kerim ayetlerini biraraya getirme ve toplamakla görevlendirildiği heyetin içinde yer aldı. Hz. Ömer (ra) zamanında da hizmetlerini devam ettirdi. Ayrıca, bu dönemde gerçekleştirilen Suriye Seferi ve Mısır'ın fethine katıldı. Mısır Seferi sırasında Amr bin As'a (ra) yardım için gönderilen kuvvetlerin komutanlığını üstlendi. Yine Hz. Ömer tarafından, vefatından sonra, şura ehlini çağırıp bir evde toplama ve içlerinden birini halife seçinceye kadar onları orada tutmakla görevlendirildi. O da bu emrin gereğini yaptı.

~ **ALTUNBAŞLAR CADDESİ:**

Mahallenin güneyinde yer alır.

Caddeye isim olan Altunbaşlar, bir aile lakabı olup bölgede petrol işletmeciliği yapmışlardır.

~ **ARSLAN BEY CADDESİ:**

Fatih Sultan Mehmet Caddesi'nden başlayıp mahallenin bitiş çizgisine kadar uzanırken mahalleyi de ortadan ikiye böler.

Caddeye ismi verilen Arslan Bey Maraş Millî Mücadele kahramanlarından. Hakkında geniş bilgi için bk. Aslan Bey Mahallesi.

~ **FATİH SULTAN MEHMET CADDESİ:**

Erkenez Mahallesi bitiminden başlayıp Üniversite Caddesi'ne kadar uzanır.

Caddeye ismi verilen Fatih Sultan Mehmet hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

~ **SANAYİ CADDESİ:**

Hava Alanı Caddesi ile Fatih Sultan Mehmet Caddesi arasında yer alır. Fabrikaların içerisinde geçip Gaziantep istikametine uzanır.

~ **VALİ SAİM ÇOTUR CADDESİ:**

Vali Saim Çotur

Arslan Bey Caddesi'ne paralel olarak mahallenin kuzeyinde yer alır. Fatih Sultan Mehmet Caddesi'nden başlayıp mahallenin bitimine kadar devam eder.

Caddeye ismi verilen Saim Çotur, Kahramanmaraş'a hizmet etmiş ve kendisini halka sevdirmiş valilerimizdendir. 1937'de Adapazarı/Akyazı'da doğdu. İlk öğrenimini Akyazı'da tamamladı. İlçede orta okul bulunmadığından eğitimine ara verip zenaatte çalıştı. İlçede orta okul açılması ile eğitimi de üç yıllık aradan sonra devam etti. Parasız yatılı okul sınavını kazanarak İstanbul Haydar Paşa Lisesi'nden mezun oldu. A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1963'de bitirdi. Avusturya Hükümeti'nin verdiği bursu kazanarak Graz Üniversitesi'nde Hukuk ve Siyasi İlimler okudu, yabancı dil bilgisini geliştirdi. Kaymakamlık stajının ardından ilk görev yeri Elazığ Ağın kaymakamlığı oldu. Elazığ Keban'da da bir yıl kaymakamlık yaptıktan sonra askere gitti. Askerlik dönüşü 1970'de Kütahya-Domaniç kaymakamlığına atandı. 1979'da İstanbul vali yardımcılığı görevinde bulundu. Sonra sırası ile Elazığ, Isparta, Zonguldak, Afyon, Antalya ve Kahramanmaraş Valisi olarak görev

yaptı. 1999-2001 yılları arası İçişleri Bakanlığı'nda Müsteşar olarak görev yaptıktan sonra 17.07.2001'de emekli oldu.

Kahramanmaraş'ta valilik yaptığı 1996-1999 yılları arasında şehre büyük hizmetleri oldu. İsmi, cadde, okul ve spor tesislerine verildi.

• Vali Saim Çotur Caddesi.

~ YILDIRIM BEYAZIT CADDESİ:

Fatih Sultan Mehmet Caddesi ile Sanayi Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Yıldırım Beyazıt hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ VALİ SAİM ÇOTUR PARKI:

• Vali Saim Çotur Parkı.

Gaziantep Yolu üzerinde Vali Saim Çotur İlköğretim Okulu civarında yer alır. 4000 m² alana sahiptir.

KARACASU KARŞIYAKA MAHALLESİ

En eski yerleşim yerlerinden olan Ferhuş'un karşı yamacında kurulduğu için Belediye Meclisi tarafından bu isim verilmiştir.

~ ALİ ÇAVUŞLAR CADDESİ:

Kanuni Sultan Süleyman Caddesi'nden başlayarak mahallenin iç kısımlarına uzanır.

Caddeye ismi verilen Ali Çavuşlar bir aile lakabıdır. Aslen Yusuf Hacı Köyü'nden gelip buraya yerleşmişlerdir. Büyük arazi sahibi bir ailedir.

~ ANDIRINLILAR CADDESİ:

Andırınlıların toplu şekilde ikamet ettikleri tepeyi ikiye ayıran bir yoldur.

Caddeye isim olarak verilen Andırınlılar, Andırın'dan gelen ailelerin çoğunlukta olduğu bir bölgedir. Andırın'da ikamet etmekte iken 1989'da evleri baraj altında kalan aileler bu bölgede Bayındırlık İl Müdürlüğü'nün yaptırdığı evlere yerleşmişlerdir.

~ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN CADDESİ:

Orhan Gazi Caddesi'nin devamı olarak Aksu Mahallesi'ne kadar uzanır.

Caddeye ismi verilen Kanuni Sultan Süleyman hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ ORHAN GAZİ CADDESİ:

Yavuz Sultan Selim Caddesi ile Kanuni Sultan Süleyman Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Orhan Gazi hakkında geniş bilgi için bk. Orhan Gazi Mahallesi.

~ ANDIRINLILAR CUMHURİYET GENÇLİK PARKI:

Andırınlıların ikamet ettiği tepede yer alır ve 6542 m² alana sahiptir.

• Andırınlılar Cumhuriyet Gençlik Parkı.

KARACASU KIRIM MAHALLESİ

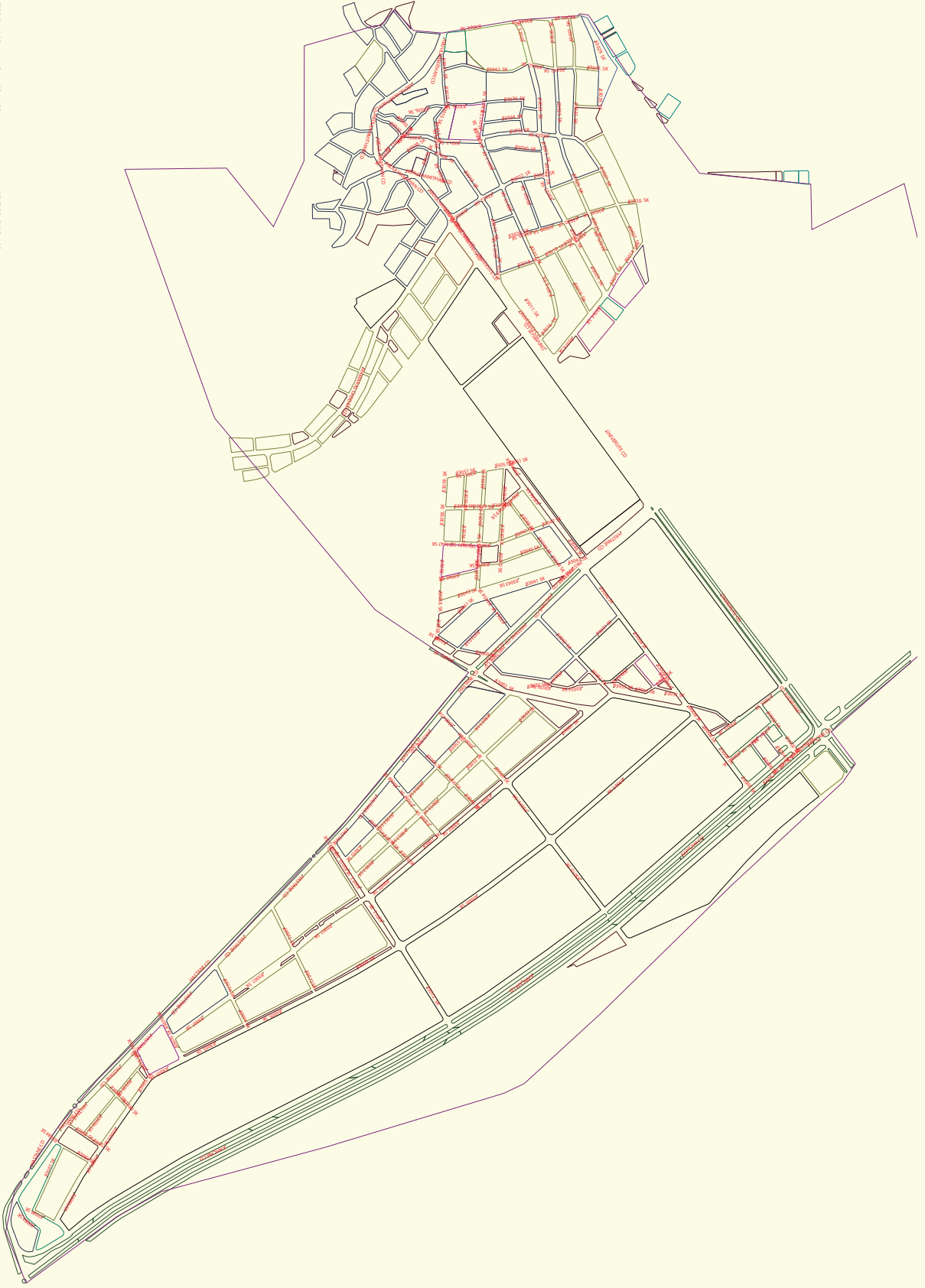

Mahalleye isim olan Kırım, Karadeniz'in kuzeyinde bulunan bir yarımadadır.

Kırım toprakları tarihi boyunca birçok kez fethedilmiş kontrol altına alınmıştır. İlk zamanlar Kırım'da Kimmerler, Antik Yunanistan, İskitler, Gotlar, Hunlar, Bulgarlar, Hazarlar, Kiev Rus 'devlet, Bizans Yunanlıları, Kıpçaklar, Osmanlı Türkleri, Altınordu Tatarları ve Moğollar hakimiyet kurmuştur. Kırım şu an Ukrayna yasalarına göre Kırım Anayasası tarafından yönetilen özerk bir parlamenter cumhuriyettir. Yarımadanın merkezinde bulunan Akmeşit idari yönetim merkezinin bulunduğu başkenttir.

Bölgede orta çağın sonunda Kırım Hanlığı'nı oluşturan Kırım Tatarları şimdi nüfusun yaklaşık %13'ünü oluşturarak etnik azınlığa dönüşmüştür. Kırım Tatarları Joseph Stalin hükümeti tarafından zorla Orta Asya'ya sürgün edildi. Kırım Tatarlarından bir kısmının da gelip bu bölgeye yerleşmiş olduğu söylenilir.

● Karacasu Kırım Mahalle Haritası

~ **ABDULHAMİT HAN CADDESİ:**

Üniversite Caddesi ile Yavuz Selim Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilmiş olan Sultan II. Abdülhamit hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ **KAPIÇAM CADDESİ:**

• Kapiçam Caddesi.

Fatih Sultan Mehmet Caddesi'nin bitiminden başlayarak Kapiçam'a kadar uzanır.

Caddeye ismi verilen Kapiçam, Kahramanmaraş ilinin Merkez ilçesine bağlı bir köydür. Kahramanmaraş'ın 10 km doğusundadır. Kahramanmaraş Havaalanı karayolunun üzerinde olduğundan ulaşımı kolaydır. Her zaman belediye otobüsü, dolmuş ve taksi ile gidilebilir. Etrafı çam ormanları ile kaplıdır. Orman İşletme Müdürlüğü tarafından su çekilerek, oturma yerleri yapılmıştır. Orman İşletme Müdürlüğü'nün bakım ve kontrolü altında güzel bir piknik ve dinlenme alanıdır. Karayolunun her iki tarafı da ormanlık alanlarla kaplıdır. Özellikle Cumartesi ve Pazar günleri ve yaz ayları insanların uğrak ve dinlenme merkezi halindedir. En kalabalık olduğu aylar Nisan, Mayıs ve Eylül'dür.

~ **MAMARAŞ CADDESİ:**

Abdülhamit Han Caddesi'nden başlayıp Mamaraş Mahallesi'nin bitimine kadar uzanır.

Caddeye ismi verilen Mamaraş, Mamaraş obasının kurucusu olan Kara Mehmet (Mamo)'nun lakabıdır.

~ **ÜNİVERSİTE CADDESİ:**

Fatih Sultan Mehmet Caddesi ile Abdülhamit Han Caddesi arasında yer alır. Adını Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nden almıştır.

Caddeye isim olan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 11.7.1992 tarih ve 21281 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3837 sayılı kanun ile kurulmuştur. 1992-1993 öğretim yılında daha önce Gaziantep Üniversitesi'ne bağlı olan Ziraat Fakültesi'nin Tarla Bitkileri ve Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu'nun Elektrik İklimlendirme-Soğutma, İnşaat, İşletmecilik, Makina, Otomotiv (motor), Muhasebe, Pazarlama, Tekstil Bölümleri ile eğitim-öğretime başlamıştır.

Anılan Kanun ile Üniversite'nin akademik yapısı, ziraat, eskilere ilave olarak Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Orman Fakülteleri, Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu, Fen, Sağlık ve Sosyal Bilimleri Enstitüleri olarak belirlenmiştir.

Daha önce İnönü Üniversitesi'ne bağlı olan Elbistan Meslek Yüksekokulu da Sütçü İmam Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

Yine 1997-1998 öğretim yılında; Kahramanmaraş merkezinde eski Sağlık Lisesi binası bünyesinde Yükseköğretim Kurulu'nun onayı ile 4 yıllık Sağlık Yüksekokulu kurulmuş ve aynı yıl öğrenci alarak eğitim-öğretime başlamıştır.

Ayrıca Göksun, Afşin, Andırın ve İslahiye Meslek Yüksekokulları kurularak, Göksun ve Afşin Meslek Yüksekokullarına 1994-1995 öğretim yılında öğrenci alınmıştır. Üniversite Senatosu İslahiye ve Andırın Meslek Yüksekokullarına 1996-1997 Eğitim-Öğretim yılında öğrenci alınmasına karar vermiş, bu karar Yükseköğretim Kurulu'na onaylandığı için bu okullara öğrenci alınmıştır. Anılan okulların, sözü edilen ilçelerdeki binaları halk-Devlet işbirliği ile tamamlanmış olduğu için, her iki okul 1996-1997 öğretim yılında bu ilçelerde öğretime başlamıştır. 2000 yılında ise Pazarcık Meslek Yüksekokulu kurulmuştur.

4.7.1995 tarih ve 95/7044 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Mühendislik-Mimarlık ve İlâhiyat Fakültelerine de kavuşmuştur. Daha sonra 09.05.1996 tarihinde Tıp Fakültesi kurulmuştur. Bu fakülteye 1998-1999 öğretim yılında ilk defa öğrenci alınmıştır. Üniversite bünyesinde 2004 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Güzel Sanatlar ve Eğitim fakülteleri kurulmuş olup, Eğitim Fakültesi iki bölümle eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

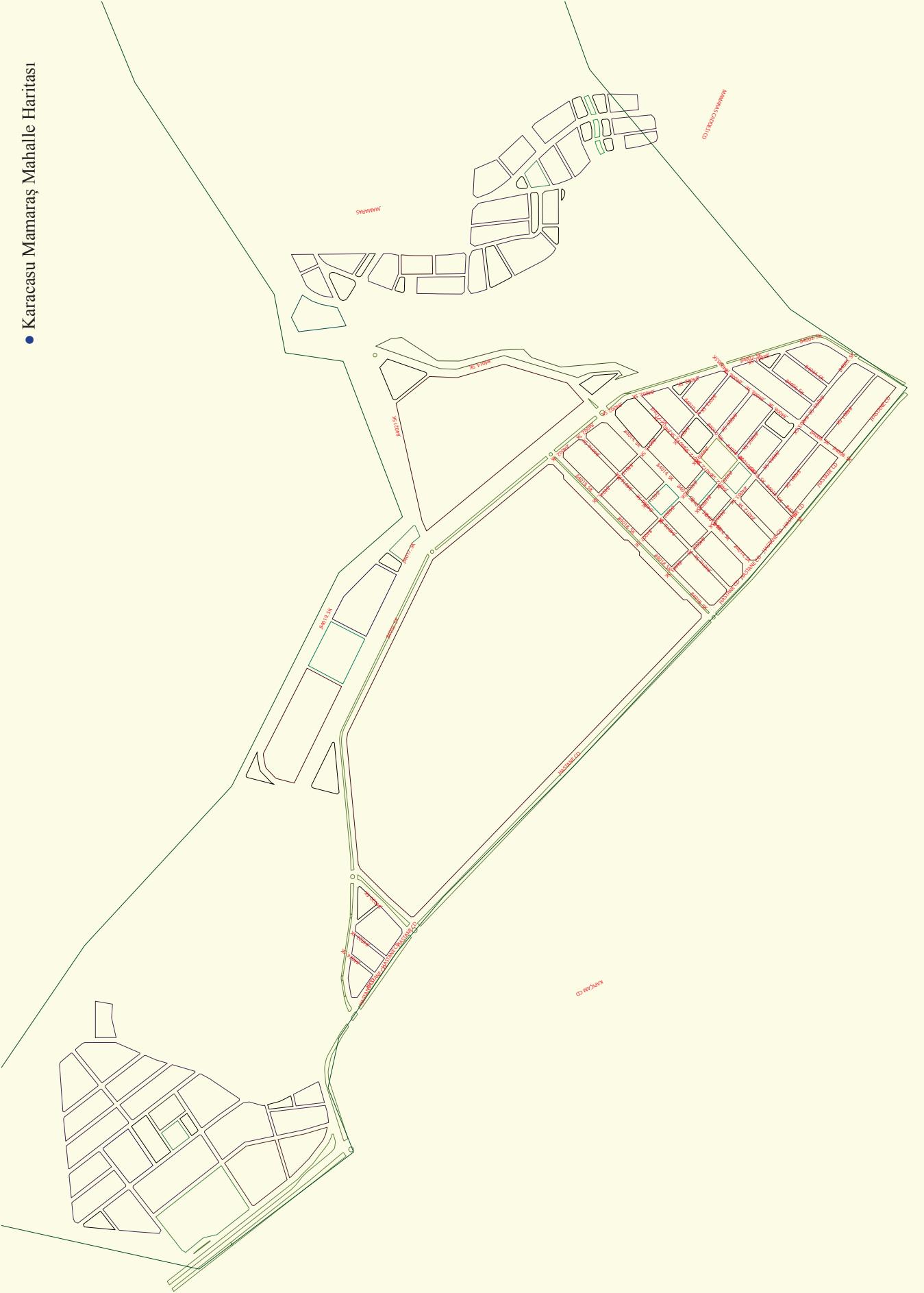

KARACASU MAMARAŞ MAHALLESİ

Mahalleye isim olan Mamaras bölgesinin en eski yerleşim yerlerindedir. Mamo (Kara Mehmet) adlı bir kişinin buraya yerleştiği ve ailenin burada çoğaldığı söylenmektedir. Bölgede belediyenin kurulması ile Çamlıbel Mahallesi adı verilmiş ise de halk eski ismini kullanmaya devam ettiğinden tekrar Meclis kararı ile Mamaras Mahallesi ismi verilmiştir.

● Karacasu Mamaraş Mahalle Haritası

~ *HASTANE CADDESİ*

• Hastane Caddesi.

Üniversite Caddesi ile hastane arasında yer alır.
İsmi yeni yapılan 400 yataklı Necip Fazıl Kısakürek Yenişehir Devlet Hastanesi'nden almıştır.

~ *MAMARAŞ CADDESİ*

• Mamaras Caddesi.

Mahallenin ismine izafeten caddeye de bu isim verilmiştir.

KARAMANLI MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerinden biridir. 1526 ve 1563 tarihli Tahrir Defterlerinde ismi "Karamanlı" olarak geçer. Şekerdere'nin kuzeyinde şehre hakim bir noktada kurulmuş ve günümüze dek gelmiştir.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Orhan Gazi Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Adnan Menderes Bulvarı, batı sınırının Şeyh Edebalı Caddesi, kuzey sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, Dervişağa Sokak ve Kazım Karabekir Caddesi'nin birleşmesi, doğu sınırının ise Kazım Karabekir Caddesi olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Mevcut durumda kuzeyinde Fatih Mahallesi ve Serintepe Mahallesi, doğusunda Akçakoyunlu Mahallesi, güneyinde Orhan Gazi Mahallesi, batısında Yunus Emre Mahallesi bulunmaktadır. Karamanlı Camii, Kazancı Camii, Elife Hatun Camii, İmam-Hatip Lisesi, Karamanlı İlköğretim Okulu, Fatih Şekeli İlköğretim Okulu ve Huzurevi mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olarak verilen Karamanlı, Dulkadirli Türkmenlerinin bir taifesine verilen isim olduğu ve mahallenin de bu taife tarafından kurulduğu söylenmekle birlikte Konya Karaman'dan getirilen ailelerin yerleştirildiği şeklinde de rivayet vardır. Mahallede halen Konya Karaman kökenli aileler de bulunmaktadır. Karamanlı Fakısı diye bilinen Karamanlı Hasan Efendi bunlardan en çok tanınanıdır.

~ **ADNAN MENDERES BULVARI:**

Şekerdere Bulvarı'nın devamı olarak Dedem Korkut Kavşağı'na çıkarken Orhan Gazi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Adnan Menderes hakkında geniş bilgi için bk. Menderes Mahallesi.

~ **BAYAZITLI BULVARI:**

Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı'nın devamı olarak Akçakoyunlu Mahallesi'ne uzanır. Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Bayazıtlı Maraş'ta büyük bir ailenin ismidir. Hakkında geniş bilgi için bk. Bayazıtlı Mahallesi.

~ **KADİR PAŞA BULVARI:**

Yunus Emre Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Kadir Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

~ **NECİP FAZIL KISAKÜREK BULVARI:**

Bayazıtlı Bulvarı'nın devamı olarak batıya doğru uzanırken Fatih Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necip Fazıl Kısakürek adı bir mahalleye de ad olmuştur. Hakkında geniş bilgi için bk. Necip Fazıl Mahallesi.

~ **DR.SADULLAH CADDESİ:**

• Dr. Sadullah Caddesi.

Bayazıtlı Bulvarı (İmam-Hatip Lisesi önü) ile Kazım Karabekir Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Dr. Sadullah'ın tam adı İbrahim Sadullah

Nutku'dur. Bediüzzaman Said Nursi'nin has ve sadık talebelerindedir. 1908'de Preveze'de deniz subayı binbaşı Süleyman'ın oğlu olarak dünyaya gelir. Ailesi aslen Trabzon'un Of ilçesindedir. İlk ve orta tahsilini İstanbul Üsküdar'da yapar. Askeri tıbbiyeyi bitirir. Dahiliye uzmanı olarak askeriyede görev yapar. 1950'de binbaşı rütbesi ile emekli olur. Risale-i Nur talebesi yüzbaşı Refet Barutçu vasıtası ile Bediüzzaman Said Nursi'nin eserlerini tanır. Bediüzzaman'ı Emirdağ'da ziyaret ederek ders halkasına dahil olur. İttihat ve Yeni Asya Gazetelerinde sağlıkla ilgili yazılar yazar. Fakir fukaranın hizmetine koşar ve onlardan asla ücret almaz. Konya'da bulunduğu yıllarda Hacı Veyiszade'nin sohbetlerine de katılarak istifade etmeye çalışır. Döneminde Risale-i Nur okumak suç sayıldığından Konya Cezaevi'ne atılır. Orada Osman Yüksel Serdengeçti ile tanışarak onda derin izler bırakır. Osman Yüksel Serdengeçti "Onlar Bizi Affetsin" başlıklı yazısında onu anlatır.

İstanbul'da 25 Ağustos 1972'de bir trafik kazasında vefat eder. Mezarı Eyüp kabristanındadır.

~ FATMALIOĞLU DERVİŞ AĞA CADDESİ:

Fatmalioğlu Derviş Ağa

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Baharistan Caddesi'nin ismi değiştirilerek Fatmalioğlu Derviş Ağa Caddesi olmuştur.

Necip Fazıl Kısakürek Caddesi'nden başlayıp mahalleyi ortadan ikiye ayırarak Adnan Menderes Bulvarı'na iner.

Caddeye ismi verilen Fatmalioğlu Derviş Ağa, Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1882'de doğdu. Babası Fatmalioğlu Hacı Mustafa Efendi, annesi Emine Hanım'dır. Rüштиye mektebinde okudu. Seferberlik ilan edilince Maraş'ta kurulan Menzil'de görev aldı.

• Fatmalioğlu Derviş Ağa Caddesi

Şehrin düşman işgaline uğraması ile maddi manevi bütün gücüyle mücadeleye katıldı. Kuvay-i Milliye'nin Çarşıbaşı çete reisliğini üstlendi. Evinin Heyet-i Temsiliye'nin emrine tahsis etti.

İmalı, Orçan, Ağyar, Gafarlı, Peynirdere ve Bertiz köylerinden 500'e yakın çete topladı. Bunların tüm işlerini, silah ve cephanelerini temin etti. Evinin bahçesinde kurduğu mutfakta çeteler için sürekli yemek hazırlattı.

Düşman karargâhlarını ateşe vermede mahirleşti ve nam saldı. Maraş'ın kurtuluşundan sonra çeteleri ile birlikte Antep'in yardımına gitti. Şapka olaylarına adı karıştığı için İstiklal Mahkemesi'nde yargılandı ve beraat etti. 1940'da vefat etti.

~ HARMANDAOĞLU CADDESİ:

Mahallenin doğusunda Akçakoyunlu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturup Bayazıtlı Bulvarı ile Kazım Karabekir Caddesi arasında yer almaktadır.

Caddeye isim olan Harmandaoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ KAZIM KARABEKİR CADDESİ:

Adnan Menderes Bulvarı ile Harmandaoğlu Caddesi'ni birbirine bağlar. Akçakoyunlu Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kazım Karabekir hakkında geniş bilgi için Akçakoyunlu Mahallesine bakınız.

~ KARAMANLI HASAN EFENDİ CADDESİ:

Karamanlı Hasan Efendi

Belediye Meclisi'nin 17.06.2004 tarihli oturumunda Karamanlı Kavşağı ile Serintepe Karakolu arasında bulunan caddeye Karamanlı Hasan Efendi Caddesi ismi verilmiştir.

Karamanlı Fakısı diye de bilinen Hacı Hasan Efendi, Gazi ve Millî Mücadele kahramanıdır. Maraş'ta 1868'de doğdu. Babası İlyas Efendi, annesi Şerife Hatun'dur. Ailesi beylikler döneminde Konya Karaman'dan gelerek Maraş'a yerleşmiş ve Karamanlı Mahallesi'ni oluşturmuştur. Ailenin bir kolu da Bertiz Yaylası'na yerleşerek Karamanlı Köyü'nü kurmuştur. Eğitimini Şam'da tamamlar.

"Karamanlı Fakı'sı" diye ünlenir. Eşi Şerife Hanım'dır.

Şehrin işgal edilmesi üzerine öğrencilerinden ve çevresinden oluşturduğu çetelerle mücadelede yer alır. Kendisi de bizzat çetelerinin başında muharebelere katılır. Şehrin kurtuluşunda aktif rol oynar. Kızı Fatma Hatun şehit olur.

Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından çeteleri ile birlikte Antep Savunması'na da katılır. Savaş sonrasında kerestecilik

• Karamanlı Hasan Efendi Caddesi.

yapar. Şapka Kanunu çıkınca şapka giymemek için Halep'e gider. Bir süre orada kalır. Küçükçavuşlu Camii'nde vaaz verir. Vaazlarından dolayı defalarca yargılanır. 1936'da Hatice Hanım'la evlenir. Çocuk okutur. 3 Eylül 1961'de vefat eder.

~ HACI HALİL ÇAVUŞ SOKAK

• Hacı Halil Çavuş Sokak.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Pembe Sokak isminin Hacı Halil Çavuş Sokak olarak değiştirilmesine karar verildi.

Fatmalıoğlu Derviş Ağa Caddesi ile Karamanlı Hasan Efendi Caddesi arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Halil Çavuş Kurtuluş Savaşı gazilerimizdendir. 1893'de doğar. Baba adı Ali, ana adı Ayşe'dir. I. Dünya Savaşı yıllarında askere alınır. Çanakkale dahil olmak üzere birçok cephede savaşır. İngilizlere esir düşer. Savaşın bitimiyle serbest

birakılır. İstiklal Madalyası ile ödüllendirilir.

Askerlik sonrası sivil istihbarat teşkilatında görev alır. Soyadı Kanunu ile "Gülaç" soyadını alır. Karamanlı Mahallesi'nde ve Orman Dairesi civarında kendi imkânları ile cami yaptırır. Orman Dairesi'ndeki camiye de kendi adı verilmiştir. 1976'da vefat eder.

~ HACI YUSUF CULFA SOKAK:

Hacı Yusuf Culfa

• Hacı Yusuf Culfa Sokak.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mohaç Sokak isminin Hacı Yusuf Culfa Sokak olarak değiştirilmesine karar verildi.

Adnan Menderes Bulvarı ile Karamanlı Hasan Efendi Caddesi arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Hacı Yusuf Culha Kurtuluş Savaşı gazilerimizdendir. 1893'de doğar. Baba adı Durdu Mehmet, ana adı Duran'dır. I. Dünya Savaşı yıllarında askere alınır. 13 yıl askerlik yapar. Yemen ve Sina Cephelerinde savaşır. Fransızlara esir düşer. Esirlerle verilen zehiri fark ederek yutmaz. Diğer esirlerle birlikte kendisini de öldü sanarak çöle terk ederler. Sina Çölü'nde teslim aldığı 7 düşman askerini alıp Halep'e getirerek Türk birliğine teslim eder. Osmanlı Devleti'nden aldığı övünç madalyasından ayrı olarak İstiklal Madalyası ile de ödüllendirilir ve kendisine maaş bağlanır.

Askerlik sonrası çul dokumacılığında çalışır. Soyadı Kanunu ile mesleğinden dolayı "Culha" soyismini alır. Zamanla culfa olarak söylenir. Yaşlılık yıllarında İstanbul'daki oğullarının yanına yerleşir. 1987'de İstanbul'da vefat eder. Mezarı İstanbul Kulaksız Mezarlığı'ndadır.

~ ŞEHİT CEMİL ÖZGÜR SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 05.08.1996 tarihli oturumunda Şehit Cemil Özgür isminin yeni açılacak bir sokağa verilmesi kararı alınmış ve yine Belediye Meclisi'nin 03.11.2003 tarihli oturumunda da 5. Sokak ismi değiştirilerek Şehit Cemil Özgür Sokak olmuştur.

Dr. Sadullah Caddesi ile Karamanlı Camii arasında yer alır.

Cemil Özgür

• Şehit Cemil Özgür Sokak.

Sokağa ismi verilen Cemil Özgür, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Yüksekova Şemdinli Ortaklar jandarma komutanlığı bölgesinde PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 14 Temmuz 1996'da şehit olmuştur.

~ ŞEHİT M. AKİF TÜRKÖN SOKAK

M. Akif Türkön

• Şehit M. Akif Türkön Sokak.

Elife Hatun Camii ile Serintepe Öğrenci Yurdu arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Mehmet Akif Türkön, piyade er olarak vatani görevini yapmakta iken Ağrı'da görevi başındayken 15 Mart 1995'da şehit edilmiştir.

~ ŞEHİT SEZGİN ÖRDEK SOKAK:

Sezgin Ördek

• Şehit Sezgin Ördek Sokak.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli kararı ile daha önce Abdulhamit Sokak olan sokak ismi ailesinin talebi doğrultusunda değiştirilerek Şehit Sezgin Ördek Sokak olmuştur.

Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Adnan Menderes Bulvarı arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Sezgin Ördek, jandarma uzman onbaşı olarak vatani görevini yapmakta iken Şırnak'ta PKK terör örgütü mensupları ile çıkan çatışmada 8 Ekim 1996'da şehit olmuştur.

~ TEPEDELEN HALİL AĞA SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Bayram Sokak isminin Tepedelen Halil Ağa Sokak olarak değiştirilmesine karar verildi.

Fatmalıoğlu Derviş Ağa Caddesi ile Karamanlı Hasan Efendi Caddesi arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Tepedelen Halil Ağa, Millî Mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1878'de doğdu. Baba adı Ali, ana adı Fatma'dır. Askerlik öncesi kervancılık yapar. Askere gider. Tam 18 yıl askerlik yapar. Suriye, Şam savaşlarına katılır. Yemen'de İngilizlere esir düşer. Bir süre esaret hayatı yaşar. İşkence görür. Bir gözünü burada kaybeder. İngiliz nöbetçiyi öldürerek arkadaşları ile birlikte 12 kişi esir tutuldukları yerden kaçarlar. Kaçanlardan 6'sı Maraş'a gelir.

Maraş işgal edildiğinde Karamanlı Fakısı diye bilinen Hacı Hasan Efendi'nin çeteleri içerisinde yer alır. Maraş'ta Fransızlara karşı yürütülen savaşta Karamanlı Mahallesi'nde görev yapar. Maraş'ın kurtuluşundan sonra Antep Savunması'na da katılır. Savaşlar sona erdiğinde çeltikçilik yapar. İnönü döneminde yol vergisi için çalıştırılırken ikinci gözünü de kaybeder. 14 Şubat 1969'da vefat eder.

~ KARAMANLI HACI HASAN EFENDİ PARKI:

• Karamanlı Hacı Hasan Efendi Parkı.

Adnan Menderes Bulvarı 1. Sokak ile Hacı Yusuf Çulha Sokak arasında yer alır. 1138 m² alana sahip olup 1992 yılında yapılmıştır.

~ ONUR PARKI:

• Onur Parki.

Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Saparmurat Niyazov Caddesinin kesişiminde yer alır. 810 m² alana sahiptir.

Parka isim olarak verilen onur, kelime anlamı olarak insanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref, öz saygı, haysiyet, izzetinefis ve başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, şeref, itibar anlamlarında kullanılmaktadır. Parkın hemen karşısında yer alan Onur Sitesi'ne izafeten bu isim verilmiştir.

KAVLAKLI FATİH MAHALLESİ

Halep Türkmeni olan Nedirli'nin bir mahallesidir.

Kışları Halep'te, yazları Binboğa Dağları'nda konaklayan Türkmen topluluğuna 1860'lı yıllardan sonra yaylaya çıkma izni verilmez. İsmail, Köse ve Kavlak adlarındaki üç kardeş Maraş kadısına yalvararak izin isterler.

-Halep'ten buraya dek geldik. Bu yıl da yaylaya çıkalım dönüşte nereye dersiniz yerleşelim, diyerek izni koparırlar.

Başlangıçta kesinlikle izin verme taraftarı olmayan Kadı Efendi bu yalvarmalar karşısında;

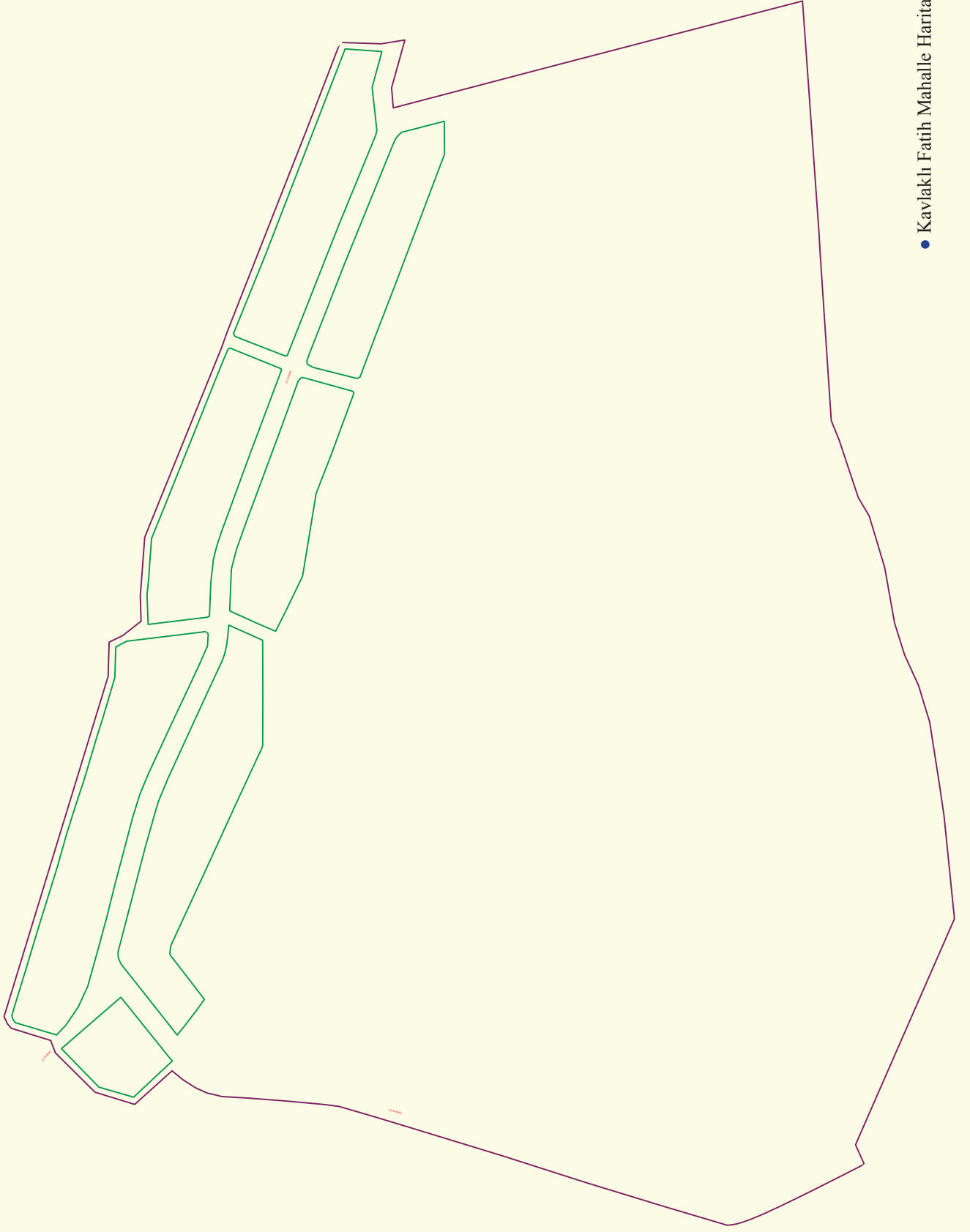
-Bunlan ne dilli insanlar böyle, diyerek dönüşte Kurucuova ile Ceyhan Irmağı arasındaki bölgeye yerleşmeleri kaydı ile izni verir.

Kadı Efendi'nin deyimiyile "ne dilli" olan bu Türkmen oymağı Binboğa'ya çıkar, yazı orada geçirir, dönüşte de Ceyhan Irmağı boyunca yerleşirler. Kardeşlerden İsmail'in ailesiyle birlikte yerleştiği bölgeye "İsmaili", Köse'nin ailesiyle birlikte yerleştiği bölgeye "Köseli", Kavlak'ın ailesiyle birlikte yerleştiği bölgeye "Kavlaklı" adı verilir. Ne dilliler zamanla Nedirli diye anılır ve genişler. Zamanla köy olur, köyler oluşturur. Nedirlilerin oluşturduğu köylerden biri olan Kavlaklı şehre en yakın olanıdır. 1994 yerel seçimleri öncesinde kasaba hüviyeti kazanır. Seçilen Belediye Meclisi 06.04.1994 tarihli ilk meclis toplantısında aldığı kararla mahalle kurulması hususunda Valilik makamına başvurur. Valilik makamının İl İdare Kurulu'na verdiği yetki ile toplanan İl İdare Kurulu 03.06.1994 tarih ve 810 sayılı kararı ile güneyi, Mimar Sinan Mahallesi ve Kavlaklı Kasabası anayolu kavşağı ile Hasancıklı Köyü sınırı, kuzeyi Hasancıklı Köyü sınırını takiben Büyükçat Deresi, Köseli Köyü yolu, batısı Köseli Köyü sınırını takiben Killik Tepe dibi, doğusu ise Mimar Sinan Mahallesi'ni takiben Kavlaklı Kasabası anayolu arasındaki yerin Fatih Mahallesi olarak

belirlenmesine karar verir.

2009 yılı mahalli seçimleri öncesinde ise Kahramanmaraş Belediyesi'nin sınırları genişletilerek Kavlaklı Kasabası mahalleleri ile birlikte şehre dahil edildi. Karar Resmi Gazete'de yayımlanarak kesinleşti.

Mahalleye ismi verilen Fatih Sultan Mehmet hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

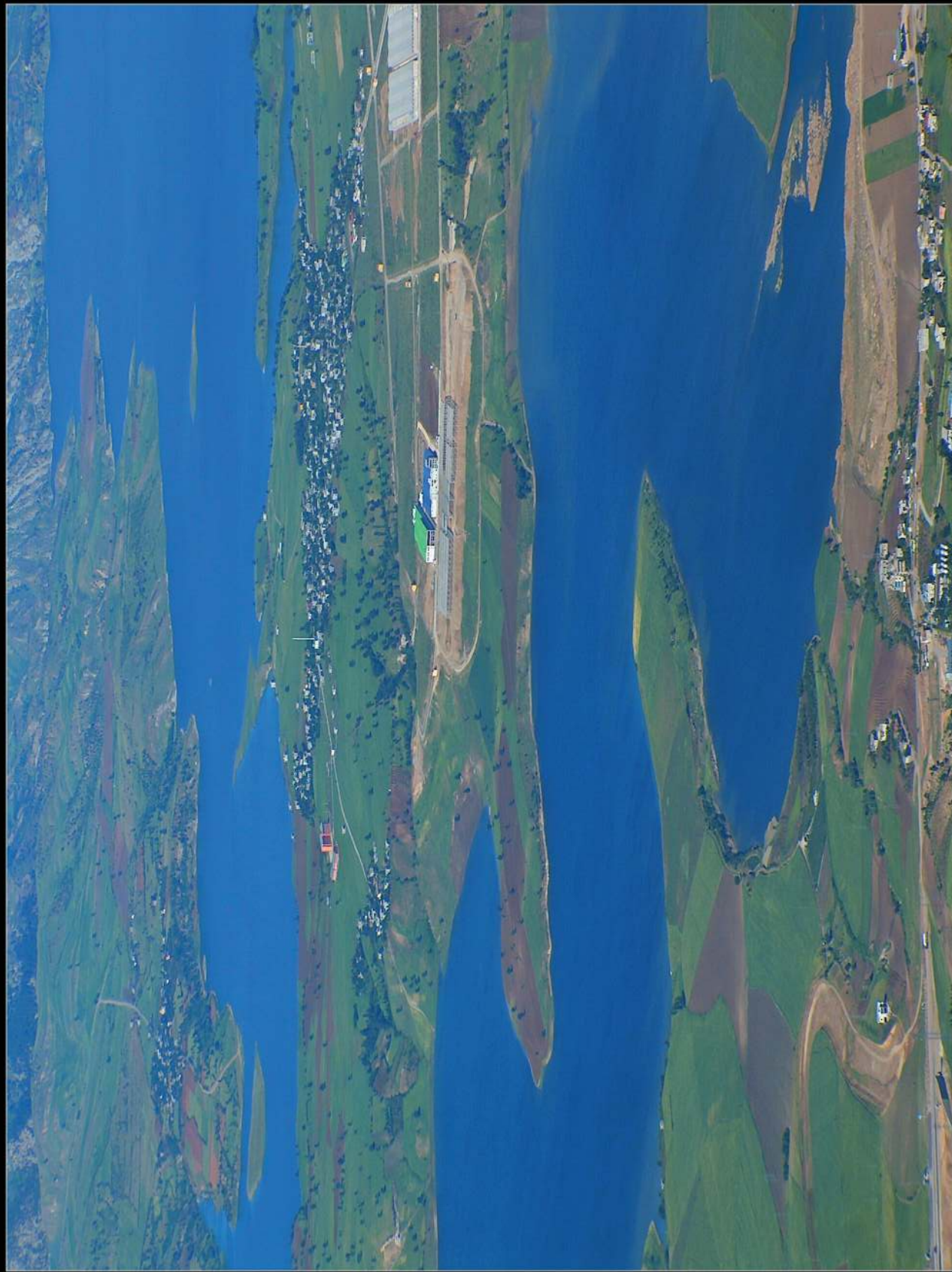
● Kavlaklı Fatih Mahalle Haritası

~ YABALIÇ CADDESİ:

• Yabalıç Caddesi.

İlk yerleşildiği zamanlarda yaban alıcı bol olan kurak ve tepelik bir bölgedir. Kavlak'ın Atsatanlar, Kirikler, Paşamlar, Uncuomarlar, Agdöller aileleri bu bölgeye yerleşmiştir.

mehmet kırmızııkaya

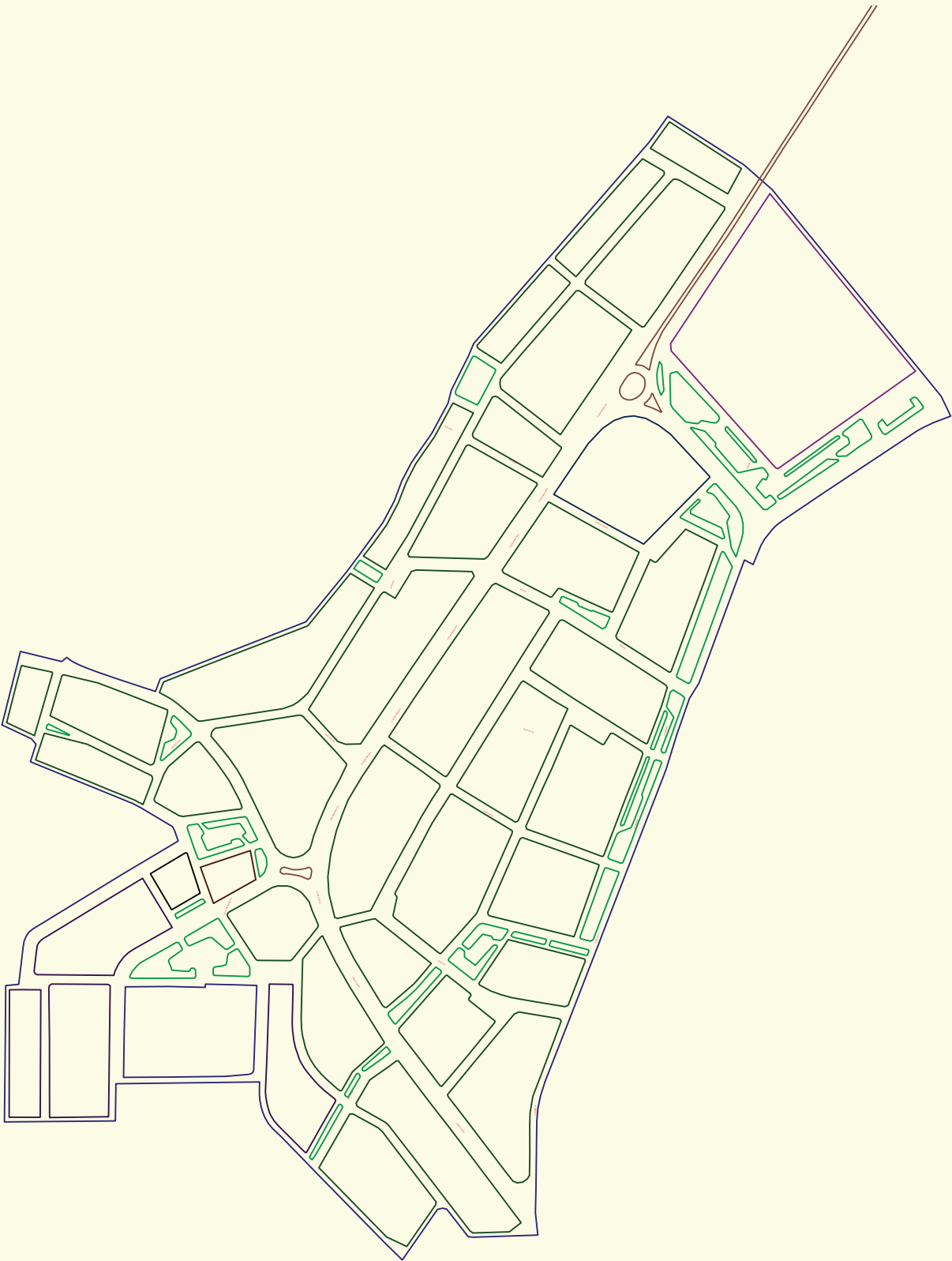
KAVLAKLI MİMAR SİNAN MAHALLESİ

Valilik makamının İl İdare Kurulu'na verdiği yetki ile toplanan İl İdare Kurulu 03.06.1994 tarih ve 810 sayılı kararı ile kuzeyi Fatih Mahallesi sınırını takiben Killik Tepe, Batısı Killik Tepe Göl sahası ile sınırını takiben, güneyi Kızıldamlar Köyü ve göl sahası sınırı, doğusu ise Yunus Emre Mahallesi sınırı arasındaki yerin Mimar Sinan Mahallesi olarak belirlenmesine karar verdi.

Mahalleye ismi verilen Mimar Sinan hakkında geniş bilgi için bk. Mimar Sinan Mahallesi'ne bakınız.

● Kavraklı Mimar Sinan Mahalle Haritası

~ KAHRAMANMARAŞ CADDESİ

• Kahramanmaraş Caddesi.

Yakın zamana kadar belde olan Kavlaklı'nın şehre ulaşımını sağlayan caddeye verilen isimdir.

Caddeye isim olan Kahramanmaraş, Akdeniz Bölgesi'nde yeralan, dondurma, biber ve tarhanasıyla ünlü şehrimize izafeten verilmiştir. Mahallenin şehir merkezi ile bağlantısının başlangıç noktasındadır.

Kahramanmaraş, Kurtuluş Savaşı'nın başladığı yer, Türk milletinin dirilerek ayağa kalktığı, silkinip kendine geldiği, işgal ordularına karşı başkaldırıldığı öncü bir şehirdir. Kurtuluş Savaşı sırasında Fransız işgalcilere karşı verdiği yerel mücadeleden dolayı TBMM tarafından istiklal madalyası verilen tek ildir. Yine bu kararlar Maraş olan eski adı, Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir. Ünlü Osmanlı seyyahı Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde Maraş halkı için, kelimatları lisan-ı Türkidir ve ekseriya halkı Türkmendir der. Maraş ve çevresi başta Oğuzların Avşar, Bayat ve Beydili boyları çoğunlukta olmakla birlikte hemen hemen 24 Oğuz boyunun tamamı mevcuttur. Şairlerimizden Gülten Akin ise Maraş halkı için "Adamın su gibi akanıdır Maraşlı" demiştir.

İlçeleri Merkez, Afşin, Andırın, Çağlayancerit, Ekinözü, Elbistan, Göksun, Nurhak, Pazarcık ve Türkoğlu'dur.

Kahramanmaraş, 400 bin'i aşan Merkez nüfusuyla Türkiye'nin 16. büyük kentidir. Aynı zamanda Kahramanmaraş, Türkiye'de toplam nüfusu 1 milyonun üzerinde olan 19 il'den biridir. Günümüzde Kahramanmaraş, büyükşehir belediyesi olmayı bekleyen illerden oldu.

Döngel Köyündeki mağaralarda yapılan araştırmalarda ele geçen buluntular yörede insan yerleşiminin Üst Paleolitik Çağ'da başladığını; Neolitik, Kalkolitik ve Eski Tunç Çağlarında da sürdüğünü göstermektedir. 2009 yılında Kahramanmaraş merkezde yapılan kazılar esnasında da birtakım mozaikler bulunmuş ve üzerlerinde çalışmalara başlanmıştır.

Şehri Hititler kurmuşlardır. Daha sonra Asurlular, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Araplar, Selçuklular, Memlûklular, Dulkadiroğulları ve Osmanlılar şehre hakim olmuşlardır.

Dünyanın sayılı madalyalı şehirlerinden biri olan Maraş'a Kurtuluş Savaşı sırasında halkın gösterdiği direnişten dolayı 7 Şubat 1973'den itibaren TBMM tarafından Kahramanlık unvanı verilerek adı Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir.

Kahramanmaraş coğrafik olarak 3/4 ü dağlarla kaplı, büyük çoğunluğu Akdeniz bitki örtüsüne sahiptir. Akdeniz ikliminin yanı sıra Güneydoğu Anadolu iklimi (Pazarcık İlçesi) Doğu Anadolu Karasal İklimi (Elbistan ve Afşin İlçesi) Akdeniz Yayla İklimi (Andırın ve Göksun İlçesi) görülmekte bu kadar farklı iklimlerin bir arada olması bitki çeşitliliğini de beraberinde getirmektedir. Tabii ve bozulmamış bir coğrafyaya sahip olan Kahramanmaraş'ın Karadeniz Bölgesi'ni aratmayacak güzellikte birçok yaylası mevcuttur.

14.346 km²'lik yüzölçümü ile Türkiye'nin 11. büyük ili durumundadır. 37-38 kuzey paralelleri ile 36-37 doğu meridyenleri arasında yer alır. Merkez ilçe deniz seviyesinden 568 m yükseklikte olup, ilin kuzey kesimleri oldukça dağlıktır. Yeryüzü şekilleri genellikle Güneydoğu Torosların uzantıları olan dağlarla bunlar arasında kalan çöküntü alanlarından oluşmaktadır. Arazi yüksekliği 350 metreden 3000 metreye kadar çıkar. Ayrıca geniş ovaları vardır. Bunlar; Gâvur, Maraş, Göksun, Aşağı Göksun, Afşin, Elbistan, Andırın, Mizmilli, Narlı ve İnekli Ovalarıdır.

Belli başlı dağları ise; Nurhak, Binboğa, Engizek, Uludaz ve Ahır Dağı'dır. Ceyhan Nehri ile Aksu, Bertiz, Erkenez, Göksu, Göksun, Hurman, Körsulu, Sarsap ve Söğütlü Çayları başlıca akarsularıdır. Ayrıca Kahramanmaraş Türkiye'nin en çok baraja sahip illerinden bir tanesidir. Şu anda 7 baraj bulunmakla birlikte 3 tanesinin inşaatı sürmektedir. Kahramanmaraş bu baraj ve termik santraliyle ülkemizin enerji ihtiyacının %12,5'ini tek başına sağlamaktadır.

Kahramanmaraş ve çevresinin çok yeri şarıl şarıl akan kaynak sularıyla dopdoludur. Su kaynaklarının bolluğu bakımından (km²'ye oranla) Türkiye'de birinci sırada, dünyada üçüncü sırada yer alan bir ilimizdir. İlin her ilçesinde her yerleşim bölgesinde bol miktarda su kaynakları mevcuttur. Türkiye'nin en önemli akarsularından biri olan Ceyhan Nehri'nin kaynağı da il sınırları içerisindeydir. Akarsuların bolluğu bakımından, Türkiye'nin sayılı barajlarından olan Sır Barajı, Menzelet Barajı, Kılavuzlu Barajı, Ayvalı Barajı, Kartalkaya Barajı il sınırları içerisindeydir. Akarsuyun bu kadar bol olmasından dolayı Kahramanmaraş'a "Barajlar Şehri" demek daha yerinde olur.

Kahramanmaraş'ın ekonomik yapısı, Cumhuriyet'ten 1980'li yıllara kadar genellikle tarım, hayvancılık ve küçük el sanatlarına dayalı olarak gelişmiştir. Bu süreçte şehrin ekonomisi gerek insanların içe dönük üretim ve ticaret stratejisi, gerekse de şehrin devletin ekonomi ve altyapı konularındaki hizmetlerinden yeteri kadar pay alamamasından dolayı önemli ölçüde büyüme sağlanamamıştır.

Türkiye'de piyasa ekonomisi kural ve ilkelerinin benimsenmeye başlanmasıyla, 1980'li yılların başından itibaren Kahramanmaraş, bu çerçevede izlenen ekonomik politikalara hızla uyum göstermiştir. Ekonomik olarak yeni bir döneme, sanayileşme ve çağdaş ticaret sürecine girilmiştir. Böylece yıllarca gerçekleştirilemeyen ekonomik büyüme için gerek sermaye, gerekse girişimcilik konusunda alt yapı oluşturulmaya başlanmıştır. Devletin, üretime ve ihracata yönelik geliştirdiği teşviksel politikalara hızlı cevap veren ve bu çerçevede teşviklerini doğru kullanarak bu fırsatı iyi değerlendiren Kahramanmaraş'lı girişimciler şehrin bugün sahip olduğu dinamik ekonomik yapıyı kurmuştur.

Kahramanmaraş'ta gerçek anlamda özel sektör yatırımları 1984 yılında başlamıştır. Sanayileşme, genel itibarıyla tekstil sektörü alanında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, geçmişten gelen küçük el sanatlarından bakırcılık ve alüminyumculuğun uzantısı olarak çelik mutfak eşyaları sektörü de aynı sanayileşme eğiliminden payını oldukça önemli ölçüde almıştır.

Sektör büyüklüğü açısından, tekstil sanayinden sonra ikinci sırada çelik eşya sanayi yer almaktadır. Kentin en önemli sektörlerinden biri olan toz ve pul bibercilikte sanayileşmeye paralel olarak gelişme eğilimindedir. Kahramanmaraş'ın ülkemizde ün kazanmasına yol açan dondurma sektörü en hızlı gelişen sektörler arasındadır. Kahramanmaraş dondurması sanayileşmeden büyük ölçüde etkilenmiş, ülkemiz sınırlarını aşmış ve öncelikle yakın ülkeler ve ABD, daha sonrada tüm dünya ülkelerine yayılma sürecine girmiştir.

Kahramanmaraş ekonomisinin en gelişmiş sektörü olan tekstilde, özellikle teknoloji ve kalitede ulaşılan nokta Türkiye standartlarının üstüne çıkmıştır. Dünya tekstil pazarlarında teknolojik olarak ve kalite bakımından rahatça rekabet edebilecek yetenek kazanmıştır. Böylece uluslararası bir hammadde merkezi haline gelmiştir. Kentin olduğu gibi ülkenin de iktisadi büyümesinde tartışılmaz bir statüye sahip olan tekstil sanayi yüksek döviz girdisi sağlamaktadır.

Ayrıca Kahramanmaraş, ayakkabı sektöründe Türkiye'de 1. sıradadır. Öyle ki, Harry Potter, Yüzüklerin Efendisi, Truva gibi büyük filmler ayakkabısını Kahramanmaraş'lı ustalara yaptırmışlardır.

Kahramanmaraş Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda bulunmakta ve hem kara hem de demiryolu ulaşımında güneyden ve Akdeniz'den gelen yolları doğuya ve kuzeye bağlayan önemli bir noktadır.

Birçok ilden otobüs seferlerinin bulunduğu otobüs terminali kent merkezindedir. Yeni otobüs terminali kent merkezine 4 km uzaklıktadır.

Kahramanmaraş tren istasyonu ile demiryolu ulaşımı sağlanmaktadır.

Türk Hava Yolları İstanbul-Kahramanmaraş arasında haftanın her günü sefer düzenlemektedir. Ayrıca Ankara-Kahramanmaraş arasında da havayolu ulaşımı sağlanmaktadır.

~ NEDİRLİ CADDESİ:

• Nedirli Caddesi.

Caddeye isim olan Nedirli, bölgenin genel ismidir.

~ YANIKDERE CADDESİ:

• Yanıkdere Caddesi.

Mahalle içerisinde kalan ve bitişik mahalleye de uzanan bir dere ismidir. İlk yerleşim zamanında ormanlık bir alan iken çıkan bir yangın sonrasında çıplak bir dere olarak kalmıştır.

~ **BALCILAR SOKAK:**

• Balçılar Sokak.

Bal ailesinin yerleşim bölgesidir.

~ **BAYSAL SOKAK:**

• Baysal Sokak.

Baysallar ailesinin yerleşim bölgesidir.

~ **BÜLBÜL SOKAK:**

Andırın'dan gelerek köyün nahırcılığını (çobanlık) yapan ve sesinin güzelliğinden dolayı da "Bülbül Amca" diye bilinen Çoban Durdu'nun anısına verilmiş bir isimdir.

• Bülbül Sokak.

~ DOĞAN SOKAK:

Doğan ailesinin yerleşim bölgesidir. Ailenin büyüğü olan Mahmud Doğan köyde yıllarca imam-hatip olarak görev yapmış, çocuk okutmuş ve "Mahmut Hoca" olarak gönüllerde yer etmiştir.

• Doğan Sokak.

~ **FATİH SOKAK:**

Yeni açılan sokaklardır.

• Fatih Sokak.

~ **GÜLLÜ SOKAK:**

Güllü ailesinin yerleşim bölgesidir.

• Güllü Sokak.

~ **LALE SOKAK:**

• Lale Sokak

Yeni açılan sokaklardandır.

~ **TERLİK SOKAK:**

• Terlik Sokak.

Terli, Terlik, Terlikli soyadlarını taşıyan kabilenin yerleşim yeridir.

~ **OYMACILAR SOKAK:**

Kavruklar sülalesinin yerleşim alanıdır. Aileden Kavruk Ali 1980'li yıllarda ceviz ağaç oymacılığını öğrenmiş ve burada ilk atölyeyi kurmuştur. Zamanla meslek tüm beldeye yayılmış ise de günümüzde tekrar yokolmuştur.

• Oymacılar Sokak.

~ **YENİ SOKAK:**
Yeni açılan sokaklardandır.

• Yeni Sokak.

~ **MİMAR SİNAN PARKI:**

Eski okul alanında kurulan park 11.200 m² alana sahiptir. İçerisinde muhtarlık binası, çeşme, dinlenme alanları, çocuk oyun grubu, kondisyon aletleri, sentetik çimli futbol sahası, basketbol sahası bulunmaktadır.

• Mimar Sinan Parkı.

KAVLAKLI YUNUS EMRE MAHALLESİ

Valilik makamının verdiği yetki ile toplanan İl İdare Kurulu 03.06.1994 tarih ve 810 sayılı kararı ile kuzeyi Mimar Sinan Mahallesi'ni takiben Göğce Mağra Deresi, doğusu Avşarlı Köyü ve göl sahası, güneyi Fatmalı Kasabası ve göl sahası sınırı ile İsmaili Bucağı sırtı arasında kalan yerin Yunus Emre Mahallesi olarak belirlenmesine karar verdi.

2009 yılı mahalli seçimleri öncesinde ise Kahramanmaraş Belediyesi'nin sınırları genişletilerek Kavlaklı Kasabası mahalleleri ile birlikte şehre dahil edildi. Karar Resmi Gazete'de yayımlanarak kesinleşti.

Mahalleye ismi verilen Yunus Emre hakkında geniş bilgi için bk. Yunus Emre Mahallesi.

~ **BARAJ CADDESİ:**

• Baraj Caddesi.

Sır Barajı istikametine uzanan yoldur.

~ **İSMAİLLİ CADDESİ:**

• İsmaili Caddesi.

Kavlaklının kurucusu Kavlak'ın kardeşi İsmail'in ismine izafeten verilmiş eski bir yerleşim bölgesidir. Ayrı bir köy iken bölgenin belde olması ile beldeye dahil edilmiştir. Hâlen aynı isimle anılmaktadır.

~ YANIKDERE CADDESİ:

• Yanıkdere Caddesi.

Mahalle içerisinde kalan ve bitişik mahalleye de uzanan bir dere ismidir. İlk yerleşim zamanında ormanlık bir alan iken çıkan bir yangın sonrasında çıplak bir dere olarak kalmıştır.

~ ASKERLER SOKAK:

• Askerler Caddesi.

Keçeller ailesinin oturduğu bölgedir. Sağlık Ocağı bölgesi olarak da bilinir. Keçeller ailesinin büyüğü olan Asker Goca'nın anısına bu isim verilmiştir.

~ ÇİĞDEM SOKAK:

• Çiğdem Sokak.

Yeni açılan sokaklardandır.

~ FATİH SOKAK:

• Fatih Sokak.

Yeni açılan sokaklardandır.

~ *GÜL SOKAK:*

• Gül Sokak.

Yeni açılan sokaklardandır.

~ *MİSTİK SOKAK:*

• Mistik Sokak.

Güccük Mistik diye bilinen Mistik Amca'nın anısına verilmiş bir isim olup aile fertleri halen bu bölgede oturmaktadır.

KAYABAŞI MAHALLESİ

Maraş'ın bilinen en eski mahallelerinden biridir. Kalenin doğusunda ve şehre hakim bir noktadadır. Kurucusu Kaya Beg b. Bişan olabilir. 1526 ve 1563 tarihli Tahrir Defterlerinde bu isimle anılmaktadır. Tahrir Defterlerinde zikredilen mahalleler genelde ya kurucu veya aile, aşiret adıyla kayda geçmiş olup çoğunluğu zamanla unutulup gitmiştir.

Eski Tahrir Defterlerinde ayrı ayrı mahalle olarak zikredilen Çiçekli, Çukuroba ve Seksenler Mahalleleri de zamanla Kayabaşı Mahallesi'ne dahil olmuştur. Ayrıca Vakıf Tarla diye de anılır.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile sınırları yeniden belirlenmiştir. Mevcut haliyle güney sınırının Sultanbeyli Caddesi ile başlayıp Mahmut Yesari Sokak ve Kanlıdere Caddesi ile Şehit Hasesoğlu İbrahim Bey Caddesi'ne birleşmesi, batı sınırının Çukuroba Caddesi ile başlayıp Türkocağı Caddesi ile Şehit İlbey Caddesi'ne birleşmesine, kuzey sınırının Emeviler Caddesi ile başlayıp Gazidemircioğlu Caddesi ve Eyüp Sokakla Alpaslan Sokak'a bağlanması, batı sınırının Alpaslan Sokak'la Salman Zülkadiroğlu Bulvarı'na bağlanması, doğu sınırının ise Deliklitaş Caddesi olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Mevcut durumda kuzeyinde Pınarbaşı Mahallesi, doğusunda Sütçü İmam Mahallesi, güneyinde Divanlı Mahallesi ve Turan Mahallesi, batısında Fevzi Paşa Mahallesi bulunmaktadır. Kayabaşı Camii, Çukuroba Camii, Çiçekli Camii, Haydarlı Camii, Şerife Camii, Kız Meslek Lisesi, İşitme Engelliler İlköğretim okulu ve Kayabaşı İlköğretim Okulu mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olarak verilen Kayabaşı, eski Tahrir Defterlerinde geçen ismi ile Kaya Beg b. Bişan'a izafeten verilmiş olabileceği gibi mevki itibarıyla de şehrin en üst noktasında, kayalık bir zeminde kurulmuş olmasından dolayı da verilmiş olabilir.

~ **BEKTUTİYE BULVARI:**

Haydarlı Kavşağı ile Kanlıdere Caddesi arasında yer alır. Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara isim olan Bektutiye hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ **ÇİÇEKLİ CADDESİ:**

• Çiçekli Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Kadeş Caddesi'nin ismi değiştirilerek Çiçekli Caddesi olmuştur.

Bektutiye Bulvarı'nın devamı olarak Vakıftarla Caddesi'ne uzanır.

Caddeye isim olarak verilen Çiçekli, Eski Tahrir Defterlerine göre bu bölgeye verilen semt ismidir. Aynı isimle bölgede bir de cami bulunmaktadır.

~ **ÇUKUROBA CADDESİ:**

• Çukuroba Caddesi.

Mahallenin batı kısmında Fevzi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Çukuroba, Eski Tahrir Defterlerine göre bu bölgeye verilen bir semt ismidir. Dulkadirli Türkmen aşiretlerinden birinin adı olarak da geçer.

~ DELİKLİ TAŞ CADDESİ:

• Delikli Taş Caddesi.

Sütçü İmam Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Deliklitaş, bölgeye verilen eski bir semt adıdır. Semt ismini delikli bir taştan almış olup halk bu taşa bir kudsiyet vererek onunla ilgili çeşitli hikayeler oluşturmuştur. Aynı zamanda yakın zamana kadar bir mesire yeridir.

~ TÜRKOCAĞI CADDESİ:

Fevzi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Türkocağı hakkında geniş bilgi için bk. Fevzipaşa Mahallesi.

~ GAZİ DEMİRCİOĞLU CADDESİ:

Vakıftarla Caddesi ile Haydarlı Caddesi arasında yer alır. Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Mehmet Demircioğlu, Millî Mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1892'de doğdu. Babası Arap Ali, annesi Gülsüm Hanım'dır. İlk askerlik görevine Halep Sancağı'nda jandarma olarak başladı. Askerdeyken önce Balkan Harbi'nin, ardından I. Dünya Savaşı'nın çıkması nedeniyle tam 7 (yedi) yıl aralıksız Halep Şam Cephesi'nde görev yaptı. Askerlik görevini tamamlayıp Maraş'a döndü ve esnaflığa başladı. Kısa bir süre sonra, Sevr Antlaşması gereği Maraş, önce İngilizler'in, ardından Fransız ve işbirlikçi Ermenilerin işgaline uğradı. İşte tam Fransız askerlerinin şımarıp hadlerini aştığı

• Gazi Demircioğlu Caddesi.

bir dönemde çarşıda bir Fransız zabitanın “Maraşlılardan kız alcaz kız verecez” cümlesi üzerine onu darp edip Yenicekale Başkanuş bölgesine kaçtı ve orada çetesini kurup Andırın bölgesindeki Ermeni Kilisesi baskınlarında önemli rol oynadı. Daha sonra Türkoğlu Beyoğlu Bababurun bölgesinde Fransızlara lojistik destek getiren bir konvoyla baskın yaptı. Harp başladığında Aslan Bey'in komutasındaki Kuvay-i Milliye kayıtlarında (82) numaralı kuvvaci olarak yerini alır. Şehir savaşlarında da Kışla cephesi çetesi olarak mücadele etmiştir. Savaş kazanılıp Fransızlar kaçtıktan sonra Kışlaya giren ve teslim alan ilk çetelerden biridir.

1969 yılında, bugün adını taşıyan cadde açılırken bahçesini yol için belediyeye karşılıksız olarak hibe etmiştir. O günkü belediye başkanı ve meclisi ittifakla Gazi'nin adını o caddeye vermiştir. Vefat tarihi 30 Kasım 1971'dir.

~ HAYDARLI CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Yıldırım Sokak ile Eyüp Sokak birleştirilmiş olup Haydarlı Caddesi ismi verilmiştir.

• Haydarlı Caddesi.

Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Haydarlı, bölgenin ismidir. Haydarlı Camii de bölgede yer alır. Haydarlı Camii'nin kitabesine bakıldığında 1906'da inşa edildiği anlaşılmaktadır. Vakıfların Şahsiyet Kayıt Defterlerinde de aynı isimle anıldığına göre büyük ihtimalle yaptıran kişinin ismi Haydar olabilir. Hakkında hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Eski kayıtlarda caminin vakfiyesinin de olduğu belirtilmişse de günümüze ulaşmamıştır. Cami 1937 yılında satışa çıkartılmışsa da hayır sahipleri tarafından satın alınarak cami hüviyeti muhafaza edilmiş ve bilahere tekrar Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

~ KANLIDERE CADDESİ:

Turan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Kanlıdere hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ MESUT CAN CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Alpaslan Sokak ismi değiştirilerek Mesut Can Caddesi olmuştur.

Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Mesut Can, orman mühendisi olup, Orman

Bölge Müdürlüğü yapmıştır. Ahır Dağı'nın ağaçlandırılmasına öncülük etmiştir. Mesut Can, Maraş'ta 1920'de doğdu. İlköğrenimini Maraş ve Bitlis'te tamamladıktan sonra Gaziantep Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ni bitirdi. Orman mühendisi olarak sırasıyla Karaman, Karabük, Eğirdir, Mersin ve Kahramanmaraş'ta görev yaptı. 1958-1960 arası Kilis Orman Bölge Müdürü olarak görev yaptı. Gaziantep Dülükbaba ağaçlandırma projesini ve Kilis-Hassa

• Mesut Can Caddesi.

yolunun yapımını bizzat yürüttü. 1960-1966 yılları arasında ise Orman Genel Müdürlüğü görevinde iken Ankara Elmadağ Gölbaşı ilçelerinde ağaçlandırma çalışmalarını yürüttü. 1966-1978 yılları arasında ise Adana Orman Bölge Müdürlüğü görevinde iken Ahır Dağ'ın ağaçlandırma çalışmalarını başlattı. 1978'de emekli olduktan sonra da mesleki çalışmalarını sürdürmüş olup 1988 yılında vefat etti.

Mesut Can'ın yapmış olduğu hizmetlerden dolayı Ahır Dağ ağaçlandırma alanında 20.000 hektarlık alana da hatıra ormanı olarak adı verilmiş ve bir kaide yapılmıştır.

~ ŞEHİT İLBAY CADDESİ

• Şehit İlbey Caddesi.

Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen İlbey, vatani görevini yapmakta iken 26 Şubat 1980'de terör örgütü mensuplarınca Adana'da şehit edilen bir kahraman askerimizdir.

~ VAKIF TARLA CADDESİ:

• Vakıf Tarla Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Emeviler Caddesi'nin ismi değiştirilerek Vakıf Tarla Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Vakıf Tarla, eski Tahrir Defterlerinde semt adı olarak geçmektedir. Henüz yerleşime açılmamış iken tarla olarak vakfedilmiş olduğundan bu adı almıştır. Bugün üzerinde Kız Meslek Lisesi'nin de olduğu bu bölge halk arasında halen Vakıftarla diye anılır.

~ **HACI OSMAN SOKAK:**

Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Hacı Osman Arıkan hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ **ŞEHİT AŞIK MUSTAFA SOKAK:**

• Şehit Aşık Mustafa Sokak.

Vakıf Tarla Caddesi'nden doğuya uzanan yol.

Sokağa ismi verilen Aşık Mustafa Osmanlı'nın son dönem asayiş memurlarındandır. Görev başında iken şehit edilmiştir. Tahminen 1855 yıllarında doğdu. Tahsilini tamamladı. Daha sonra Osmanlı Devleti nezdinde asayişten sorumlu olarak göreve başladı. Sonraki yıllarda Maraş'ta emniyet amirliği, yani subaşı olarak görevini sürdürdü. Kendisi iyi bir şair ve saz üstadıydı. Gittiği yerlere atının terkinde curasını da beraber götürürdü. Aynı zamanda köylerde öşür toplamakla da görevliydi.

Subaşı görevinde gece devriye gezerken feryat eden bir kadının yardımına koşar. Evin kapısı eski tabirle "enikli kapı" yani kapı içinde kapı olan bir yerdir. Kendisi uzun boylu ve cüsseli olduğu için eğilip kapıdan girerken hırsızların iki kişi olduğunu ve birinin kapı arkasında beklediğini fark etmez. Eğilip içeri girerken hırsız usturayla boynunun şah damarını keserek orada şehit eder.

1914'te şehit edilen Aşık Mustafa'nın katilleri bulunamamıştır.

~ **ŞEHİT BAYRAM SOKAK:**

Vakıftarla Caddesi'nden doğuya doğru uzanır.

• Şehit Bayram Sokak.

Sokağa ismi verilen Bayram, Maraş Millî Mücadele şehitlerindedir.

Kayıtlarda İstiklal Savaşı şehidi olarak geçen Garip Bayram, Afşarzade Bayram ve Hacışeyhendioglu Bayram isimlerinden hangisine izafeten verildiği tesbit edilememiştir.

~ ŞEHİT KEBAPÇI AHMET ÇAVUŞ SOKAK:

• Şehit Kebabçı Ahmet Çavuş Sokak.

Çukuroba Camii ile Çiçekli Camii arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Kebabçı Ahmet Çavuş'un Maraş Milli Mücadele şehitlerinden olduğu tahmin edilmekle birlikte hakkında bir bilgi ulaşılamamıştır.

~ ŞEHİT YILMAZ ERDOĞAN SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli kararı ile daha önce Çakmak Sokak olan sokak ismi değiştirilerek Şehit Yılmaz Erdoğan Sokak olmuştur.

Haydarlı Caddesi ile Delikli Taş Caddesi arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Yılmaz Erdoğan vatani görevini yapmakta iken Şırnak'ta PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 27 Eylül 1985 tarihinde şehit olmuştur.

• Şehit Yılmaz Erdoğan Sokak.

~ RIZVAN HINAZ PARKI:

Rızvan Hınaz

Parka ismi verilen Rızvan Hınaz Milli Mücadele gazilerindendir. Maraş'ta 1900'de doğdu. Baba adı Ahmet, ana adı Hatice'dir. Şehir işgal edildiğinde genç bir delikanlı olarak Vezir Hoca'nın başlattığı teşkilatlanma çalışmalarının içinde yer alır. Bayrak hadisesine katılır. Kayabaşı'nda çete muharebelerinde bulunur. Şehrin düşman işgalinden kurtarıldığı 1920 yılının Temmuz ayında Fatma Hanım'la evlenir. 28 Nisan 1992'de 102 yaşında olarak vefat eder.

• Rızvan Hınaz Parkı.

Çiçekli Hamamı

Kocabaşlar Konağı

Çukuroba Camii

KILAVUZLU MAHALLESİ

Yakın bir zamana kadar köy statüsünde bulunan Kılavuzlu, şehrin sınırlarının genişletilmesi ile birlikte mahalle statüsü kazandı.

Şehrin 10 km batısında Ceyhan Nehri kıyısında kurulan Kılavuzlu'nun yerleşim tarihi 150-160 yıl öncesine dayanır. Fırka-i Islahiye hareketi sonrasında kurulan bir yerleşim yeridir. Farklı bölgelerden gelen insanlardan oluşur. Halkı Türkmendir. İlk kuruluşu tarihi Ceyhan Taş Köprüsü'nün hemenkenarındadır.

Mahalleye isim olarak verilen Kılavuzlu, kelime manasıyla yol gösteren, delil, rehber anlamındadır. Geçmişte bölgenin hemen üst kısmındaki Kılıçkaya'nın üzerinde yer alan Bakacak mevkiinden ay gözetlenir orucun başlangıç ve bitiş tarihi tesbit edilirmiş. Bu nedenle bölgeye Bakacak da denmiş.

1993 yılında Kılavuzlu Barajı inşa edilirken halkın rızası da alınarak yerleşim yeri değiştirilmiş üst kısımlara, Kızıltaş mevkiine taşınılmış. Bir kısmı ise tepelere çıkmayarak şehirden tarafa Aydınlıpınarı mevkiine yerleşmiş.

Tarihi Ceyhan Köprüsü mahalle sınırları içerisindedir. Ceyhan Nehri kenarında mesire alanları vardır. Nehir üzerine kurulan baraj da "Kılavuzlu Barajı" adını taşımaktadır.

● Kılavuzlu Mahalle Haritası

~ **AYDINLIPINAR SOKAK:**

• Aydınlınınar Sokak.

Kayseri Yolu üzerindedir.

Sokağa isim olarak verilen Aydınlınınar, yol üzerinde eski bir pınarın adıdır. Berut Dağı ile Islahiye arasında sürekli konup göçen Aydınlılar göç zamanı bu pınarın başında durup dinlenirlermiş. 1970'lerde pınar iyice köhneleşmiş. Aydınlıların ağası konumundaki Ali Ağa arazinin sahibi Mehmet Taşçı'yı ziyaret ederek bu pınarı tamir etmek istediğini, ücret istemeyeceğini, sadece pınara kendilerinin isminin verilmesini talep etmiş. Mehmet Taşçı da bu talebi uygun görmüş. Pınar tamir edilmiş, adına da Aydınlılar Pınarı denmiş.

1980'li yıllara kadar Aydınlı göç kervanları buradan geçmiş ve bu pınarın suyunu içmiş.

~ **ÇATALÇAM SOKAK:**

Üst kısımlarda, Kazma bağlarının olduğu mevkidedir. Çamlık bir alandır.

• Çatalçam Sokak.

~ **KARASEVMEZ SOKAK:**

• Karasevmez Sokak.

Üst kısımlarda Gedemen civarında yer alır.

~ **KAZMA PINAR SOKAK:**

• Kazma Pınar Sokak.

Kazma bağlarının orta kısmında pınarın yanındadır.

~ **MERKEZ SOKAK:**

Merkezde yer almaktadır.

KURTULUŞ MAHALLESİ

Ulu Camii'nin doğusundaki yamaçta kurulmuş Maraş'ın en eski mahallelerindedir. Millî Mücadele yıllarına kadar Hatuniye Mahallesi olarak anılmıştır. Adını Dulkadirli Beyi Alaüddeve'nin eşi Şems Hatun'un yaptırdığı camiden almıştır. 1526 tarihli Tahrir Defterinde de "Hatuniye" diye anılmaktadır. Sonraki yıllarda da Hatuniye olarak kayıtlara geçmiştir. Halk arasında hâlâ Hatuniye diye anılır. Yahudi Mahallesi diye bilinen semt de bu mahalle sınırları içerisinde. Millî Mücadele'den sonra ismi Kurtuluş Mahallesi olarak değiştirilmiştir.

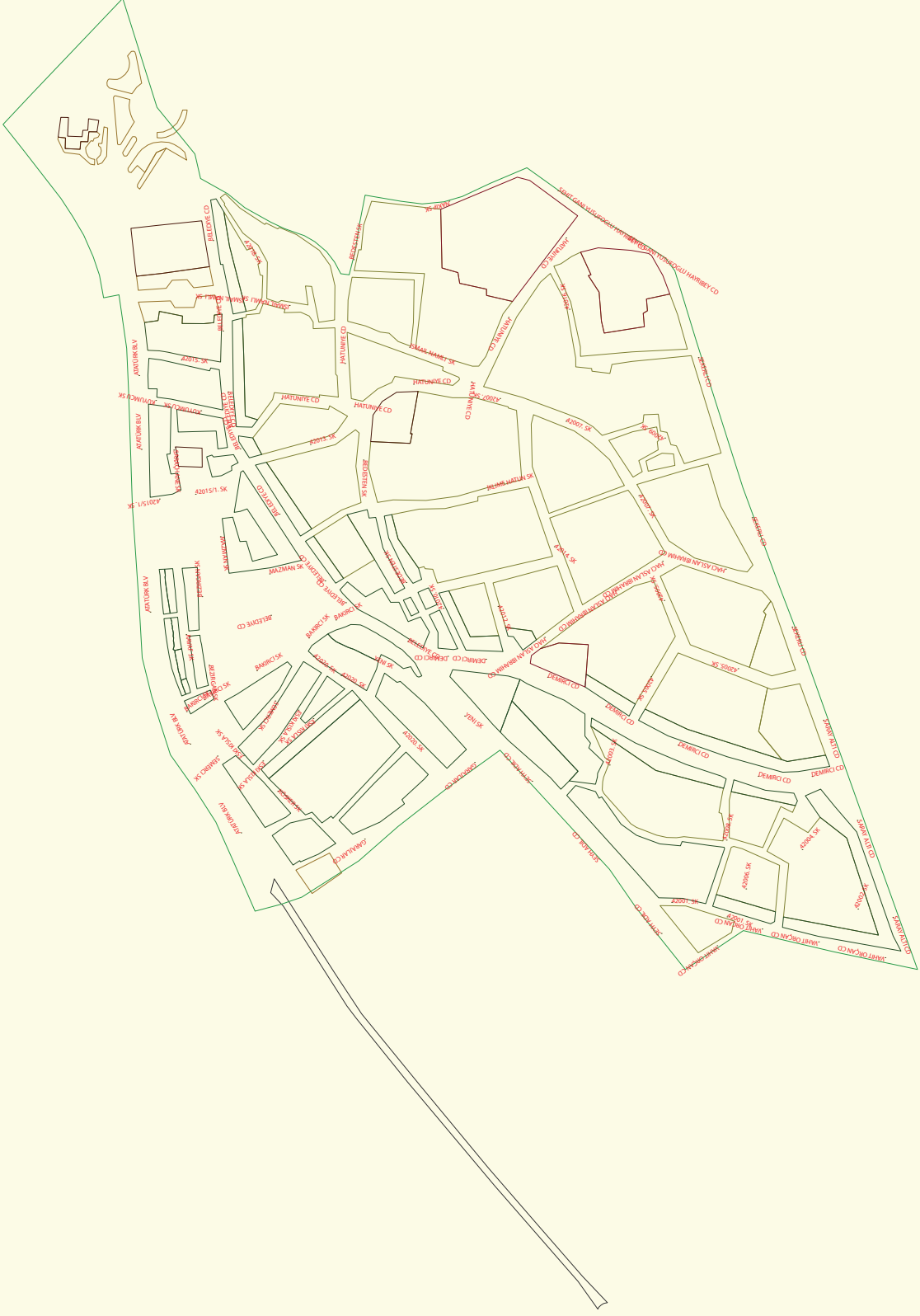
Mevcut haliyle kuzeyinde Ekmekçi Mahallesi, doğusunda Turan Mahallesi ve İsa Divanlı Mahallesi, güneyinde İsmet Paşa Mahallesi, batısında Hayrullah Mahallesi ve Yusufkar Mahallesi bulunmaktadır. Ulu Camii, Taş Mescit, Hatuniye Camii, Saraçhane Camii, İklim Hatun Camii, Çarşıbaşı Camii, Kapalı Çarşı, İstiklal İlköğretim okulu ve Kurtuluş İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olarak verilen Kurtuluş, Maraş'ın 7'den 70'e her bir ferdinin bayram yaptığı gündür. Şehrin 12 Şubat 1920'de düşman işgalinden kurtuluşunun anısına bu isim verilmiştir.

Fransız kuvvetlerine ve Ermeni işbirlikçilerine karşı 22 gün geceli gündüzlü devam eden ve sonuçta koca bir devleti dize getirerek kaçmaya mecbur bırakan Maraşlı her yıl 12 Şubat günü Kurtuluş Bayramı'nı kutlamaktadır.

Verilen mücadelenin safhaları hakkında geniş bilgi için bk. 12 Şubat Mahallesi.

● Kurtuluş Mahalle Haritası

~ ATATÜRK BULVARI:

Ulu Camii ile Kıbrıs Meydanı arasında yer alır. Hayrullah Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Atatürk, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın soyadıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

~ BELEDİYE CADDESİ:

• Belediye Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Belediye Çarşısı olarak bilinen çarşının ismi değiştirilmeyerek Belediye Caddesi olarak kalmıştır.

Ulu Camii ile Demirci Sokak arasında yer alır. Halkın dilinde Belediye Çarşısı olarak yer etmiştir. Kapalı Çarşı'nın bir bölümünü oluşturur.

Millî Mücadele öncesi Belediye binası bu çarşı üzerinde iken çıkan yangınlarla yok olmuştur. Üzeri taş kemerle kaplı olan çarşının üzeri tehlike arz ediyor gerekçesi ile açılmış ise de 2000'li yılların başında üzeri yeniden kapatılarak çarşı şekli verilmiştir.

~ GARAJLAR CADDESİ:

• Garajlar Caddesi.

Atatürk Bulvarı ile Şeyh Adil Caddesi arasında yer alır. İsmet Paşa Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Günümüzde otopark olarak kullanılan Eski Kışla'nın yerinde yer alan garajlardan dolayı bu isim verilmiştir.

~ HACI ASLAN İBRAHİM CADDESİ:

Hacı Aslan İbrahim ve Arkadaşları

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Meriç Sokak ismi değiştirilerek Hacı Aslan İbrahim Caddesi olmuştur.

Demirci Sokak'tan Şekerli Camii'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Hacı Aslan İbrahim meczup bir kişi olup Hacı Aslanın Delisi diye bilinir. Hacı Aslanın Cezbelisi tabiri daha uygun olur. En önemli özelliklerinden birisi etrafında daire şeklinde çizgi çizildiği zaman içinden bir türlü çıkamaz ve gördüğüne yalvarır "beni çıkart" diye. Ceplerinde ve muhtelif yerlerinde asılı soğan ve sarımsak bulundurur "Beni çıkarın" diye yalvarırken en sevdiği sarımsak topunu uzatır daireden çıkarılması karşılığı sarımsak ve soğan vermeyi teklif eder çizgiyi bir miktar sildiklerinde oradan çıkmaya çalışır ama bir türlü sığamaz biraz daha silmeleri için yeniden yalvarır. Sonra (kendine göre) sığacağı kadar sildikleri zaman çizginin silinen yerinden çizgi uçlarına değmemeye çalışarak dar bir yerden çıkıyormuş gibi yavaşça çıkar ve çıkmasıyla da esarettten kurtulmuşçasına sevinçle oradan ayrılmış.

Onunla ilgili anlatılan bir olay da şöyledir; Belediye ilk kez bazı önemli caddelere sokak lambası takmış. Ertesi gün bakmışlar ki bütün sokak lambaları kırık. Yeniden değiştiriyorlar. Ertesi gün bakıyorlar ki yine bütün lambalar yerde. Hemen bekçi koyuyorlar lambaların başına. Bekçiler gece bakıyorlar ki ne görsünler. Hacı Aslan'ın

• Hacı Aslan İbrahim Caddesi.

(delisi) cezbelisi lambaları teker teker kırıyor. Alıp belediye başkanına götürüyorlar. Belediye başkanı “bunu kömürlüğe hapsedin” diyor. Bir gün kömürlükte yatırıp ertesi gün bırakıyorlar. Fakat bir sonraki gün bakıyorlar ki lambalar yine kırık. Haber belediye başkanına ulaşıyor. Başkan “tutun getirin şunu” diyor kızgın bir şekilde. Zabıtalara dağılıyorlar şehre ama araki bulasın. Yer yarıyor da yerin dibine giriyor sanki. Ara ara yok ailesi de telaşlanıyor. Sonra polise haber veriliyor yok. Daha sonra şehir dışında aramaları için jandarmalar devreye giriyor. Ama ne çare şehrin hiçbir yerinde şehir çevresinde bir yerlerde bulunamıyor.

Ertesi sabah Belediye'nin hademeleri sobaları yakmak için kömürlüğe giriyorlar ki ne görsünler Hacı Aslan'nın cezbelisi kömürlükte. Bu kez kendi kendini cezalandırarak kömürlüğe hapsetmiş kendini.

~ HATUNİYE CADDESİ:

• Hatuniye Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Aksu Sokak ve Fırat Sokak birleştirilerek ismi Hatuniye Caddesi olmuştur.

Belediye Caddesi'nden Hatuniye Camii'ne çıkan yoldur.

Hatuniye Camii ismine izafeten caddeye de bu isim verilmiştir. Hatuniye Camii Alaüddevle Bey tarafından hanımı Şems Hatun adına yaptırılmıştır. Şems Hatun, Yavuz Sultan Selim'in anneannesidir.

~ ŞEHİT GANİYUSUFOĞLU HAYRİ BEY CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Turan ve Kurtuluş Mahalleleri sınırı olan Şehit Ganiyusufoğlu Hayri Bey Caddesi'nin Nakıp Camii ile Kurtuluş İlköğretim Okulu arasındaki kısmının isminin değiştirilmeyerek Şehit Ganiyusufoğlu Hayri Bey Caddesi olarak kalması kabul edildi.

Caddeye ismi verilen Ganiyusufoğlu Hayri Bey Millî mücadele

• Şehit Ganiyusufoğlu Hayri Bey Caddesi.

şehitlerimizdendir. Ailenin kökeni 1700'lü yıllarda Rakka'dan Maraş'a görevli olarak gelen Ganiyusuf Ahmet Paşa'ya dayanır. Kelbeyler Bia (Bey) ailesi diye bilinen aileden olan Hayri Bey 1889'da Maraş'ta doğar. Baba adı Ökkeş'tir. Savaş öncesi Paşa hamamını çalıştırmakta olup aynı zamanda Belediye Çarşısında fes imalathanesi ve kuyumcu dükkânı vardır. Bayazıt Süleyman beyin kızı Şerife Hatun'la evlenir. Şehrin işgali üzerine mahallenin çete reisi seçilir. 7 Şubat 1920 de Kurtuluş İlkokulu civarında tuzağa düşürülerek şehit edilir. Ermeniler tarafından kafası kesilerek cesedi hamamın kızgınlığına atılır. Ceset harpten sonra bulunarak Şekerli Camii mezarlığına defnedilir. 1936 sonrası naaşı Şeyhadil Mezarlığı'na taşınır. Mezar yeri bilinmemektedir.

~ ŞEKERLİ CADDESİ:

Turan Mahallesi ve İsa Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye verilen Şekerli hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ ŞEYH ADİL CADDESİ:

İsmet Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeyh Adil hakkında geniş bilgi için bk. Şeyh Adil Mahallesi.

~ VAHİT ORÇAN CADDESİ:

Şeyh Adil Caddesi ile Sarayaltı Caddesi arasında yer alır. İsa Divanlı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Vahit Orçan hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ **BAKIRCI SOKAK:**

• Bakırcı Sokak.

Kapalı Çarşı bitişiğinde Atatürk Bulvarı ile Belediye Caddesi arasında yer alır. Bakırcı esnafının sanatını icra ettiği yer olup halk arasında Bakırcılar Çarşısı olarak bilinir.

~ **BEDESTEN SOKAK:**

• Bedesten Sokak.

Hatuniye Camii ile Demirci Sokak arasında yer alır. Geçmişte bedesten olarak kullanılmakta iken yıkılmış ve kasaplar çarşısı haline getirilmiş. Günümüzde küçük esnaf tarafından kullanılmaktadır. Halk arasında hâlen Kasaplar Çarşısı diye bilinir.

~ **BEZİRGAN SOKAK:**

Kapalı Çarşı içerisinde yer alır. Bezirgan esnafının sanatını icra ettiği yer olup halk arasında Bezirgan Çarşısı olarak bilinir.

• Bezirgan Sokak.

~ DEMİRCİ SOKAK:

Belediye Caddesi'nin devamı olarak Çarşıbaşı Camii önünden Şekerli Caddesi'ne çıkar. Bir bölümünde halen demirci esnafı sanatını icra eylemektedir.

• Demirci Sokak.

~ ESKİ KIŞLA SOKAK:

• Eski Kışla Sokak.

Atatürk Bulvarı'ndan Aynalı Han'a çıkan yol üzerindedir. Eski Kışla diye bilinir. Üzerine çok katlı otopark yapılmıştır.

~ İKLİME HATUN SOKAK:

• İklima Hatun Sokak.

Belediye Çarşısı ile İklima Hatun Camii arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen İklima Hatun, Dulkadirli Beyi Alâüddevle'nin oğlu Şahruh Bey'in kızıdır. 1547'de yaptırılan cami zamanla tahrip olmuştur. Burada uzun süre imamlık yapan Üdürgücü ailesi tarafından tamiri yaptırıldığından Üdürgücü Camii diye de bilinir.

~ İSMAİL NAMLI SOKAK:

• İsmail Namlı Sokak.

Belediye Çarşısı ile Hatuniye Caddesi arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen İsmail Namlı, Millî Mücadele kahramanlarımızdan Şehit Abdullah Çavuş'un en küçük kardeşidir. Uzun yıllar Kurtuluş Mahallesi'nin muhtarlığını yapmıştır.

~ KAVAF SOKAK:

Kapalı Çarşı içerisinde yer alır. Kavaf (ayakkabıcı) esnafının

sanatını icra ettiği çarşıdır. Günümüzde hâlen ayakkabı satıcıları bu çarşı içerisinde yer almaktadır.

• Kavaf Sokak.

~ KÖŞKER SOKAK:

Kapalı Çarşı ile Eski Kışla arasında yer alır. Köşker esnafının sanatını icra ettiği bir çarşıdır. Kaybolan mesleklerden biri olan köşgerlik günümüzde ancak bir iki usta sayesinde devam etmektedir.

• Köşker Sokak.

~ KUYUMCU SOKAK:

• Kuyumcu Sokak.

Kapalı Çarşı ile Belediye Caddesi arasında yer alır. Kuyumcu esnafının sanatını icra ettiği bir çarşıdır.

~ MAZMAN SOKAK:

• Mazman Sokak.

Kapalı Çarşı ile Belediye Caddesi arasında yer alır. Mazman (yün ve yünden, yapılmış sergi satan) esnafının sanatını icra ettiği bir çarşıdır.

~ NAKIP SOKAK:

• Nakip Sokak.

İstiklâl İlköğretim Okulu'nun yanında yer alır.

Sokağa isim olarak verilen Nakip, hemen yol kenarındaki Nakip Camii'ne izafeten verilmiştir. Nakip Camii 1698-1699 yılında Nakibül Eşraf Kaymakamı Seyyid Mehmet Efendi ve kardeşi Seyyid Ahmet Efendi tarafından yaptırılmış ve birçok gayrimenkul bu camiye vakıf olarak verilmiştir.

~ SARAÇHANE SOKAK:

Atatürk Bulvarı ile Belediye Çarşısı arasında yer alır.

İsim Saraçhane Camii'ne izafeten verilmiştir. Caminin 1618

• Saraçhane Sokak.

yılında İskenderoğlu Hacı Abdullah Bayazıt tarafından yaptırıldığı tahmin edilmektedir. Cami etrafındaki işyerleri halen aile vakfı olarak Bayazıtlılara aittir.

~ SEMERCİ SOKAK:

• Semerci Sokak.

Atatürk Bulvarı ile Belediye Çarşısı arasında yer alır. Semerci esnafının sanatını icra ettiği çarşıdır. Semercilik de yok olan mesleklerimizden biridir.

~ TAŞHAN SOKAK:

• Taşhan Sokak.

Belediye Caddesi ile Kapalı Çarşı arasında yer alır.

Birçok badireler göstermiş, defalarca yanmış ise de hâlen Kapalı Çarşı'nın bir uzantısı olarak devam etmekte olup günümüzde özellikle ağaç oyma eşyalarının satıldığı bir çarşı durumundadır.

~ **TEKEREK SOKAK:**

Ekmekçi Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Sokağa isim olarak verilen Tekerek, eski bir aile ismidir. Hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ **YENİ SOKAK:**

Eski Kışla'nın üst kısmında yeni açılan bir yol olduğu için bu isimle anılmıştır.

~ **RİDVAN HOCA PARKI:**

Rıdvan Hoca

Ulu Camii bahçesinde yer alır. 3859 m² alana sahip olup 1991 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Rıdvan Hoca Gazi ve Millî Mücadele kahramanıdır. Asıl adı Rızvanzade Mehmet Efendi'dir. 1867'de Maraş'ta doğdu. Baba adı Rızvan, anne adı Hatice'dir. Sesinin güzelliği Darendeli Mahmut Nedim Hocaefendi'nin dikkatini çektiğinden onu öğrencileri arasına aldı. Osman Sandaloğlu ve Darendeli Abdullah Efendi okuma arkadaşlarıdır. Kur'an'ı hifzederek "Hafız" oldu. Osmanlı Meclis-i Mebusan üyesi Bayazıtöğlü Şükrü Bey'in konak imamlığı ve Ulu Camii müezzinliği görevlerinde bulundu. Öğrenci okuttu.

• Rıdvan Hoca Parkı.

Bazı kaynaklarda Bayrak Olayı'nda Ulu Camii'de hatip olarak bulunduğu kaydedilerek "Hürriyeti olmayan yerde Cuma namazı kılınmaz" fetvasını veren kişi olarak ismi geçse de kesin değildir.

Farklı kaynaklarda farklı isimler zikredilmektedir. (Allah hepsinden razı olsun. Ruhları şâd olsun.)

Cumhuriyet döneminde adı şapka olaylarına karışır. Bir süre cezaevinde kalır. Tuzhan'da bakkâllık yapar. Soyadı Kanunu ile Kandeğer soyadını alır. 5 Mart 1953'de vefat eder.

MAĞRALI MAHALLESİ

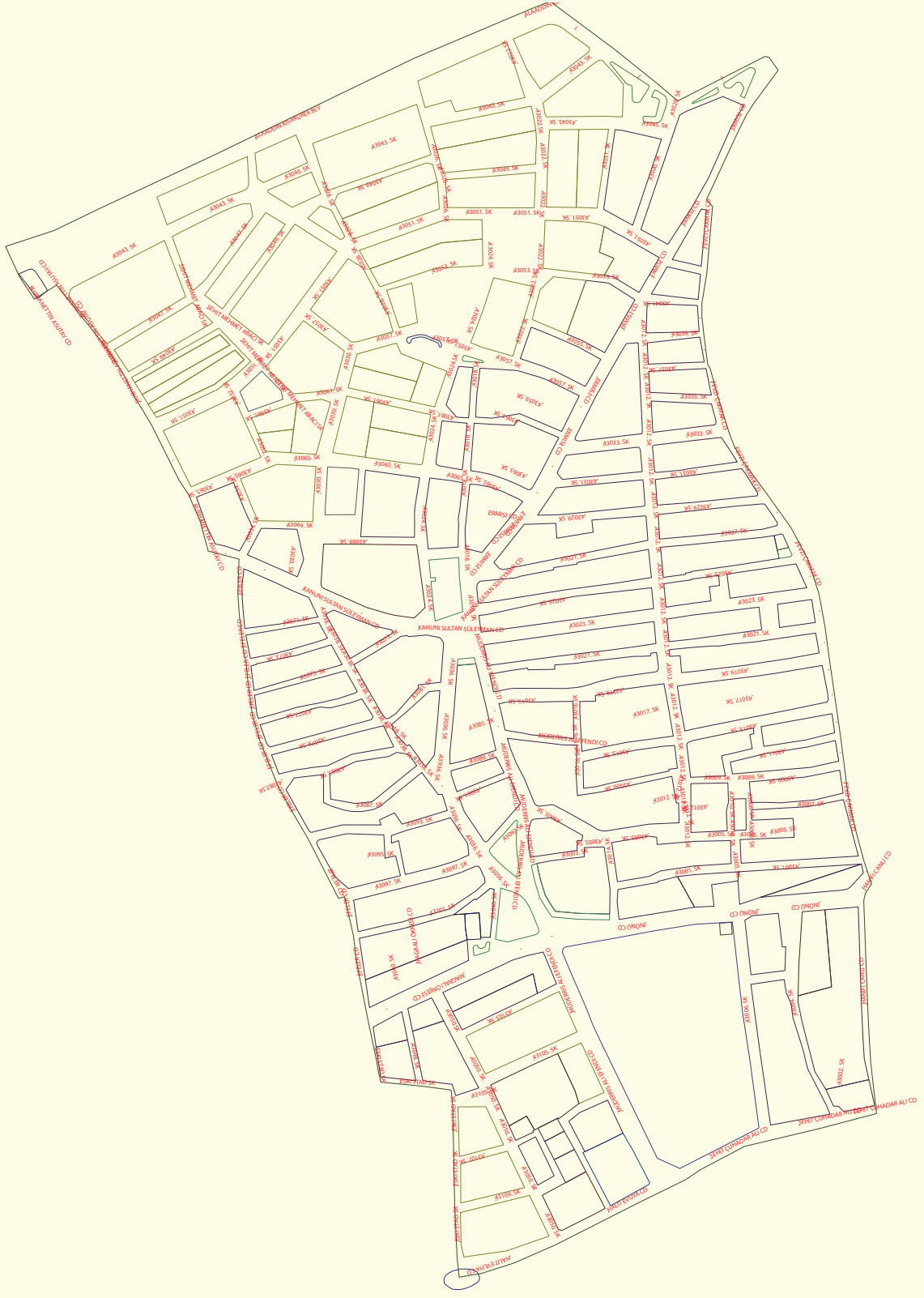

Şehrin kuzeyinde kurulmuştur. Tarihte Hititlerden kalma bir saraya ve mağara içlerine kazılmış kaya mezarlarına rastlanılır. Mahallenin oluşumu Osmanlının son dönemlerine rastlar. 1800'ü yılların Salnamelerinde ismi Mağaralı olarak geçer. Bu isim fazla bir değişikliğe uğramadan günümüze dek ulaşmıştır.

Günümüzde mevcut haliyle kuzeyinde Çamlık Mahallesi, doğusunda Yörük Selim Mahallesi, güneyinde Şehit Evliya Mahallesi ve Akçakoyunlu Mahallesi, batısında Serintepe Mahallesi bulunmaktadır. Mağralı Camii, Ebubekir Camii, Endüstri Meslek Lisesi, Akçakoyunlu İlköğretim Okulu ve Sergentepe İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Maraş'ta Hititler (Etiler) adlı kitapta yer alan bilgilere göre Cumhuriyet'in ilk yıllarında bölgede Etilere ait çok sayıda tarihi eser bulunmuş ve yurtdışına kaçırılmıştır. Bu bilgiden yola çıkıldığında bölgenin Etilerden kalma bir tarihinin varlığından bahsedilebilir.

● Mağralı Mahalle Haritası

~ ALAADDİN KISAKÜREK BULVARI:

Çamlık Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara adı verilen Alaeddin Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Çamlık Mahallesi.

~ BURHANETTİN ASUTAY CADDESİ;

Belediye Meclisi'nin 06.02.2004 tarihli oturumunda alınan kararla Serintepe Mahallesi ile Mağralı Mahallesi sınırının bir bölümünü teşkil eden Mavera Sokak ismi değiştirilerek Burhanettin Asutay Caddesi oldu.

Efeler Caddesi'nin devamı olarak Alaeddin Kısakürek Caddesi'ne ulaşır. Serintepe Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Burhanettin Asutay, 14. Dönem İzmir milletvekilidir. Maraş adının Kahramanmaraş olması için kanun teklifi verildiğinde bu teklife destek vermiştir. Meclis kürsüsünden yaptığı konuşmada "Maraş tüm Türkiye'nin başkahraman şehri olmak suretiyle, bütün köyleri, kazaları kapsayacak kahramanlıkların tek abidesi olmalıdır" demiştir.

~ EFELER CADDESİ:

• Efeler Caddesi.

Eski Stad Sokak ile Burhanettin Asutay Caddesi arasında yer alır. Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Efe, Maraş'ın kurtuluşunda mücadele eden çetelere verilen diğer bir addır. Yiğitlik, gözü peklik anlamını da taşır. Mahalle özellikle Milli Mücadele yıllarında çok sayıda yiğit çıkartmıştır.

~ **ERMİŞ CADDESİ:**

• Ermiş Caddesi.

Fevzi Çakmak Caddesi ile Sergentepe İlköğretim Okulu arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen Ermiş, dini inançlara göre kendisinde olağanüstü manevi güç bulunan kişi, evliya, veli anlamı taşımaktadır.

~ **FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ:**

Mahallenin doğu kısmında Yörük Selim Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Fevzi Çakmak hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ **HALİT EVLİYA CADDESİ:**

Bayazıtlı Bulvarı ile Şehit Çuhadar Ali Caddesi arasında yer alır. Akçakoyunlu Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Halit Evliya hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ **HANİFİ CANLI CADDESİ:**

Fevzi Çakmak Caddesi'nin devamı olarak Şehit Çuhadar Ali Caddesi'ne iner. Yörük Selim Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hanifi Canlı, Maraş'ın tanınmış simalarındandır. 1912'de doğar. Baba adı Ökkeş, anne adı Durdu'dur. Şehrin eski çeltik ekicilerindendir. Ömrünün 50 yılını çeltik ziraatçısı (saka) olarak geçirir. Acar hamamının işletmeciliğini yapar. Nakliyat işi ve zeytin yağı

Hanifi Canlı

• Hanifi Canlı Caddesi.

ticareti ile de uğraşır. Batıpark Camii'nin inşaatına büyük katkı sağlar. 15 Mart 1998'de vefat eder.

~ İNÖNÜ CADDESİ:

Mağralı Ökkeş Caddesi'nin devamı olarak Yörük Selim Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen İnönü, Cumhuriyetimizin kurucularından ve 2. cumhurbaşkanımız olan İsmet İnönü'dür. Hakkında geniş bilgi için bk. İsmet Paşa Mahallesi.

~ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN CADDESİ:

Sergentepe İlköğretim Okulu önünden başlayarak Serintepe Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Kanuni Sultan Süleyman hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ MAĞRALI ÖKKEŞ CADDESİ:

Mağralı Ökkeş

Müderri Ali Efendi Caddesi'nin devamı olarak Serintepe Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Mağralı Ökkeş, Maraş'ın yetiştirdiği ünlü bir güreşçidir ve çangalı meşhurdur. 1901'de Maraş'ta doğar. Babası Hacı Mehmet, annesi Şerife Hatun'dur. Şehrin işgal günlerinde etrafına gençlerden oluşan bir çete gurubu toplar. Çarpışmalar başladığında babası ile birlikte çatışmalara katılır. Maraş'ın düşmandan kurtarılışının ardından Haruniye cephesine de yardıma gider. Burada yaralanır. Gösterdiği cesareten dolayı Tarım İl Müdürlüğü'nde bekçi olarak işe alınır. Soyadı kanunu ile "Güleşçi" soyadını alır.

Güreşlerde gösterdiği başarısı ile tanınır ve sevilir. Sırtı yere gelmeyen bir pehlivan olarak ün alır. Ağaçları kökünden sökecek kadar

• Mağralı Ökkeş Caddesi.

kuvvetlidir. Mahalledeki gençlere güreş hocalığı yapar. Kendisine özgü çangalı ile meşhur olur. Güreşlerde halk ona “Mağralı Ökkeş çangalı taksana, kaldırıp yere vursana” diye tezahüratta bulunur. Cezaevine yatmışlığı da vardır. 23 Kasım 1973’de vefat eder.

~ MÜDERRİS ALİ EFENDİ CADDESİ:

Belediye Meclisi’nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Martı Sokak, Bülbül Sokak ve Kırlangıç Sokak birleştirilerek Müderris Ali Efendi Caddesi ismi verilmiştir.

Hayrullah Caddesi’nin devamı olarak Sergentepe İlköğretim Okulu’na uzanır.

Caddeye ismi verilen Müderris Ali Efendi, ilim adamıdır. Maraş’ta 1879 da doğdu. Babası Müderris İsmail Efendi’dir. Yedi yaşında Kuran-ı Kerim’i hıfz ederek hafız oldu. Kayseri, Konya ve İstanbul medreselerinde okudu. Kayseri Medresesi müderrislerinden Yalvaçlı Ömer Efendi ve Hamurculu Osman Efendi’den icazet aldı. 1915’te Maraş’ın Çavuşlu Medresesi’ne müderris olarak atandı. Sarf, nahiv, mantık ve feraiz okuttu. Ulu Camii’de vaizlik yaptı. Soyadı Kanunu ile Bilgili soyadını aldı. Medrese ve zaviyelerin kapatılması ile köşesine çekildi. Dinin geleceğinden ümidini kesip kitaplarının bir kısmını yaktı. Yakmaya kıyamadıklarını ise toprağa gömdü. Kendisinden özel ders almak isteyenlere “Öğrenipte ne yapacaksın dinin kıyameti koptu, artık asıl kıyameti beklemeli” diyordu. 1950 sonrası yeniden ümitleri yeşerdi. Hacı Veli Efendi Camii’nde imamlık yapmakla birlikte ticaretlede meşgul oldu. Uzun yıllar Belediye Çarşısı’nda toptan bakkaliyecelik yaptı. Maraş’ta İmam-Hatip Lisesi açıldığında meslek dersleri hocası olarak görev yaptı. 1973’te vefat etti.

~ ŞEHİT ÇUHADAR ALİ CADDESİ:

Halit Evliya Caddesi’nin devamı olup Şehit Evliya Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çuhadar Ali hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ **ESKİ STAT SOKAK:**

• Eski Stat Sokak..

Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.
İsmi önünden geçtiği Eski Stat'a izafeten verilmiştir.

~ **ŞEHİT MEHMET ABACI SOKAK:**

Belediye Meclisi'nin 03.10.1996 tarihli oturumunda şehit Mehmet Abacı isminin yeni oluşacak bir sokağa verilmesine karar verilmiş olup mahallenin kuzeyinde oluşan yeni sokağa verilmiştir.

Sokağa isim olarak verilen Mehmet Abacı, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 26 Temmuz 1996'da şehit olmuştur.

~ **HZ. EBUBEKİR PARKI:**

• Hz. Ebubekir Parkı.

24 ve 57. Sokak kesişiminde Hz. Ebubekir Camii yanında yer alır.
2007'de yeniden düzenlenmiş olup 760 m² alana sahiptir.

Parka ismi verilen Hz. Ebubekir, peygamberimiz Hz.

Muhammed (S.A.V.)'in hem en yakın arkadaşı, hem kayınpederidir. Ayrıca ilk İslam halifesidir.

En yaygın kullanılan lakaplarından olan *es-Sıddîk* (sadık, iffetli) sebebiyle sık sık Ebu Bekir es-Sıddîk olarak anılır. Sıddîk lakabını Mirac Olayı'nı kendisine haber eden dönemin müşriklerine "Eğer olayı bildiren peygamberse doğru bildirmiştir" şeklinde cevap vermesinden sonra almıştır.

Hz. Ebubekir, Benu Teym'lerin Kureyş kabilesindedir, Mekke'de doğmuştur. Babası Ebû Kuhafe, annesi Ümmü'l-Hayr Selma'dır.

Peygamber ilk vahyi kendisine haber verdiğinde müslüman olmuştur.

İlk müslümanların İslama davet edilmesinde önemli rol almıştır. Hz. Muhammed (S.A.V.) 622 yılında Mekke'den Medine'ye giderken (Hicret) Ebubekir ona eşlik etmiştir.

Hicret sonrasında Medine'de Mescid-i Nebevî'nin inşasına katılmış, yardımcı olmuştur. Bundan sonra birçok gazve'ye katılmış, Bedir Savaşı'nda oğlu Abdurrahman'a karşı savaşmak zorunda kalmıştır.

Hz. Muhammed (S.A.V.)'in 632'deki vefatı sonrası yapılan çeşitli müzakerelerde Ebubekir'e bey'at edilmiş, kendisi halife olarak seçilmiştir.

Hz. Ebubekir, hafızların bir bir öldürülmesi üzerine tedbir olarak Kur'an'ı mushaf olarak toplatmıştır.

Yaklaşık iki yıllık süren halifeliği hastalanıp vefat etmesiyle son bulmuştur. Son günlerinde halife olarak Hz. Ömer'i vasiyet etmiş. Vefat edince de Hz. Ömer yerine halife olmuştur.

Mağralı Camii

MALİK EJDER MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Barbaros Mahallesi'nden bölünen kısma Malik Ejder Mahallesi ismi verildi. Mahallenin batı sınırının Dikilitaş Sokakla güney çevre yoluna bağlanması, kuzey sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi, doğu sınırının Eviç Sokakla güney çevre yoluna bağlanması, güney sınırının ise açık tutulması kabul edildi.

Mevcut durumu ile kuzeyinde Sümbüllü Mahallesi, doğusunda Barbaros Mahallesi, batısında ise Oruç Reis Mahallesi bulunmaktadır. H. Dede Mehmet Camii ve Barbaros İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Malik Ejder (Eşter) tabiidendir. Aslen Yemen'li bir asker olup adı Malik, lakabı ise Eşter (Ejder)'dir. Yemame savaşlarında meşhur olmuştur. Hz. Ömer (r.a.) zamanında Maraş'ın fethine katılmış, İslam ordularının özellikle Bizans ile yaptığı savaşlarda büyük yararlılıklar göstermiştir. Savaşlarda gösterdiği kahramanlıkları destansı bir dille anlatılmış ve mitolojik unsurlar da katılarak günümüze dek taşınmıştır. Hz. Ali'nin hilafeti döneminde etkin görevlerde bulunarak Hz. Ali'nin sağ kolu olmuştur. Askeri dehası ve yiğitliği örnek alınmış, güreşçilerin piri olarak kabul edilmiştir.

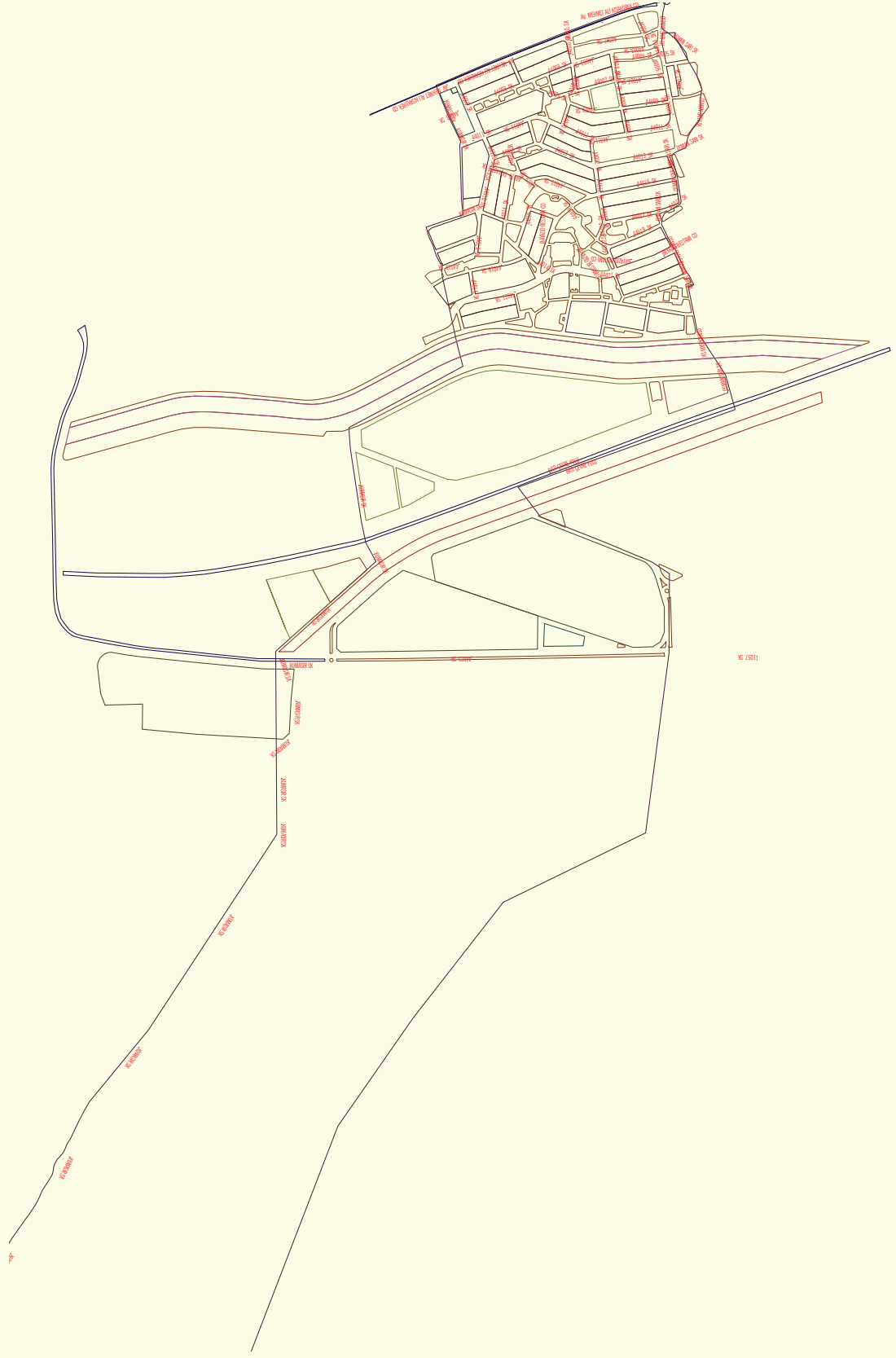
Hz. Ali tarafından Mısır'a vali olarak tayin edilmesi üzerine mahiyeti ile birlikte görev yerine giderken Kalzum denilen yerde 657'de Hz. Muaviye'nin yönlendirmesi ile zehirlenerek öldürülmüştür. Kabri zehirlenerek öldürüldüğü yerdedir. Maraş'a getirilip bir tepe üzerine gömüldüğü de rivayetler arasındadır.

Maraşlı'daki mücadele ruhunun manevi lideri olan Malik bin Ejdër yiğitliği, askeri dehası ve gürerşçilerin piri olması hasebiyle Maraşlıların gönlünde yer etmiş, makam sahibi olmuş ve hakkında doğüstü efsaneler oluşturulmuştur.

Onun vefat haberini alan Hz. Ali çok üzölmüş, ağlamış ve "Ben Hz. Peygambere göre neysem o da bana öyleydi" demiştir.

Mezarı olarak bilinen yerde Kahramanmaraş Belediyesi onun adına bir cami yaptırmış ve mesire yeri açmıştır.

Maraş insanı ona bir makam vermiş, hakkında birçok efsane oluşturmuştur.

● Malik Ejder Mahalle Haritasi

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin batısında yer alan Kayseri Yolu'nun Ceyhan Köprüsü ile Kültür Anıtı arasında kalan kısımdır.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun batı kısmını oluşturduğu için Batı Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır. Mahallenin ortasından geçip ikiye bölerek Kültür Anıtı'na kavuşur.

~ AV. MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Sümbüllü Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ BAYAZIT BESTAMİ CADDESİ:

Barbaros Mahallesi'nden gelir ve Osman Sarı Sokak civarında son bulur.

Caddeye ismi verilen Bayezid-i Bestami hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ KUMAŞIR SOKAK:

• Kumaşır Sokak.

Mahallenin batısında Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi ile Batı Çevre Yolu arasında yer alır. Oruç Reis Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olarak verilen Kumaşır, ismini Kumaşır Gölü'nden almıştır. Kumaşır Gölü Kahramanmaraş Aksu köprüsü Malik Ejder Türbesi civarında ve şehre 9 km uzaklıktadır. Dağın eteğindeki kaynakların beslediği tatlı suyun meydana getirdiği göl ve etrafını çevreleyen yeşillik, eşsiz manzaraya sahip olup, halkın hem piknik yapıp hem de balık avladığı bir yerdir. Kuşların göç alanı içerisinde yer alır.

~ **OSMAN SARI SOKAK:**

Mahallenin doğusunda Av.Mehmet Ali Kısakürek Caddesi ile Batı Çevre Yolu arasında yer alır. Barbaros Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Osman Sarı hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ **BARBAROS PARKI:**

• Barbaros Parkı.

Av. Mehmet Ali Ksakürek Caddesi ile Kumaşır Sokak kesişiminde yer alır. 2001 yılında yapılmış olup 2010'da yeniden düzenlenmiştir. 975 m² alana sahiptir.

Parka ismi verilen Barbaros Hayrettin Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

MEHMET AKİF MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Şeyh Adil Mahallesi, kuzeydoğusunda Yavuz Selim Mahallesi, batısında Bahçelievler Mahallesi bulunmaktadır. Mehmet Akif Camii, Yunus Emre Camii, Mehmet Akif İlköğretim Okulu ve İtfaiye binası mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Mehmet Akif Ersoy, milli şairimiz ve İstiklal Marşı'mızın yazarıdır. Ayrıca düşünür, öğretmen, vaiz, hafız, Kur'an mütercimi, yüzücü, veteriner ve milletvekilidir de.

"*Vatan şairi*" ve "*millî şair*" unvanları ile anılır. 1873 yılının Aralık ayında İstanbul'un Fatih semtinde dünyaya geldi. Annesi Buhara'dan Anadolu'ya geçmiş bir ailenin kızı olan Emine Şerif Hanım; babası ise Kosova'nın İpek kenti doğumlu, Fatih Camii medrese hocalarından Mehmet Tahir Efendi'dir. Çocukluğunun büyük bölümü Fatih, Sarıgözel'deki evinde geçti.

İlk öğrenimine Fatih'te Emir Buhari Mahalle Mektebi'nde başladı. 2 yıl sonra iptidai (ilkokul) bölümüne geçti ve babasından Arapça öğrenmeye başladı. Ortaöğrenimine Fatih Merkez Rüştiyesi'nde başladı. Bir yandan da Fatih Camii'nde Farsça derslerini takip etti. Dil derslerine büyük ilgi duydu. Rüştiye'deki eğitimi boyunca Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızca hep birinci oldu.

Rüştiyeyi bitirdikten sonra Mülkiye İdadisi'ne kaydoldu. 1888'de babasını kaybetmesi üzerine Mülkiye İdadisi'ni bıraktı. O yıllarda yeni açılan ve ilk sivil veteriner yüksekokulu olan Ziraat ve Baytar Mektebi'ne (*Tarım ve Veterinerlik Okulu*) kaydoldu.

Okulu bitirdikten hemen sonra Ziraat Bakanlığı'nda memuriyete başladı. Memuriyet hayatını 1893–1913 yılları arasında sürdürdü. 1898 yılında Tophane-i Âmire veznedârı Mehmet Emin Beyin kızı *İsmet Hanım*'la evlendi bu evlilikten *Cemile, Feride, Suadi, İbrahim Naim, Emin, Tahir* adlı çocukları dünyaya geldi.

Edebiyata olan ilgisini şiir yazarak ve edebiyat öğretmenliği yaparak sürdürdü. Resimli Gazete'de ve Servet-i Fünun Dergisi'nde şiirleri ve yazıları yayımlandı.

Meşrutiyet'in ilanından 10 gün sonra arkadaşı rasathane müdürü Fatin Hoca onu, on bir arkadaşı ile birlikte İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne üye yapmak istedi. Ancak Mehmet Âkif, üyeliğe girerken edilen yeminde yer alan "*Cemiyetin bütün emirlerine, bilâkayd ü şart (kayıtsız şartsız) itaat edeceğim*" cümlesinde geçen "*kayıtsız şartsız*" ifadesine karşı çıkmış, "*sadece iyi ve doğru olanlarına*" şeklinde yemini değiştirtmişti.

1913'te kurulan Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin halkı edebiyat yoluyla aydınlatma amacı güden neşriyat şubesinde Rezaizade Ekrem, Abdülhak Hamid, Süleyman Nazif, Cenap Şahabettin ile beraber çalıştı. 2 Şubat 1913 günü Bayezid Camisi kürsüsünde, 7 Şubat 1913 günü Fatih Camisi kürsüsünde konuşarak halkı vatanı savunmaya çağırdı.

İngilizlerle birlikte Osmanlı'ya karşı savaşırken Almanlar'a esir düşmüş müslümanların kamplarında incelemelerde bulundu ve farkında olmadan Osmanlı'ya karşı savaşan bu Müslüman esirleri aydınlatmaya çalıştı. Fransız ordusundaki müslümanlara yönelik yazdığı Arapça beyannameler cephelere uçaklardan atıldı. Almanya'da iken yazdığı *Berlin Hatıraları* adlı şiirini dönünce Sebilürreşad'da yayınladı.

İstanbul'a döndükten sonra 1916 başlarında Teşkilat-ı Mahsusa tarafından Arabistan'a gönderildi. Görevi, bu topraklardaki Arapları Osmanlı'ya karşı kıskırtan İngiliz propogandası ile mücadele etmek için "*karşı propaganda*" yapmaktı.

Anadolu toprakları işgale uğramış; Türk halkı Kurtuluş Savaşı'nı başlatarak direnişe geçmişti. Bu harekete katılmak isteyen Akif, Balıkesir'e giderek 6 Şubat 1920 günü Zağnos Paşa Camii'nde çok heyecanlı bir hutbe verdi. Halkın beklenmedik ilgisi karşısında daha birçok yerde hutbe verdi, konuşmalar yaptı ve İstanbul'a döndü. Bu arada Sebilürreşad idarehanesi, Millî Mücadele'ye katılmak için Anadolu'ya geçmiş olanlarla İstanbul'daki yakınlarının gizli haberleşme merkezi hâline gelmişti. Akif, Kurtuluş Savaşı'nı desteklemesi nedeniyle 1920'de Dâr ül-Hikmet il-İslâmiye Cemiyeti'ndeki görevlerinden azledildi.

İstanbul'da rahat hareket etme olanağı kalmayan Mehmet Akif, görevinden azledilmeden az önce oğlu Emin'i yanına alarak Anadolu'ya geçti. Sebil'ür-Reşad'ı Ankara'da çıkarması için Mustafa Kemal Paşa'dan davet gelmişti. TBMM'nin açılışının ertesi günü olan 24 Nisan 1920 günü Ankara'ya vardı. Millî Mücadele'ye şair, hatip, seyyah, gazeteci, siyasetçi olarak katıldı.

Mustafa Kemal Paşa'nın teklifi ile Burdur milletvekili seçildi. Böylece 1920-23 yılları arasında vekil olarak I. TBMM'de yer aldı. Meclis kayıtlarında adı "*Burdur milletvekili ve İslam şairi*" olarak geçmektedir.

Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası üzerine arkadaşı Hasan Basri Bey kendisini ulusal marş yarışmasına katılmaya ikna etti. Konulan 500 liralık ödül nedeniyle başlangıçta katılmayı reddettiği bu yarışmaya, o güne kadar gönderilen şiirlerin hiçbiri yeterli bulunmamıştı ve en güzel şiiri Mehmet Akif'in yazacağı kanısı mecliste hâkimdi. Mehmet Akif'in yarışmaya katılmayı kabul etmesi üzerine kimi şairler şiirlerini yarışmadan çektiler. Şairin orduya ithaf ettiği İstiklal Marşı, 17 Şubat günü Sırat-ı Müstakim ve Hâkimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından Meclis'te okunup ayakta dinlendikten sonra 12 Mart 1921 Cumartesi günü saat 17:45'te ulusal marş olarak kabul edildi. Akif, ödül olarak verilen 500 lirayı Hilal-i Ahmer bünyesinde, kadın ve çocuklara iş öğreten ve cepheye elbise diken Dar'ül Mesai Vakfı'na bağışladı.

İstiklâl Madalyası ile ödüllendirilen Mehmet Akif, 1923 yılında Ankara'dan İstanbul'a döndü. Abbas Halim Paşa'nın daveti üzerine kışı geçirmek için Mısır'a gitti. Gitmeden önce Kur'an'ı Türkçeye tercüme etmek için Diyanet İşleri ile anlaşma imzaladı. Kendisine teklif edilen bu görevi başlangıçta reddetmişti. Bir kaç yıl yazları İstanbul'da, kışları Mısır'da geçirdi. 1926 kışından sonra Mısır'dan dönmedi. Kahire yakınlarındaki Hilvan'a yerleşti. Burada adeta inzivaya çekilerek Kur'an tercümesi üzerinde çalışmayı sürdürdü ancak 6-7 yıl üzerinde çalıştıktan sonra sonuçtan memnun kalmadı ve bu sorumluluktan kurtulmak istedi. Sonunda 1932'de mukaveleyi fesh etti. Diyanet İşleri Başkanlığı hem tercüme hem yorumlama işini Elmalılı Hamdi Efendi'ye verdi. Akif, kendi yazdıklarını dostu Yozgatlı İhsan'a teslim etti ve ölür de gelmezse yakmasını nasihat etti. Mehmet Akif, Mısır yıllarında Kur'an çevirisinin yanı sıra Türkçe dersleri vermekle de meşgul olmuştu.

Siroz hastalığına tutulunca hava değişikliği iyi gelir düşüncesiyle önce Lübnan'a, sonra Antakya'ya gitti fakat Mısır'a hasta olarak döndü. 17 Haziran 1936'da vatan hasreti ile İstanbul'a döndü. 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da, Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda hayatını kaybetti. Edirnekapı Mezarlığı'na gömüldü. Cenazesine resmi bir katılım olmadı ancak büyük bir üniversiteli genç topluluk katıldı. Mezarı iki yıl sonra, üniversiteli gençler tarafından yaptırıldı; 1960'ta yol inşaatı nedeniyle kabri Edirnekapı Şehitliği'ne nakledildi.

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan başlayarak doğuya uzanıp çevre yolunu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'na bağlar. Eyüp Sultan Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Kayseri yolunu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ LÜTFİ KÖKER BULVARI:

Mahallenin batı kısmında Bahçelievler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Lütfi Köker hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ RECEP TAYYİP ERDOĞAN BULVARI:

Mahallenin kuzeydoğusunda Yavuz Selim Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Recep Tayyip Erdoğan hakkında geniş bilgi için bk. Erkenez Mahallesi.

~ VAKIF CADDESİ:

• Vakıf Caddesi.

Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'ndan Çevre Yolu'na uzanan ve mahallenin orta kısmında son bulan bir caddedir.

Caddeye isim olarak verilen vakıf, kültürümüzde köklü bir kurumdur. Paylaşmayı ve yardımlaşmayı esas alır. Yapılan iyilik ve hayrın ölümsüzleşmesini sağlamaya yönelik bir yapılanmadır.

~ MEHMET AKİF PARKI:

• Mehmet Akif Parkı.

24, 26 ve 15. Sokak arasında Mehmet Akif Camii yanında yer alır. 1600 m² alana sahip olup 1997 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Mehmet Akif İstiklal Marşı şairimiz olup istiklal aşığı Maraşlı tarafından çok sevildiğinden ismi mahalleye, caddeye, kültür merkezine, camiye, parka vs verilmiştir.

MENDERES MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Bahçelievler Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Cahit Zarifoğlu Caddesi, batı sınırının Cumhuriyet Caddesi ile Trabzon Caddesi, kuzey sınırının Zübeyde Hanım Caddesi, doğu sınırının ise Girne Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde İsmet Paşa Mahallesi, kuzeydoğusunda Şeyh Adil Mahallesi, güneyinde Bahçelievler Mahallesi, batısında Yenişehir Mahallesi bulunmaktadır. Veysel Karani Camii, Yavuz Selim Camii, İl Müftülüğü ve Tarım İl Müdürlüğü de mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Adnan Menderes, eski başbakanlarımızdan ve demokrasi şehididir. 1899 yılında Aydın'ın Koçarlı ilçesi Çakırbeyli Köyü'nde doğdu. İzmirli Katıpzade İbrahim Ethem Bey ile Aydınlı Hacı Alipaşazadeler'den Tevfika Hanım'ın oğludur. Anne ve babasını küçük yaşta kaybetti ve anneannesinin yanında büyüdü.

Eğitimine İzmir İttihat ve Terakki Mektebi'nde başladı. Üniversite öncesi eğitimini Kızılçullu Amerikan Koleji'nde tamamladı. Kolej son sınıf öğrencisi iken 4 Aralık 1916'da askere alındı, 15 Aralık 1917'de Zabıt Vekili (Asteğmen) rütbesine yükseltildi, 30 Ekimde terhis oldu.

İstiklal Savaşında 6 Ekim 1920'de yeniden askere alınarak Aydın Askerlik Şubesinde görevlendirildi. 1 Eylül 1921'de Şube İnzibat Subaylığına atandı. 1 Mart 1922'de Menderes Bölgesi Komutan Yaveri oldu. Zaferden sonra 1 Eylül 1922'de teğmenliğe yükseltildi. 1. Kolordü 2. Şube, İstihbarat Şubesi ve İzmir Sansüründe hizmette bulundu. 1 Ağustos 1923'te terhis edildi.

12 Ağustos 1930'da İstanbul'da Ali Fethi Bey'in başkanlığında kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası'nda politikaya girerek partinin Aydın örgütünü kurdu ve il başkanı oldu. Partinin kendini kapatması üzerine siyasi yaşamını CHP'de sürdürdü. CHP Aydın İl Başkanlığına seçildi.

9. Dönem seçimlerinde Aydın milletvekilliğine seçildi. Bu arada Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğrenim görerek 1935 yılında mezun oldu. 10, 11 ve 12. Dönemlerde yine CHP adayı olarak Aydın'dan milletvekili seçildi. 1945 yılına kadar TBMM'de komisyon raportörlüğü yaptı. 1945'de Saracoğlu Hükümeti'nin getirdiği Toprak Kanunu Tasarısı'nı reddederek, komisyondan istifa etti. Partide yaptıkları muhalefetten dolayı, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü ile birlikte 25 Eylül 1945'te CHP'den ihraç edildi.

Yaşanan ihraçların ardından, Celal Bayar da hem partiden hem de milletvekilliğinden istifa etti. Bu gelişmeler üzerine 7 Aralık 1945'te Demokrat Parti kuruldu. Adnan Menderes, Celal Bayar'dan sonra partinin ikinci adamı konumunda, partinin kurucuları arasındaydı.

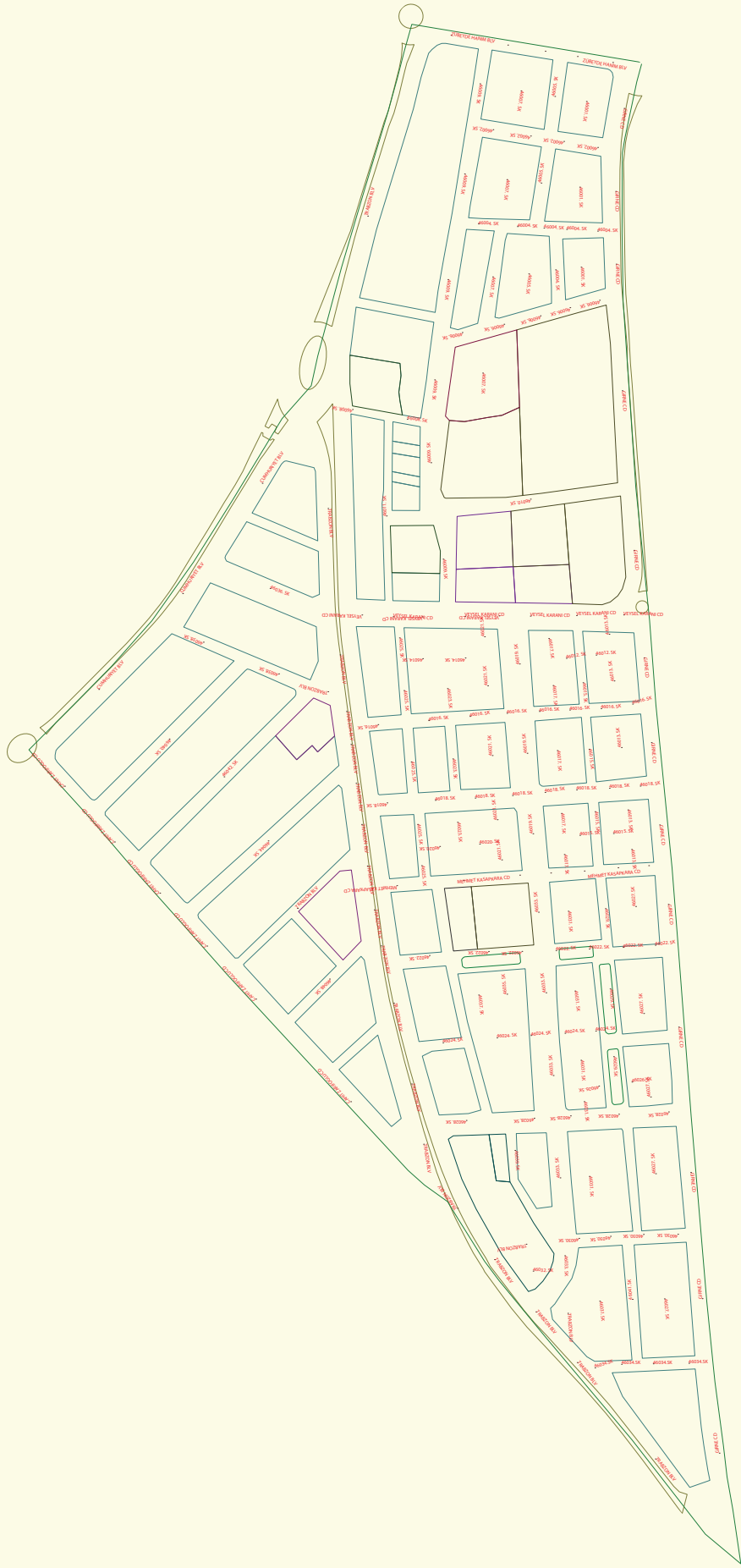
DP adayı olarak Kütahya'dan milletvekili seçildi. 22 Mayıs 1950'de 1. (Demokrat Parti o dönem seçimi oylarının %53,5'ini alarak sandıktan 1. parti olarak çıkmıştı), 9 Mart 1951'de 2. Menderes Hükümetlerini kurdu.

10. Dönemde yeniden İstanbul milletvekili seçildi. 17 Mayıs 1954'te 3. Menderes Hükümeti'ni kurdu. 9 Aralık 1955'te Kabinesini yenilemek suretiyle, görevini dönem sonuna kadar sürdürdü. 28 Temmuz 1957'ye kadar Başbakanlıkla birlikte Millî Müdafaa Bakanlığına da vekalet etti. 11. Dönemde tekrar İstanbul milletvekili oldu. Beşinci kez Bakanlar Kurulu'nu kurmaya memur edildi.

27 Mayıs 1960'ta Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ülke yönetimine el koymasıyla tutuklanarak Yassıada'ya götürüldü. Yüksek Adalet Divanı'nda, Anayasayı ihlâl ve çeşitli suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda ölüm cezasına çarptırıldı.

17 Eylül 1961'de ölüm cezası İmralı'da idam şeklinde yerine getirildi.

Ülkede askeri vesayetin kalkıp demokratikleşme sürecinin başlaması ile 17 Eylül 1990'da naaşı İmralı'dan alınarak Devlet töreni ile İstanbul Vatan Caddesi'nde yaptırılan Anıtmezar da toprağa verildi.

~ CUMHURİYET BULVARI:

Cahit Zarifoğlu Caddesi ile Trabzon Bulvarı arasında yer almakta olup Yenişehir Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olarak verilen Cumhuriyet hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ TRABZON BULVARI:

İsmet Paşa Mahallesi sınırı olan Zübeyde Hanım Bulvarı'ndan giriş yaparak Yenişehir Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak bir süre devam ettikten sonra mahalleyi ikiye bölerek Cahit Zarifoğlu Caddesi ile birleşir. Bu noktadan itibaren Dr. Mustafa Bey Meydanı'na uzanırken Bahçelievler Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olarak verilen Trabzon hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ ZÜBEYDE HANIM BULVARI:

İsmet Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Zübeyde Hanım hakkında geniş bilgi için bk. İsmet Paşa Mahallesi.

~ CAHİT ZARİFOĞLU CADDESİ:

Bahçelievler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Cahit Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ GİRNE CADDESİ:

• Girne Caddesi.

Mahallenin doğusunda Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Girne, Kıbrıs Adası'nda bir liman kentidir.

Girne kent ve çevresi, adanın en gözde tatil beldesidir. Kentin nüfusu son yıllarda giderek artmıştır. Kentin güneyinde Beşparmak Dağları, kuzeyinde ise Akdeniz bulunmaktadır.

Kentin adı Roma kaynaklarında Corineum olarak geçmektedir. Bazı kaynaklara göre kent, M Ö 10. yüzyılda Akalar tarafından kurulmuştur. Kurucuları kente ülkelerindeki bir dağın adı olan "Kyrenia" adını verdiler. Başka bir bilgilendirme ise M Ö 9. yüzyılda buraya yerleşenlerin ticaret kolonileri kuran Fenikeliler olduğudur.

Kentin en ilginç tarihi eserlerinden bir tanesi Girne Kalesi'dir. Liman boyunca Türk mutfağına ve Kıbrıs'a özgü yemeklerin yanında diğer yemekleri de sunan lokantalar, barlar ve açık hava kafeteryaları vardır.

Girne Amerikan Üniversitesi de burada bulunmaktadır. Girne'deki kale, Bizans, Venedik ve Osmanlılar himayesinde kalmıştır.

Girne'de görülebilecek yerler arasında Girne Kalesi, Beylerbeyi, St. Hilarion Kalesi, Hazreti Ömer Türbesi, Batık Gemi Müzesi, Bufavento Kalesi, Barış ve Özgürlük Müzesi, Halk Sanatları Müzesi, çeşitli kilise ve manastırlar bulunmaktadır.

~ MEHMET KASAPKARA CADDESİ:

Mehmet Kasapkara

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 19. Sokak ismi değiştirilerek Mehmet Kasapkara Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Durdu Mehmet Kasapkara, çarşı esnafından sevilip sayılan bir esnaftır. 01.03.1949'da dünyaya gelir. Babası Mehmet Ali karpuz satarak çocuklarının geçimini sağlarken onlara hayatları boyunca en büyük sermayeleri olacak olan kendilerine güvenmeyi, sebat ile çalışmayı, azmetmeyi, kanaati, insanların güvenlerini asla kaybetmemeyi ve her şeyden önce inançlı olmalarını öğütlemiştir.

Okumaya, öğrenmeye ve yeniliklere meraklı olan Durdu Mehmet Kasapkara henüz çocuk yaşlarda, kaportacı olan ağabeylerinin yanında çalışmaya başlar. Mesleğinin temelini ve iş hayatında başarılı olabilmesi için gerekli olan her şeyi burada yaşayarak öğrenir.

1971 yılında Leyla Hanım'la evlenir. Evlendikten hemen sonra 'artık kendi ayaklarım üzerinde durmalıyım' der ve ağabeyleri ile yaptığı meslek olan kaportacılığa ayrı bir dükkânda tek başına başlar. Güzel ahlakı, saygınlığı ve yeniliğe açık mucit düşüncesiyle kısa sürede mesleğinde yükselir. Artık geldiği nokta onun yenilikçi kişiliğine az gelmektedir. Yeni şeyler yapmalı ve başarmalıdır. 1980'li yılların başında tükenmez enerji kaynaklarından biri olan güneş enerjisinin henüz ne olduğunun tam bilinmediği bir dönemde büyük bir riske

girerek ve heyecanla Aysu Güneş Enerjileri'ni kurar. Kahramanmaraş'ta yeni oluşan bir sektörün öncülüğünü yaparak adından söz ettirir. O yıllarda tasarladığı sistem, sektörde hâlâ kullanılıyor olup, yerine daha verimli bulunamamıştır.

İnancına olan bağlılığı onu hep hayır yapmaya, azim ve sebatla çalışmaya, doğru olmaya yönlendirmiştir. Yavuz Sultan Selim Camii'nin yapımında büyük emeği geçmiştir.

Kendi görüş ve düşünceleriyle ters düşen insanlar dahi ona her zaman saygı duymuşlar ve yaptığı işlerden övgüyle söz etmişlerdir. Kazancını sevdikleriyle paylaşmış ve her zaman cömertliğiyle tanınmıştır. Hayat felsefesi vatanına milletine hayırlı bir insan olmuştur. Bu düşüncelerle inancından taviz vermeden yapılacak birçok şeyin olduğunu düşünmüş ve bu uğurda nemelazımcılık yapmadan tüm benliğiyle büyük bir özveri göstererek çalışmıştır.

Elim bir iş kazası ile 15 Eylül 1990'da vefat etmiştir.

~ VEYSEL KARANI CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 9. Sokak ismi değiştirilerek Veysel Karani Caddesi olmuştur.

Girne Caddesi ile Trabzon Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Veysel Karani, Hırka-ı Şerif'in muhafızı, İslam'da anne sevgisinin büyüklüğüyle anlamlandırılmış bir din büyüğüdür. Karen'de 555-560 arasında doğduğu tahmin edilmektedir. Babasının ismi Amir olduğu için tam adı Üveys Bin Amir-i Kareni'dir. Babasını 4 yaşında kaybetmiştir. Deve çobanlığı yapmıştır.

Peygamber Efendimiz'in bilinen iki hırkası vardır. Bunlardan biri Kaside-i Bürde'nin yazarı büyük şair Kaab bin Züheyr'e verilir ki, Topkapı Sarayı'nı ziyaretlendirir. Diğeri de Karenli Üveys'e gönderilir.

Karen, Yemen taraflarında adı bilinmedik bir beldedir. Etrafı kum dağları ile çevrilidir, kuraktır, çoraktır. Bir şey ekip biçmezler. Karen'in deve çobanı Üveys'dir. Üveys, garip biridir. Güttüğü develer için ücret istemez. Verenden alır, vermeyene sormaz. Üveys, bizim bildiğimiz ismi ile Veysel Karani Hazretleri mütevazı yaşar. Ama halinden memnundur. Sessiz, dostları arasında yalansız, dolansız bir hayat sürer.

• Veysel Karani Caddesi

Çok yaşlı bir annesi vardır. Hem kör, hem de kötürümdür. Veysel Karani onun eli ayağı, gözü kulağıdır. Yedirir, içirir, yıkar, paklar. Kadıncağıza bebek gibi bakar. Ne derse, ama ne derse yapar. En olmayacak arzularını bile ikiletmez. Bir yüz ifadesinden bin mânâ çıkarır ve hepsini de yerine getirir. Tabiri caizse, anasına kölelik eder.

Gün gelir muhabbet ve Muhammed kelimeleri yüreğinde buluşur, dışarı taşar. Efendimizin hasreti kor olur, ciğerini yakar. Onu bir kez, ama bir kez görebilse, bir solukluk olsun sohbetinde bulunabilse ve adına sahabe denilen kutlu kadroya katılabilsen...

Annesi itiraz etmese de, bu yolculuğa razı değildir. Omuzlarını kaldırıp boynunu büker. Mahzun bir üslupla "İstiyorsan git!" der, "Git bakalım, beni kime emanet edeceksen?" Doğrusu onu bırakabileceği kimse yoktur.

Üveys hasretini yüreğine gömer. Bir daha bu konuda tek kelime etmez. Serveri Kainat zaman zaman mübarek yüzlerini Karen taraflarına döndürür ve "Yemen cihetinden rahmet rüzgarları esiyor" buyururlar.

Yine Efendimiz buyururlar ki: "Ümmetimden bir kimse vardır ki, Kıyamet günü Rabia ve Mudar kabilelerinin koyunlarının kılları adedince insana şefaahat edecektir."

Eshab-ı Kiram sorar:

- Ya Resullallah kimdir bu nasipli?
- Allahın kullarından biri.
- Peki adı nedir?
- Üveys!
- Ya memleketi?
- Karen!
- O sizi gördü mü?

Efendimiz manalı manalı gülümser, “Baş gözü ile hayır!” derler. Sahabeden “Hayret!” diyenler olur, “Size böylesine aşık olan biri nasıl oluyor da koşmuyor huzurunuza?” Efendimiz izah eder:

- Onun gelmemesi de bana olan bağlılığındandır. İhtiyar bir annesi vardır. İman etmiştir. Ancak gözleri görmez, hareket edemez. Üveys gündüzleri deve çobanlığı yapar, kazandığını annesine harcar”.

Hazreti Ebubekir sorar:

- Ya Resulallah biz onu görür müyüz?

Efendimiz mübarek kafalarını “ne yazık ki hayır” manasında sallar, “Sen göremezsin” buyururlar, ama Hazreti Ömer ve Hazreti Ali’ye dönüp müjdeyi verirler: “Onu, siz göreceksiniz!” Sonra bir bir vasıflarını tarif ederler ki, bu işaretlerden biri avucunun içindeki gümüşü beyazlıktır.

Aradan yıllar geçer. Efendimiz hayatlarının son soluklarını aldıkları demlerde mübarek hırkalarını çıkarır ve “Bunu Üveys-i Karani’ye verin!” buyururlar.

Resullullah’ın (S.A.V) dar-ı bekaya göçmelerinin ardından Hazreti Ömer ve Hazreti Ali yollara düşer, Veysel Karani’nin izini bulurlar. Ahali böylesine şerefli iki kimsenin böylesine köhne bir yeri ziyaretine mânâ veremez. Hele “Üveys’i arıyoruz!” cümlesine çok şaşırırlar. “O divanenin tekidir” derler, “İnsanlardan kaçır. Kimseyle konuşmaz, kimseye karışmaz. Ağladıklarımıza güler, güldüklerimize ağlar. Neşe nedir bilmez. Aradığınızı sakın başka biri olmasın!”

Hazreti Ömer dikkatle dinler, “Bilakis!” der, “Aradığımız o olmalı!”

Karenliler iki şanlı sahabenin önüne düşer, onları Arne Vadisi’ne getirirler. Veysel Karani’yi namaz kılariken görürler. Develer akıllı uslu dolanmakta, çobanlarını üzecek hareketlerden sakınmaktadırlar. Namazı biten Üveys misafirlerine döner. “Hoşgeldiniz!” der.

Hazreti Ömer önce müsafaha eder, sonra gülümseyerek sorar “Kimsin sen?”

- Abdullah! (Allah’ın kulu)
- Evet hepimiz Abdullah’ız, ama seni ne diye tanırız?
- Üveys derler.
- Sağ elini açar mısın?

Açar. Efendimiz’in belirttiği işaret ayan beyan ortadadır. Büyük

sahabe “Ben Hattapoğlu Ömer'im” der, “Arkadaşım Ali bin Ebu Talip!”

Vadiyi kısa ama manalı bir sessizlik kaplar. Sükutu yine Hazreti Ömer bozar:

- Efendimiz sana selam ettiler ve mübarek hırkalarını gönderip buyurdular ki “Alıp giysin, ümmetime dua etsin!”

Veysel Karani ağlamaktadır. Şaşkınlıktan titreyen bir sesle “Ya Ömer” der, “Ben aciz ve günahkar bir kulum. Sizin aradığınız başka Üveys olmasın?”

Hazret-i Ömer “Hayır sensin!” buyurur. “Zira Efendimiz çizgi çizgi eşkalini verdi ve sen tamı tamına uyuyorsun buna.”

Üveys-i Karani mübarek hırkayı hasretle koklar, sonra yüzüne gözüne sürerek bir kuytuya çekilir. Mübarek alnını toprağa koyar ve ağlayarak yalvarır. “Ya Rabbi!” der “Bu ne nimettir. Yüzü suyu hurmetine kainatı yarattığın Server benim gibi bir acizi hatırlıyor ve mübarek hırkalarını Ömer ve Ali gibi iki güzide sultanla bu günahkâra yolluyor. Senden bir tek dileğim var: Ümmet-i Muhammedi affeyle. N’olur. Bu hırkanın hakkı için!”

Veysel Karani'nin ölüm yeri olarak birçok yer gösterilse de ömrünün sonlarını Kuzey Irak bölgesinde çobanlık yaparak geçirdiği bir gerçektir. O bakımdan kabrinin, Siirt ilinin Baykan ilçesinde olması gerçeğe yakındır.

Kendisine gönderilmiş olan Hırka-ı Şerif, şimdi Hırka-i Şerif Camii'nde, soyundan gelenlerin himayesindedir.

(Bazı kaynaklar Veysel Karani'nin annesinden izin alarak Peygamberimizi görmek için Medine'ye gittiğini, Peygamberimizi evinde bulamadığından ve annesinden aldığı izin de oraya kadar olduğundan beklemeyip döndüğünü de kaydeder.)

MEVLANA MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Ertuğrul Gazi Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle doğu sınırının Atabey Sokakla başlayıp Oruç Reis Sokakla devam etmesi, batı sınırının Ahmet Uncu Caddesi ile devam etmesi, kuzey sınırının ise Senem Ayşe Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut durumuyla kuzeyinde Orhan Gazi Mahallesi, doğusunda Ertuğrul Gazi Mahallesi, güneyinde Karacaoğlan Mahallesi, batısında Abdülhamid Han Mahallesi bulunmaktadır. Mehmet Çavuş Camii, 19 Mayıs Lisesi ve Zeki Karakız İlköğretim Okulu mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olarak verilen Mevlânâ Celaleddin-i Belhi Rumi, İslam ve tasavvuf dünyasında tanınmış bir şair, düşünce adamı ve Mevlevi yolunun öncüsüdür. Mevlânâ bugünkü Afganistan'da bulunan Belh'te 30 Eylül 1207'de doğmuştur. Annesi, Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun; Babası, Sultânü'l-Ulemâ (Alimlerin Sultânı) unvanı ile tanınmış, Muhammed Bahâeddin Veled'dir.

Mevlânâ Celaleddin-i Rumi'ye Rumi adı, Anadolu'ya yerleşip orada yaşadığı için (o dönemde Anadolu'ya Diyar-ı Rum deniliyordu); "Efendimiz" manasına gelen Mevlânâ ise, kendisine karşı duyulan büyük saygının belirtisi olarak verilmiştir. Mevlânâ, babası Bahaeddin Veled'in ölümünden bir yıl sonra, 1232 yılında Konya'ya gelen Seyyid Burhaneddin'in manevi terbiyesi altına girmiş ve dokuz yıl ona hizmet etmiştir.

Babasının vasiyeti, sultanın buyruğu ve Bahaeddin'in

müritlerinin ısrarlı ricaları sonucu Celaleddin babasının yerine geçti. Bir yıl süreyle dersleri, vaazları ve fetvaları o verdi. Sonra, babasının öğrencilerinden Tirmizli Burhaneddin Muhakkik ile buluştu. Tirmizli olduğu için Tirmizi diye anılan Burhaneddin, Konya'daki bu buluşmada genç Celaleddin'i o çağda geçerli olan bütün İslam bilim dallarından sınava soktu ve gösterdiği başarıdan sonra "bilgide eşin yok; gerçekten seçkin bir ersin. Ne var ki, baban hal ehli (gönül ve ruh adamı) idi; sen kal ehlisin (söz adamı). Kal'i bırak, onun gibi hal sahibi ol. Buna çalış, ancak o zaman onun gerçek varisi olursun, ancak o zaman güneş gibi alemleri aydınlatabilirsin" dedi. Bu uyarıdan sonra, Celaleddin 9 yıl boyunca Burhaneddin Muhakkik Tirmizi'ye müritlik etti, seyr-ü sülük denen tarikat eğitiminden geçti. Halep ve Şam medreselerinde öğrenimini tamamladı.

1244'te Konya'nın ünlü Şeker Tacirleri (Şeker Furuşan) hanına baştan ayağa karalar giymiş bir gezgin indi: Adı Şemsettin Muhammed Tebrizi (Tebrizli Şems) idi. Yaygın inanca göre Ebubekir Selebaf adlı ümmi bir şeyhin müridi idi. Gezici bir tüccar olduğunu söylüyordu. Sonradan Hacı Bektaş Veli'nin Makalat (Sözler) adlı kitabında da anlattığına göre, bir aradığı vardı. Aradığını Konya'da bulacaktı, gönlü böyle diyordu. Yolculuk ve arayış bitmişti. Ders saatinin bitiminde İplikçi Medresesi'ne doğru yola çıktı ve Mevlânâ'yı atının üstünde danışmentleriyle birlikte gelirken buldu: atın dizginlerini tutarak sordu ona: "Ey bilginler bilgini, söyle bana, Muhammed mi büyüktür, yoksa Bayezit Bistami mi?" Mevlânâ yolunu kesen bu garip yolcudan çok etkilenmiş, sorduğu sorudan ötürü şaşırılmıştı: "Bu nasıl sorudur?" diye kükredi. "O ki peygamberlerin sonuncusudur; O'nun yanında Bayezit'in sözü mü olur?" Bunun üstüne Tebrizli Şems şöyle dedi: "Neden Muhammed 'kalbim paslanır da bu yüzden Rabb'ime günde yetmiş kez istiğfar ederim' diyor da, Bayezit 'kendimi noksan sıfatlardan uzak tutarım, cüppemin içinde Allah'tan başka varlık yok' diyor; buna ne dersin?" Bu soruyu Mevlânâ şöyle karşıladi: "Muhammed her gün yetmiş makam aşırıyordu. Her makamın yüceliğine vardığında önceki makam ve mertebedeki bilgisinin yetmezliğinden istiğfar ediyordu. Oysa Bayezit ulaştığı makamın yüceliğinde doyuma ulaştı ve kendinden geçti, gücü sınırlıydı; onun için böyle konuştu". Tebrizli Şems bu yorum karşısında "Allah, Allah" diye haykırarak onu kucakladı. Evet, aradığı O'ydu. Kaynaklar, bu buluşmanın olduğu yeri Mereç-el Bahreyn (iki denizin buluştuğu nokta) diye adlandırdı.

Oradan, birlikte, Mevlânâ'nın seçkin müritlerinden Selahaddin Zerkub'un hücrelerine (medresedeki odası) gittiler ve halvet (iki kişilik kesin bir yalnızlık) oldular. Bu halvet süresi hayli uzun oldu (kaynaklar 40 gün ile 6 aydan söz eder). Süre ne olursa olsun, Mevlânâ'nın yaşamında bu sırada büyük bir değişme oldu ve yepyeni bir kişilik, yepyeni bir görünüm ortaya çıktı. Mevlânâ artık vaazlarını, derslerini, görevlerini, zorunluluklarını, kısaca her davranışı, her eylemi terk etmişti. Her gün okuduğu kitapları bir yana bırakmış, dostlarını, müritlerini aramaz olmuştu. Konya'nın hemen her kesiminde, bu yeni duruma karşı bir itiraz, bir isyan havası esiyordu. Kimdi bu gelen

derviş? Ne istiyordu? Mevlânâ ile hayranları arasına nasıl girmiş, ona bütün görevlerini nasıl unutturmuştu. Şikâyetler, ayıplamalar o dereceye vardı ki, bazıları Tebrizli Şems'i ölümle bile tehdit ettiler. Olaylar böyle üzücü bir görünüm kazanınca, bir gün canı çok sıkılan Tebrizli Şems, Mevlânâ'ya Kur'an'dan bir ayet okudu. Ayet, "işte bu, sen ile ben'in arasındaki ayrılıktır" anlamına geliyordu. Bu ayrılık gerçekleşti ve Tebrizli Şems bir gece habersizce Konya'yı terk etti (1245).

Tebrizli Şems'in gidişinden son derece etkilenen Mevlânâ kimseyi görmek istememiş, kimseyi kabul etmemiş, yemeden içmeden kesilmiş, sema meclislerinden, dost toplantılarından büsbütün ayağını çekmişti. Özlem ve aşk dolu gazeller söylüyor, gidebileceği her yere gönderdiği ulaklar aracılığıyla Tebrizli Şems'i aratıyordu. Müritlerin bazıları pişmanlık duyup Mevlânâ'dan özür dilerken, bazıları da Tebrizli Şems'e büsbütün kızıp kinlenmekteydiler. Sonunda onun Şam'da olduğu öğrenildi. Sultan Veled ve yirmi kadar arkadaşı Tebrizli Şems'i alıp getirmek üzere acele Şam'a gittiler. Mevlânâ'nın geri dönmesi için yanıp yakardığı gazelleri ona sundular. Tebrizli Şems, Sultan Veled'in ricalarını kırmadı. Konya'ya dönünce kısa süreli bir barış yaşandı; aleyhinde olanlar gelip özür dilediler. Ama Mevlânâ ile Tebrizli Şems gene eski düzenlerini sürdürdüler. Ancak bu durum pek fazla uzun sürmedi. Dervişler, Mevlânâ'yı Tebrizli Şems'ten uzak tutmaya çalışıyorlardı. Halk da Mevlânâ'ya Tebrizli Şems geldikten sonra ders ve vaaz vermeyi bıraktığı, sema ve raksa başladığı, fıkıh bilginlerine özgü kıyafetini değiştirip Hint alacası renginde bir hırka ve bal rengi bir külâh giydiği için kızılıyordu. Tebrizli Şems'e karşı birleşenler arasında bu kez Mevlânâ'nın oğlu Alaeddin Çelebi'de vardı.

Sonunda sabrı tükenen Tebrizli Şems "bu sefer öyle bir gideceğim ki, nerde olduğumu kimse bilmeyecek" deyip, 1247 yılında bir gün ortadan kayboldu (ama Eflaki onun kaybolmadığını, aralarında Mevlânâ'nın oğlu Alaeddin'in de bulunduğu bir grup tarafından öldürüldüğünü ileri sürer). Sultan Veled'in deyişine göre Mevlânâ adeta deliye dönmüştü; ama sonunda onun gene geleceğinden umudunu keserek yeniden derslerine, dostlarına, işlerine döndü.

İslam tasavvufunun en önemli ve en büyük eseri olan Mesnevi-i Manevi (genellikle yalnız Mesnevi diye anılır) Hüsamettin Çelebi aracılığıyla yazılmıştır. Bir gün birlikte sohbet ederlerken Çelebi bir konudan yakındı ve "müritler", dedi, "tasavvuf yolunda bir şeyler öğrenmek için ya Hakim Senai'nin Hadika (Bahçe) adlı kitabını okuyorlar ya Attar'ın İlahiname'sini, Mantık-ut-Tayr'ını (Kuş Dili) okuyorlar. Oysa bizim de eğitici bir kitabımız olsaydı herkes bunu okuyacak ve ilahi gerçekleri ilk elden öğrenecekti." Hüsamettin Çelebi sözünü bitirirken, Mevlânâ sarığının katları arasından bükülmüş bir kâğıt uzattı genç dostuna; Mesnevi'nin ünlü ilk 18 beyti yazılmıştı ve hoca, müridine şöyle diyordu: "Ben başladım, gerisini sen yazarsan ben söylerim."

Bu çalışma yıllar boyu sürdü. Eser, 25.700 beyitten oluşan 6 ciltlik bir bütündü. Tasavvuf öğretisini birbirinden çıkan ilgi çekici

öyküler aracılığıyla anlatıyor, olayları yorumlarken tasavvuf ilkelerini açıklıyordu. Mesnevi bittiği zaman artık epeyce yaşlanmış olan Mevlânâ yorgun düşmüş, ayrıca sağlığı da bozulmuştu. 17 Aralık 1273'te de vefat etti. Vefat ettiği gün olan 17 Aralık, düğün gecesi anlamına gelen ve sevgilisi olan Rabb'ine kavuşma günü olduğu için Şeb-i Arûs olarak anılır.

GELİN DOSTLARIM

Gelin dostlar, gelin kardeşlerim,
Gelin bağdaş kurup oturalım yan yana.
Anlaşalım, bilişelim, görüşelim.
Gelin ey sizler, gelin, diz dize daha sıkı,

Doyasıya görelim yüzlerimizi,
Sevelim birbirimizi gönülden.
Görünüşte savaşıyor gibiyiz ama
Aslında dostuz, uzlaşmışız ezelden...

Bahçeye çikalım, açılmış gülleri seyredelim,
Güllerin en güzelini birlikte derelim.
Elpençe duralım sevgilinin önünde,
Dünya kimseye kalmaz, sevelim, sevilelim.

Gel gül yüzlü kardeşim, gel güzelim,
Bizden yüz çevirme, bizi gönülden çıkarma,
Biz bu hiç'lik âleminde her zaman varız.
Sevgiyle, kardeşlikle çırpınır yüreğimiz.

Aşk gibi, gözümüz yolda sevgiliyi bekleriz.
Aşkın, o yüce sevgilinin kullarıyız biz.

Size açarız kalbimizi hep bu derin sevgiyle
Gelin, ne olsanız da, kim olsanız da,
Kâfir olsanız da gelin, puta tapsanız da,
Yüz kere tövbe edip bozmuş olsanız da tövbenizi.
Umutsuzluk kapısı değil bizim kapımız,
İnsan doğallığınızla, gönül içtenliğinizle
Nasılsanız öyle gelin sevginin gül bahçesine.

Türkçesi: İbrahim Edip

~ AHMET UNCU CADDESİ:

Mahallenin güneybatısında Karacaoğlan Mahallesi ve Abdülhamit Han Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Uncu hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ ÇAĞRI BEY CADDESİ:

Ahmet Uncu Caddesi ile Senem Ayşe Caddesi arasında yer alır. Ertuğrul Gazi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çağrı Bey hakkında geniş bilgi için bk. Ertuğrul Gazi Mahallesi.

~ SENEM AYŞE CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Ahmet Uncu Caddesi'nden Kazım Karabekir Caddesi'ne kadar uzanır. Orhan Gazi Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Senem Ayşe hakkında geniş bilgi için bk. Senem Ayşe Mahallesi.

MİMAR SİNAN MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek dörde ayrılmıştır. Necip Fazıl Mahallesi, Selçuklu Mahallesi ve Hürriyet Mahallesi Mimar Sinan Mahallesi'nden bölünerek müstakil mahalle olmuştur. Mevcut haliyle güney sınırı Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, batı sınırı Bediüzzaman Bulvarı ile başlayıp 37. Sokak ile Şeyh Edebali Caddesi'ne birleşir. Kuzeyinde Hürriyet Mahallesi, doğusunda Selçuklu Mahallesi ve Necip Fazıl Mahallesi, güneyinde Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi, batısında Binevler Mahallesi bulunmaktadır. Hz. Hamza Camii, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Erkek Yetiştirme Yurdu, Kız Yetiştirme Yurdu, Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi mahallenin sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Mimar Sinan veya Koca Mimar Sinan Ağa (Sinaneddin Yusuf-Abdalmennan oğlu Sinan) Osmanlı baş mimarı ve inşaat mühendisidir. Osmanlı padişahları I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde baş mimar olarak görev yapan Mimar Sinan, eserleriyle geçmişte ve günümüzde dünyaca tanınmıştır. Başyapıtı, "ustalık eserim" dediği Selimiye Camii'dir.

Sinaneddin Yusuf, Kayseri'nin Agrianos (bugün Ağırnas) Köyü'nde doğmuştur. 1511'de Yavuz Sultan Selim zamanında devşirme olarak İstanbul'a gelmiş Yeniçeri Ocağı'na alınmıştır.

Abdalmennan oğlu Sinan, Mimar olarak Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'ne katıldı. 1521 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın Belgrad Seferine yeniçeri olarak katıldı. 1522'de Rodos Seferine ve Belgrad Seferi'ne atlı sekban olarak katılıp, 1526 Mohaç Meydan Muharebesi'nden sonra, gösterdiği yararlıklar sebebiyle takdir edilerek Acemi Oğlanlar Yayabasılığına (Bölük Komutanı) terfi ettirildi. Sonraları zemberekbaşı ve başteknisyen oldu.

1533 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın İran Seferi sırasında

Van Gölü'nde karşı sahile gitmek için Mimar Sinan iki haftada üç adet kadirge yapıp donatarak büyük itibar kazandı. İran Seferi'nden dönüşte, Yeniçeri Ocağı'nda itibarı yüksek olan hasekiler rütbesi verildi. Bu rütbeyle, 1537 Korfu, Pulya ve 1538 Moldavya Seferlerine katıldı. 1538 yılındaki Karaboğdan Seferi'nde ordunun Prut Nehri'ni geçmesi için köprü gerekmiş bataklık alanda günlerce uğraşılmasına karşın köprü kurulamamış görev Kanuni'nin veziri Damat Çelebi Lütfi Paşa'nın emriyle Abdulmennan oğlu Sinan'a verilmiştir.

1538 yılında Hassa başmimarı olan Sinan, baş mimarlık görevini I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat zamanında 40 yıl süre ile yapmıştır.

Mimar Sinan'ın, mimarbaşılığa getirilmeden evvel yaptığı üç eser dikkat çekicidir. Bunlar: Halep'te Husreviye Külliyesi, Gebze'de Çoban Mustafa Külliyesi ve İstanbul'da Hürrem Sultan için yapılan Haseki Külliyesi'dir.

Mimar Sinan'ın mimarbaşı olduktan sonra verdiği üç büyük eser, onun sanatının gelişmesini gösteren basamaklardır. Bunların ilki İstanbul'daki Şehzade Camii ve külliyesidir. Dört yarım kubbenin ortasında merkezi bir kubbe tarzında inşa edilen Şehzade Camii, daha sonra yapılan bütün camilere örnek teşkil etmiştir.

Süleymaniye Camii, Mimar Sinan'ın İstanbul'daki en muhteşem eseridir. Kendi tabiriyle kalfalık döneminde, 1550-1557 yılları arasında yapılmıştır.

Mimar Sinan'ın en büyük eseri ise, 86 yaşında yaptığı ve "ustalık eserim" diye takdim ettiği, Edirne'deki Selimiye Camii'dir (1575).

Mimar Sinan, mimarbaşı olduğu sürece birbirinden çok değişik konularla uğraştı. Zaman zaman eskileri restore etti. Bu konudaki en büyük çabalarını Ayasofya için harcadı. 1573'te Ayasofya'nın kubbesini onararak çevresine, takviyeli duvarlar yaptı ve eserin bu günlere sağlam olarak gelmesini sağladı. Eski eserlerle abidelerin yakınına yapılan ve onların görünümelerini bozan yapıların yıkılması da onun görevleri arasındaydı. Bu sebeple Zeyrek Camii ve Rumeli Hisarı civarına yapılan bazı ev ve dükkânların yıkımını sağladı.

İstanbul caddelerinin genişliği, evlerin yapımı ve lağımaların bağlanmasıyla uğraştı. Sokakların darlığı sebebiyle ortaya çıkan yangın tehlikesine dikkat çekip bu hususta ferman yayınlattı.

Büyükçekmece Köprüsü üzerinde kazılı olan mührü, onun aynı zamanda mütevazı kişiliğini de yansıtmaktadır.

17 Temmuz 1588'de 99 yaşında İstanbul'da vefat eder. Türbesi, İstanbul Müftülüğü'nün sütunlu kapısından çıkınca hemen solda, iki caddenin keşiştiği noktada Fetva Yokuşu başında sağda, Süleymaniye Camii'nin Haliç duvarının önünde, beyaz taşlı sade bir türbedir.

Mimar Sinan 92 cami, 52 mescit, 57 medrese, 7 darül-kurra, 22 türbe, 17 imaret, 3 darüşşifa (hastane), 5 su yolu, 8 köprü, 20 kervansaray, 36 saray, 8 mahzen ve 48 de hamam olmak üzere 375 eser vermiştir.

~ ALPARSLAN TÜRKEŞ BULVARI:

Mahallenin Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Alparslan Türkeş hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ BEDIÜZZAMAN BULVARI:

Hacı Ali Özal Caddesi'nden başlayıp mahalleyi ikiye ayırarak Binevler Mahallesi'ne uzanır.

Bulvara ismi verilen Bediüzzaman Said Nursi hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ ŞEYH EDEBALİ BULVARI:

Mahallenin kuzeyinde Hürriyet Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Şeyh Edebalı hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ ALAADDİN ÖZDENÖREN CADDESİ:

Alaaddin Özdenören

sayfaları düzenler.

Bediüzzaman Bulvarı ile Şeyh Edebalı Bulvarı arasında yer alır. Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi bu cadde üzerindedir.

Caddeye ismi verilen Alaaddin Özdenören, Maraş'ta 1940'da doğdu. İkizi Rasim Özdenören'dir. Annesi Nezahat Hanım'ın bir rüyasına dayanılarak Alaüddeve Bey'in anısına adı Alaeddin olur. Babanın memuriyeti dolayısıyla Tunceli ve Malatya'da bulunur. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamlar. Öğrencilik yıllarında mahalli gazetelerde sanat edebiyat

• Alaaddin Özdenören Caddesi.

Henüz 15 yaşında roman yazmaya kalkışır. Maraş Lisesi Kültür Kolu'nun yayın organı Hamle Dergisi'nde ilk şiirleri yayınlanır. Kavgacı bir mizacı vardır. Maraş Lisesi eline tastiknameyi verince liseyi bitirmek için İstanbul'a gider. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirerek Maraş'a öğretmen olarak döner.

Mahalli gazetelerde başlayan yazı hayatı; İstiklal, Diriliş ve Edebiyat Dergisi'nde devam eder. 1976'da kurucuları arasında yer aldığı Maveria Dergisi çıkar ve orada yazmaya başlar. Yeni Devir, Milli Gazete ve Zaman Gazetelerinde köşe yazarlığı yapar.

İlk kitabı Güneş Donanması Edebiyat Dergisi yayınları arasında neşredilir. İkinci şiir kitabı Yalnızlık Gide Gide (1996) ile Türkiye Yazarlar Birliği'nin şiir ödülünü alır.

Emeklilik sonrası yerleştiği Balıkesir'de 23 Haziran 2003'de vefat eder.

Eserleri; Güneş Donanması (1975), İnsan ve İslam (1982), Batılılaşma Üzerine (1983), Devlet ve İnsan (1986), Yakın Çağ Batı Dünyası ve Türkiye'ye Yansımaları (1986), Şiirin Geçitleri (1996), Yalnızlık Gide Gide (1996) Bütün Şiirler (2002), Unutulmuşluklar (1999), Açılır/Yorum (2004), Geleceğin İnsanı (2004)'dır.

~ Hacı Ali Özal Caddesi:

Hacı Ali Özal

Alparslan Türkeş Bulvarı ile Şeyh Edebali Bulvarı arasında yer alır. Mahallenin Necip Fazıl Mahallesi ve Selçuklu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Hacı Ali Özal eski belediye başkanlarımızdandır. Maraş'ta 1942'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini derece ile memleketinde tamamladı. İstanbul Yıldız Yüksek Teknik Okulu Makine Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. Almanya'nın Hamburg şehrinde staj yaptı.

DSİ Erzurum Bölge Müdürlüğü'nde atölye

• Hacı Ali Özal Caddesi.

şefi olarak 1965'de görev aldı. Askerlik dönüşü Kahramanmaraş Bayındırlık Müdürlüğü'ne geçti. 1973'de bu görevinden ayrılarak serbest çalışmaya başladı.

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası yönetim kurulu üyeliği yaptı. 1983'de siyasete girerek Anavatan Partisi Kurucu İl Yönetim Kurulu üyesi oldu. 1984 yerel seçimlerinde belediye başkanı seçildi. Partisinin il başkanlığını yaptı. 1999'da aktif siyaseti bıraktı.

1989 yılından beri serbest Makine Mühendisi ve Özal Ltd. Şti.'nin sahibi olarak çalışmaktadır. Makine Mühendisleri Odası Başkanı ve İlahiyat Fakültesi Eğitim Destekleme Derneği başkanı olarak da görev yapmaktadır.

~ BOMBACI AHMET SOKAK:

Bediüzzaman Bulvarı ile Şeyh Edebalı Bulvarı arasında yer alır. Binevler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Bombacı Ahmet hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ ZEYTİNLİ PARK:

• Zeytinli Park.

1, 2 ve 4. Sokak üzerinde yer alır. 2500 m² alana sahiptir.

Park yeri olarak ayrılan alanda yoğun şekilde zeytin ağacı bulunduğu için parka Zeytinli Park adı verilmiştir.

~75. YIL PARKI:

Hacı Ali Özal Caddesi ile 7 ve 9. Sokak kesişiminde yer alır. 4110 m² alana sahip olup 1998 yılında yapılmıştır.

Cumhuriyetin 75. yıldönümünde düzenlenmiş olduğundan 75. Yıl Parkı adı verilmiştir.

• 75. Yıl Parkı.

NAMIK KEMAL MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek bir kısmı Bağlarbaşı Mahallesi içerisine girmiştir. Güney sınırının Hacı Murad Caddesi, batı sınırının Tevfik Kadioğlu Bulvarı, kuzey sınırının Yavuz Selim Caddesi, batı sınırının ise Cengiz Topel Sokak olarak belirlenmesi kabul edilmiştir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Bağlarbaşı Mahallesi, doğusunda Kanuni Mahallesi, güneyinde Yavuz Selim Mahallesi, batısında Şeyh Adil Mahallesi bulunmaktadır. Çerkezler Camii, Selimiye Camii, Aslanbey İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu ve Saçaklızade Halk Kütüphanesi mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Namık Kemal, Türk milliyetçiliğinin öncülerinden, Genç Osmanlı hareketi mensubu, yazar, gazeteci, devlet adamı ve şairdir.

21 Aralık 1840 tarihinde Tekirdağ'da dünyaya geldi. Babası Yenişehirli Mustafa Asım Bey, annesi Fatma Zehra Hanım'dır.

Çocukluğu annesinin babası Abdüllatif Paşa'nın yanında geçti. Abdüllatif Paşa'nın değişik kentlerde görev yapması nedeniyle düzenli bir eğitime devam edemedi. Özel dersler aldı ve kendi kendini yetiştirmeye çalıştı. Arapça ve Farsça öğrendi. 1855'te babasının Bulgaristan Filibe mal müdürü, dedesinin Sofya kaymakamı oluşu ile Sofya'ya gitti. Sofya'da evlerine ziyarete gelen dedesinin arkadaşı şair binbaşı Eşref Bey, şiirlerini okuduktan sonra Mehmet Kemal'e yazıcı, kâtip anlamlarındaki "Namık" adını verdi. O günden sonra Namık Kemal olarak anılmaya başlandı. Nesime Hanım ile evlendi.

1857'de İstanbul'a döndü ve Bab-ı Ali Tercüme Odası'nda stajyer olarak memurluğa başladı. İstanbul'da divan edebiyatı geleneğini takip ettiren şairlerle tanıştı. Arap ve Fars edebiyatlarını öğrenmeye

çalıştı. Lefkoçyalı Galip Bey adlı şair ile yakın dostluk kurdu. Bu şairin başkanlığında kurulan Encümen-i Şura adlı şairler topluluğuna katıldı.

Edebiyatta batılılaşmanın ilk adımlarını atan İbrahim Şinasi ile tanışması hayatını değiştirdi. Sanat ve hayat görüşü değişti. Batı edebiyatını öğrenmeye başladı, ilgisi nesire yöneldi. 1865'te Şinasi, Tasvir-i Efkâr Gazetesi'ni kendisine bırakarak Fransa'ya gidince Namık Kemal, tek başına gazeteyi çıkardı. Aynı dönemde İttifak-ı Hakimiyyet adlı (daha sonra Yeni Osmanlılar Cemiyeti adını alacak) gizli derneğin kurucuları arasına girdi. Derneğin amacı bir anayasa hazırlanmasını ve parlamenter bir yönetim sistemi kurulmasını sağlamaktı. Namık Kemal gazetesinde, bu görüşler doğrultusunda ve hükümet aleyhine şiddetli makaleler yayınladı. "Şark Meselesi" üzerine yazdığı bir makale, gazetenin 1867'de kapatılmasına ve kendisinin Erzurum vali muavini olarak İstanbul'dan uzaklaştırılmasına yol açtı.

Namık Kemal, hükümet tarafından gönderildiği Erzurum'a gitmek yerine Paris'e kaçtı. 1870'te Sadrazam Ali Paşa ile barışçı yeniden yurda döndü.

Siyasetten uzak durmak, yazı yazmamak koşuluyla affedilmiş olan Namık Kemal, İstanbul'a döndükten sonra Diyojen adlı mizah dergisinde imzasız fıkralar yazdı; Sadrazam Ali Paşa'nın ölümünden sonra 1872'de İbret Gazetesi'ni çıkararak yeniden muhalefete başladı. Gazete sık sık kapatıldı ve sonunda sadrazam Mahmut Nedim Paşa'yı eleştiren yazılar yüzünden Namık Kemal, İstanbul'dan uzaklaşması için mutasarrıf olarak Gelibolu'ya atandı. Birkaç ay kaldığı Gelibolu'da "Vatan Yahut Silistre" adlı oyunu ile "Evrâk-ı Perişan" adlı eserini tamamladı. Bir yandan da İbret Gazetesi'ne "BM" (Baş muharrir) ve Ebuzziya'nın çıkardığı Hadika Gazetesine "N. K" imzası ile yazı göndermeye de devam ediyordu.

1872'nin son günlerinde Gelibolu'dan İstanbul'a döndü, İbret'in başına geçti. Çok geçmeden bir makalesi nedeniyle hakkında soruşturma açılıp gazetesi tekrar kapatılınca tiyatro ile ilgilenmeye başladı. Vatan Yahut Silistre oyunu, 1 Nisan 1873 gecesi İstanbul'da Güllü Agop'un Gedikpaşa'daki tiyatrosunda sahnelendi. Oyunun sahnelenmesi halkı coşturup olaylar çıkmasına neden olmuştu. Bu konuda İbret'te yayımlanan yazılardan sonra gazete bir daha çıkmamak üzere kapatıldı ve dört arkadaşı ile birlikte sürgüne gönderildiler. Namık Kemal Mağosa'ya, Ahmet Mithat ile Ebuzziya Tevfik Bey Rodos'a, Menapirzade Nuri ve Bereketzade Hakkı Beyler de Akka'ya sürüldü.

Namık Kemal'in Mağosa (Kıbrıs) sürgünlüğü 38 ay sürdü. Birkaçı dışında eserlerinin tamamını bu dönemde Kıbrıs'ta kaleme aldı.

Sürgün dönüşü İstanbul'da bir kahraman gibi karşılandı. II. Abdülhamit, ilk Osmanlı anayasasını oluşturmak için bir komisyon kurmuştu. Namık Kemal, bu komisyonun bir üyesi oldu. Ancak şair, padişahın aleyhine bir tehdit beyiti yazıp bunu Meclis'te okuyunca mahkemede yargılandı. Girit Adası'nda ikamete mecbur edildi. Kendi isteği üzerine ikameti Midilli Adası'na çevrildi. 2,5 yıl sonra Midilli

mutasarrıfı olarak görevlendirildi.

1879'dan itibaren 5 yıl süren Midilli'deki görevi sırasında kaçakçılıkları önledi; hazine gelirini arttırdı. 20 Türk ilkokulu açtı. Türk'lerin hayat seviyesini yükseltti. Adalarda yaşayan Türk ahalisinin sorunlarını dile getiren bir rapor hazırlayıp Bâb-ı Âli'ye sundu. 1882'de Nişan-i Osmanlı madalyası ile ödüllendirildi. "Vaveyla", "Murabba", "Vatan Mersiyesi" gibi şiirlerini burada yazdı. Magosa'da yazmaya başladığı *Celeleddin Herzemşah* adlı eserini tamamladı.

1884'te Rodos mutasarrıfı oldu. Rodos adasındaki çalışmaları da padişahın imtiyaz madalyası ile ödüllendirildi. Rodos'ta, Osmanlı tarihi hakkında eser yazmaya başladı. 1887'de Rodos'taki görevi sona erdi. Sakız Adası mutasarrıfı oldu.

Sakız Adası'nın kuru havası nedeniyle rahatsızlanan Namık Kemal, 2 Aralık 1888 günü 48 yaşında hayatını kaybetti. Adada bir caminin haziresine defnedildi. Arkadaşı Ebüziyya Tefvik, şairin Bolayır'da gömülme arzusunu padişah II. Abdülhamit'e iletince naaşı Gelibolu'ya nakledildi. Bolayır'da Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa'nın türbesinin yanına gömüldü. Birkaç yıl sonra Sultan Abdülhamit, bir türbe yaptırdı.

VATAN ŞARKISI

*Âmâlimiz efkârımız ikbâl-i vatandır
Serhadimize kal'a bizim hâk-i bendedir
Osmanlılarız ziynetimiz kanlı kefendir
Gavgâda şehdetle bütün kâm alırsız biz
Osmanlılarız can verir nâm alırsız biz*

*Kan ile kılıçtır görünen bayrağımızda
Can korkusu geçmez ovamızda dağımızda
Her gûşede bir şir yatar toprağımızda
Gavgâda şehdetle bütün kâm alırsız biz
Osmanlılarız can verir nâm alırsız biz*

*Top patlasın ateşleri etrafa saçılsın
Cennet kapusu can veren ihvâna açılsın
Dünyada ne bulduk ki ölümden de kaçılsın
Gavgâda şehdetle bütün kâm alırsız biz
Osmanlılarız can verir nâm alırsız biz
Namık Kemal*

~ TEVFİK KADIOĞLU BULVARI:

• Tevfik Kadioğlu Bulvarı.

Mahallenin batısında Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Tevfik Kadioğlu, eski belediye başkanlarından. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ HACI MURAT CADDESİ:

Hacı Murat

Dr. Mustafa Bey Meydanı'ndan Köroğlu Caddesi'ne uzanır. Yavuz Selim Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hacı Murat, Kuzey Kafkasya kahramanıdır. Hayatı ünlü yazarların romanlarından, yüzlerce rivayete kadar konu olmuştur. 19. yüzyıl başlarında Dağıstan'ın Hunzah bölgesinde dünyaya geldi. Kafkas-Rus Savaşlarında ismini duyurmuş Gitino-Magoma'nın oğludur.

Çocuk yaşta Hunzah Medresesi'nde eğitim aldı, daha genç yaşlarda at binmesi ve nişancılığı ile ün yapmaya başladı.

Süt akrabalığı bulunan Avar Han ailesi ile İmam Hamzat Beg arasındaki kan davası, Murat'ın Hamzat Beg'i öldürmesi ve müritlerin Hunzah'ı terk etmesi ile sonuçlandı.

Takip eden dönem içerisinde Hunzah halkının barışçı tutumlarını suistimal eden Ruslara karşı silahını eline alan Hacı Murat, Ruslarla işbirliği olan Avar Hanı Ahmet'in komplosuyla tutuklandı. Halkın üzerindeki büyük etkisi göze alınarak, gizlice Rusya içlerine sürülmesine karar verildi. Ancak Temirhan Şura'ya götürülürken firar etmeyi başararak Gotsatl Köyü'ne gitti ve burada bir süre kaldıktan sonra Gimri'ye Şeyh Şamil'in yanına gitmeye karar verdi.

Hamzat Beg Olayı'ndan dolayı şüphe ile karşılandığı Gimri'de, kendini ispat etme fırsatı verilerek Tloh bölgesi naibliğine getirildi. Hunzah'taki yandaşlarının da kendisine katılmasıyla kısa sürede büyük başarılar elde etti.

Kendisini ele geçirmek için 1841 Şubat'ında Tselmes'e saldıran Rus birliklerini Hunzah'a kadar püskürttü ve bir süre sonra General Bakünün komutasındaki bu birlikleri Hunzah'ı terk etmeye mecbur bıraktı. Bu şekilde Avar bölgesinin neredeyse tamamında hâkimiyet sağlayarak Şeyh Şamil'in etki alanına kattı.

Temirhan Şura'dan Doğu Gürcistan'daki Babaratmiska'ya kadar Rus kuvvetleri üstüne sayısız baskın düzenledi ve bir süre sonra İmam Şamil'in en cesur ve en başarılı naibi olarak anılmaya başlandı.

1851 yılının Temmuz ayında düzenlediği Boynakh baskını son askeri zaferi oldu. Aynı yıl içerisinde, üzerindeki sır perdesi hiçbir zaman aydınlanamayan bir olay gerçekleşti, Hacı Murat Vozdveezhensky Kalesi'ne giderek Ruslar'ın tarafına geçtiğini bildirdi.

Bu olay kimilerine göre İmam Şamil ile beraber yaptıkları bir planın kimilerine göre ise Şamil ile aralarının bozulmasının bir sonucu idi.

Ancak Hacı Murat 4 Nisan 1853 günü Vozdveezhensky Kalesi yakınlarında, çok sayıda Rus askerleriyle tek başına girdiği bir çarpışmada şehit oldu.

• Hacı Murat Caddesi.

~ KÖROĞLU CADDESİ:

Mahallenin doğusunda Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Köroğlu hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ MALİK ARSLAN CADDESİ:

Hacı Murat Caddesi ile Yavuz Selim Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Malik Arslan, Dulkadir Hükümdarı Süleyman Bey'in 6 oğlundan biri olup beyliğin altıncı hükümdarıdır.

• Malik Arslan Caddesi.

Babasının ölümü üzerine 1454'te tahta geçmiştir. Kardeşlerinden Şahbudak, Arslan Bey'in yerine tahta geçmek istiyordu. Mısır Sultanı nezdinde teşebbüse geçti. Mısır Sultanı bunu siyasetine uygun bularak iyi karşıladı.

Arslan Bey zamanında Uzun Hasan Anadolu'yu istilaya başlamıştı. Arslan Bey, Uzun Hasan'la birçok muharebeler yaptı ise de, muvaffak olamadı. Sonunda, Harput'u Uzun Hasan'a vermek suretiyle sulh yaptı. Şahbudak tarafını tutan Mısır Sultanı, Harput'un Uzun Hasan'a verilmesini bahane ederek bir fedai göndererek Arslan Bey'i 1465'de katletti.

~ YAVUZ SELİM CADDESİ:

Tevfik Kadioğlu Bulvarı ile Köroğlu Caddesi arasında yer alır. Bağlarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Yavuz Selim hakkında geniş bilgi için bk. Yavuz Selim Mahallesi.

~ OSMANLI PARKI:

• Osmanlı Parkı

Yavuz Selim Caddesi, Malik Aslan Caddesi ve 3. Sokak kesişiminde yer alır. Eski bir park alanı olup 1280 m² alana sahiptir.

Parka isim olarak verilen Osmanlı, Osmanlı İmparatorluğu'nun kısa adı ve tebasıdır.

Maraş, Dulkadirli Beyliği'nin 1520'de Osmanlı'ya ilhaki ile Osmanlı tebası olmuştur.

NECİP FAZIL MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Mimar Sinan Mahallesi'nden bölünen kısma Necip Fazıl Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, batı sınırının Hacı Ali Özal Caddesi, kuzey sınırının Dr. Sait Bulvarı, doğu sınırının ise Şeyh Edebali Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Selçuklu Mahallesi, doğusunda Fatih Mahallesi, güneyinde Yunus Emre Mahallesi ve Akif İnan Mahallesi, batısında Mimar Sinan Mahallesi bulunmaktadır. Avşar Camii, İbrahim Çalık Lisesi, Ertuğrul Gazi İşitme Engelliler İlköğretim okulu, Yatılı Bölge İlköğretim Okulu, Yunus Emre İlköğretim Okulu ve Senem Ayşe Anaokulu mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Necip Fazıl Kısakürek, 26 Mayıs 1905'te İstanbul'da doğdu. Çocukluğu, büyük babasının İstanbul Çemberlitaş'taki konağında geçti. Ailesi köken itibarıyla Maraşlıdır. İlk ve orta öğrenimini Amerikan ve Fransız Kolejleri ile Bahriye Mektebi'nde (Askeri Deniz Lisesi) tamamladı. Lisedeki hocaları arasında Yahya Kemal, Ahmet Hamdi (Akseki), İbrahim Aski gibi isimler vardı. Necip Fazıl hocalarından en çok İbrahim Aski'nin etkisinde kalmıştır. Tasavvufu ilk tanışması da hocası İbrahim Aski'nin verdiği kitaplarla olmuştur.

Necip Fazıl Kısakürek, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdikten (1924) sonra, Milli Eğitim Bakanlığı bursu ile gönderildiği Fransa'da, Sorbonne Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde okudu. Türkiye'ye dönüşünde Hollanda, Osmanlı ve İş Bankalarında müfettiş ve muhasebe müdürü olarak çalıştı. Robert Kolej, İstanbul

Güzel Sanatlar Akademisi, Ankara Devlet Konservatuvarı, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde ders verdi (1939-43). Sonraki yıllarında fikir ve sanat çalışmaları dışında başka bir işle meşgul olmadı.

Sanatta ilk çıkışını şiirleriyle yapar. Şöhreti hızla yayılır. Sonra tiyatroya yönelir. 1936'da Ağaç Dergisi'ni 1944'de Büyük Doğu'yu çıkarır. Muhtelif aralıklarla bu dergiyi yıllarca çıkarmaya devam eder. Bu esnada yazının her çeşidini, kitabın her türüsünü yazar. Çok sayıda kitabı olur. Aynı zamanda konferanslar da verir.

En üstün yanı şiiridir. O bir Sultanüşşüara'dır. Anasına söz vermiş, çalışmış ve şair olmuştur. Şairliğini dünyasına kabul ettirmiştir. Şiirde dünya görüşünü Çile adlı şiir kitabının başına koyduğu Poetika adlı yazısında ortaya koyar.

Şiirleri incelenince görülür ki, o bir söz ustasıdır. Şiiri bile yazarken sanki bu ustalığı sâyesinde yazar. Kullandığı dil ağzında anasının sütüdür. Onunla dilediği gibi gayet rahatlıkla oynar. Ve yerine koyduğu kelime için birileri çıkıp da bu buraya konulmayacaktı diyemez. Çünkü kelime kullanılabileceği en güzel şekilde kullanılmıştır.

Şiirlerini hece vezniyle yazar. Şiirde kafiye kullanımına dikkat eder. Böyle olmakla beraber hece vezni ile yazılan Türk şiirine ondan daha fazla anlam ve iç derinlik kazandıran olmaz. Şiire metafizik arayışlar katar. Konular bulur. Mükemmeliyyet kazandırır. Hece vezni ile yazılan şiiri basitlikten kurtarır. Şiire ölünceye kadar emek verir.

Şiirde üstad olmakla beraber nesirde de kalemini, nesrin bütün dallarında oynatır. Roman, hikâye, biyografi, tiyatro, tarih, tarihi roman vs gibi nesrin çeşitli dallarında kitap yazar.

Tiyatroda bir dönemin flaş ismidir. Eserleri tiyatrolarda sahnelenir. Yazdığı senaryolar film haline getirilir. Tiyatro eserleri fevkalade muhteva yüklüdür.

Türk tarihine hizmet eder. Osmanlı tarihinin genel çöküş sebeplerini gösterir. Tarihlerini verir. Bilhassa yakın tarihte oynanan oyunları su yüzüne çıkarır. II. Abdülhamit hakkında makaleler ve eserler yazar. İmparatorluğun yıkılışında Masonların ve Yahudilerin oynadığı rolleri ortaya koyar.

Ehl-i tariktir. Hidayetine sebep bağlı olduğu Seyyid Abdülhakim Arvasi'dir. Hayatı boyunca ona bağlı kalmıştır. Ondaki nakiller yapmıştır. Râbîta adlı eserini Türkçe'ye aktarmıştır. Tasavvufî alakalı eser yazmış Doğu ve batı mistisizmini karşılaştırmıştır. Tasavvuf konusunda biyografik eserler de yazmıştır.

Çok çeşitli konularda kitaplar yazar, kalem oynatır. Hapishane hatıraları yazar, "Namık Kemal" gibi biyografiler yazar. Bab-ı Ali hatıraları yazar. Peygamberler tarihi, ilmihâl yazar. Hikaye yazar, ata senfonisi bile yazar.

Fakat en mühimi İslam davasını; düşünce, ideoloji, müesseseler, devlet, medeniyet ve kültür planında "İdeolocya Örgüsü" adı altında hem hâlâ aşılammış bir ölçüde ve en iyi tarzda yazar. Bir tefekkür

insanı olduğunu gösterir.

Siyasetle de uğraşır. İnkılap yobazlarıyla siyasi ve fikri planda mücadele eder. Bu yolda parti kurar, dergi çıkarır. Hapse girer. 27 Mayıs'ın kahrına uğrar. 12 Eylül'ün baskısını görür. Üzerinde hapis cezası olduğu halde vefat eder. İhtilalciler onu, ölüm hâlinde dahi afvetmez.

Bir coşkun iman insanıdır. Doğuştan bir şuur dehâsidir. Bir aksiyon adamıdır. Ancak çağında ne hakkı ile imanını yaşayabilmiş ne de gönlünce bir aksiyon ortaya koyabilmiştir. Onun için de hırçın yaşamıştır. Hatta ve hatta bunu üslubuna dahi girdirmiştir. Tahrip döneminde gelmiş, bahar dönemi yaz dönemi insanları gibi ordular aramıştır. Bunun ruhunda açtığı yaraları, şuurunda meydana getirdiği velvelleri, kelimeleri seçerken hissettirmiştir. Tok yazmıştır. Davası uğrunda her şeye katlanmıştır. Yoksulluğa yoksulluk, hapis hapis, hepsini tatmıştır. Ülkede davası uğruna hapis cezası yemede rekor kırmıştır. Davasını çok iyi savunmuştur.

25 Mayıs 1983'de vefat eder.

Eserleri; Örümcek Ağı (1925), Kaldırımlar (1928), Ben ve Ötesi (1932), Birkaç Hikaye Bir Kaç Tahlil (1933), Tohum (1935), Bir Adam Yaratmak (1937), Abdülhak Hamid ve Dolayısıyla (1937), Künye (1940), Sabırtaşı (1940), Eseri ve Tesiriyle Namık Kemal (1940), Para (1942), Vatan Şairi Namık Kemal (1944), Müdafaa (1946), Halkadan Pırıldılar (1948), Nâm-ı Diğer Parmaksız Salih (1949), Çöle İnen Nur (1950), 101 Hadis (1951), Maskenizi Yırıtıyorum (1953), Sonsuzluk Kervanı (1955), Cinnet Mustatili (1955), At'a Senfoni (1958), İdeolocya Örgüsü (1959), Büyük Doğu'ya Doğru (1959), Altın Zincir (1959), Altın Halka (1960), O ki O Yüzden Varız (1961), Her Cephesiyle Komünizm (1961), Türkiye'de Komünizma ve Köy Enstitüleri (1962), Çile (1962), İlim Beldesinin Kapısı (1964), Reis Bey (1964), Ahşap Konak (1964), Siyah Pelerinli Adam (1964), İman ve Aksiyon (1964), Binbir Işık (1965) Ulu Hakan Abdülhamid Han (1965), Büyük Kapı (1965), Ruh Burkuntularından Hikayeler (1965), Tarih Boyunca Büyük Mazlumlar (1966), İki Hitabe (1966, Türkiye'nin Manzarası (1968), Peygamber Halkası (1968), Tanrı Kulundan Dinlediklerim (1968), Binbir Çerçeve I-V (1968-69), Müdafaalarım (1969), Çepeçevre Anadolu ve Gençlik (1969), Çepeçevre sosyalizm, Komünizm ve İnsanlık (1969), Son Devrin Din Mazlumları (1969), Yunus Emre (1969), Şiirlerim (1969), Kanlı Sarık (1970), Yılanlı Kuyudan (1970), Yeniçeri (1970) Aynadaki Yalan (1970), Nur Harmanı (1970), Mukaddes Emanet (1971), Senaryo Romanları (1972), Esselam (1973), Tarihimizde Moskof (1973), Türkiye'nin Manzarası (1973), Hikayelerim (1973), Hac (1973), Başbuğ Velilerden 33 (1974), O ve Ben (1974), Hitabe (1975), Babıali (1975), Sahte Kahramanlar (1976), İhtilal (1976), Rapor 1-13 (1976-80), Veliler Ordusunda 333 (1976), Yolumuz, Halimiz, Çaremiz (1977), İbrahim Ethem (1978), Doğru Yolun Sapık Kulları (1978), İman ve İslam Atlası (1981), Batı Tefekkürü ve İslam Tasavvufu (1982) ve Kafa Kağıdı (1983)'dir. Ayrıca çeviri ve sadeleştirmeleri de vardır.

Bizim Şarkımız

*Kırılır da bir gün tüm dişliler
Döner şanlı şanlı çarkımız bizim
Gökten bir el yaşlı gözleri siler
Şenlenir evimiz barkımız bizim*

*Yokuşlar kaybolur çıkarız düze
Kavuşuruz sonu gelmez gündüze
Sapan taşların yanında füze
Başka alemlerle farkımız bizim*

*Kurtulur dil tarih ahlak ve iman
Görürler nasılmış neymiş kahraman
Yer ve gök su vermem dediği zaman
Her tarlayı sular arkımız bizim*

*Gideriz nur yolu izde gideriz
Taş bağırdı sular dizde gideriz
Bir gün akşam olur bizde gideriz
Kalır dudaklarda ŞARKIMIZ bizim...*

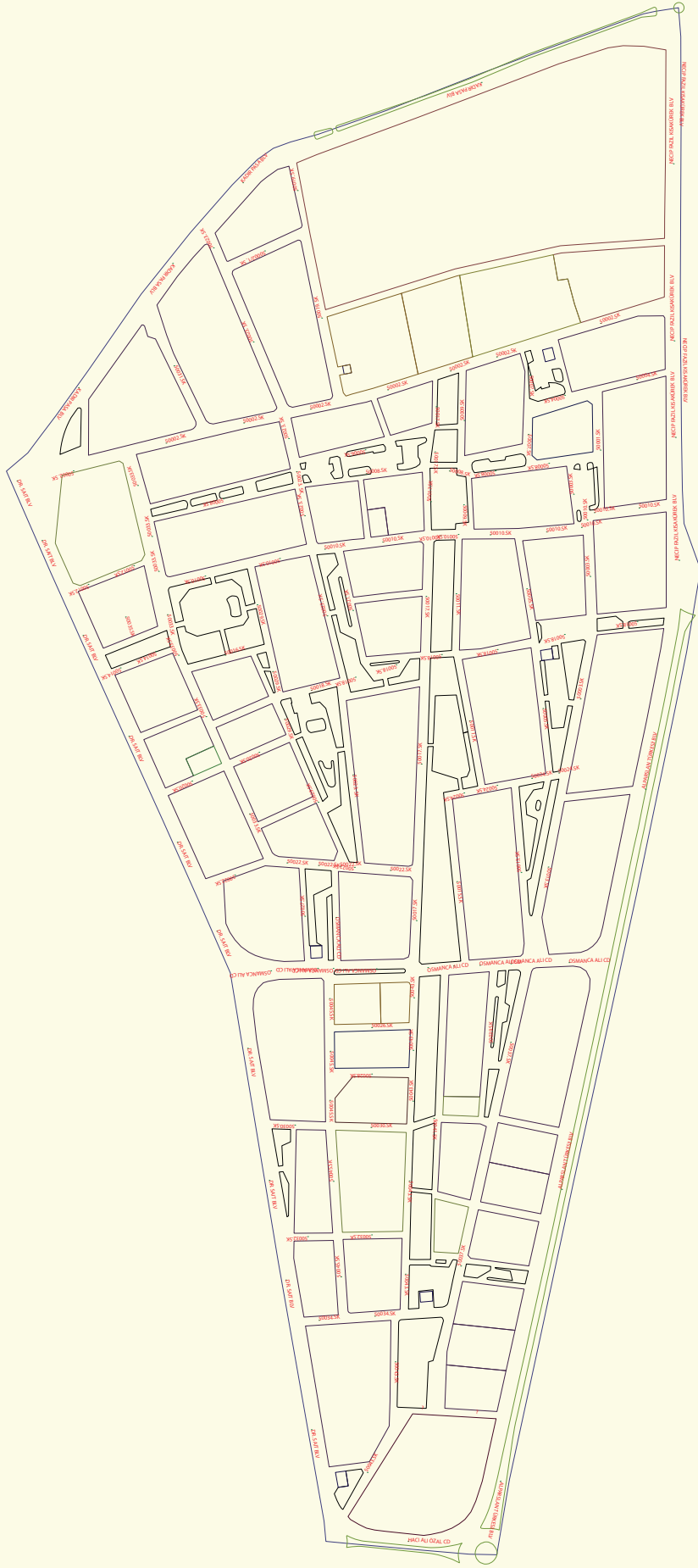
Necip Fazıl Kısakürek

Ölünün Odası

*Bir oda, yerde bir mum, perdeler indirilmiş;
Yerde çıplak bir gömlek, korkusundan dirilmiş.
Süt beyaz duvarlarda çivilerin gölgesi;
Artık ne bir çıtırdı, nede bir ayak sesi....
Yatıyor yatağında, dimdik, upuzun, ölü;
Üstü boynuna kadar bir çarşafla örtülü.
Bezin üstünde ayak parmaklarının izi;
Mum alevinden sarı, baygın ve donuk benzi.
Son nefesle göğsü boş, eli boş uzanmış yana;
Gözleri renkli bir cam, mihli ahzap tavana.
Sarkık dudaklarının ucunda bir iz var;
Küçük bir çizgi, küçük, titreyen bir an kadar.
Sarkık dudaklarında sılı titrek bir an;
Belliki birden bire gitmiş çarpınamadan.
Bu benim kendi ölüm, bu benim kendi ölüm..
Bana geldiği zaman, böyle gelecek ölüm....*

Necip Fazıl Kısakürek

● Necip Fazıl Mahalle Haritasi

~ ALPARSLAN TÜRKEŞ BULVARI:

Mahallenin güneyinde Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Alparslan Türkeş hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ DR. SAİT BULVARI:

Dr. Sait

Mahallenin kuzeyinde Bediüzzaman Bulvarı'nın devamı olarak Şeyh Edebali Bulvarı ile keşişir ve Selçuklu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Dr. Mehmet Sait Emirmahmutoğlu, şehrin yetiştirdiği ilk doktorlardan olup ayrıca üç dönem de belediye başkanlığı yapmıştır. Maraş'ta 1 Temmuz 1902'de doğar. Babası Abdulkadir Bey, annesi Fatma hanımdır. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta yapar. Galatasaray Lisesi'ni bitirir ve İstanbul Tıp Fakültesi'ni kazanır. 1925'de Bahçe ilçesinde hükümet tabibi olarak görev alır. 1930'da genel cerrah olur. 1931'de Hatice Hanım'la evlenir. Maraş Hastanesi'nin kurucusu ve baştabibi olarak görev yapar. 1946'da belediye başkanı seçilir. Bu görevini 1948'e kadar devam ettirir. 1963'de ikinci kez belediye başkanı seçilir. 1973'de ise üçüncü kez belediye başkanı seçildikten sonra 1977'de başkanlığı bırakarak yeniden doktorluğa döner.

Şehrin siyasi hayatında önemli rol oynayarak birçok belediye başkanının gönüllü danışmanlığını yapar. 15 Nisan 2001'de vefat eder.

• Dr. Sait Bulvarı.

~ KADİR PAŞA BULVARI:

Fatih Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Kadir Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

~ NECİP FAZIL KISAKÜREK BULVARI

• Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı.

İmam Hatip Lisesi ile Kültür Merkezi Kavşağı arasında yer alır.

~ HACI ALİ ÖZAL CADDESİ:

Mahallenin batısında Alparslan Türkeş Bulvarı ile Dr. Said Bulvarı arasında yer alıp Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Hacı Ali Özal hakkında geniş bilgi için bk. Mimar Sinan Mahallesine bakınız.

~ OSMANCA ALİ CADDESİ:

• Osmanca Ali Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 5. Sokak ismi değiştirilerek Osmanca Ali Caddesi olmuştur.

Alparslan Türkeş Bulvarı ile Dr. Sait Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Osmanca Ali Millî Mücadele şehitlerimizdendir. Aslen Kerhanlıdır. Osmanca aile lakabıdır. Kerhanlı Ali diye de bilinir. Şehir savaşlarının başlaması ile bölgeden topladığı çetelerle birlikte şehre girer ve Divanlı bölgesinde Millî Nuri çetelerine katılır. 5 Şubat 1920'de şehit olan Millî Nuri'den 3-4 gün önce şehit olur. Şehadet haberini ailesine bizzat Millî Nuri götürür.

~ SAFA PARKI:

• Safa Parkı.

10 ve 16. Sokak arasında yer alır. 6100 m² alana sahip olup 2004 yılında yapılmıştır.

Parka isim olarak verilen safa, kelime manası olarak topraktan yapılan su kabı manasına gelirken kültürümüzde Safa Tepesi'ne karşılık olarak kullanılır. Safa Tepesi Mekke'de Kâbe yakınlarında bulunup

hacıların hacda tavaf yaptıkları günlerde yedi kere gidip geldikleri yolun bir ucundaki tepedir. Yolun diğer ucunda ise Merve Tepesi bulunmaktadır.

~ NECİP FAZIL PARKI:

• Necip Fazıl Parkı.

3, 5 ve 18. Sokak arasında yer alır. 2651 m² alana sahip olup 2001 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almaktadır.

~ **CAHİT ZARİFOĞLU PARKI:**

37. ve 39. Sokak kesişiminde yer alır. 2285 m² alana sahip olmaktadır.

Parka ismi verilen Cahit Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ **SİTTİ MÜKRİME HATUN PARKI:**

Sitti Mükrime

43 ve 41. Sokak kesişiminde yer alır. 11000 m² alana sahip olup 2011 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Sitti Mükrime Hatun, Dulkadirli Beyi Süleyman Bey'in beş kızından biridir. 1435'de Maraş'ta doğdu. 1450'de Fatih Sultan Mehmet'in eşi olarak Osmanlı sarayına gelin olarak gitti. Dulkadirli o gün için Osmanlı ile Memlûklü arasında bir güçtü. II. Murat Dulkadirli ile dostluk tesisi için Sitti Mükrime Hatun'u oğluna gelin olarak aldı.

Sitti Hatun görücü usulü gelin oldu. Önce Hızır Ağa'nın karısı gelip, Sitti Hatun'u beğenmiş, seçmiş, yüzüğünü takmış, sonra da vezir Saruca Paşa gelmiş gelini götürmüştü. Sitti Mükrime Hatun ceyizi ile beraber Dulkadirli'nin memurları tarafından Bursa'ya kadar uğurlanmış. Orada Osmanlı'nın erkânı tarafından karşılanmış ve düğünü tam üç ay sürmüştü.

Fatih Sultan Mehmet'e 17 yıl eş olan Sitti Mükrime Hatun Edirne'de kendi adına bir cami inşa ettirdi. 1467'de Edirne'de vefat etti.

• Sitti Mükrime Hatun Parki.

ORHAN GAZİ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Hayrullah Mahallesi'nden bölünen kısma Şazibey Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırı Senem Ayşe Caddesi, güney batı sınırı Ahmet Uncu Caddesi, kuzey sınırı Adnan Menderes Bulvarı, doğu sınırı ise Kazım Karabekir Caddesi olarak kabul edildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Karamanlı Mahallesi, doğusunda Yusufkar Mahallesi, güneyinde Ertuğrul Gazi Mahallesi, Mevlana Mahallesi ve Abdülhamit Han Mahallesi, batısında ise Yunus Emre Mahallesi bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Orhan Gazi, Osmanlı Devleti'nin ikinci padişahıdır. Söğüt'te 1281'de doğar. Osmanlı Beyliği'nin kurucusu Osman Bey ve Malhatun'un oğludur. Sarışın, uzun boylu ve mavi gözlü, halk tarafından çok sevilen, ulemaya saygılı, merhametli bir hükümdar olarak tanımlanır. Sık sık halkın arasına karıştığı ve dertlerini dinlediği söylenir. Babası Osman Gazi'nin vefatı üzerine 1324'te bey olmuştur.

Osmanlı Devleti'ni Osman Gazi kurmuştu. Fakat onu teşkilatlandıran ve büyük bir devlet haline getiren Orhan Gazi idi. Orhan Gazi yumuşak huylu ve merhametli, fakat yerine göre hiddetli ve secatliydi. Fakirleri sever ve ulemaya hürmet ederdi. Son derece dindar, adaletli ve tebaasına kendisini sevdirmesini çok iyi bilirdi. Bizzat halk içine girer, onlarla yemek yer ve dertleşirdi. Hareketlerinde çok hesaplı davranır ve hiç telaş etmezdi. İznik'i fethettiği zaman Hristiyanlara göstermiş olduğu insanca muamele, dillere destan olmuştu. Orhan Gazi'nin her yönden büyük bir insan olduğunu sadece Türkler değil, birçok yabancı tarihçiler dahi tasdik etmişlerdir.

Daha 15 yaşında iken savaşlara iştirak etmiş ve hayatının büyük bir kısmı savaş meydanlarında geçmiştir. Babasından 16.000 km² olarak teslim aldığı toprakları altı misline çıkararak 95.000 km² yapmıştır. Bir devlet reisi sıfatı ile harplerde bizzat ordularının başında daima bulunmuştur.

Devletin muntazam bir idare sistemine bağlanması lüzumunu görmüş ve teşkilat işini ise, Aleddin Paşa ile, şeyh Edebalı'nın bacanağı Çandarlı Kara Halil Paşa'ya havale etmişti. Kendi sağlığında başkumandanlık vazifesini oğlu Murat Hdavendigr'a devretmiştir.

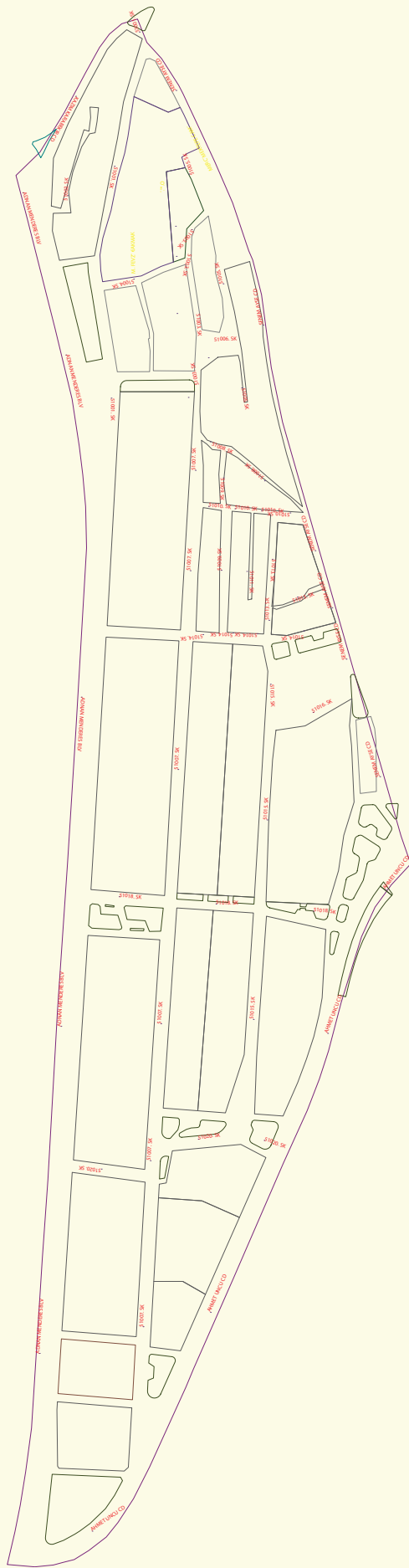
Osmanlılar tarafından yaptırılan ilk cami (1333 - 1334) senesinde İznik'te yapılan "Hacı zbek" Camiidir. Ve Orhan Gazi yaptırmıştır. Bursa Medresesi'ni Orhan Bey yaptırmış ve ilk "Sultan" lakabı da O'nun zamanında kullanılmıştır. Yine ilk Osmanlı parası da Orhan Bey zamanında basılmıştır. Müslüman Türkler Avrupa'ya ilk defa Orhan Bey zamanında geçmişlerdir. İstanbul'un Anadolu yakası tamamen Orhan Bey zamanında Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Yeni fethedilen Hıristiyan topraklarında yaşayan yerli Hıristiyan halkın Osmanlı hayranlığı, yeni fetihleri de kolaylaştırmıştır. Zamanında fethedilen yerler: 1326'da Bursa, 1329'da İznik, 1337'de Gemlik, 1345'de Karasi Beyliği, 1354'de Ankara ve Gelibolu'dur. Orhan Gazi 1360 senesinde 79 yaşında vefat etmiştir.

Ölüm nedeni ve yılı hakkında tarihçiler arasında ihtilaf bulunmaktadır. Zamanının tarihçisi olan Aşıkpaşazade, Orhan Bey'in Süleyman Bey'le aynı yılda, 1358'de öldüğünü yazmaktadır. Bazı tarihçiler 1360 yılında 79 yaşında iken vefat ettiğini bildirirler ve diğerleri ise ölümünün 1362'de olduğunu belirtir.

Türbesi Bursa'da, Gmşl Kümbet'te babasının türbesi yanındadır.

● Orhan Gazi Mahalle Haritası

~ ADNAN MENDERES BULVARI:

Mahallenin kuzeyinde Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Adnan Menderes hakkında geniş bilgi için bk. Karamanlı Mahallesi.

~ AHMET UNCU CADDESİ:

Mahallenin güneybatısında Abdülhamit Han Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Ahmet Uncu hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ KAZIM KARABEKİR CADDESİ:

Mahallenin doğusunda Yusufkar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Kazım Karabekir hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ SENEM AYŞE CADDESİ:

Mahallenin güneydoğusunda Mevlana Mahallesi ve Ertuğrul Gazi Mahalleleri ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Senem Ayşe hakkında geniş bilgi için bk. Senem Ayşe Mahallesi.

~ ÇAKMAKÇI SAİT PARKI:

• Çakmakçı Sait Parkı.

Adnan Menderes Bulvarı ile Ahmet Uncu Caddesi kesişiminde yer alır. 2976 m² alana sahip olup 1995 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Çakmakçı Sait, Millî Mücadele kahramanı ve şehidimizdir. Maraş'ta doğdu. Doğum tarihi tam olarak bilinmiyor.

Bazı kaynaklar Tüfekçi Bayazıt Usta'nın oğlu olarak kaydederken bazıları da yeğeni olarak kaydetmektedir. Tüfekçi Bayazıt usta aslen Hacı İbrahim Uşağı Köyü'ndendir. 1866'da doğar. Baba adı Ali, anne adı Döne'dir. Zeytin Ermenileri ile uzun süren bir mücadelenin ardından şehre yerleşir.

Çakmakçı Said askerliğini jandarma olarak yapar. Şehrin Fransızlar tarafından işgal edildiğinin ertesi günü olan 31 Ekim 1919 Perşembe günü Uzunoluk'da Kel Hacı'nın kahvesinde arkadaşlarıyla oturmaktadırlar. Kadın çığılığı ile dışarı çıkarlar. Fransız işgal kuvvetlerine mensup Ermeni askerlerinden bir grup hamamdan çıkan kadınlara sarkıntılık etmektedir. Hâllerinden sarhoş oldukları da anlaşılır. Kadınların çarşaflarını çekiştirerek "burası artık Fransız ülkesi oldu. Fransa da çarşafı gezilmez" derken kadınlar da çığılık atarak "yok mu bir insaf ehli" diye yardım çağırılmaktadır. Said ve arkadaşları Ermenilere nasihat etmek ve olay büyümeden kadınları kurtarmak isterlerse de açılan ateş ile yaralanırlar. Ermenilerin açtığı ateşte yaralananlar arasında Said'in yanı sıra Gaffar Kabuloglu Osman ile Darül Muallimin öğrencisi Taha da vardır.

Olayı dükkânından gören Sütçü İmam Said ve arkadaşlarını yaralayan Ermeni askerlerin üzerine silahını boşaltarak Maraş Millî Mücadelesi'nin de ilk kıvılcımını ateşlemiştir.

Yapılan tedavi sonucu Osman ile Taha iyileşir. Çakmakçı Said ise kurtarılamayarak şehit olur.

~ ORHAN GAZİ PARKI:

• Orhan Gazi Parki.

18. Sokak yanında yer alır. 1468 m² alana sahip olup 2001 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden alır.

ORUÇ REİS MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Barbaros Mahallesi'nden bölünen kısma Oruç Reis Mahallesi ismi verildi. Mahallenin doğu sınırının Dikilitaş Sokak'ın dik olarak Güney Çevre Yolu'na bağlanması, kuzey sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi ile Güney Çevre Yolu'na bağlanması, batı ve güney sınırının ise açık tutulması kabul edildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Piri Reis Mahallesi, doğusunda Malik Ejder Mahallesi bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Oruç Reis, Türk denizcisi ve Barbaros Hayrettin Paşa'nın ağabeyidir.

Muhtemelen 1470'te (bazı kaynaklara göre 1474) Midilli'nin Bonova Köyü'nde doğdu. Babası, Vardari Yâkub Ağa, 1462'de Midilli'nin fethine katılmış ve Bonova Köyü kendisine tımar olarak verilmişti. Burada yerleşip evlenen Yakub Ağa'nın İshak, Oruç, Hızır ve İlyas adını verdiği dört oğlu oldu.

İyi bir öğrenim gören kardeşler, devrin denizci milletlerinin lisanları olan İtalyanca, İspanyolca, Fransızca ve Rumca'yı öğrenerek yetiştiler. Gençliğinde gemiciliği ve deniz ticaretini çok iyi öğrenen Oruç Reis, cesareti, zekası ve girişimciliği ile kısa zamanda gemi sahibi oldu. Suriye, Mısır, İskenderiye ve Trablusşam'a mal taşıyarak, oradan aldıklarını Anadolu'ya getiriyordu.

Oruç ve İlyas Reisler, bir seferinde Midilli'den Trablusşam'a giderken, Rodos Şövalyeleri'nin büyük savaş gemileriyle karşılaştılar. Çarpışmada İlyas Reis şehit düştü, Oruç Reis esir oldu. Uzun uğraşılardan sonra, buradan kurtuldu. Muhtemelen üç yıl esir kalan Oruç Reis, esareten kurtulduktan sonra, bir süre Memlûk Devleti hizmetinde amirallik yaptı.

Memlûk emrinde uzun zaman kalmayıp, Şehzade Korkut'un

verdiği on sekiz büyük savaş gemisine komutan oldu. Bunlarla, Rodos kıyılarında basılmadık yer bırakmayan Oruç Reis, ani bir baskın sonucunda gemilerini kaybetti. Leventleriyle birlikte bu baskından kurtulduktan sonra, Şehzade Korkut'a tekrar başvurdu. Kendisine, biri yirmi dört oturak, ikincisi yirmi iki oturak iki savaş gemisi verildi. Şehzade Korkut'un elini öpüp, hayır duasını aldıktan sonra Akdeniz'e açıldı. Seferlerinde pek çok ganimet, ticaret malı ve esir aldı. On senedir uğramadığı Midilli'ye gelerek kardeşlerine, akrabalarına, fakir ve muhtaçlara, yetimlere pek çok mal dağıttı.

Türk denizcilik tarihinde önemli bir yeri olan Cerbe Adası, Oruç Reis tarafından 1513'de fethedildi. Burayı kendisine üs edinip, Doğu ve Batı Akdeniz'de pek çok gemi zaptetti. Papa'ya ait, o zamanın dev savaş gemilerini, ince tekneleriyle ele geçirmesi, şöhretini Avrupa ve dünyaya ulaştırdı.

Cezayir'de kısa zamanda büyük topraklar ele geçirdi. İspanya kralı Şarlken, Cezayir'e donanma gönderdiyse de, Oruç Reis'i elde ettiği yerlerden çıkaramadı. Becâye Kuşatması sırasında Oruç Reis, sol kolundan ağır yaralandı ve hekimlerin tavsiyesiyle bu kolu dirsekten kesildi. Tek kolla mücadelede de şevk ve azminden hiçbir şey kaybetmeyen Oruç Reis, iyileşince derhâl denize açıldı ve pek çok gemi ele geçirdi.

Çok güç durumda olan Endülüs Emevileri'ne yardım ederek, onların binlercesini Kuzey Afrika'ya taşıdı. Bu hareketleri saygısını arttırdı. Kardeşleriyle Kuzey Afrika'yı İstilacılara karşı savunmakla kalmayıp, Endülüslü müslümanları iskân ediyor, yiyecek ve diğer ihtiyaçlarını temin ediyordu. Elindeki leventler, akıncılar ve serdengeçtilerle, devrin en büyük denizci devleti olan İspanyollarla bitmek tükenmek bilmeyen mücadelelerine devam ediyordu. İspanya kralı o dönemde, Avrupa'nın pek çok ülkesini elinde bulundurduğu gibi, Amerika'da da sömürgelere sahipti.

Cezayir'in doğusunda, İspanya'nın hakimiyeti altında bulunan Tlemsan'ı elde eden Oruç Reis, İspanyollardan yardım alan Tlemsan emirine karşı, elde ettiği yerleri savundu. Topraklarını yedi ay boyunca müdafaa etti. Yerli halkın ihanet etmesi üzerine, Cezayir'e dönmek için düşman kuşatmasını yarıp dışarı çıkmaya çalıştı.

Düşmanı yararak bir kısım leventleriyle birlikte ırmağı geçti. Ancak, yirmi kadar levendi, düşman tarafında kalmıştı. Oruç Reis, kurtulma ümidi olmadığını bile bile, leventlerini yalnız bırakmamak için tekrar düşmanları arasına daldı. Nehri geçmeye çalışırken leventlerinin çoğu şehit oldu. Tek kollu Oruç Reis, yanındaki son levendin de öldüğünü gördükten sonra, aldığı iki ok yarası sonucu Rio Solado Nehri sularına düşüp öldü.

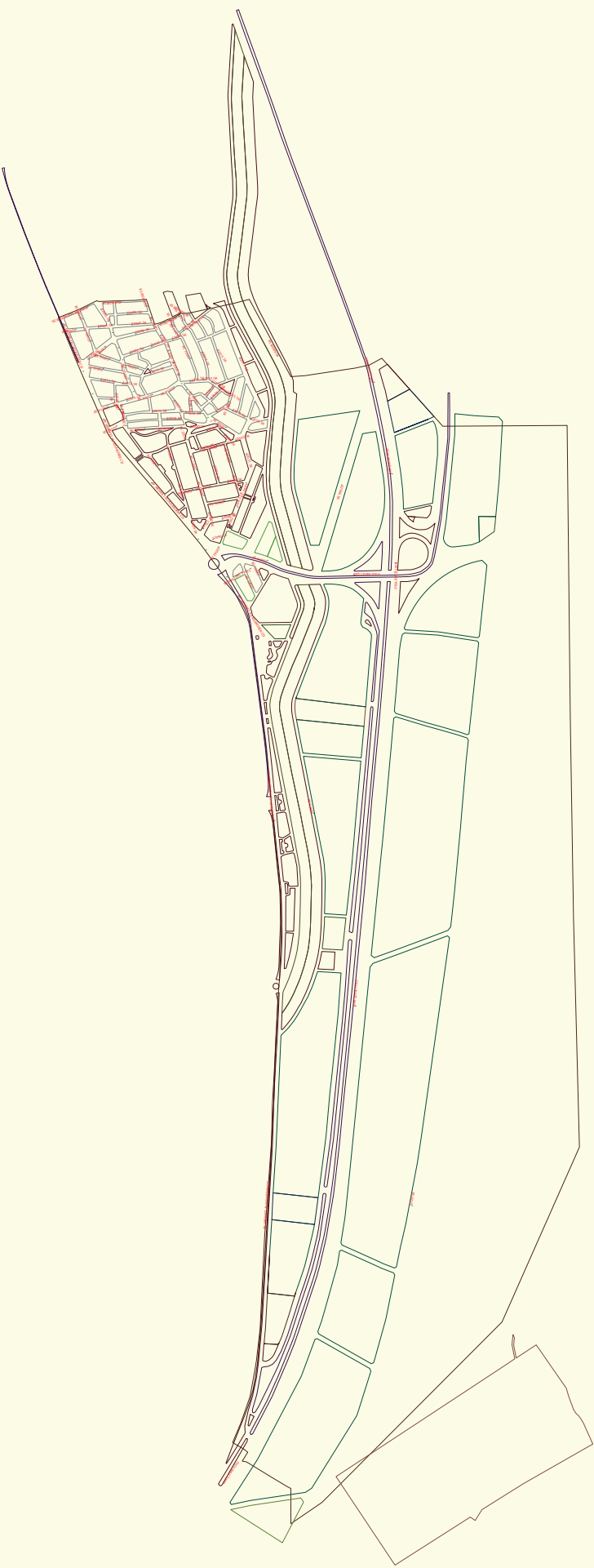
Oruç Reis'in ölümünü İspanya kralına ispatlamak isteyen İspanyollar cesedin başını keserek almışlar ve bal dolu bir torba içerisine koyarak İspanya'ya götürmüşlerdir. Bunu yapmalarının nedeni, birçok kereler Oruç Reis'le çatışmaya giren İspanyolların, onu öldürdüklerini İspanyol kralına bildirmelerine rağmen bunların hiçbirinin doğru

çıkmasıdır.

Oruç Reis'in başı kesik bedenini alan leventler onu Cezayir'e getirdiler ve Cezayir'in ulusal evliyalarından olan Sidi Abdurrahman'ın Kasbah'da bulunan Sidi Abdurrahman Camii yanındaki türbesine gömdüler. Bugün Oruç Reis ve Sidi Abdurrahman'ın birlikte yattıkları Cezayir Kasbah'daki bu türbe, Arapça öğrenen çocuklar için mahalle okulu olarak kullanılmaktadır.

Oruç Reis'in 1518'de şehit olduğunda, kırk sekiz yaşında olduğu tahmin edilmektedir.

• Oruç Reis Mahalle Haritası

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin batısında yer alan Kayseri yolunun Ceyhan Köprüsü ile Kültür Anıtı arasında kalan kısımdır. Mahallenin ortasından geçer.

Kayseri yolunu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun batı kısmını oluşturduğu için Batı Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ AV.MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Piri Reis Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ KUMAŞIR SOKAK:

Mahallenin doğusunda Batı Çevre Yolu ile Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi arasında yer alır. Malik Ejder Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Sokağa isim olarak verilen Kumaşır, ismini Kumaşır Gölü'nden almıştır. Hakkında geniş bilgi için bk. Malik Ejder Mahallesi.

OSMAN GAZİ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Fatih Mahallesi'nden bölünen kısma Osman Gazi Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney ve batı sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Merihler Caddesi, kuzey sınırının Dr. Sait Bulvarı, doğu sınırının ise 1 ve 14. Sokak olmasına karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Saçaklızade Mahallesi ve Tavşantepe Mahallesi, doğusunda Serintepe Mahallesi, güneyinde Fatih Mahallesi ve Karamanlı Mahallesi, batısında Necip Fazıl Mahallesi ve Selçuklu Mahallesi bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Osman Gazi Osmanlı Devleti'nin kurucusu olup Osman Bey adıyla da bilinir. Söğüt'te 1258'de doğdu. Batı Anadolu'da Söğüt Ovası ile Domaniç Yaylası'nda yaşayan Kayı Aşiretinin Beyi Ertuğrul'un oğlu olan Osman Gazi, Osmanlı Devleti'nin manevi kurucusu sayılan Şeyh Edebali'nin kızı Malhatun ile 19 yaşındayken evlenmiştir.

1281 yılında babası Ertuğrul'u kaybeden Osman Gazi, babasının vefatından sonra Kayı Aşiretine Bey olmuştur. Osman Gazi'nin ilk fethettiği kale, İnegöl yakınlarındaki Kulaca Hisar'dır. Buranın fethi üzerine çok memnun olan Anadolu Selçuklu Sultanı II. Gıyaseddin Mesut Osman Gazi'ye *Bey* unvanı vermiştir. Osman Gazi'nin yükselişinden rahatsız olan ve tehlikeyi önceden sezen Bilecik tekfurı, Yarhisar tekfurunun kızı ile evlendireceği oğlunun düğününe Osman Gazi'yi de çağırarak ona pusu kurup öldürmeyi amaçlamıştır. Fakat

Osman Gazi'nin dostu olan ve Bilecik tekfuru ile aralarında dūřmanlık bulunan Harmankayası tekfuru (valisi) bu tuzağı Osman Gazi'ye haber vererek tuzağa dūřmesini engellemiştir. Askerleriyle önceden hazırlıklı olarak Bileciđe gelen ve Bileciđi de fethettiği topraklar arasına katan Osman Gazi, fethi "oyun içinde oyun" diye adlandırmıştır.

1299 yılında Osman Gazi, Anadolu'nun diğer Türk hanedanları arasında istiklalini ilan ederek, Osmanlı Devleti'ni kurmuştur. Bu tarihten sonra 27 yıl daha yaşayan ve İzmit, Adranos, Kestel, İmralı, Akhisar, Lefke, Tekfurpınarı, Yenikale, Yanıkcahisar, Mudanya, Karamürsel, Bursa gibi bölgeleri de topraklarına katarak, Osmanlı Devleti'nin büyümesine zemin hazırlayan Osman Gazi, 1326 yılında vefat etmiştir.

~ **BAYAZITLI BULVARI:**

Mahallenin güneyinde Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Bayazıtlı hakkında geniş bilgi için bk. Bayazıtlı Mahallesi.

~ **SÜLEYMAN PAŞA BULVARI:**

• Süleyman Paşa Bulvarı.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Tavşantepe Mahallesi ile Fatih Mahallesi sınırında bulunan kısmın Süleyman Paşa Bulvarı olarak isimlendirilmesine karar verildi.

Mahallenin kuzeyinde Tavşantepe Mahallesi ve Saçaklızade Mahallesiyle sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Süleyman Paşa Bayazıtöğlü Köse Kalender Paşa'nın oğlu olarak bilinmektedir. Ailenin tarihçesini yazan Bekir Sami Bayazıt'da aile kayıtlarına dayanarak böyle yazmıştır. Arşiv belgeleri ışığında araştırmalar yapan M. Akif Terzi ise bu bilginin yanlışlığına dikkat çekerek Süleyman Paşa'nın Maraş eski valisi Kalender Paşa'nın kardeşinin oğlu olduğunu iddia etmektedir. Bu iddiaya göre Süleyman Paşa'nın babası Bayazıtöğlü Yusuf Bey'dir. Doğum tarihi 1805 olarak tahmin edilmektedir. İlk tahsilini Maraş'ta, Kalender Paşa'nın medresesinde tamamlar. Tam bir asker olarak yetiştirilir. Annesi Kara Fatma ise tarihe geçecek kadar Türk'ün öz karakterini taşıyan secaat örneği bir kadındır. Yöresinde sevilmiş, vasıflarıyla darb-ı mesellere geçmiştir. Kara Fatma gençliğinde ata biner, ava çıkarmış. Erkeklerden hiç de aşağı kalmayacak derecede maharetle silah kullanırmış. Tedbirli, düşünceli ve vakur bir kadınmış. Evlenmeden evvel Bozdoğan aşireti ile Ceritli aşireti arasında çıkan bir kavgaya katılmış ve büyük yararlıklar göstermiş. Süleyman Bey Hacı Abdullah Bey zamanında yapımına başlanılan Kırkgöz suyunun tünel ve güzergâhlarını tamamlamış.

Kalender Paşa'nın yaptırdığı Hacı Bey Camii külliyesindeki Kalender Paşa Medresesi'ni yeniden imar ve ihya ederek Maraş'ın en önemli ilim ve irfan yuvası haline getirilmesini sağlamıştır.

İdarecilik kabiliyeti çok iyi olan, ileriye görebilen bir idareci olan Süleyman Paşa Dulkadirîler'den evlilik yaparak bölgede büyük bir güç sahibi olurken iki aile arasında devam eden kavgalara da son vermek istemiştir.

1832'de mirmiranlıkla mutasarrıf olan Süleyman Paşa Bayazıtzade Süleyman Paşa Vakfı'nın da kurucusudur. Vakıf işlerinde kullanılmak üzere han, hamam, dükkân, kahvehane gibi gelir getiren malları vakfa bağışlamıştır. Diyarbakır valisi olarak atandığı yıl olan 1840'da vefat etmiştir.

~ ALİ DEMİRKOL CADDESİ:

Ali Demirkol

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Zeytinburnu Caddesinin ismi Ali Demirkol Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Kemal Önyurt Caddesi ile Süleyman Paşa Bulvarı arasında yer almaktadır.

Caddeye ismi verilen Ali Demirkol, siyasetçi ve eski belediye meclis üyesidir. 1945'de Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Yüksek Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Vatan Mühendislik Yüksekokulu İnşaat Mühendisliği Bölümünü bitirdi. Memleketinde inşaatçılık yaptı. Erken dönemde siyasete atıldı. Doğru Yol Partisi merkez ilçe başkanlığı yaptı. Belediye meclis üyeliğine seçildi. 8 Mart 1995'de vefat etti.

• Ali Demirkol Caddesi.

~ İ.TEVFİK KUTLAR CADDESİ:

İbrahim Tevfik Kutlar

Belediye Meclisi'nin 06.02.2004 tarihli oturumunda alınan kararla Osman Gazi Mahallesi Osmanbey Caddesi ile Süleyman Paşa Bulvarı arasındaki 5. Sokak ismi değiştirilerek Tevfik Kutlar Caddesi oldu.

Caddeye ismi verilen İbrahim Tevfik Kutlar, Gaziantep belediye başkanı ve TBMM Cumhuriyet Senatosu üyesidir. Maraş adının Kahramanmaraş olması için kanun teklifi verildiğinde bu teklife destek vermiştir.

Kanun teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin Cumhuriyet Senatosu İçişleri Komisyonu'nda reddedilmesi üzerine Meclis kürsüsünden yaptığı konuşmada "Maraş İstiklal mücadelemizin düşmana bilfiil ilk kurşun atan ve kahramanca dövüşen, bu suretle de tarihe geçen kahraman bir beldesi, yiğitler diyarıdır... Bu ilimiz halkının Maraş'ta başlattığı mücadelesini, Antep mücadelesinde yardım suretiyle devam ettirmiş olmasından Kahramanlık unvanının verilmesi ve Kahraman Maraş adının konulması hususundaki kanun teklifinin kabulü taraftarı olduğum için tasarının reddine iştirak etmediğimi arz ederim" demiştir.

İbrahim Tevfik Kutlar 1911'de Antep'te doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra İ.Ü. Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bucak Müdürlüğü ve kaymakamlık görevlerinde bulundu. Mülkiye müfettişliği ve ardından vali olarak atandı. Adıyaman, Manisa ve Eskişehir'de valilik yaptı. 1960'da emekli oldu. Adalet Partisi'nden siyasete girerek 1963 yılı yerel seçimlerinde Gaziantep belediye başkanlığına getirildi. 1968'de Cumhuriyet Senatosu üyesi oldu. 15 Aralık 1993'de İstanbul'da vefat etti. Mezarı Karacaahmet Mezarlığı'ndadır.

• İ.Tevfik Kutlar Caddesi.

~ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN CADDESİ:

Mahallenin kuzeydoğusunda Süleyman Paşa Bulvarı'ndan başlayıp Serintepe Mahallesi'ne uzanır.

Caddeye ismi verilen Kanuni Sultan Süleyman hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ KEMAL ÖNYURT CADDESİ:

Bayazıtlı Bulvarı ile Tavşantepe İtfaiye Merkezi arasında yer alıp Fatih Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kemal Önyurt hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

~ OSMAN BEY CADDESİ:

İ. Tevfik Kutlar Caddesi'nden başlayıp Fatih Mahallesi'ne uzanır.

Caddeye ismi verilen Osman Bey Osmanlı devletinin kurucusu Osman Gazidir.

PINARBAŞI MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Gazi Paşa ve Kayabaşı Mahallelerinden bölünen kısma Pınarbaşı Mahallesi ismi verildi. Mahallenin doğu sınırının Şehit İlbey Caddesi ile başlayıp Salman Zülkadiroğlu Bulvarı ve Alparslan Sokakla devam etmesi, güney sınırının ise Gazi Demircioğlu Caddesi ile başlayıp Emeviler Caddesi ile Şehit İlbey Caddesi'ne birleşmesine karar verildi.

Ahır Dağı eteğinde yer alan mahallenin doğusunda Bayazıtlı Mahallesi, güneydoğusunda Kayabaşı Mahallesi, batısında Gazipaşa Mahallesi yer almaktadır. Pınarbaşı Camii ve Osman Gazi Camii mahalle sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Pınarbaşı, şehrin yüzyıllarca su ihtiyacını karşılayan su kaynaklarının bulunduğu Kırkgöz'ün günümüzdeki kullanılan adıdır. Kırkgöz'den fışkıran sular günümüzde de şehrin su ihtiyacının büyük bir kısmını karşılar. Aynı zamanda çevreyi süsleyerek güzel bir mesire yeri oluşturmaktadır. Mevcut haliyle halkın piknik ihtiyacını karşılaması yanında, üst kesimlerinde çamlarla örtülü parkı da turistlerin ilgisini çeken önemli bir gezi alanıdır.

~ SALMAN ZÜLKADİROĞLU BULVARI:

Bulvara ismi verilen Selman Zülkadiroğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bayazıtlı Mahallesi.

~ GAZİ DEMİRCİOĞLU CADDESİ:

Vakıftarla Caddesi ile Haydarlı Caddesi arasında yer alıp Kayabaşı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Mehmet Demircioğlu hakkında geniş bilgi için bk. Kayabaşı Mahallesi.

~ GEBELOĞLU MUSTAFA CADDESİ:

Gazi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Gebeloğlu Mustafa hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

~ HAYDARLI CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Yıldırım Sokak ile Eyüp Sokak birleştirilmiş olup Haydarlı Caddesi ismi verilmiştir. Haydarlı Camii ile Şehit İlber Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan Haydarlı hakkında geniş bilgi için bk. Kayabaşı Mahallesi.

~ MESUT CAN CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Alpaslan Sokak ismi değiştirilerek Mesut Can Caddesi olmuştur. Haydarlı Camii ile Şehit İlber Caddesi arasında yer almaktadır.

Caddeye ismi verilen Mesut Can hakkında geniş bilgi için bk. Kayabaşı mahallesi.

~ PINARBAŞI CADDESİ:

• Pınarbaşı Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit İlbey Caddesi'nin Salman Zülkadiroğlu Bulvarından sonraki kısmına Pınarbaşı Caddesi ismi verilmiştir. Ahır Dağı istikametine doğru uzanır.

~ **ŞEHİT İLBEY CADDESİ:**

• Şehit İlbey Caddesi.

Çocuk Bahçesi ile Salman Zülkadiroğlu Bulvarı arasında yer alır. Gazi Paşa Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen İlbey, vatani görevini yapmakta iken 26 Şubat 1980'de terör örgütü mensuplarınca Adana'da şehit edilen bir kahraman askerimizdir.

~ **VAKIF TARLA CADDESİ:**

Mahallenin batı kısmında yer alır. Bir kısmı ile Kayabaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Vakıf Tarla hakkında geniş bilgi için bk. Kayabaşı Mahallesi.

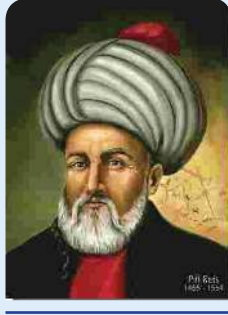
~ **PINARBAŞI AİLE PARKI:**

• Pınarbaşı Aile Parkı.

Pınarbaşı Caddesi üzerinde yer alır. 1995 yılında yapılmış olup 2003 yılında yeniden düzenlenmiştir. Şehrin ilk aile parklarından ve 3000 m² alana sahiptir.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almaktadır.

PIRİ REİS MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Sümbüllü Mahallesi'nden bölünen kısma Piri Reis Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi, batı sınırının Sümbüllü Deresi, doğu sınırının Çaykara Sokakla başlayıp Süngü Sokakla batıya doğru devam edip Çelikhan Sokak'ın devamı gibi gözüken sokakla birleşmesi kabul edildi.

Mevcut durumuyla kuzeyinde Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ve Akif İnan Mahallesi, doğusunda Abdülhamid Han Mahallesi ve Sümbüllü Mahallesi, güneyinde Oruç Reis Mahallesi, batısında Haydar Bey Mahallesi yer almaktadır. Kaynar Camii, Bertizevleri Camii ve Piri Reis İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Piri Reis, Osmanlı denizcisi olup asıl ismi Ahmet Muhiddin Piri, Ahmet ibn-i el-Haç Mehmet El Karamani'dir. Doğum tarihi kesin olmamakla birlikte 1465-70 olarak kabul edilmektedir. Amerika'yı gösteren Dünya haritaları ve Kitab-ı Bahriye adlı denizcilik kitabıyla tanınmıştır.

Piri Reis eşsiz bir kartograf ve deniz bilimleri ustası olmasının yanı sıra, Osmanlı deniz tarihinde izler bırakmış bir kaptandır da.

Karamanlı bir ailenin çocuğu olan Ahmet Muhiddin Piri'nin ailesi Karamanoğulları'nın Osmanlı Devleti'ne katıldığı Fatih Sultan Mehmet devrinde padişahın emri ile İstanbul'a göç ettirilen ailelerdendir. Aile bir süre İstanbul'da yaşamış, sonra Gelibolu'ya göç etmiştir. Piri Reis'in babası Karamanlı Hacı Mehmet, amcası ise ünlü denizci Kemal Reis'tir. Piri Reis denizciliğe amcası Kemal Reis'in yanında başlar. 1487-1493 yılları arasında birlikte Akdeniz'de korsanlık yaparlar; Sicilya, Korsika, Sardunya ve Fransa kıyılarına yapılan akınlara katılırlar.

Endülü's'te müslümanların hakimiyetindeki son şehir olan Gırnata'da katliama uğrayan Müslümanlar 1486'da Osmanlı

Devleti'nden yardım isteyince o yıllarda deniz aşırı sefere çıkacak donanması bulunmayan Osmanlı Devleti, Kemal Reis'i Osmanlı Bayrağı altında İspanya'ya gönderir. Bu sefere katılan Piri Reis, amcası ile birlikte Müslümanları İspanya'dan Kuzey Afrika'ya taşır. Venedik üzerine sefer hazırlığına girişen II. Beyazıt'ın Akdeniz'de korsanlık yapan denizcileri Osmanlı donanmasına katılmaya çağırması üzerine 1494'te amcası ile birlikte İstanbul'da padişahın huzuruna çıkar ve birlikte donanmanın resmi hizmetine girerler. Piri Reis, Osmanlı donanması'nın cenedik donanmasına karşı sağlamaya çalıştığı deniz kontrolü mücadelesinde Osmanlı donanmasında gemi komutanı olarak yer alır, böylece ilk kez savaş kaptanı olur. Yaptığı başarılı savaşların sonucunda Venedikliler barış isterler ve iki devlet arasında bir barış anlaşması yapılır.

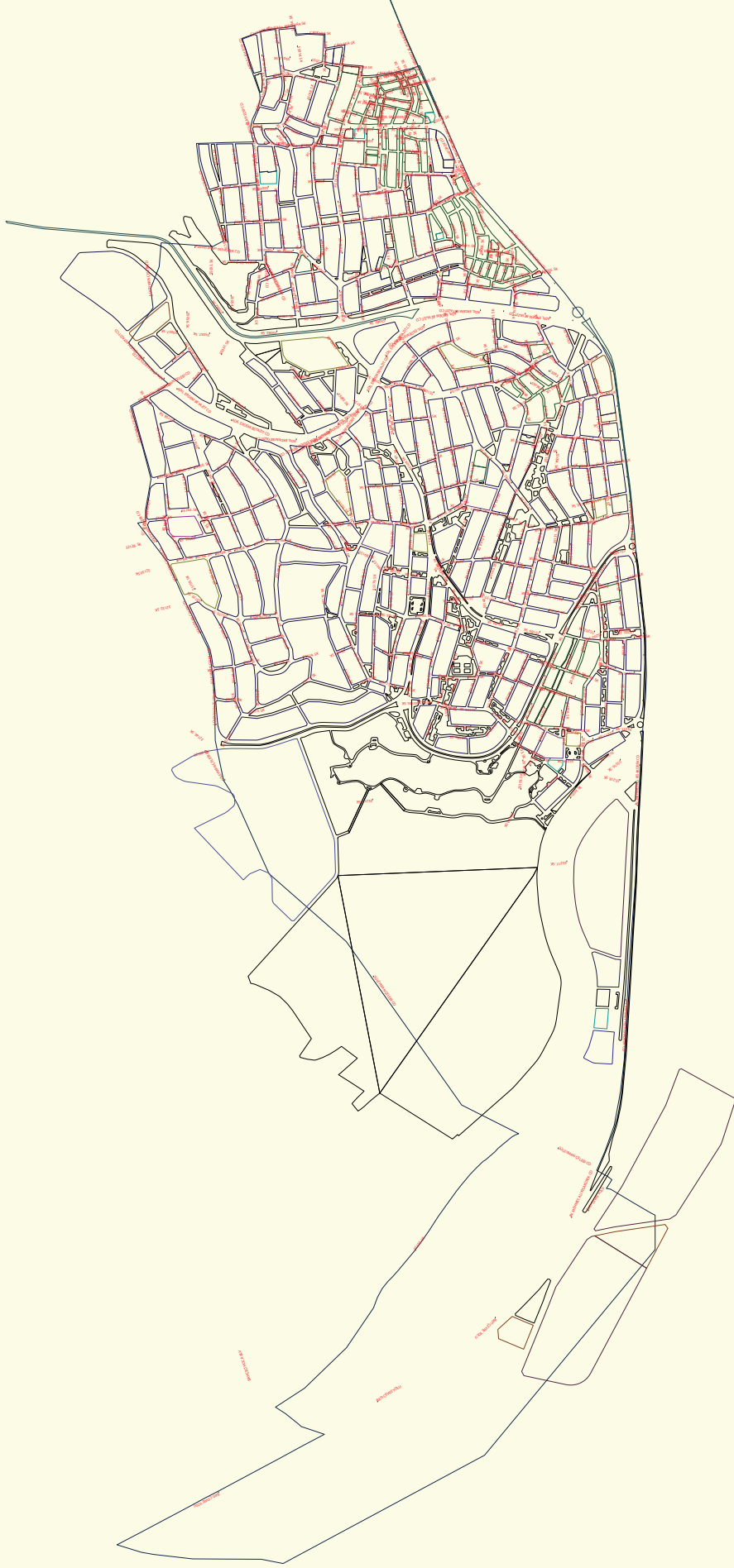
1495-1510 yıllarında İnebahtı, Moton, Koron, Navarin, Midilli, Rodos gibi deniz seferlerinde görev alır. Akdeniz'de yaptığı seyirler sırasında gördüğü yerleri ve yaşadığı olayları, daha sonra Kitab-ı Bahriye adıyla dünya denizciliğinin de ilk kılavuz kitabı olma özelliğini taşıyacak olan kitabının taslağı olarak kaydeder.

1511'de amcasının bir deniz kazasında ölümünden sonra Gelibolu'ya yerleşir. Barbaros Kardeşler'in idaresi altındaki donanmada halaoğlu Muhiddin Reis ile Akdeniz'de bazı seferlere çıkarsa da daha çok Gelibolu'da kalıp haritaları ve kitabı üzerinde çalışır. Korsanlık yaptığı yıllarda ele geçirdiği kimisi Kristof Kolomb'a, kimisi başka korsanlara ait haritaları vardır. Bu haritalardan ve kendi gözlemlerinden yararlanarak 1513 tarihli ilk dünya haritasını çizer. Atlas Okyanusu, İber Yarımadası, Afrika'nın batısı ile Yeni Dünya Amerika'nın doğu kıyılarını kapsayan üçte birlik parça, bu haritanın günümüzde elde bulunan bölümüdür. Bu haritayı dünya ölçeğinde önemli kılan, günümüze ulaşmamış olan Kristof Kolomb'un Amerika haritasındaki bilgileri içeriyor olması rivayetidir.

1533 yılında Barbaros Hayrettin Paşa kaptan-ı derya olunca Piri Reis de Derya Sancak Beyi (Tümamiral) ünvanı aldı. Barbaros'un 1546'da ölümünün ardından Mısır Kaptanlığı (Hint Denizleri Kaptanlığı da denilirdi) yaptı. Umman Denizi, Kızıl Deniz ve Basra Körfezi'ndeki deniz görevlerinde yaşlandı. Osmanlı donanmasında yaptığı son görev idamıyla sonuçlanan Mısır Kaptanlığı oldu.

Mısır Kaptanı Piri Reis 1552'de Umman ve Basra üzerine 30 gemiyle çıktığı seferde, Hürmüz Kalesi'ni kuşatmıştı. Portekizlilerden aldığı haraç karşılığı kuşatmayı kaldırdı ve donanmasıyla Basra'ya döndü. Tamire muhtaç donanmayı orada bırakıp ganimet yüklü üç gemi ile Mısır'a döndü, gemilerden birisi yolda battı. Donanmayı Basra'da bırakması kusur sayıldığı için Mısır'da hapsedildi. Basra valisi Kubat Paşa'ya ganimetten istediği haracı vermemesi, Mısır Beylerbeyi Mehmet Paşa'nın politik hırsı yüzünden hakkında padişaha olumsuz rapor verildi ve dönemin padişahı Kanuni Sultan Süleyman'ın fermanı üzerine 1554'te boynu vurularak idam edildi. İdam edildiğinde 80 yaşının üzerinde olan Piri Reis'in mal varlığına devletçe el konuldu.

● Piri Reis Mahalle Haritası

~ **ABDULLAH EDİP CADDESİ:**

Ahmet Uncu Caddesi'nden gelerek mahallenin iç kısımlarına doğru uzanır. Abdülhamid Han Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Abdullah Edip Güvenen hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ **ADİL ERDEM BAYAZIT CADDESİ**

Adil Erdem Bayazıt

Belediye Meclisi'nin 07.08.2008 tarihli oturumunda alınan kararla yeni açılan ve İsmet Karaokur Bulvarı ile Mustafa Or caddesinin kesiştiği kavşaktan başlayıp güneyde Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi'ne açılan caddeye Adil Erdem Bayazıt ismi verildi.

Caddeye ismi verilen Adil Erdem Bayazıt, ilk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yüksek öğrenimine başlayan şair, tahsiline iki yıl kadar bu üniversitede devam ettikten sonra geçim sıkıntısı nedeniyle 1961 yılında öğrenimini devam mecburiyeti olmayan Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne nakleder. 1963 senesinde yüksek öğrenimine ara vererek askere gider. Askerliğini yedek subay öğretmen olarak Burdur ili, Yeşilova ilçesi, Çuvallı Köyü'nde yapar. Askerden döndüğünde ise tahsil hayatında büyük bir değişiklik arz edecek yeni bir kararı uygulamaya başlar. Zira Hukuk Fakültesi'nde başladığı tahsil hayatına artık Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde devam edecektir. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne kaydolur. 1971 yılında buradan mezun olur. Memuriyet hayatına atılır ve edebiyat öğretmeni olarak Maraş'ta vazifeye başlar. Daha sonra Kahramanmaraş İl Halk Kütüphanesi'ne müdür olur.

İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nın kuruluş

• Adil Erdem Bayazıt Caddesi.

günlerinde genel sekreter olarak vazife alır. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Basın Bürosu Memurluğu, Milli Kütüphane Süreli Yayınlar Şube Müdür Yardımcılığı görevlerinde de bulunmuştur. Daha sonra Sanayi Bakanlığı İnsan Gücü Eğitim Daire Başkan Yardımcılığı görevini yürütürken istifa ederek kurucusu olduğu Akabe Yayınları'nın ve Maveria Dergisi'nin yönetimini üstlenir.

Henüz öğrencilik yıllarında Maraş'taki mahalli gazetelerde şiirleri yayınlanır. Edebiyat ve Maveria Dergilerinin kurucuları arasında yer alır. İlk şiir kitabı olan "Sebeb Ey" 1972 yılında Edebiyat Yayınları arasında (2. ve 3. baskısı Akabe Yayınları), son şiirleri "Risaleler" adı altında 1987'de Akabe Yayınları arasında çıkmıştır. (2. baskı 1989) Bu iki kitap İz Yayınları tarafından "Şiirler" adı altında 1992 yılında bir arada basılmıştır. (4. baskı 1998) 1981 yılı Temmuz ayında Ajans 1400'ün film ekibiyle beraber Afganistan'a gider. Şenol Demiröz, Yücel Çakmaklı, Ahmet Bayazıt, Çetin Tunca, Halil İbrahim Sarıoğlu ve Necdet Taşçıoğlu'ndan oluşan bir kadro ile birlikte Pakistan'ın Peşaver kenti başta olmak üzere İran, Hindistan ve Afganistan içlerini gezer. Yaptığı bu iki aylık gezinin izlenimlerini topladığı İpek Yolundan Afganistan'a adlı eseriyle Türkiye Yazarlar Birliği Basın Ödülü'nü kazanır. (1983)

1984'te Akabe Anonim Şirketi'nin İstanbul'a taşınması kararıyla bu görevini devrederek yeniden memurluğa döner. Devlet Planlama Teşkilatı'na sözleşmeli personel olarak girer. Daha sonra bu vazifeyi bırakır ve 1987 yılı seçimlerinde Kahramanmaraş'tan milletvekili adayı olur. 30 Kasım 1987 milletvekili seçimlerinde Kahramanmaraş milletvekili seçilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 18. Dönem çalışmalarında Milli Eğitim ve Çevre Komisyonlarında görev alır. 1988 yılında Risaleler adlı şiir kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği Şiir Ödülü'nü kazanır. Vakıf çalışmalarında görev alır. İstanbul'da 5 Temmuz 2008'de vefat eder.

~ AV. MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:

Mahallenin güneyinde Oruç Reis Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK CADDESİ:

Mahallenin kuzeydoğusunda Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hayati Vasfi Taşyürek hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ KÂTİP ÇELEBİ CADDESİ:

Mahallenin kuzeydoğusunda Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kâtip Çelebi hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamit Han Mahallesi.

~ SÜLEYMAN ÇELEBİ CADDESİ:

Süleyman Çelebi

Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi'nden başlayıp batıya doğru uzanır ve önce Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ile sonra da Haydar Bey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Süleyman Çelebi, meşhur Türkçe "Mevlit" kasidesinin yazarıdır. Mevlid mesnevisi ile Anadolu kültürünün önemli parçalarından mevlid törenlerinin mimarı olmuş şair.

Orhan Gazi döneminde doğmuştur. Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmaz. Kimi kaynaklara göre Osmanlı Sultanı I. Murat'ın vezirlerinden Ahmet Paşa'nın oğlu, Şeyh Mahmut Efendi'nin torunudur. Dedesi Mahmut Bey, Şeyh Edebali'nin torunudur ve 1338'de Süleyman Paşa önderliğinde Rumeli'ye sal ile geçenlerdendir. Süleyman Çelebi'nin 1346-1351 yılları arasında bir tarihte doğduğu, ölüm tarihinin ise 1422 olduğu sanılıyor.

Gençliğinde Bursa'da iyi bir eğitim aldığı sanılmaktadır. O devirde, Çelebi unvanı ilim adamlarına ve Mevlevi tarikatı büyüklerine verilmekteydi. Mevlevi olduğuna dair kanıt yoktur. Bilgili tavırlarıyla padişah Yıldırım Beyazıt'ın dikkatini çekmiş ve yapımı 1399'da tamamlanan Ulu Camii'ye imam olarak atanmıştır.

Süleyman Çelebi Hz. İsa'nın Hz. Muhammed'den daha üstün

• Süleyman Çelebi Caddesi.

bir peygamber olduğunu iddia eden bir Bosnalı mühtediye içerleyerek onun diğer peygamberlerden üstün olduğunu dile getirmek için Mevlid'i kaleme alır. Süleyman Çelebi, Osmanlı Devleti'nin zayıf bir evresi olan ve Anadolu topraklarında her türlü kargaşalığın hüküm sürdüğü Fetret Devri'nde batini görüşler ile ehl-i sünnet arasındaki

çekişmede ehl-i sünnetin tarafında yer almıştı. Mevlid'in yazılmasının bir amacının da ehl-i sünnet taraftarlarına destek vermek olduğu ifade edilir. Eseri, 1409 yılında (tahminen 60 yaşında iken) tamamladı. Eserini yazarken, referans aldığı eserlerin, Âşık Paşa'nın "Garibnâme"si, Erzurumlu Darîr'in "Siyerü'n- Nebî"si, Eb'ul Hasan Bekrî'nin "Siyer"i ve Muhiddîn-i Arabî'nin "Füsûs"u olduğu tesbit edilmiştir. Mevlid, bilinen tek eseridir.

1422'de vefat ettiği düşünülen Süleyman Çelebi'nin mezarı Bursa'da Çekirge Yolu üzerindedir. Mezarının bulunduğu yere 1952'de bir türbe yapılmıştır.

~ ÇAYKARA SOKAK:

• Çaykara Sokak.

Abdullah Edip Caddesi ile Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi arasında yer alıp Sünbüllü Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olan Çaykara, Trabzon'un Çaykara ilçesidir. Saçaklızade Osman Efendi'nin Trabzon ve Çaykara ile olan ilgisine istinaden bu isim verilmiştir.

İlçenin tarihi, genelde Trabzon'un tarihi ile ilişkilidir. Tarihi bilgilere göre bölgede varlığı tespit edilen en eski halk Lazların atası olduğu sanılan Kolhlardır. Antik Çağ'da sırasıyla Pontus Devleti, Roma İmparatorluğu, Bizans ve Trabzon İmparatorluğu'nun yönetimine giren yöre, 1461 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon İmparatorluğu'nu yıkması ile kesin olarak Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimine geçmiştir. 1486 yılı Osmanlı Tahrir Defterlerine göre Çaykara İlçesi dahilinde bulunan köylerden Göğoras, Holayisa, Paçan ve Zeno'da, 2'si Müslüman 241'i Hıristiyan 243 hanede yaklaşık nüfus 1277 kişinin barındığı görülmektedir. 1681 yılı Tahrir Defterlerine bakıldığında ise Göğoras, Holayisa, Paçan, Zeno, Yente, Haldizen-İpsil, Okene, Sero (Siros), Kadohor, Hopşera, Sarahos, Fotinos, Zeleka köylerinin tamamen İslam'a geçtiği görülmektedir.

1915 yılında I. Dünya Savaşı sırasında ilçe Rus Ordusu'nun

işgaline uğramıştır. İlçenin 27 km güneyindeki Sultanmurat Yaylası'nda bulunan "Şehitler Tepesi" bu savaşta şehit düşen Türk askerlerinin ölümsüz anıtıdır.

1925 yılına kadar Of ilçesine bağlı bir köy iken, 1925 yılında bucak, 1947 yılında ilçe statüsüne kavuşmuştur. 27 Şubat Kurtuluş Günü olarak kutlanmaktadır.

İlçeye "Çaykara" adı Solaklı ve Yeşilalan Derelerinin birleştiği yere yakın taşların arasından çıkan "Çaykara Suyu" nedeniyle verilmiştir. Halk arasında kullanılan eski adı Kadahor olup "Aşağı köy" anlamına gelmektedir.

SAÇAKLIZADE MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Tavşantepe Mahallesi'nden bölünen kısma Saçaklızade Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Dr. Sait Bulvarı, batı sınırının dere, doğu sınırının 51. Sokak, kuzey sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Ahırdağı, güneyinde Süleyman Paşa Bulvarı'nın ayırdığı Osman Gazi Mahallesi, batısında Bekir Büke Caddesi ile sınır olan Tavşantepe Mahallesi, doğusunda ise Ahmet Ak Caddesi'nin ayırdığı Çamlık Mahallesi yer almaktadır. Yeni yerleşim yeri olan mahalle sınırları içerisinde Saçaklızade Camii yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Saçaklızade, şehrin yetiştirdiği büyük âlimlerimizden Eş-Şeyh Muhammed bin Ebî Bekir El Mer'aşî ve Saçaklızade Osman Efendi'nin mensubu olduğu bir ailedir. Osman Efendi Trabzon'un Of ilçesinde özellikle Çaykara Paçan Köyü ve çevresinde meşhurdur. Burasının İslamlaşmasında emeği geçmiştir. En meşhurları ise Eş-Şeyh Ebî Bekir'dir. Doğum tarihi tam olarak bilinmemekle beraber 1650'ler civarındadır. Maraş'ta doğmuş ve ilköğrenimini Maraş'ta tamamlamış. Tefsir-i Tibyan sahibi Muhammed Efendi ve Darende'li Hamza Efendilerde okur ve icazet alır. Alelusûl tahsilini ikmâl eder. Daha sonra Şam'a gider. Orada Abdülğaniy Nablusi'den Hadis, Tefsir, Tasavvuf okur. İcazet ve hilafet alır Maraş'a döner. Halka-i tedris oluşturur. Talebelere ders verir. Eserler te'lif eder. Eşşeyh Saçaklızâde diye anılır olur. 1730-40 arası vefat eder.

Bir rivayet Maraş'ta ölmüş ve şehrin kible cihetindeki mezaristanına gömülmüştür. Diğer bir rivayete göre Antep Kilis arası bir mevkide ölmüştür. Antep'te medfundur.

Saçaklızâde ailesi aslen Maraşlıdır Maraş'ın içindedir. Çukuroba Mahallesi'ndedir. Bugün ailesinden parçalar Maraş'ta ve Maraş'a bağlı Türkoğlu'nun bir köyünde vardır. Eserlerinin sayısı kütüphaneler iyi taransa yüze yakındır. Ancak bunların büyük çoğunluğu bugün makale denebilecek çapta küçük eserlerdir.

Eserlerinin bazıları çok erken dönemde basılmıştır. "Cühdül Mukil ve Şerhi" gibi. Mantıkla alakalı eserleri Câmiulezherde okutulmuştur. En kıymetli eserlerinden biri olan "Tertibül Ulûm" üstüne Cidde Camiatülmelik Üniversitesi ve İstanbul Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde mastır yapılmış ve ayrıca Darülbeşairilislamiyye tarafından da Beyrut-Lübnan da 1983'de basılmıştır. Bunun dışında "Kitabuddad" gibi bir kısım eserleri de basılmıştır.

Çağında temel klasikler yerine şerhlerin okutulmasına karşı çıkması ile dikkati çekmiştir.

İbrahim Çetintaş tarafından "Saçaklızâde ve İlimlerin sınıflandırılması" adıyla onun hakkında bir doktora tezi de yapılmıştır.

Eserleri; Haşiye Tefsir-i Keşşaf, ala Suretil Bakara, Aynü'l-Hayât fi Beyanı'l-Münâsebât fi Sûreti'l-Fâtihâ, Risale fi Âyâti'l-Müteşâbihât, Risâle fi İmâni Vâlideyi Rasûli'llah (matbudur), Gayetü'l-Burhân fi Tefsiri Ayeti'l-Kürsî, Hâşiye ala Şerh-i Dibâce-i Tarikat-ı Muhammediyye, Teshîlü'l-Ferâiz, İsmetü'l-Ezhân, Sübhatü'l-Kadr fi Medhi Meleki'l-Kadir, Selsebilü'l-Meânî, Tavzihü Zübdeti'l-Menâzir, Nehrü'n-Necât fi Tafsili Ayni'l-Hayât, Andelibü'l-Menâzir Haşiye ala Şerh-i Risaleti'l-Adab li Taş Köprü zâde, Takrirü'l-Kavânin Minel Mantık ve'l-Münâzara, Risale fi Tecdidi'l-İmân, Risale fil Feteva, Camiü'l-Künûz, Cühdü'l-Mukil, Şerh-i Cühdülmukil, Tahrirut Takrir Minel Münazara, Risale-i Âdiliyye, Tehzîbü'l-Kirâe (33 cüz), Arâis fil Mantık, Velediyye (oğlu için ilm-i münazara ile alakalı yazdığı eser, Abdülvehhab Hüseyin tarafından şerh edilmiştir.) Haşiye ala Şerhi'l-Metali', Hâşiye Alel Hayâli, Risale fi İtlafi'l-Kilâbi'l-Muzırâ (Bu eserinde hadislere dayanarak zararlı köpeklerin öldürülebileceğini fetvaya bağlamış.) Tertibü'l-Ulûm (İlimlerin tertibi, tasnifi ile alakalı pek kıymetli bir eser.) Risaletü't-Tenzihât Maal Hâşiye, Neşrüt- Tavalî'(1924'de Mısır'da basılmıştır. Sâdece kelâma âit bir eserdir), Risaletü'l-Gaybe, Şerh-i risaleti'l-Gaybe vs.

Bu eserlerden anlaşılan Saçaklızâde bütün İslami ilimlere vakıf bir büyük alimdir.

Saçaklızâde'nin bütün eserleri için kıymetli bir çalışma da Mehmet Bilmen'in hazırladığı "Saçaklızâde Mehmed Efendi (Ö. 1145-1698) Hayatı ve Süleymaniye Kütüphanesi'nde Bulunan Yazma Eserleri Kataloğu" (1995)'dir.

Tertibü'l-Ulûm adlı eseri Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinden Doç. Dr. Zekeriya Pak ve Yrd. Doç. Dr. M.Akif Özdoğan tarafından tercüme edilmiş ve 2009'da Ukde Kitaplığı içerisinde neşredilmiştir.

~ SÜLEYMAN PAŞA BULVARI:

Güneyde Saçaklızade Mahallesi ile Osman Gazi Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Süleyman Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Osman Gazi Mahallesi.

~ AHMET AK CADDESİ:

Süleyman Paşa Bulvarı ile Alaaddin Kısakürek Bulvarı'nın kesişme noktasından başlayıp kuzeye, Ahır Dağı'na doğru uzanırken Saçaklızade Mahallesi ile Çamlıca Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Ak hakkında geniş bilgi için bk. Çamlık Mahallesi.

~ BEKİR BÜKE CADDESİ:

Bekir Büke

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 28. Sokak bitişiğindeki yeni açılan caddeye Bekir Büke Caddesi ismi verilmesi kabul edildi.

Süleyman Paşa Bulvarı'ndan başlayıp kuzeye, Ahır Dağı'na doğru uzanırken Saçaklızade Mahallesi ile Tavşantepe Mahallesi arasında da sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Bekir Büke, millî güreşçilerimizdendir. Akdeniz oyunları dalında üç kez şampiyon olmuş bir güreşçidir. Afşin ilçemizin Kabağaç Köyü'nde 1929'da doğar. İlkokulu Köy'ünde okur. Ceyhan Nehri kumları üzerinde güreşerek geçen çocukluk yıllarından itibaren daha 12-15 yaşlarında adını duyurur. 19 yaşında bölgenin şalvar ve karakucak güreşlerinde aranan isim olur.

• Bekir Büke Caddesi.

1949 yılında askerliğini yapmak için gittiği Ankara Jandarma Komutanlığı'nda Yaşar Doğu ile tanışır. İlk minder güreşini Yaşar Doğu'nun gözetiminde yapar. İlk defa minder güreşi yapmasına karşın, zamanın dev güreşçileriyle müsabaka yaparak Türk Milli Takımında yer aldır. Uzun yıllar Millî Takımımızın değişmez elemanı olur. Yurt İçi ve yurt dışında yapılan sayısız Millî ve Temsili müsabakalarda ülkemizi şerefle temsil eder.

7 yıl üst üste Türkiye Şampiyonu olur. 3 kez arka arkaya Akdeniz Oyunları Şampiyonu olur. Bu hâlen güreşte kırılmayan bir rekordur. Ayrıca sayısız temsili Millî ve Avrupa şampiyonalarında ferdi ve takım halinde şampiyonalarda Millî Takımlarımızda başarı ile görev yapar. Bu arada Sümerbank'ta çalışarak emekli olur. Güreşi bıraktıktan sonra Millî Takımlarımızda Antrenör ve yönetici olarak uzun yıllar hizmet eder. 21 Ocak 2010'da vefat eder.

~ SAÇAKLIZADE GÜL PARKI:

• Saçaklızade Gül Parkı.

Bekir Büke Caddesi ile 12. Sokak ve Süleyman Paşa Bulvarı kesişiminde yer alır. 2715 m² alana sahip olup 2007 yılında yapılmıştır. Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almaktadır.

SAKARYA MAHALLESİ

Dulkadir beylerinin ikamet ettiği Maraş'ın en eski mahallelerindedir. Eski ismi Alemlü'dür. Dulkadir Beyliği aile mensupları bu mahallede ikamet eder. Bu dönemde şehrin yönetimi de buradan yapılır. Zamanla Alemlü diye de anılmıştır. Mahallenin doğu kısmında yer alan Çomaklı da zamanla bu mahalleye dâhil edilmiştir. Cumhuriyet döneminde ismi Sakarya Mahallesi olarak değiştirilmiştir.

Mevcut hâliyle doğusunda Duraklı Mahallesi, batısında İsadıvanlı Mahallesi, kuzeyinde Divanlı Mahallesi, güneyinde ise Şeyh Adil Mahallesi yer almaktadır. Bey Camii, Çınarlı Camii, Turan İlköğretim Okulu ve 5 Nisan İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Mahalleye isim olan Sakarya, bir ilimizin ismi olduğu gibi bir nehrimizin de ismidir. Ama en çok Sakarya Meydan Muharebesi ile adını duyurmuştur. Sakarya Meydan Muharebesi Atatürk tarafından *çok büyük ve kanlı savaş* anlamına gelen Melhame-i Kübra ifadesi ile anılmıştır.

Sakarya Meydan Muharebesi, Anadolu Türk tarihinin en önemli savaşlarından biridir. Yunan General Papulas tarafından Yunan ordularına Ankara'ya hareket emri verilmişti. Savaşı Yunan tarafı kazanırsa TBMM, Sevr Antlaşması'nı kabul etmek durumunda kalacaktı. Öte yandan yirmi dört tümen Rus askeri Kafkaslarda bu savaşın sonucunu beklemekteydi. Savaşı Türklerin kaybetmesi halinde Sevr hızlı bir şekilde uygulamaya geçirilecekti.

TBMM Ordusu, Kütahya-Eskişehir Muharebelerindeki yenilgisinden sonra kritik bir duruma düşmüştü. Cepheye gelerek durumu yerinde gören TBMM Reisi Mustafa Kemal Paşa ile İcra Vekilleri Heyeti Reisi Fevzi Paşa, Batı Cephesi birliklerinin Yunan ordusuyla arada büyük bir mesafe bırakılarak Sakarya Nehri'nin doğusu'na çekilmesine ve savunmayı bu hatta devam ettirmesine karar verdiler.

Mustafa Kemal Paşa, "Hatt-ı müdaafaa yoktur; sath-ı müdafaa vardır. O sath bütün vatandır" emrini vererek muharebeyi geniş bir alana yaydı. Böylece Yunan kuvvetleri de karargâhlarından uzaklaşp bölünmüş olacaktı.

22 Temmuz 1921'de Sakarya Nehri doğusuna çekilmeye başlayan TBMM ordusu, güneyden kuzeye 5'nci Süvari Kolordusu (Çal Dağı güneyinde), 12, 1, 2, 3, 4. Gruplar ve Mürettep Kolordu 1 nci hatta olacak şekilde tertiplendi.

13 Eylül'e kadar Sakarya Nehri'nin doğusunda tek Yunan askeri kalmadı. Sakarya'dan çekilen Yunan ordusu, Eskişehir-Afyon'un doğu hattına kadar çekilerek, bu bölgede savunma için tertiplenmeye başladı.

Çekilen Yunan Ordusunu takip amacıyla harekate 13 Eylül 1921 itibarıyla süvari tümenleri ve bazı piyade tümenleri ile devam edildi. Yine 13 Eylül 1921'de Grup Komutanlıkları lağvedilerek Batı Cephesine Bağlı 1, 2, 3, 4, 5. Kolordular ve Kolordu Seviyesinde Kocaeli Grup Komutanlıkları kuruldu. Savaş, 22 gün ve gece sürmüş, 100 km uzunluğunda bir alanda cereyan etmiştir. Yunanlılar Ankara'nın 50 km kadar yakınından geri çekilmişlerdir.

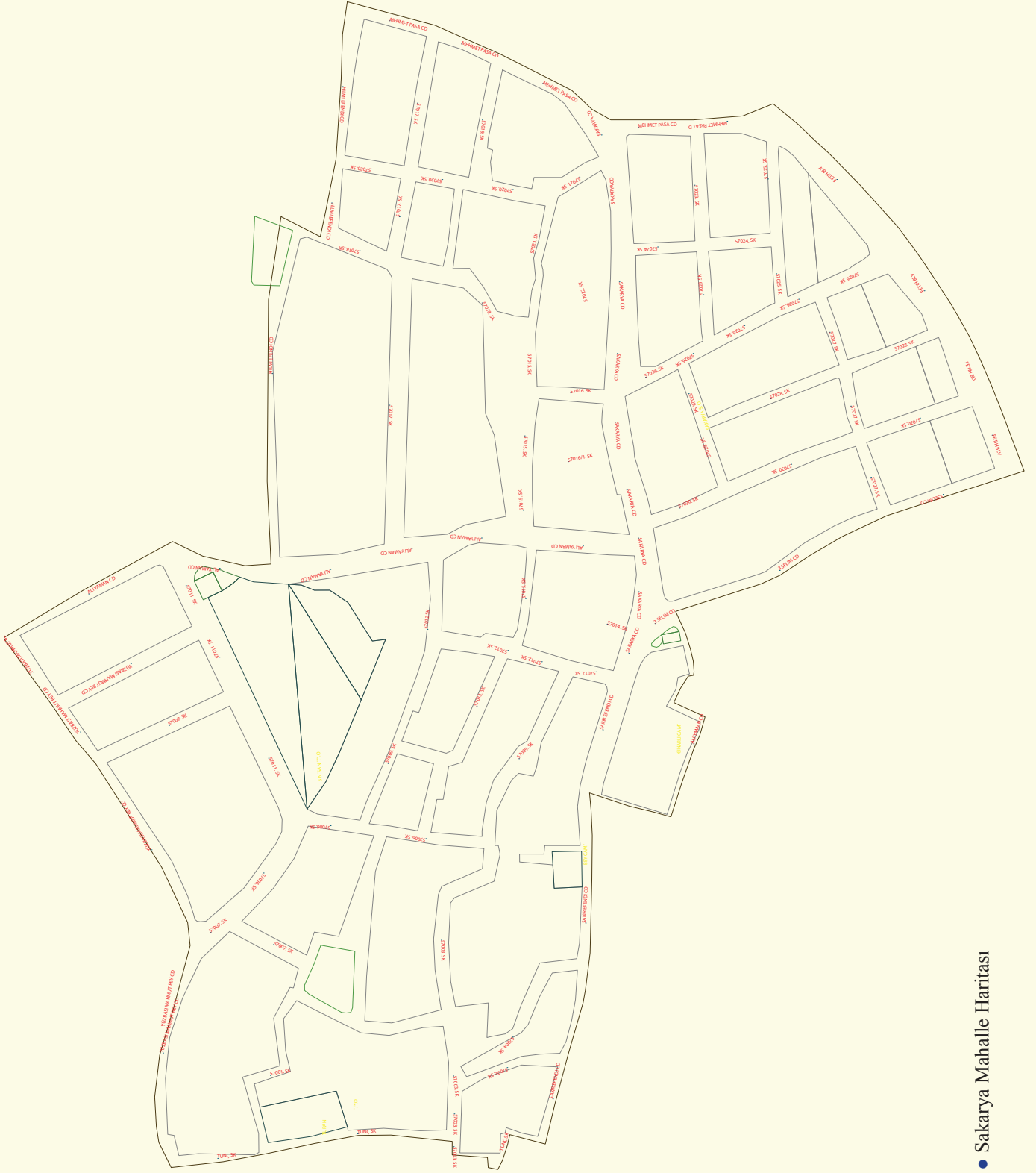
Yunan ordusu geri çekilirken Türklerin kullanabileceği hiçbir şey bırakmamak için özen göstermiştir. Demiryollarını ve köprüleri havaya uçurmuş ve birçok köyü yakmıştır.

TBMM Ordusu bu savaşta çok subay kaybetti. Ölü sayısı 5.700, yaralı 17.700, tutsak 415 idi. 9 alay komutanı öldü. Yaralılar, Ankara'da hastaneler yetmeyince Çankırı'ya yaya olarak gönderildi. Yunan ordusunun kaybı daha da ağır idi. Subay ve er 15.000 ölü verdiler. Yaralı sayısı 25.000 kadardı. Yaklaşık olarak ordularının üçte birini kaybettiler.

Savaşın ardından albay Fahrettin Altay, albay Kazım Fikri Özalp, albay Mehmet Selahattin Adil ve albay Mehmet Rüştü Sakarya, mirliva (Tuğgeneral)liğe terfi etmişlerdir. Mustafa Kemal'e ise TBMM tarafından mareşallik rütbesi ve Gazi ünvanı verilmiştir.

Sakarya Savaşı, Türk tarihinde bir dönüm noktasıdır.

Maraş'ın kurtuluşunun hemen akabinde Maraş'a gelen ve Maraş'ta oluşturulan Akıncı Birlikleriyle Sakarya Meydan Muharebesine katılan Selahaddin Adil Paşa'nın komutasında savaşan bir çok Maraşlı da vardı. Bunların çoğu şehit olurken yaralı olarak dönen gaziler de oldu.

~ **FETİH BULVARI:**

• Fetih Bulvarı.

Mahallenin güneyinde Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan fetih, savaşla düşman elinden kurtarılan şehir veya belde anlamında bir kelimedir.

~ **3. SELİM CADDESİ:**

Sakarya caddesi ile Fetih Bulvarı arasında yer alır. İsadivanlı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen III. Selim hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ **ALİ YAMAN CADDESİ:**

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Yakup Sokak'ın ismi değiştirilerek Ali Yaman Caddesi olmuştur. Sakarya Caddesinden kuzeye doğru uzanarak Hilmi Efendi Caddesi'ne ulaşır.

Caddeye ismi verilen Ali Yaman, belediye eski meclis üyelerinden dir. Hakkında geniş bilgi için bk. Duraklı Mahallesi.

~ **HİLMİ EFENDİ CADDESİ:**

Ali Yaman Caddesi ile Mehmet Paşa Caddesi arasında yer alır. Duraklı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Hilmi Efendi hakkında geniş bilgi için bk. Duraklı Mahallesi.

~ **MEHMET PAŞA CADDESİ:**

Hilmi Efendi Caddesi'ni Fetih Bulvarı'na bağlar ve Duraklı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Mehmet Paşa isminin tarihteki hangi Mehmet Paşa'ya istinaden verildiği tesbit edilememiştir.

• Mehmet Paşa Caddesi.

~ SAKARYA CADDESİ:

Çınarlı Cami önünden başlayıp doğuya doğru uzanırken Mehmet Paşa Caddesi'ni keserek Duraklı Mahallesine geçer.

• Sakarya Caddesi.

~ ŞAKİR EFENDİ CADDESİ:

İsa Divanlı Mahallesi'nden başlayarak bir süre İsa Divanlı ile Sakarya Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturarak Bey Camii önünde son bulur.

Caddeye ismi verilen Şakir Efendi hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ YÜZBAŞI MAHMUT BEY CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Yüzbaşı Mahmut Bey hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ **ÇINARLI CAMİİ SOKAK:**

Şakir Efendi Caddesi ile Sakarya Caddesi arasında yer alır. Çınarlı Camii bu cadde üzerindedir.

Caddeye ismi verilen Çınarlı Camii inşa kitabesine göre 1671-1672'de Dede Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Bu yüzden tarihte Dede Mehmet Camii olarak kayıtlara geçmiş olup günümüzde Çınarlı Camii olarak bilinmektedir. Uzunluk'taki Çınarlı (Bektutiye) Camii ile de isim dolayısıyla karıştırılmaktadır. Cami 1963 ve 1973'de onarımdan geçirilmiş ve minaresi de 1973 yılındaki onarım sırasında yenilenmiştir.

• Çınarlı Cami Sokak.

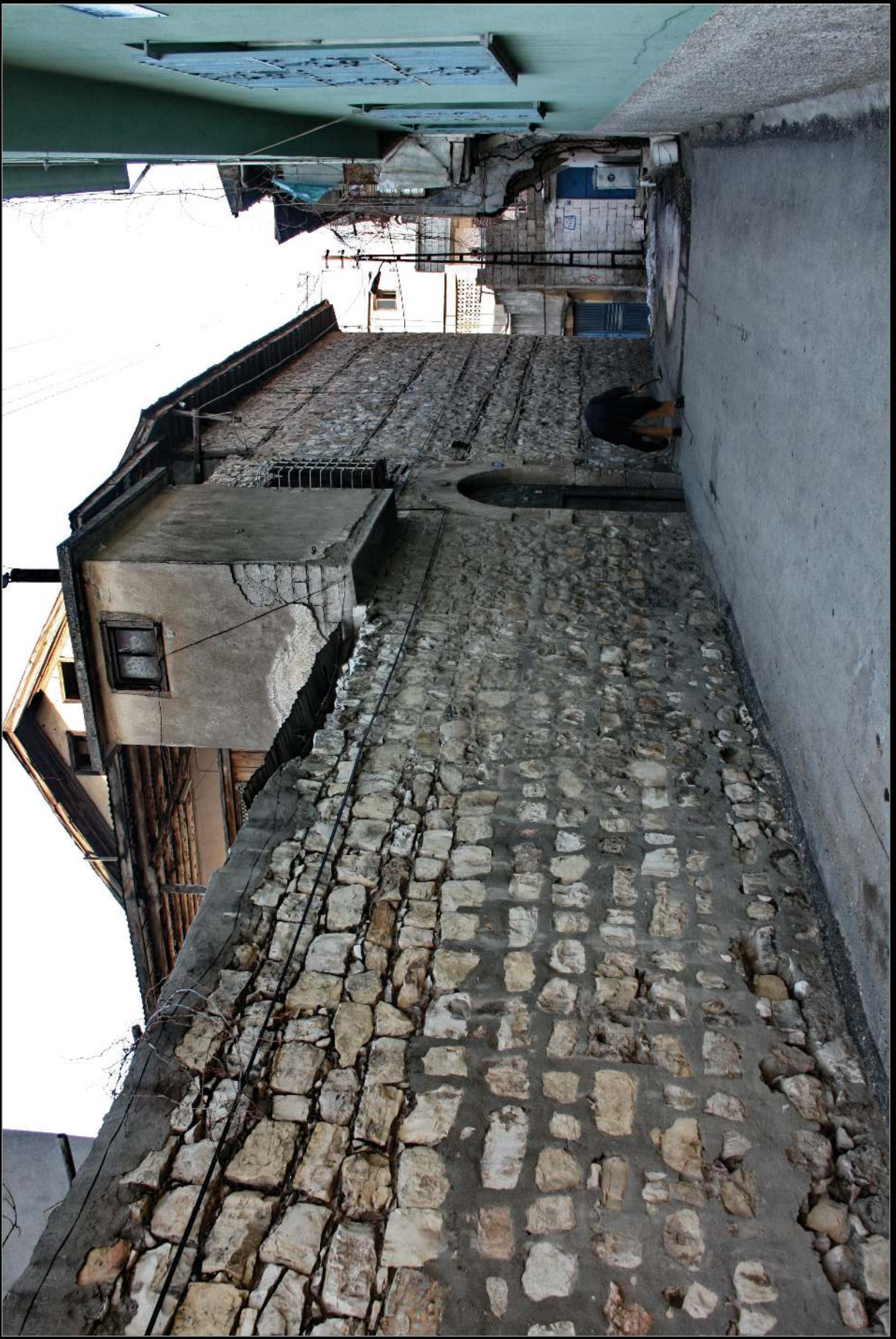
~ **TUNÇ SOKAK:**

Mahallenin batısında Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi ile Şakir Efendi Caddesi arasında yer alarak İsa Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olarak verilen tunç, koyu kırmızı renkte olan, bakır, çinko ve kalay alaşımı, bronzdur. Türk tarihinde özellikle Ergenekon Destanı'nda geniş bir şekilde yer alır.

• Tunç Sokak.

mehmet kırmızııkaya

SELÇUKLU MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Mimar Sinan Mahallesi'nden b6l6nen kısıma Selçuklu Mahallesi ismi verildi. Mahallenin g6ney sınırının Dr. Sait Bulvarı, batı sınırının Hacı Ali 6zal Caddesi, kuzey ve doğu sınırının şeyh Edebalı Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut h6liyle kuzeyinde H6rriyet Mahallesi, doğusunda Osman Gazi Mahallesi, g6neyinde Necip Fazıl Mahallesi, batısında ise Mimar Sinan Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Selçuklular, Ortadoğu'da devletler kurarak 300 yıl boyunca egemen olmuş, Oğuzların Kınık boyundan bir T6rk hanedanıdır. Adı, hanedanın kurucusu Selçuk Bey'den gelir.

10. y6zyılın başlarında d6nyaya gelen ve babası 6ld6ę6 zaman çok geçen olan Selçuk, o zamanki Oğuz yabgusunun yanında yetişti. Aynı y6zyılın ortalarında yabgudan ayrılarak kendisine bağlı kalabalık Oğuz topluluğuyla birlikte Siriderya Irmağı'nın batısına g6çt6 ve bu kesimdeki Cent kentine yerleşti. Aynı ağda birçok T6rk boyu İslamı kabul etmişti. Selçuk da kendisine bağlı Oğuzlarla birlikte M6sl6man oldu. Ondan sonra bir İslam savaşcısı olarak çevresindeki T6rk devletleriyle (Karahanlılar, Gazneliler, vb.) savaşa giriştiler. Bazı kaynaklara g6re 1099 yılında 100 yaşında 6ld6. Selçuk'un 6l6m6nden sonra sırayla oğulları Arslan ve Musa, Oğuzlara yabgu oldular ama Karahanlılar ile Gazneliler arasında 6nemli bir varlık g6steremediler. Selçuk'un torunları Tuğrul ve ağrı beyler Gaznelilerle yaptıkları savaşlar sonucunda Oğuz boylarını Selçuklu sancağı altında toplamayı başardılar. Tuğrul Bey 1038 yılında Horasan eyaletinde Nişabur kentinde Gazne sultanı Mesut'un tahtına oturarak Selçuklu devletini 6rg6tlemeye koyuldu. Bu sırada Hindistan'da seferde bulunan Sultan

Mesut büyük bir orduyla geri gelerek Selçuklular'a saldırdı. Selçuklular Horasan'dan Maverainnehir'e çekildiler.

Çöle çekilip kuyuları bozarak düşman ordusunu susuz bırakan Selçuklular, Merv yakınlarında Dandanakan Hisarı önünde karşı saldırıya geçtiler. Üç gün süren savaşta Mesut'un ordusu büyük bir yenilgiye uğradı (24 Mayıs 1040). Bu savaşın sonunda Tuğrul Bey Büyük Seçuklu sultanı ilan edildi.

Sultan Mesut Hindistan'a kaçarken yolda adamları tarafından öldürüldü. Gazneli ve Karahanlı topraklarını ele geçirdikten başka, bütün İran'ı da alan Sultan Tuğrul batıya doğru ilerledi, Bağdat'ı ele geçirdi. Abbasi halifesini himayesine aldı. Böylece İslam dünyasında Arap egemenliğini sona erdirerek Türk egemenliğini başlattı.

Tuğrul Bey öldükten sonra yerine kardeşi Çağrı Bey'in oğlu Alparslan geçti (1063). Daha önce babası Çağrı bey'in defalarca sefer yaptığı Anadolu'yu ele geçiren Alparslan 1071 yılında Malazgirt Meydan Savaşı'nda Bizans İmparatoru'nu yenerek Anadolu'nun kapısını Türklere açtı.

Alparslan'ın oğlu Melikşah zamanında Büyük Selçuklu İmparatorluğu en güçlü çağını yaşadı. Bunda, onun ve babasının zamanında 30 yıl devlete hizmet veren vezir Nizamülmülk'ün de büyük rolü oldu. Türk sınırları doğuda Çin'e, Hindistan'a, batıda Ege Denizi'ne, kuzeyde Kafkaslar'a güneyde İran Körfezi ve Kızıldeniz'e kadar genişledi. Bu durumdan endişeye düşen Hristiyan Avrupa devletleri Türklere karşı Haçlı Seferleri düzenlediler. Türkleri Ege ve Marmara kıyılarından geriye sürdüler. Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti İznik'ten Konya'ya taşındı. Sultan Sencer'in ölümünden (1157) sonra Büyük Selçuklu İmparatorluğu sona erdi ve Anadolu Seçuklu Devleti en büyük Türk Devleti haline geldi.

Melikşah zamanında çok genişleyen Büyük Selçuklu Devleti'ni merkezden yönetmek ve fetihleri sürdürmek güç oluyordu. Bu nedenle Melikşah, fethederek ele geçirdiği yerler kendisine ait olmak üzere Süleyman Şah'a Anadolu Sultanlığı'nı verdi (1077). Böylece Anadolu Selçuklu Sultanlığı kurulmuş oldu. Süleyman Şah'tan sonra tahta çıkan I. Kılıç Arslan, I. Gıyasettin Mesut ve II. Kılıç Arslan zamanında Selçuklular hem Haçlı ordularıyla, hem Bizanslılarla hem de Anadolu'da egemenlik peşinde koşan Türk beyleriyle (Melik Gümüş Tekin, Danişmentliler) çarpışmak zorunda kaldılar. II. Kılıç Arslan eski bir Türk geleneğine uyarak ülkesini 11 oğlu arasında böldü. Oğullarının taht kavgasına düşmesi, birliğin bozulmasına yol açtı. Gıyasettin Keyhüsrev döneminde birlik sağlandıysa da onun ölümü üzerine taht kavgası yeniden başladı. Oğulları İzzettin Keykavus ve onun yerine geçen Alaettin Keykubat (Büyük Alaettin) zamanında (1219-1236) Anadolu Selçuklu Devleti en parlak dönemini yaşadı. Bilgin ve adil bir hükümdar olan Alaeddin Keykubat zamanında Selçuklu kültür ve sanatı gelişti.

Alaettin Keykubat ölünce yerine oğlu Gıyasettin Keyhüsrev geçti. Kardeşlerini öldürten bu sultan zamanında devlet zayıflamaya

başladı. Anadolu'da yer yer ayaklanmalar oldu. Tam bu sıralarda Moğol ordusu 1243 yılında Sivas ilinde Kösedağ yakınlarında savaşa tutuştu. Selçuklular yenildi, sultan batıya kaçarak Ankara Kalesi'ne sığındı. Moğollar bütün Anadolu'yu ele geçirdiler ve sonunda Gıyasettin Keyhüsrev ile anlaştılar. Selçuklular Moğollara her yıl belli miktarda haraç vereceklerdi. Selçukluların ve halkın bağlılığını denetlemek için Anadolu'da bir Moğol tümeni bulunacaktı. Bundan sonra Selçuklular sürekli olarak Moğol baskısı altında yaşadılar. Moğollar istediklerini sultan, istediklerini sultanın yanına vezir veya danışman olarak atıyorlardı. Halk hem sultanların kötü yönetiminden hem de Moğolların baskısında yılmış, yoksullaşmıştı. Sonunda Anadolu'daki ayaklanmalardan, taht çekişmelerinden bıkan ve istedikleri vergileri elde edemeyen Moğollar, Selçuklu Devleti'ne son verdiler (1308) ve Anadolu'yu bir vali eliyle yönetmeğe başladılar.

Selçuklular 13. yüzyılda siyasi tarih sahnesinden çekildiler ise de aynı Türk toplulukları önce Anadolu beylikleri, sonra da Osmanlılarla varlıklarını sürdürdüler.

~ **DR. SAİT BULVARI:**

Güneyde Necip Fazıl Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.
Bulvara ismi verilen Dr. Mehmet Sait Emirmahmutoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Necip Fazıl Mahallesi.

~ **HACI ALİ ÖZAL BULVARI:**

Batıda Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.
Bulvara ismi verilen Hacı Ali Özal hakkında geniş bilgi için bk. Mimar Sinan Mahallesi.

~ **ŞEYH EDEBALİ BULVARI:**

Kuzeyde Hürriyet Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.
Bulvara ismi verilen Şeyh Edebalı hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ **SELÇUKLU PARKI:**

• Selçuklu Parkı.

6, 9, 10 ve 11. Sokak kesişiminde yer alır. 3631 m² alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden alır.

SENEM AYŞE MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Duraklı Mahallesi'nden bölünen kısma Senem Ayşe Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Ali Paşa Sokak ile Lütfullah Efendi Caddesi, batı sınırının Enver Paşa Sokak'la başlayıp Deliklitaş Caddesi'ne birleşmesi, kuzey ve doğu sınırının ise Sultanbeyli Caddesi ve Ali Ulvi Yetişen Bulvarı olarak kabul edildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Sütçü İmam Mahallesi, doğusunda Bayazıtlı Mahallesi, güneyinde Duraklı Mahallesi, batısında Divanlı Mahallesi yer almaktadır. Malik Ejder Camii, Sütçü İmam Lisesi ve 80. Yıl İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Senem Ayşe, Besni Kasabasında Haveydi aşiretinin Şeyhi Yusuf Ağa'nın kızıdır. 1879'da Besni'de doğar. 7 yaşında iken babasının Maraş'a gelmesiyle buraya yerleşir. Gelinlik çağında Duraklı Mahallesi'nden Ramazan ile dünya evine giren Senem Ayşe harbin 5. günü Ramazan'ını şehitler kervanına katınca silaha sarılmış çete elbisesi giyerek Çiftçi Veysel oğlu Hasan Efendi'nin çetesine katılarak büyük yararlılıklar göstermiştir.

Çete kuran ve yirmi kadar efrat toplayan bu hatun düşmana kan kusturarak Ramazan'ın öcünü almış ve Maraş'ın kurtuluşuna karınca kararınca bir şeyler katmıştır. Hayatının son günlerini devletten aldığı maaş ve ikramiyeler ile huzur içinde geçiren Senem Ayşe 1954 yılında Duraklı Mahallesi'ndeki evinde hakkın rahmetine kavuşmuştur.

~ ALİ ULVİ YETİŞEN BULVARI:

Doğuda Bayazıtlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.
Bulvara ismi verilen Ali Ulvi Yetişen eski belediye başkanlarımızdandır.

~ BEKTUTİYE BULVARI:

Kuzeyde Sütçü İmam Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.
Bulvara isim olan Bektutiye hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ ALİ PAŞA CADDESİ:

Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesinin bitiminden itibaren başlayıp Ali Ulvi Yetişen Bulvarına dek uzanır. Güneyde Duraklı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ali Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Duraklı Mahallesi.

~ DARENDELİ ABDULLAH EFENDİ CADDESİ:

Duraklı Mahallesi'nden kuzeye, Fazlı Efendi Caddesine uzanırken bir bölümü Divanlı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Darendeli Abdullah Efendi hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ FAZLI EFENDİ CADDESİ:

Kümbet Caddesi'nden başlayarak mahalleyi boydan boya geçerek ve Malik Ejder Camii'ne dek uzanır.

Caddeye ismi verilen Fazlı Efendi hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ KÜMBET CADDESİ:

Haydarlı kavşağı ile Fazlı Efendi Caddesi arasında yer alır. Divanlı Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

Caddeye isim olarak verilen Kümbet hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ MAŞALLAH CADDESİ:

Bektutiye Bulvarı ile Fazlı Efendi Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan Maşallah hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ DELİKLİ TAŞ PARKI:

Bektutiye Bulvarı ile Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'nın kesişiminde yer alır. 818 m² alana sahiptir.

Parka isim olarak verilen Delikli Taş, şehrin en eski ziyaretgâh ve piknik alanlarından.

Eski kültürümüzde delikti taşa bir kudsîyet verilmiş ve içinden geçenlerin günahsız olduğuna inanılmıştır. Alevî kültüründe oldukça önem verilen bu inanişâ göre günahkâr olanlar delikli taştan geçemezler. Delikli taştan geçmek için zayıf veya şişman farkı gözetilmiyor. Eğer geçemez ise günahından arınmak için mutlaka bir adak adaması ve yoksullara dağıtması gerekiyor. Bu kültür Maraş'ta kaybolmuş durumda ise de Nevşehir'in Hacı Bektaş Veli ilçesinde kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde devam ettiriliyor.

SERİNTEPE MAHALLESİ

Şehrin hakim noktalarından biri üzerinde kurulmuş çok da eski olmayan bir mahallemizdir. Eski Maraşlının bağ, bahçe olarak kullandığı bir alandır. Şehir merkezi ile Ahır Dağı eteklerinin tam orta yerinde olması, hoşça giden, hafif bir soğukluk veren havasıyla Serintepe adını almıştır.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Çamlık Mahallesi, doğusunda Mağralı Mahallesi, güneyinde Karamanlı Mahallesi ve Akçakoyunlu Mahallesi, batısında Osman Gazi Mahallesi yer almaktadır. Batıpark Spor Kompleksi, Serintepe Camii, Yayla Camii, Çakmakçı Sait Camii, İmam Azam Camii ve Çırçırıcılar İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan Serintepe, mahallenin konumuna izafeten verilmiştir.

~ ALAADDİN KISAKÜREK BULVARI:

Kuzeyde Çamlık Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara adı verilen Alaaddin Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Çamlık Mahallesi.

~ BAYAZITLI BULVARI:

Güneyde hem Karamanlı Mahallesi ile hem de Akçakoyunlu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Bayazıtlı hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ BURHANETTİN ASUTAY CADDESİ:

Kanuni Sultan Süleyman Caddesi ile Alaaddin Kısakürek Bulvarı arasında yer alır ve Mağralı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Burhanettin Asutay hakkında geniş bilgi için bk. Mağralı Mahallesi.

~ EFELER CADDESİ:

• Efelers Caddesi.

Eski Stad Sokak'ın devamı olarak kuzeye uzanır ve Kanuni Sultan Süleyman Caddesi'ne çıkar. Doğuda Mağralı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Efe, Maraş'ın kurtuluşunda mücadele eden çetelere verilen diğer bir addır. Yiğitlik, gözü peklik anlamını da taşır.

~ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN CADDESİ:

Batıdan, Osman Gazi Mahallesi'nden gelerek kuzeyde mahalleyi ikiye bölerek Mağralı Mahallesi'ne geçer.

Caddeye ismi verilen Kanuni Sultan Süleyman hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ **KARAKÜÇÜK CADDESİ:**

Mahmut Karaküçük

Mağralı Ökkeş Caddesi'nden başlayıp kuzeye doğru uzanır.

Caddeye isim olan Karaküçük, Maraş'ın köklü ailelerinden birinin lakabı ve soyadıdır. Aileden Mahmut Karaküçük 1954-1957 yılları arasında 10. Dönem milletvekilliği ve 1969-1973 yılları arasında Maraş belediye başkanlığı yapmıştır. 1909 Maraş doğumlu olan Mahmut Karaküçük 6 Aralık 1977'de vefat etti.

Aileden Ali Adnan Karaküçük ise 1961-1965 yılları arasında 12. Dönem milletvekili olarak

• Karaküçük Caddesi.

TBMM'de görev aldı. 1927 Maraş doğumlu olan Ali Adnan Karaküçük Hukuk Fakültesi mezunu olup serbest avukatlık ve Merkez Bankası İdare Meclisi üyeliği yaptı. Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçildi ve 11 Aralık 1971-15 Nisan 1973 tarihleri arasında Gençlik ve Spor Bakanı oldu. 2005'de İzmir'de vefat etti.

~ **KARDEŞLER CADDESİ:**

• Kardeşler Caddesi.

Eski Stad Sokak ile Kanuni Sultan Süleyman Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan kardeşler, aynı anne babadan doğanlara verilen ad olduğu gibi aralarında değer verilen, ortak bir bağ bulunanlara da denir. Birlik ve beraberliğin simgesidir.

~ MAĞRALI ÖKKEŞ CADDESİ:

Bayazıtlı Bulvarı'ndan başlayıp Mağralı Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Mağralı Ökkeş hakkında geniş bilgi için bk. Mağralı Mahallesi.

~ ESKİ STAD SOKAK:

• Eski Stad Sokak.

Bayazıtlı Bulvarı ile Halit Evliya Caddesi'nin kesişim noktasından kuzeye doğru uzanarak doğuda Mağralı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Sokağa isim olan Eski Stad, sokağın hemen batısında yer alır ve günümüzde Batpark Spor Kompleksi olarak adlandırılmıştır.

SÜMBÜLLÜ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Piri Reis Mahallesi oluşturmuştur.

Mevcut haliyle güney sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi, batı sınırının Çaykara Sokak'la başlayıp Süngü Sokak'la batıya doğru devam edip Çelikhan Sokak'ın devamı gibi gözüken sokakla birleşmesi, doğu sınırının ise Çelikhan Sokak'tan güneyden Enez Sokak'a birleşmesi, Enez Sokakla doğuya doğru devam edip İkmal Sokakla birleşmesi şeklinde belirlenmesine karar verildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Abdülhamid Han Mahallesi, doğusunda Karacaoğlan Mahallesi, güneyinde Malik Ejder Mahallesi, batısında Piri Reis Mahallesi yer almaktadır. Molla Gülhane Camii ve Şehit Yusuf Çavuş İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olarak verilen Sümbüllü, yeni yerleşim yerlerindedir. Adını içerisinden geçen "Sümbüllü Deresi"nden alır. Dere, adından da anlaşılacağı üzere kendiliğinden yetişen ve etrafa güzel kokular saçan yabancı sümbül çiçekleri ile meşhurdur. Sümbül, anayurdu Türkmenistan ve İran olarak bilinen soğanlı bir bitkidir. Latince adı ile Hyacinthus cinsine aittir. Yunan mitolojisinde Hyacinthus Sparta Kralı'nın genç oğlu olup yeniden doğuşu simgelemektedir.

Sümbül, doğrudan güneş ışığı istemez ve çok güzel kokusu ile uzun süre hayatta kalır.

Sümbül, mis kokulu, baharın erken dönemlerinde açan soğuk zamanların sıcak çiçeğidir. Ülkemizde ve şehrimizde yabancı yetişen pek çok türünün yanısıra Osmanlı döneminde özel yetiştirilmiş cinsleri de mevcuttur.

~ **ABDULLAH EDİP CADDESİ:**

Kuzeyde Abdülhamit Han Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Caddeye ismi verilen Abdullah Edip Güvenen hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ **AV. MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:**

Güneyde Malik Ejder Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ **TİYEKLIOĞLU KADİR CADDESİ:**

Abdullah Edip Caddesi ile Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi arasında yer alır ve doğuda Karacaoğlan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Tiyeklioğlu Kadir hakkında geniş bilgi için bk. Karacaoğlan Mahallesi.

~ **ÇAYKARA SOKAK:**

Abdullah Edip Caddesi ile Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi arasında yer alır. Düz bir hat oluşturmayıp merdiven basamağı şeklinde olup batıda Piri Reis Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olan Çaykara hakkında geniş bilgi için bk. Piri Reis Mahallesi.

~ **ŞEHİT HÜSEYİN KILÇIK SOKAK:**

Hüseyin Kılçık

• Şehit Hüseyin Kılçık Sokak.

Belediye Meclisi'nin 03.10.1996 tarihli oturumunda Şehit Hüseyin Kılçık isminin yeni oluşacak bir sokağa verilmesine karar verilmiştir. Bu karar gereğince yeni açılan bir sokağa Şehit Hüseyin Kılçık Sokak adı verilmiş ise de annesi Ayşe Kılçık belediyeye dilekçe ile müracaat ederek oğlunun isminin Muhsin Sokak'a verilmesini talep etmiştir. Talep Belediye Meclisi'nin 05.06.1998 tarihli oturumunda incelenerek kabul edilmiş Muhsin Sokak İsmi Şehit Hüseyin Kılçık Sokak olarak

değiştirilmiştir.

Çaykara Sokak ile Tiyeklioğlu Kadir Caddesi arasında yer alarak mahalleyi ikiye ayırır.

Sokağa ismi verilen Hüseyin Kılçık, piyade er olarak Hakkari'de vatani görevini yapmakta iken PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 26 Temmuz 1996'da şehit olmuştur.

SÜMER MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Eyüp Sultan Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut hâliyle güney sınırının Erkenez çayı, batı sınırının 54. Sokak, kuzey sınırının Güney Çevre Yolu, doğu sınırının ise 44. Sokak ile tren hattı olarak belirlenmesine karar verildi.

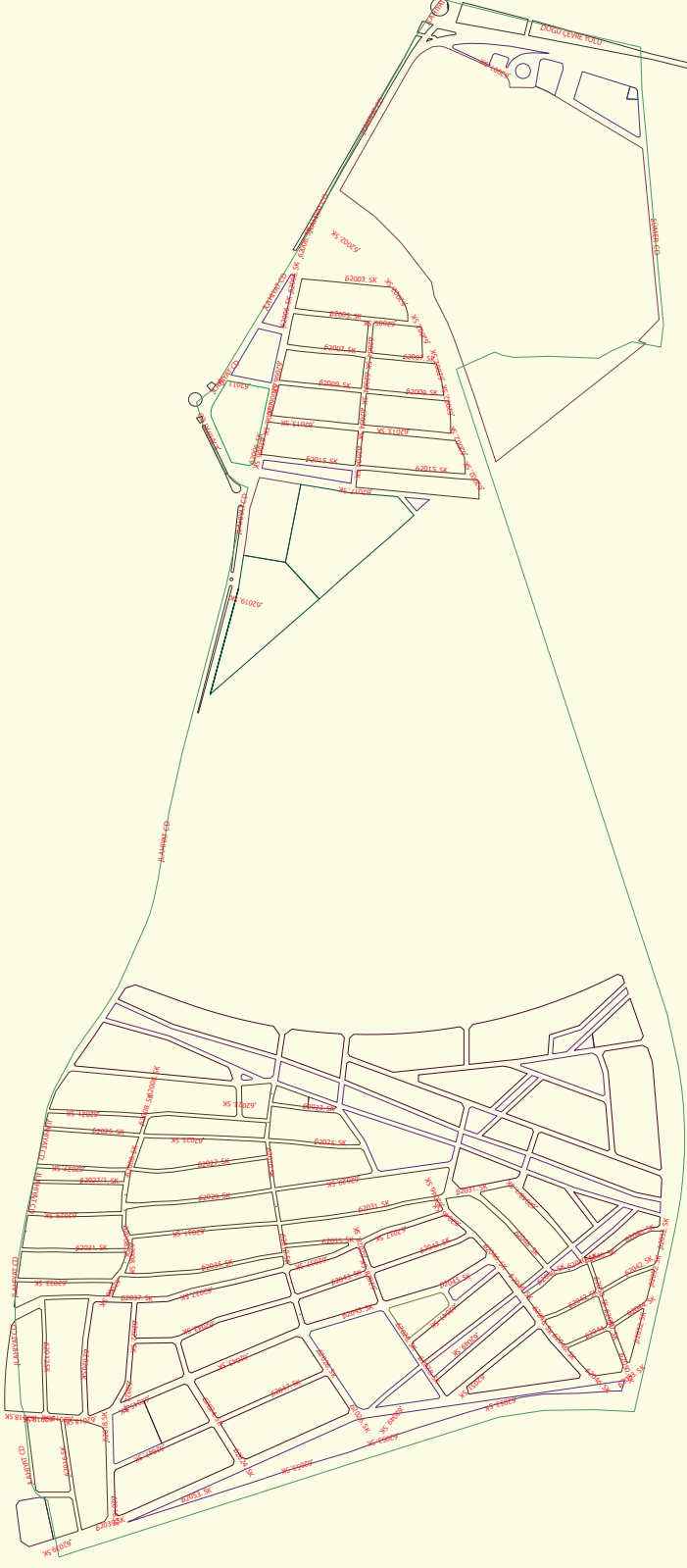
Şehrin güneydoğusunda, Doğu Çevre Yolu'nun alt kısmında yer alan mahallenin sınırları içerisinde Arsan Center, Sümer Camii, Osman Gazi Camii ve Egemenlik İlköğretim Okulu yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Sümer, şehrin binlerce yıllık tarihinin bir parçası olan ve MÖ 3500–MÖ 2000 yılları arasında medeniyet kuran bir kavim olduğu gibi sınırları içerisinde yer alan bir sanayi kuruluşunun da adıdır.

Tarihte Sümerler diye bilinen kavim gerek yazı, dil, tıp, astronomi, matematik, gerekse din, fal, büyü ve mitoloji gibi alanlarda ilk öne çıkan ve bilinen bir toplumdur. Bu topraklarda büyük bir medeniyet kurmuştur.

Türkiye'de ihtiyaç olan temel sanayileri kurmak ve yönetmek amacı ile 1933'de kurulan Sümerbank da Maraş'ta iplik dokuma fabrikası kurma kararı alarak 1955'de temel atıp 12 Şubat 1965'de de üretime geçirdiği fabrikasını bu bölgede kurmuştur.

• Sümer Mahalle Haritası

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan başlayarak doğuya uzanıp çevre yolunu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'na bağlar. Mehmet Akif Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Kayseri yolunu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ İLAHİYAT CADDESİ:

• İlahiyat Caddesi.

Doğu Çevre Yolu'nun Ticaret ve Sanayi Odası Kavşağı'ndan başlayıp güneye, Hanefi Mahçîçek Stadyumu'na iner ve oradan da ucu açık olmak üzere Maraş Ovası'na doğru uzanır.

Caddeye isim olan ilahiyat, kelime anlamı ile tanrı bilimidir. Günümüzde dini konular ile ilgilenen bilim anlamında kullanılmaktadır. Bu bilim ile ilgilenen bilim adamlarına ise ilahiyatçı denmektedir.

~ SÜMER CADDESİ:

Doğu Çevre Yolu'nun Sümer Camii Kavşağı'ndan başlayıp bir L çizerek güneye, Maraş Ovası'na uzanır.

Caddeye isim olan Sümer, mahallenin ismi olduğu gibi başlangıç noktasında yer alan caminin de ismidir.

• Sümer Caddesi.

SÜTÇÜ İMAM MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmış, bir kısmı Bayazıtlı Mahallesi'ni oluşturmuştur. Güney sınırının Sultanbeyli Caddesi, batı sınırının Selman Zülkadiroğlu Bulvarı olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Mevcut hâliyle kuzey ve doğusunda Bayazıtlı Mahallesi, güneyinde Senem Ayşe Mahallesi, batısında ise Kayabaşı Mahallesi bulunmaktadır. Yeşil Camii mahalle sınırları içerisinde.

Mahalleye ismi verilen Sütçü İmam, Maraş Millî Mücadelesinin simge ismidir. Türkün namusuna tecavüz hadisesinde gösterdiği cesaret ve tavırdan dolayı da kahramandır. Maraşın Bektutiye (Fevzi Paşa) mahallesinde 1878'de doğdu. Babası Kireççizade Ömer Efendi, annesi Tiyeklioğullarından Emine Hanım'dır. Asıl adı İmam'dı. Hacı İmam diye tanındı. Uzunluk'da küçük bir dükkânda süt satarak geçimini sağladığı için Sütçü İmam diye de bilindi.

Fransız işgal kuvvetleri ile birlikte şehre gelen Ermeni askerleri 31 Ekim 1919 günü üçer, dörder kişilik gruplar halinde silahlı olarak çarşı ve sokaklarda dolaşiyor, Türklere hakaret ederek millete, dine ve mukaddesata dil uzatıyorlardı. Bunlardan bir gurup akşama doğru Uzunluk Hamamı önünde yarı sarhoş hâlde geçerken hamamdan çıkan müslüman kadınlarına sarkıntılığa yeltenip dil uzatmaya, peçe ve çarşaflarını çekip parçalamaya başlamışlardı.

"Artık burası Türklerin değildir, Fransız memleketinde peçe ile gezilmez" diyerek kadıncağızlara tebelleşmişlerdi.

Peçesi yırtılan kadın bayılmıştı. Diğer kadın ve çocukların feryadı üzerine olayı Kel Hacı'nın kahvesinden işiten ve gören Türkler,

~ BEKTUTİYE BULVARI:

Güneyde Senem Ayşe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan Bektutiye hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ SALMAN ZÜLKADİROĞLU BULVARI:

Kuzeydoğuda Bayazıtlı Mahallesi ile sınır çizgisi olup Ali Ulvi Yetişen Bulvarı ile bitişik ve paraleldir.

Bulvara ismi verilen Selman Zülkadiroğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bayazıtlı Mahallesi.

~ DELİKLİTAŞ CADDESİ:

Batıda Haydarlı Kavşağı ile Selman Zulkadiroğlu Bulvarı arasında yer alır. Kayabaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Deliklitaş hakkında geniş bilgi için bk. Kayabaşı Mahallesi.

~ ŞEHİT ALİ MARAŞLI SOKAK:

Ali Maraşlı

Belediye Meclisi'nin 30.10.1996 tarihli oturumunda Faik Efendi Sokak ismi değiştirilerek Şehit Ali Maraşlı Sokak olmuştur. Deliklitaş Caddesi paralelinde bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Ali Maraşlı, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada Şırnak ili Beytüşşebap-Cevizağacı Köyü bölgesinde 13 Eylül 1996'da şehit olmuştur.

• Şehit Ali Maraşlı Sokak.

~ ABDURRAHİM KARAKOÇ PARKI:

Abdurrahim Karakoç

19 Ekim 2012 tarihinde açılışı yapılan park 7230 m² alana sahiptir. Park alanında; yapay şelale, taş çeşme, çocuk oyun grubu, kamelyalar, yeşil alanlar ve dinlenme alanları, sportif alanlar bulunmaktadır.

Parkın etrafındaki taş duvarların üzerlerine ferforje korkuluklar monte edilerek parkın çehresine farklı bir görünüm kazandırıldı.

Parka ismi verilen Abdurrahim Karakoç, şair ve fikir adamıdır. Elbistan Ekinözü (Celâ) Köyü'nde 1932'de doğdu. İlkokulu doğduğu köyde okudu. Şiire de bu yıllarda sınıf arkadaşlarını hicvederek başladı. İlkokuldan sonra imkânsızlık nedeniyle öğrenimine devam edemedi. Fakat okumayı sürdürdü.

Köyünde bir süre marangozluk yaptı. Elbistan Belediyesi'ne muhasebe memuru olarak girdi ve buradan emekli oldu. Emeklilik sonrası Ankara'ya yerleşerek gazete köşe yazarlığına başladı.

• Abdurrahim Karakoç Parki.

Günümüz halk şiirinin önde gelen şairlerinden biridir. Âşık tarzı şiire yeni imajlar kazandırmış, taze bir hava vermiştir. Hece vezni ile yazdığı şiirlerinde aşk, gurbet ve ayrılık temaları ile birlikte daha çok sosyal meselelere eğilmiştir.

Toplumsal aksaklıkları, haksızlıkları ve adaletsizlikleri düzeltmek için kalemini silah gibi kullandı. Ancak; aşk, tabiat, ayrılık gibi ferdi konuları da lirik bir anlatımla terennüm ederek Türk şiirine ve Türk müziğine birbirinden güzel eserler armağan etti. Mihriban, Omuzumda Sevda Yüğü, Sultanım, Unutursun Mihriban'ım gibi hemen her gün ünlü bir sesin ağzından dinlediğimiz türkülerini kaleme aldı.

Bir ara politikaya da girdi ve çıktı. Niçini sorulduğunda “Allah rızası için girmiştım, Allah rızası için ayrıldım” cevabını vermiştir.

Ciğerlerindeki enfeksiyon nedeniyle bir süre Konya’da tedavi gördü. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi’nde tedavi görmekte iken 7 Haziran 2012’de vefat etti.

Eserleri; Hasan’a Mektuplar (1965), El Kulakta (1969), Vur Emri (1973), Kan Yazısı (1978), Suları Islatamadım (1983), Dosta Doğru (1984), Beşinci Mevsim (1985), Düşünce Yazıları (1990), Gökçekimi (1991), Akıl Karaya Vurdu (1994), Çobandan Mektuplar (1997), Yasaklı Rüyalar (2000), Gerdanlık - I (2000), Gerdanlık - II (2002), Parmak İzi (2002), Yağmur Yerden Yağar (2002), Gerdanlık - III (2005), Anadolu’da Bahar (2007), Barış Çağrısı (2009)’dir.

~ SÜTÇÜ İMAM PARKI:

• Sütçü İmam Parkı.

Sabancı Camii karşısında 28, 29 ve 36. Sokak arasında yer alır. 1677 m² alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almıştır.

ŞAZİBEY MAHALLESİ

Maraş'ın eski mahallelerindenidir. Şazi Bey Camii merkezli bir yapılanma gösterir. 1526 tarihli Tahrir Defterinde isim Şadi Bey olarak geçer. Cumhuriyet döneminde Dumlupınar Mahallesi'ne katılmıştır. Şehrin sürekli büyüme göstemesi ile de Hayrullah Mahallesi'ne dahil olmuştur.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Hayrullah Mahallesi'nden bölünen kısma Şazi Bey Mahallesi ismi verildi. Mahallenin doğu sınırının Azerbaycan Bulvarı ile Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, kuzey sınırının İnegöl Caddesi, batı sınırının Ali Sezal Bulvarı ile İsa Yusuf Alptekin Bulvarı, güney sınırının ise açık tutulması kabul edildi.

Mevcut durumuyla kuzeyinde Hacı Bayram Veli Mahallesi ve Hayrullah Mahallesi, doğusunda Yenişehir Mahallesi, Egemenlik Mahallesi ve İstasyon Mahallesi, batısında ise Gayberli Mahallesi yer almaktadır. Ayşe Gümüşer İlköğretim Okulu, Terminal Camii, Hz. Ömer Camii, Eyüp Sultan Camii, 12 Şubat Stadyumu, Toprak Mahsulleri Ofisi, Meyve ve Sebze Hali, Toptancılar Sitesi, Mahrukatçılar, Oduncular, Biberciler, Briketçiler ve Köy Garajı mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Şazi (Şadi) Bey Dulkadirli ümerasındandır. Bölgede kendi adıyla anılan bir cami yaptırmış, camiye gelir olsun için değirmen kurmuş arazi vakfetmiştir. Cami çevresini de yerleşime açık yaptırdığı camiye cemaat sağlamıştır. Yaptırdığını caminin suyunu Tekke surlarından getirerek caminin su problemini çözmüştür. Bu su günümüzde dahi camide kullanılmaktadır.

Şazi (Şadi) Bey Alaüddeve Bey'in emriyle 1500'de Modon Kalesinin muhasarasına katılmış ve Osmanlı Devleti'ne hizmet etmiştir.

~ ALİ SEZAL BULVARI:

Kuddusi Baba Bulvarı'ndan başlayarak Hacı Bayram Veli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak güneybatıya doğru uzanır.

Bulvara ismi verilen Ali Sezal hakkında geniş bilgi için bk. Gayberli Mahallesi.

~ AZERBAYCAN BULVARI:

Doğuda Yenişehir Mahallesi ve Egemenlik Mahallesi ile sınır oluşturur.

Bulvara ismi verilen Azerbaycan hakkında geniş bilgi için bk. Egemenlik Mahallesi.

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin batısında yer alan Kayseri Yolu'nun Ceyhan Köprüsü ile Kültür Anıtı arasında kalan kısımdır. Mahalleyi ortadan ikiye böler.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun batı kısmını oluşturduğu için Batı Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI:

Batı Çevre Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan güneye doğru uzanır. Adana Yolu olarak da bilinir ve İstasyon Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Gazi Mustafa Kemal hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

~ HAYDAR ALİYEV BULVARI:

Haydar Aliyev

Belediye Meclisi'nin 01.06.1995 tarihli oturumunda oluşturulan Komisyon Raporu'nun 09.10.1995 tarihli Meclis toplantısında kabul edilmesi ile 5/55 Nolu karar ile Otoğarın kuzeyinde yeni açılan yola Haydar Aliyev Caddesi ismi verildi. Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile de Haydar Aliyev Caddesi bulvar olarak yeniden düzenlenerek ismi Haydar Aliyev Bulvarı oldu.

İsa Yusuf Alptekin Bulvarı ile Azerbaycan Bulvarı arasında yer alır.

Bulvara ismi verilen Haydar Aliyev Azerbaycan devlet adamı ve üçüncü cumhurbaşkanıdır. Tam adı Haydar Ali Rızaoğlu Aliyev'dir. 10 Mayıs 1923'te Azerbaycan'ın Nahcivan Özerk Cumhuriyeti'nde doğdu. Bir işçi ailesinin çocuğu idi. 1939 yılında Nahcivan Pedagoji Teknik Okulu'nu bitirdikten sonra şimdiki adı Azerbaycan Devlet

Petrol Akademisi olan Azerbaycan Sanayi Enstitüsü'nde eğitimine devam etti.

Siyasete girerek milletvekili oldu. Yaklaşık 30 yıl kadar politikanın içinde aktif rol oynadı. İktidarda olduğu dönem boyunca ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal olarak gelişmesine katkıda bulundu. Ülkenin içine girdiği en zor durumlarda bile halkın ısrarla Haydar Aliyev'i iktidarda istemesi onun Azerbaycan tarafından ne kadar çok sevildiğinin göstergesidir.

Haydar Aliyev, sağlık problemlerinin artması nedeniyle 2003 yılı seçimlerine katılmadı. Seçimlerde oğlu İlham Aliyev'e desteğini sürdürdü. Babasından aldığı mirası en iyi şekilde koruyacağına inanan halk oğlu İlham Aliyev'i 2003 seçimlerinde cumhurbaşkanı olarak seçti. Seçimlerden kısa bir süre sonra Haydar Aliyev'in rahatsızlığı ciddi boyutlara ulaştı ve tedavi için gittiği ABD'de 12 Aralık 2003 tarihinde vefat etti.

• Haydar Aliyev Bulvarı.

Haydar Aliyev birçok ödül, nişan ve yine birçok ülkenin fahri doktora ünvanına sahip oldu. 4 kez Sovyetlerin Lenin Nişanı'nı alan Aliyev, Kırmızı Nişan gibi Sovyetlere ait birçok nişan daha kazandı ve iki defa Sosyalist Kahraman ilan edildi. 13 Nisan 1999'da Türkiye Cumhuriyeti'nin o zamanki cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından kendisine "Atatürk Barış Nişanı" layık görüldü. Bunlar dışında 1997'de Ukrayna'da "Yaroslav Nişanı", 2001'de Moskova Devlet Üniversitesi tarafından "Fahri Profesörlüğü" ve 2003 yılında Rusya'nın en büyük ödülllerinden olan "Mukaddes Apostol Andrey Pervozvanı Nişanı"nı aldı.

~ İSA YUSUF ALPTEKİN BULVARI:

Gayberli Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen İsa Yusuf Alptekin hakkında geniş bilgi için bk. Gayberli Mahallesi.

~ KUDDUSİ BABA BULVARI:

Kuzeyde Hayrullah Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Kuddusi Baba hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ ORHAN SEZAL BULVARI:

Batı Çevre Yolu ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır. Bir bölümü Gayberli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Orhan Sezal hakkında geniş bilgi için bk. Gayberli Mahallesi.

~ ASKER AKAYEV CADDESİ:

Asker Akayev

Belediye Meclisi'nin 01.06.1995 tarihli oturumunda oluşturulan Komisyon Raporu'nun 09.10.1995 tarihli Meclis toplantısında kabul edilmesi ile 5/55 Nolu karar ile Yeni Sebze Hal'i'nin doğusundaki 4. Toptancılar Çarşısı ile Yeni Hal Caddesi arasında kalan yola Asker Akayev Caddesi ismi verildi.

Caddeye ismi verilen Asker Akayev, Kırgızistan Cumhuriyeti İlimler Akademisi akademisyeni ve aynı zamanda uluslararası bilim dünyasında tanınmış bir fizikçidir. Bilgi işlem mühendisliği ve kuantum radyofiziğinin problemlerinin çözümüne uzmanlığı ile büyük katkılarda bulunmuştur. Aynı zamanda optik bilgi işlem mühendisliğini geliştirenlerdendir.

10 Kasım 1944'te Kırgızistan'ın Kemindey Bölgesi'ndeki Kızılbayrak Köyü'nde dünyaya geldi. Babası bir kolhoz işçisidir.

1961 yılında Fdurzemash Fabrikası'nda metal işçisi olarak çalışmaya başladı. 1968'de Leningrad Hassas Mekanik ve Optik Enstitüsü'nden mezun oldu. 1972'den 1973'e kadar Frunze Politeknik Enstitüsü'nde, sonra da Leningrad Hassas Mekanik ve Optik Enstitüsü'nde kıdemli araştırmacı ve öğretmen olarak çalıştı.

Asker Akayev 1976'da Kırgızistan Cumhuriyeti'nin başkentine dönüp Politik Enstitüsü'nde kıdemli öğretmen, doçent ve nihayet bölüm başkanı olarak çalıştı.

1986-1987 yıllarında Kırgızistan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin İlim ve Eğitim Müesseseleri Bölümü Başkanı'ydı. 1987'de İlimler Akademisi başkan yardımcılığına ve iki yıl sonra da başkanlığına seçildi. Aynı yıl içinde SSCB halk temsilciliğine seçildi.

1990 yılı Ekim ayında Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı'na seçildi. Kırgızistan cumhurbaşkanı olarak 1991 Ağustosunda yapılan darbe teşebbüsüne aktif bir şekilde karşı çıktı. 12 Ekim 1991'de Kırgızistan'ın

millet tarafından seçilen ilk cumhurbaşkanı oldu.

Kırgızistan'ı tarihin en zor döneminde yönetti. Onunla birlikte Kırgızistan Cumhuriyeti bağımsızlığına kavuştu. Dünya cemiyetinin tam üyesi oldu ve onun yaptığı demokratik değişiklikler dünyada anlayışla karşılanarak kabul gördü.

~ BİBERCİLER CADDESİ:

• Biberciler Caddesi.

Mahrakatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen biberciler, Maraş'ın en eski meslek grubudur. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte iken Belediyenin tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır.

Maraş'ta çok uzun yıllardan bu yana acı kırmızı biber üretimi yapılmaktadır. İlimizde mevcut 80 civarında işletme mevcuttur. Çevre köy ve kasabalarımızdaki işletme sayıları da eklendiğinde bu rakamın 200 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bölgemizde yıllık olarak çiftçilerin kurutarak bu atölyelere sattıkları biber ortalama 18 bin ton'ur.

İlin iklim yapısı, arazi yapısı, bol soğuk su kaynaklarının olmasından dolayı Türkiye'nin en iyi kırmızı acı biberi burada yetiştirilir. İlimiz, Türkiye tüketiminin % 45'ini karşılamaktadır, acı kırmızı Maraş biberi başta rengi olmak üzere aroması ve acılık oranı ile dünyanın en kaliteli ve aranan biberi durumundadır. Kırmızı biber baharat olmasının yanı sıra beslenmede de son derece önemli bir gıda maddesidir.

Dünyaca ünlü Maraş biberi, toz ve pul biber yapımında kullanılan, meyveleri konik yapılı, ince etli, kurutmaya elverişli bir bitkidir. Meyvesi konik şekilli, uç kısmı sivri ya da küt olabilir. Meyve boyu 60-115 mm, meyve eni 25-35 mm, et kalınlığı 1,2-1,6 mm, meyve ağırlığı 8-14 gr'dır. Maraş biberi, doğal yöntemlerle güneş altında yıkanıp, parçalanarak ya da parçalanmadan 1-3 gün arasında kurutulabildiği gibi fırın kurutma sistemlerinde 3-4 saatte veya mikrodalga takviyeli

fırınlarda 1-1,5 saatte kurutulur. İçeriğinde bulunan “capsaicin” maddesinin oranına göre meydana gelen acılık iştahı artırıcı vasfı ile birlikte sindirim sistemine bir çeşit dezenfekte edici madde olarak ayrı bir niteliği bulunur.

~ **BİRİKETÇİLER CADDESİ:**

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan biriketciler, inşaat yapı malzemesi imal eden ve satan esnaflardan oluşmaktadır. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte iken Belediyenin yer tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır. Briketçiler kum ve çimento karışımından değişik ebatlarda tuğla imal eden esnaflardır. Sanayi tipi tuğlanın yaygınlaşması ile eskisi kadar rağbet görmese de küçük inşaatlarda hâlâ biriket tercih edilir. Biriketciler yoğun olarak bu cadde üzerinde faaliyet gösterir.

• Biriketciler Caddesi.

~ **KAROCULAR CADDESİ:**

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan karocular, inşaat yapı malzemesi imal eden ve satan esnaflardan oluşmaktadır. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte iken Belediyenin yer tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır. Briketçiler gibi satışa sundukları malzemeleri kendileri imal etmektedirler. Farklı renklerdeki mermer parçacıkları, kum ve çimento karışımı ile imal ettikleri karolar inşaatlarda tabanlarda kullanılır. Günümüzde karodan ziyade sanayi tipi fayanslar tercih edilmektedir. Karocular yoğun olarak bu cadde üzerinde faaliyet gösterir.

• Karocular Caddesi.

~ KÖRFEZ CADDESİ:

Orhan Sezal Bulvarı'ndan başlayarak güneye, Maraş Ovasına doğru uzanır. Gayberli Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

Caddeye isim olarak verilen körfez, kelime anlamı olarak denizin karaya doğru sokulduğu büyük ve derin girintidir. Bir zamanlar pamuk ve çeltik ekimi yapılan Maraş Ovası ile şehrin buluştuğu yer olması hasebiyle bu isim verilmiştir.

• Körfez Caddesi.

~ MALİK EJDER CADDESİ:

Haydar Aliyev Bulvarı ile Kuddusi Baba Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Malik Ejder (Eşter) hakkında geniş bilgi için bk. Malik Ejder Mahallesi.

~ MAHRUKATCILAR CADDESİ:

• Mahrukatçılar Caddesi.

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı ile Körfez Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan mahrukatçılar, odun, kömür gibi yakacak satan esnaflardan oluşmaktadır. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte olan odun ve kömürcülerden oluşan mahrukatçılar Belediyenin yer tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır. Mahrukatçılar yoğun olarak bu cadde üzerinde faaliyet gösterir.

~ MOZAIKCİLER CADDESİ:

• Mozaikçiler Caddesi.

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan mozaikçiler, inşaat yapı malzemesi imal eden ve satan esnaflardan oluşmaktadır. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte iken Belediyenin yer tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır. Satışını yaptıkları farklı renklerdeki

mermer parçacıkları beton içerisine karıştırılarak taban betonunda desenler oluşturulur. Mozaik genellikle merdiven yapımında kullanılır. Mozaikçiler yoğun olarak bu cadde üzerinde faaliyet gösterir.

~ ODUNCULAR CADDESİ:

• Oduncular Caddesi.

Mahrakatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan oduncular, yakacak odun satan esnaflardan oluşmaktadır. Geçmişte şehrin farklı semtlerinde faaliyet göstermekte olan oduncular Belediyenin yer tahsisi ile Toptancılar Hali civarında bir araya toplanmıştır. Oduncular yoğun olarak bu cadde üzerinde faaliyet gösterir.

~ STAD CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Ali Sezai Efendi Caddesinin İnegöl Caddesi'nden sonraki kısmına Stad Caddesi adı verilmiştir.

Haydar Aliyev Bulvarı ile Kuddusi Baba Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen Stad, cadde üzerinde bulunan 12 Şubat Stadı'ndan dolayı verilmiştir. Şehrin en büyük kapasiteli stadyumu özelliğine sahip olan 12 Şubat Stadı, 1970'li yıllarda inşa edilmiş olup, uzun süre Kahramanmaraşspor tarafından kullanılmıştır. Eski adıyla Yeni Şehir Stadı 1989 yılına kadar toprak zemine sahipti. 1989/90 Sezonunda çimlendirilen stadda aynı zamanda kale arka tribünleri inşa edilmiştir.

12 Şubat Stadı Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne bağlıdır. 1990 yılından sonraki yıllarda zaman zaman tadilat gören stadda, 2010 yılında GSİM tarafından başlıca kapalı tribünün koltuklandırılması, tel örgülerin yerleştirilmesi, çim sahanın yenilenmesi, koşu pistinin oluşturulması ve cephelerde farklı tamiratlar gerçekleştirilmiştir.

Hanefi Mahçiçek Stadı yapılana kadar Kahramanmaraşspor bu stadı kullanmıştır. Kırmızı-beyazlı ekip iki yıl Hanefi Mahçiçek Stadı'nda oynadıktan sonra maçlarını bir sezon boyunca tekrar 12 Şubat Stadı'nda oynadı. Ardından 6 sezon boyunca tekrar Hanefi Mahçiçek Stadı'nda oynandı. 2010/11 Sezonundan itibaren maçlar tekrar 12 Şubat Stadı'nda oynanmaya başlanmıştır.

Kahramanmaraşspor'un bu stadı kullanmadığı zamanlarda amatör futbol müsabakaları, konserler, kongreler ve kutlamalar için kullanılmıştır.

~ YENİ HAL CADDESİ:

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı ile Körfez Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen Yeni Hal, eski hal binasının şehir merkezinde kalması ve ihtiyaçlara cevap veremez duruma gelmesi üzerine şehir dışında projelendirilmiş ve belediye tarafından inşa ettirilmiştir. 1993-1994 yıllarında tamamlanan Yeni Meyve ve Sebze Hali'ne giriş bu cadde üzerinden yapılmaktadır.

~ 1. MAHRUKATÇILAR CADDESİ:

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

~ 2. MAHRUKATÇILAR CADDESİ:

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

~ 3. MAHRUKATÇILAR CADDESİ:

Mahrukatçılar Caddesi ile Yeni Hal Caddesi arasında yer alır.

~ 1. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

Perakentecilere toptan gıda maddesi satan esnaf bu cadde üzerinde yer aldığı için bu isimle anılmaktadır.

~ 2. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

~ 3. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

~ 4. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

~ 5. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

~ 6. TOPTANCILAR CADDESİ:

Yeni Hal çevresinde Orhan Sezal Bulvarı ile Asker Akayev Caddesi arasında yer alır.

~ ŞEHİT AİLELERİ PARKI:

• Şehit Aileleri Parkı.

Haydar Aliyev Bulvarı, Ali Sezal Bulvarı, İsa Yusuf Alptekin Bulvarı ve 4. Sokak kesişiminde yer alır. 3652 m² alana sahip olup 2007 yılında yapılmıştır.

Park alanı içerisine Şehit Aileleri Yardımlaşma Derneği için bir bina inşa edilmiş olup parka da aynı isim verilmiştir.

ŞEHİT ABDULLAH ÇAVUŞ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Yunus Emre Mahallesi'nden bölünen kısma Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ismi verildi. Mahallenin batı sınırının Tiflis Caddesi, kuzey sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, doğu sınırının Mustafa Or Caddesi ve Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi şeklinde olması kabul edildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Mimar Sinan Mahallesi, doğusunda Akif İnan Mahallesi, güneyinde Piri Reis Mahallesi, batısında Haydar Bey Mahallesi yer almaktadır. Hacı Hüseyin Kara Cami ve Necip Fazıl Kısakürek İlköğretim Okulu mahalle sınırları içinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Abdullah Çavuş Millî Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. 1891'de doğar. Medineli oğullarından Sofu Mehmet Ağa'nın oğludur. Annesinin adı Fatma'dır. Medrese eğitimi alır. Askerlik öncesi baba mesleği olan tabakçılık (deri işlemeciliği) yapar. Güçlü kuvvetlidir. Mesleği de onu gerektirir. Kavgacı bir mizacı da vardır.

Ailesi ile birlikte yazları Dereli Köyü Güzlek mevkiindeki bağ evine göçer. Kendisi ve kardeşlerinin şehirde oldu bir yaz günü Ermeni bağ komşuları ile babası Alman konağı civarında kavgaya tutuşur. Sofu Mehmet'i yalnız yakalayan Ermeniler onu fena hâlde tartaklarlar. Anası Fatma Hatun oğullarına haber göndererek babalarının durumunu bildirir. Abdullah hemen vakit kaybetmeden Güzlek'e bağ evine varır. Babasının durumunu görür. Anasına sorar "ne oldu?" diye. Anası anlatır. "Babanız gavurlarla dövüştü" der. Abdullah kızgın; "böyle döğüş mü olur. Ortada ölü yok" diyerek Alman konağına gider ve Ermenilerden birkaçını haklayarak kaçar. Yakalanmamak

için Kapiçam Hanın'a gider. Orada da 3-4 Ermeninin bir müslüman gence hakaret ettiklerini görünce dayanamaz Ermenilere müdahale eder. Kaçan Ermenilerden biri onu tanımıştır. Gider zaptiyeye haber verir. Abdullahı yakalayamayan zabtiye babası Sofu Mehmet Ağa dahil sülaledeki hemen herkesi toplayıp nezarete atar. Abdullah durumu öğrenince gidip teslim olur.

Seferberlik ilan olduğunda ise askere gider. Osmanlının son dönem girdiği tüm cephelerde savaşır. Osmanlının yenik sayılması ve silah bırakması ile Çavuş olarak terhis olur. Memleketine tekrar 12 yıl sonra döner. Dönüşünde evde kimseyi bulamayınca Tuz Han'a yerleşir. Ailesi onun döndüğünü bağ evinde haber alınca derhal şehre iner. O kadar değişmiştir ki kendisini öz kardeşleri bile tanıyamaz.

Birgün mahallede Kel Beğin ocağında arkadaşları ile otururken Kadioğlu Hacı Mustafa Efendi atıyla gelerek "Hırlak gavuru Kuyucak da yolunu kesti. "Kadioğlu, hepinizin etini kıyma çektireceğiz" diye hakaretler etti" der. Kimse sesini çıkartamaz. Abdullah Çavuş kalkar Kadioğlu Hacı Mustafa Efendinin atının boynunu okşayarak "Hacı Efendi sen eve git istirahatına bak, biz gerekeni yaparız" der.

Akşam olunca kardeşi Seydi Halit ile akrabadan birkaç genci yanına alarak Kuyucak'taki Ermeni kahvesine varıp otururlar. Vakit ilerleyip Ermeniler kafayı çekip de iyice sarhoş olduklarında ise hiçden bir bahane ile kavga çıkartıp hepsini bir güzel döverler.

Şehrin işgali üzerine silaha sarılarak en önde mücadele eder. Kuvay-i Milliye'nin Hatuniye mahalle sorumluluğunu üstlenir. Kuytul Mahallesi'nde düşman Karargâhu olan Alaca Orçan'ın evini içindeki Fransız ve Ermeni kuvvetleri ile birlikte ateşe verir.

Kardeşleri Medinelioğlu Ahmet ve Medinelioğlu Seydi Halit'in yanı sıra dayısının oğlu Emiroğlu Osman, Kasap Ziya, Çingiloğlu ve Gödeoğlu Hüseyin Ağa silah arkadaşlarıdır.

Fransız birlikleri ile Ermenilerin irtibatını sağlayan ve düşmanın önemli karargâhlarından olan Katolik kilisesini yakmaya çalışırken 2 Şubat 1920'de vurularak şehit düşer.

~ ALPARSLAN TÜRKEŞ BULVARI:

Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini teşkil etmektedir.

Bulvara ismi verilen Alparslan Türkeş hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ İSMET KARAOKUR BULVARI:

Başkonuş Caddesi ile Mustafa Or Caddesi arasında yer alır ve mahalleyi boylamasına ikiye böler.

Bulvara ismi verilen İsmet Karaokur hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ BAŞKONUŞ CADDESİ:

Alparslan Türkeş Bulvarı ile Hanefi Mahçiçek Bulvarı'nın birleşim noktasından güneye inerek Süleyman Çelebi Caddesi ile kesişir. Haydar Bey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Başkonuş hakkında geniş bilgi için bk. Haydar Bey Mahallesi.

~ HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK CADDESİ:

Tekerek Yolu'ndan Mustafa Or Caddesi'nin devamı olarak güneye uzanır ve Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hayati Vasfi Taşyürek hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ MUSTAFA OR CADDESİ:

Serinkent Kavşağı'ndan güneye, Tekerek Yolu'na iner ve Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisinde yer alır.

Caddeye ismi verilen Mustafa Or hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ SÜLEYMAN ÇELEBİ CADDESİ:

Güneyde Piri Reis Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Süleyman Çelebi hakkında geniş bilgi için bk. Piri Reis Mahallesi.

~ 12 ŞUBAT KURTULUŞ PARKI:

Alparslan Türkeş Bulvarı ile 61. Sokak arasında yer alır. 20.000 m² alana sahip olup 2003 yılında yapılmıştır. İçerisinde bir lokanta da bulunmaktadır.

Park ismini şehrin düşman işgalinden kurtuluş gününden almaktadır.

• 12 Şubat Kurtuluş Parkı.

~ ŞEHİT ABDULLAH ÇAVUŞ PARKI:

Necip Fazıl İlköğretim Okulu'nun güneyinde 27 ve 44. Sokak kesişiminde yer alır. 4750 m² alana sahip olup 2008 yılında yapılmıştır. Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almıştır.

• Ş. Abdullah Çavuş Parkı.

ŞEHİT EVLİYA MAHALLESİ

Maraş'ın eski mahallelerinden olup kalenin batı kısmında kurulmuştur. Eski ismi Acemli Mahallesi'dir. Acemli Camii merkezli bir yapılanma gösterir. Millî Mücadele sonrasında Şehit Evliya Efendi'nin ismi bu mahalleye verilmiştir.

Kuzeyinde Mağralı Mahallesi ve Yörük Selim Mahallesi, doğusunda Fevzi Paşa Mahallesi ve Ekmekçi Mahallesi, güneyinde Yusufkar Mahallesi, batısında Akçakoyunlu Mahallesi bulunmaktadır. Kulağı Kutlu Camii ve Acemli Camii sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Evliya Efendi, şehit ve Millî Mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1880-1881'de doğdu. Babası Defter-i Hakani memuru Mustafa Bey, annesi Elife Hatun'dur. Ailenin Maraş'a yerleşme tarihi oldukça eskidir. Muhtemelen Cerit aşiretinden olan ailenin ilk büyüğü bir şeyh efendidir. Dulkadirli beyleri bu şeyh efendi için bir tekke-zâviye yaptırmıştır. Acemli camii merkezli bir mahalle oluşturan ailenin "Evliya" lakabı alışması da bu tarikat şeyhine binaendir. Aileden çok sayıda ilim irfan sahibi çıkmış ve İstanbul'a giderek hizmet etmiştir.

Evliya Efendi henüz beş yaşında iken Kuran-ı Kerim'i hatmeder. Rüştiye mektebini 1895'de bitirerek Bektutiye medresesi müderrisi Mehmet Mümtaz Efendi'den Arapça dersleri alır. 1912'de Maraş Evkaf (vakıf) memurluğuna atanır. 1914'de Şerife Hanım'la evlenir. Kızı Muazzez 1918'de, oğlu Hasan Fehmi ise 1919-1920'de doğar.

Maraş'ta Evkaf memurluğu görevini ifa ederken şehir önce İngilizler, ardından da Fransızlar tarafından işgal edilir. Sütçü İmam Olayı'nın ardından Bayrak Olayı da cereyan edince Fransızların gerçek niyetleri ortaya çıkar. Her Maraşlı Türk gibi bu durumu kabullenemeyen Evliya Efendi bir protesto metni hazırlayarak 447 kişiye imzalatır.

Bu protesto metni 17 Aralık'ta Maraş Mutasarrıflığı'na verilir. Mutasarrıflık ise 21 Aralık'ta General Keret'e gönderir. Protestodan

bir sonuç alınmadığı gibi Fransızlar tarafından Ermenilerin silahlandırılmasına daha bir hız verilir.

Evliya Efendi Maraş Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurucuları arasında yer alarak kendi mahallesi olan Acemli semt başkanlığına seçilir. Şehri on bölgeye ayıran Maraş Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nin başkanlığına ise Arslan Bey seçilmiştir. Her bölge için ayrı bir yönetim kurulu oluşturulmuş ve yakın köylerin de bu yönetim kurulları tarafından sevk ve idare edilmesine karar verilmiştir.

General Keret 21 Ocak 1920 günü şehrin ileri gelenlerini karargâhında toplamış ve yapılan görüşmelerin ardından bunlardan bir kısmını serbest bırakırken Mutasarrıf Vekili Cevdet Bey, belediye başkanı Bekir Sıtkı, jandarma jumandanı İsmail Hakkı başta olmak üzere bazılarını da tutsak olarak karargâhta alıkoymuştu. Kendince Maraşlı'ya gözdağı vermektedir. Haber şehirde duyulduğunda havaya ateş açılarak beklenen işaret verildi. Artık geriye dönüşü olmayan bir mücadeleye girilmiştir. İşareti alan Evliya Efendi hiç vakit kaybetmeden çetelerinin başına geçer.

Karşı komşusu Avedis Seferyan'ın emrindeki Ermeni lejyonerleri tarafından evi ateşe verilip yakılan Evliya Efendi çatışmalarda en başta yer alarak emri altındaki çetelere örnek olur. Yakın köylerden Maraş'a yardıma gelen çeteler Evliya Efendi'nin kahramanlığına hayran oluyor ve onun emrinde çatışmalara katılmak için can atıyorlardı. Köylerden gelen bu takviye kuvvetlerle Şekerdere'deki Fransız karakoluna ve Şekerdere Kilisesi'ne karşı harekete geçti.

Savaşın 7. günü olan 27 Ocak Salı günü Kanlıdere'den Kışlaya çıkan yol üzerindeki Ermeni evleri Evliya Efendi kuvvetleri tarafından tamamen ateşe verildi. Abarabaşı, Şekerdere ve Zimyan Mahallelerindeki Ermeni evleri de bu yangından nasibini alarak tamamen yandı.

Savaşın 8. ve 9. günlerinde Evliya Efendi kuvvetleri düşmana soluk aldirmaksızın çarpışmalara devam ederek bölgede Türkler üzerine ateş açılan ne kadar Ermeni evi ve kilisesi varsa ateşe verip yaktılar. Zaman zaman kendi bölgelerinden çıkıp kümbette zor durumda olan Kılıç Ali kuvvetlerine de yardıma koştu.

Savaşın onuncu günü olan 30 Ocak 1920 Cuma günü stratejik açıdan oldukça önemli olan Tekke Kilisesi ele geçirildi. Savaşın 12. günü Kırklar Kilisesi içindeki düşman kuvvetleri imha edilerek tamamen yakıldı. Arasa yönüne kaçan düşman kuvvetlerini takip eden çeteler Şihmat Hanı'na kadar onları takip ettiler. Yılkıran Hanı civarında şiddetli çatışmalar yaşandı. Evliya Efendi kuvvetleri çatışarak Bedesten'e kadar gelip dayanmıştı. Evliya Efendi kuvvetlerinin gayretleri ile başta kale olmak üzere şehrin batı kesimi tamamen Türklerin hâkimiyetine geçmişti.

Savaşın 15. günü Bedesten etrafına mevzilenen Evliya Efendi çeteleri Taşhan'a yüklendiler. Taşhan'daki düşman kuvvetleri sıkışmış ve canlarının derdine düşmüşlerdi. Düşman kuvvetler içerisinde yer

alan Cezayirli bir asker “ene Müslim, ene Müslim” diye bağıyordu. Bu ses üzerine bulunduğu mevziden ayağa kalkan Evliya Efendi Ermeni kurşunlarından kendini koruyamamış ve orada şehit olmuştu.

Kahraman kişiliğinin yanı sıra ilim adamı da olan Evliya Efendi'nin şehadeti çeteler arasında gerçek bir moral bozukluğuna sebebiyet vermiş ve elde edilen müstahkem mevkiiler geri kaybedilmiş olduğu gibi savaşın kazanılacağına dair ümitleri de kırmıştı. Cenazesi Acemli Camii bahçesine defnedildi. Mezar taşına şu ibareler nakşedildi:

“Ey zair, Gayret ve şehameti milliyenin bir timsali ülvisi huzurunda bulunuyorsunuz. Maraş harekât ve mücahedati milliyesinin esasını kuran ve sinei hamiyet ve celadetini namusi din ve vatanın hılası uğurunda siper ederek nihayet rütbei şehadetle kâmyab olan şehidi muhterem mücahidi muazzez Evliya Efendi merhumun merkadi mutahhareleridir. mevcudiyeti maneviyesine karşı daimî bir hissi hürmet taşımak her müslüman için bir vazifei mukaddesadır. Şubat – 336”

Şehadeti 4 Şubat 1920 Çarşamba günü olmasına rağmen nüfus kaydında vefat tarihi 14 Şubat 1920 olarak görülmektedir.

~ **NURSULTAN NAZARBAYEV BULVARI:**

Şekerdere Bulvarı'ndan Kazım Karabekir Caddesi'ne uzanırken Akçakoyunlu Mahallesi ile de sınır çizgisi oluşturur.

Bulvara ismi verilen Nursultan Nazarbayev hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ **ŞEKERDERE BULVARI:**

Güneyde Yusufkar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara isim olarak verilen Şekerdere hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ **ACEMLİ CADDESİ:**

Taşkent Sokak ile Şehit Abdullah Caddesi arasında yer alarak mahalleyi ortadan ikiye ayırır.

Caddeye isim olarak verilen Acemli, mahallenin eski ismidir. 1800'lü yıllardaki Salname'lerde ismi geçer. Semte ismini veren Acemli Camii, Hacı İskender Bey Camii ve Şehit Evliya Camii olarak da bilinir. Camii, Bayazıtlı ailesinden Hacı Abdullah Bey'in oğullarından İskender Bey tarafından XVII. Yüzyılın ortalarına doğru yaptırılır. Külliye şeklinde olan caminin etrafında medrese ve çeşme bulunmaktadır. Cami harabe durumda iken 1912'de evkaf memuru Evliya Efendi'nin gayretleri ile yeniden inşa edilmiştir. 1963 ve 1987 yıllarında ise Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından tamir ettirilir.

~ **ŞEHİT ABDULLAH CADDESİ:**

Şekerdere Bulvarı ile Şehit Muallim Hayrullah Caddesi arasında yer alır. Ekmekçi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Abdullah Çavuş hakkında geniş bilgi için bk. Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi.

• Acemli Caddesi.

~ **ŞEHİT ÇUHADAR ALİ CADDESİ:**

Kuzeyde Halit Evliya Caddesi ile Akdere arasında yer alır. Mağralı Mahallesi ve Yörük Selim Mahalleleri ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çuhadar Ali hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ **ŞEHİT MUALLİM HAYRULLAH CADDESİ:**

Şehit Çuhadar Ali Caddesi ile Uzunoluk Caddesi arasında yer alır. Başlangıç kısmı Akçakoyunlu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur ve Ekmekçi Mahallesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Muallim Hayrullah Millî Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Hayrullah Mahallesi.

~ **ALADAN SOKAK:**

Bölgenin en eski ismidir. Bir tepe üzerinde yer alır. Şehrin belli başlı eski mezar yerlerindedir.

Taşkent Sokak'tan başlayarak Şekerdere Bulvarı'na doğru uzanır. Eski mezarlardan geriye bir tek Alaüddeve Bozkurt Bey'in mezarı (makamı) kalmıştır. Ziyaretgâh olarak bilinir. Çıkmaz bir sokaktır.

Sokağa isim olan Aladan, Alaüddeve'den bozulma bir kelimedir. Alaüddeve'nin asıl ismi Bozkurt olup unvanı Alaüddeve'dir. Babası Süleyman Bey Dulkadir Beyliği'nin beşinci beyidir. Babasının ardından kardeşleri Şahbudak ve Şehsuvar Beyler Dulkadire Bey olmuştur. 1480 tarihinde Osmanlı hükümdarı Fatih Sultan Mehmet'in desteği ile Dulkadir Beyi olur. Cem Sultan hadisesinde Osmanlıya yardımcı oldu ise de Memluklu'yu da kızdırdı. Osmanlı ile Memluklu arasında devam eden mücadelede Osmanlı tarafını tuttu. 1488'de Memluklu

• Aladan Sokak

Çukurova'da hakimiyet sağlayınca riske girmemek için Memluklu ile de iyi ilişkilere girdi. Osmanlı bu ilişkiyi hoş görmedi.

Osmanlı ile Memluklu'nun arasının bozulmasında Alaüddeve Bey'in rolü oldu. Bu iki güç arasında sıkışarak hangi tarafı destekleyeceğine karar veremedi. Tunus elçisinin araya girmesi ile 1490'da sulh sağlandı. Alaüddeve aynı zamanda damadı olan II. Bayazıt'tan özür dileyerek ortalığın yatışmasını sağladı.

1498'de Memluklu iktidarında gerçekleşen değişiklik Dulkadir ülkesini karıştırdı. Alaüddeve bu kargaşa da iki oğlunu kaybetti. 1499'da sulh yeniden tesis edildi.

Alaüddeve zamanında gerçekleşen en önemli olay ise doğuda Safevi Devleti'nin doğuşu oldu. Şah İsmail'in dedesi Şeyh Cüneyt Anadolu'da bir hayli taraftar bulmuştu. İsmail bu taraftarları toplayarak devlet kurdu. Kurulan bu devlet içerisinde çok sayıda Maraş bölgesi Türmeni de vardı. Alaüddeve, Türkmenlerin Şah İsmail'e olan bu desteğine başlangıçta ses çıkarmadı. Fakat sonunda Şah İsmail'le arası açıldı. Türkmenlerin İran'a gidişini yasakladı. Şah İsmail'in muhaliflerine destek verdi. Akkoyunlu'nun başına kendi tarafları olan Elverdi'yi geçirdi. Antep - Diyarbakır arasını Dulkadirli'ye kattı. Dulkadirli'nin Diyarbakır'a kadar uzanması Safevi idaresini ürküttü. Alaüddeve üzerine sefer hazırlığı başlatıldı. Alaüddeve Şah İsmail'in öncü kuvvetlerini yendi ise de arkadan gelen asıl kuvvetlere dayanamayacağını anlayarak ordusunu alıp Turna Dağı'na çekildi. Şah İsmail Elbistan ve Maraş'a girerek taş üstünde taş bırakmadı. Safevi devletinin gücü karşısında çaresiz kalan Alaüddeve Bey Osmanlı'dan uzaklaşarak Safevilere yaklaştı. Bu arada Osmanlı tahtına geçen torunu Yavuz'u tebrik de etmemişti.

Yavuz, Çaldıran'a giderken Dulkadirli'den yardım istedi. Dulkadirli Osmanlı'ya yardım etmemenin ötesinde erzak yollarını da keserek Osmanlı'yı zorda bıraktı.

Çaldıran Seferi dönüşü Osmanlı ile ilişkiler iyice bozuldu. Alaüddeve Bey Osmanlı işe kollarını vurarak sayısız hayvan telefine yol açmıştı. Osmanlı Sinan Paşa'nın komutası altında otuz bin kişilik bir ordu ile Dulkadirli üzerine yürüdü. Alaüddeve Bey aile ve maiyeti ile birlikte Turna Dağı'na çekilirken ordusunu da Osmanlı ordusunu karşılamak üzere Andırın-Göksun arası Ördeklî'ye çekti. İki ordu arasındaki savaş öncesinde Türkmenlerin bir kısmı Osmanlı taraftarı Dulkadir Ali Bey'in çağırısına uyarak Osmanlı tarafına geçti. Savaşın daha en başında Alaüddeve Bey öldürüldü. Bu da Dulkadir ordusunun hızla dağılmasına yol açtı.

Alaüddeve Bey'in başı gövdesinden kesilerek Sinan Paşa'ya götürüldü (13 Haziran 1515). Ölümüne "merg-i hâin" deyimini tarih düşürülmüş olan Alaüddeve Bey'in başı Göksun'da Yavuz'a sunuldu.

Yavuz Sultan Selim Şehsuvaroğlu Ali Bey'i Dulkadirliilerin başına getirirken Alaüddeve ile vezirinin ve oğullarından birinin kesik başlarını da Kahire'ye göndererek Dulkadir Beyliği üzerindeki Memluk

nüfuzuna da son vermiş oldu.

Şehit edildiğinde 90 yaşında olan Alaüddevle Bey'in başı Mısır'a gönderilirken vücudu Andırın yolunda Çuhadarlı Köyü civarına gömülür. Bu yerin adı günümüzde "Paşdişah Mezarlığı" olarak bilinmektedir. Dulkadir Beyliği'ni 35 yıl adaletle yönetmiş olan Alaüddevle Bey Dulkadirli'yi bir hukuk devleti yapma mücadelesi vermiş, onlarca cami, medrese, imarethane, zaviye ve türbe inşa ettirdiği gibi bunlara vakfiyeler oluşturmuş, kendi adıyla bir de kanunname hazırlatmıştır.

Halk ona "Devletlü" unvanını vererek birçok yerde makam oluşturmuş, adına türbeler kurmuştur.

Eski Maraşlılar Alaüddevle Beyi çok sever. Evliyaullahtan bilir. Maraş Ulu Camii haziresinde bedenine makam verir. Başına ise Aladanda makam verir. Elbistanlılarda Elbistan Ulu Cami haziresinde vücuduna makam vermiştir.

~ ÇUHADAR ALİ SOKAK:

Taşkent Sokak'ın devamı olarak Akçakoyunlu Mahallesi ile sınır çizgisi oluşturur.

Sokağa isim olan Çuhadar Ali hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ KAZIM BEY SOKAK:

Şehit Muallim Hayrullah Caddesi ile Şehit Çuhadar Ali Caddesi arasında yer alır. Fevzi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Kazım Bey'in tam adı Musa Kazım Bayazıt'tır. Hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ ŞEHİT EVLİYA SOKAK:

• Şehit Evliya Sokak.

Acemli Caddesi üzerinde yer almaktadır.

~ **TAŞKENT SOKAK:**

Çuhadarlı Sokak ile Nur Sultan Nazarbayev Bulvarı arasında yer alır. Akçakoyunlu Mahallesi ile sınır oluşturur.

Sokağa isim olarak verilen Taşkent hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ **KASARCI ÇEŞMESİ PARKI:**

• Kasarcı Çeşmesi Parkı.

3 ve 5. Sokak arasında yer alır. 2007 yılında yeniden düzenlenmiştir. 370 m² alana sahiptir.

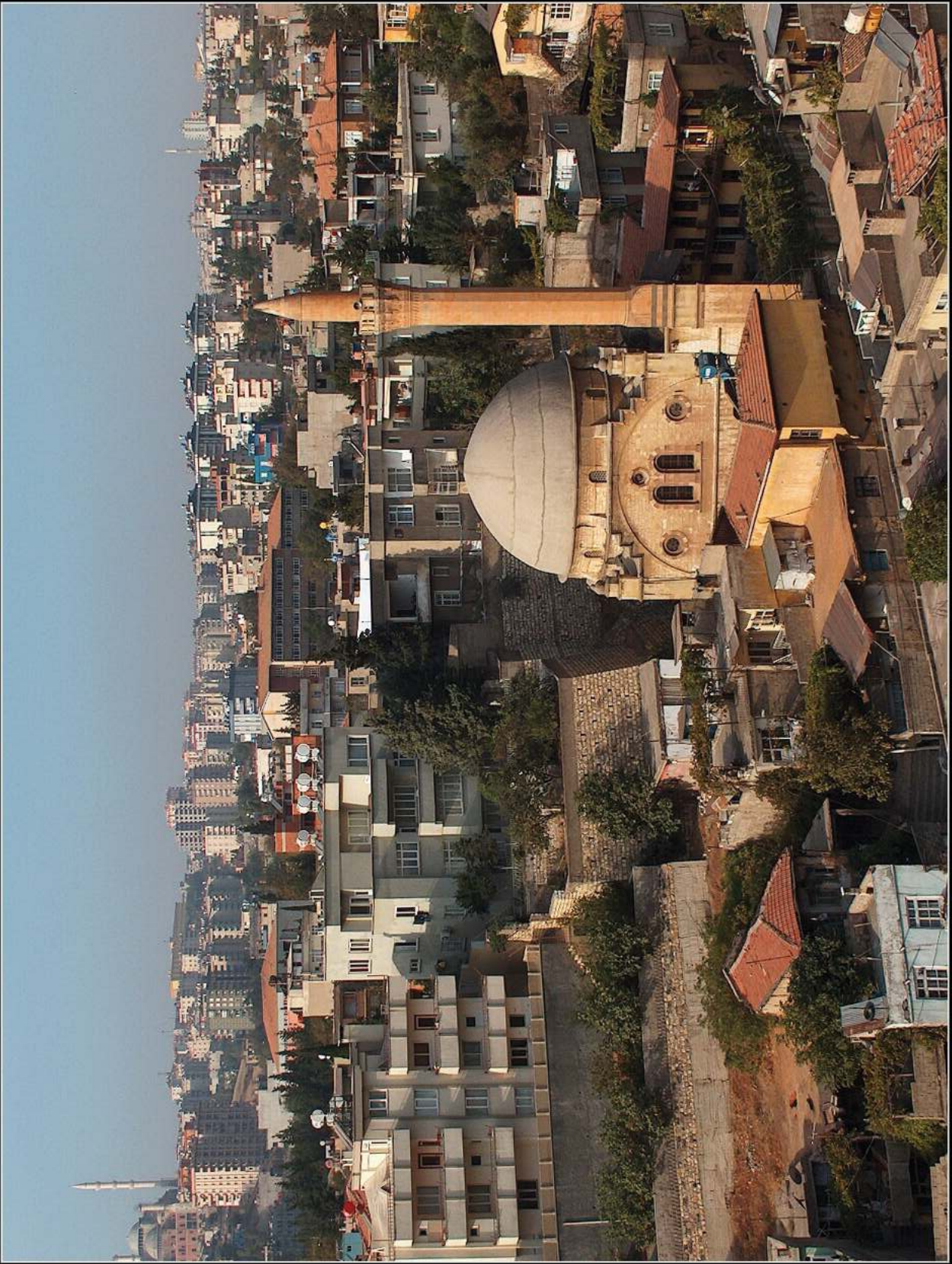
Acemli Camii

Acemli Camii Avlusu

mehmet kırmızııkaya

ŞEYH ADİL MAHALLESİ

Şehrin en eski semtlerinden biri olup mezarlık yeri olarak bilinir. Zamanla etrafında yapılaşma oluşup mahalleler kurulmuş olup mezar yerlerine de tecavüz edilerek yerleşime açılmıştır.

Mevcut haliyle kuzeyinde Duraklı Mahallesi, Sakarya Mahallesi ve İsa Divanlı Mahallesi, doğusunda Şeyh Şamil Mahallesi, Dulkadiroğlu Mahallesi, Bağlarbaşı Mahallesi ve Namık Kemal Mahallesi, güneyinde Mehmet Akif Mahallesi ve Bahçelievler Mahallesi, batısında Menderes Mahallesi yer almaktadır. Şeyh Adil Mezarlığı, Şeyh Adil Camii, Mimar Sinan Camii, Şahanoğlu Çavuş Camii, Hoca Ahmet Yesevi Lisesi, Ziya Gökalp İlköğretim Okulu, Karayolları 55. Şube Şefliği, DSİ. 201. Şube Müdürlüğü sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Şeyh Adil, devlet adamı ve mutasavvıftır. 17. yüzyılın başlarında Dağıstan'ın Hanlı Kasabası'nda doğdu. İlim tahsilini orada yaptı. Osmanlı Devleti tarafından Maraş'ta subaşı olarak görevlendirildi.

Şehrin asri, merkez mezarlığı olarak kullanılan arazinin vakfedicisinin Şeyh Adil Hazretleri olduğu bilinmektedir. Söz konusu yer 17. yüzyılda çorak, taşlık bir arazi iken subaşı Şeyh Adil Hazretleri tarafından yüksek bir bedelle satın alınır. Böylesi verimsiz bir araziye onca paranan ödenmesine şaşırانلار; "Bu araziyi ne yapacaksın?" diye sorduklarında Şeyh Adil Hazretleri "buraya adam ekeceğim" diye cevap verir.

Hac için niyetlenen bir hocaefendinin kendisini ziyaretinde ondan bir talepte bulunarak; "Bana Medine'den biraz Cennet-ül Baki toprağı getir!.. Sakın unutma!" der. "Toprağı ne yapacaksın Subaşım"

diye sorulduğunda ise şu cevabı verir: "Toprak ekeceğim."

Söz konusu arazinin hangi tarihten itibaren mezarlık olarak kullanılmaya başlanıldığı bilinemese de 1930'larda şehir içindeki tüm mezar yerlerinin iptal edilerek naaşların buraya taşındığı bilinmektedir.

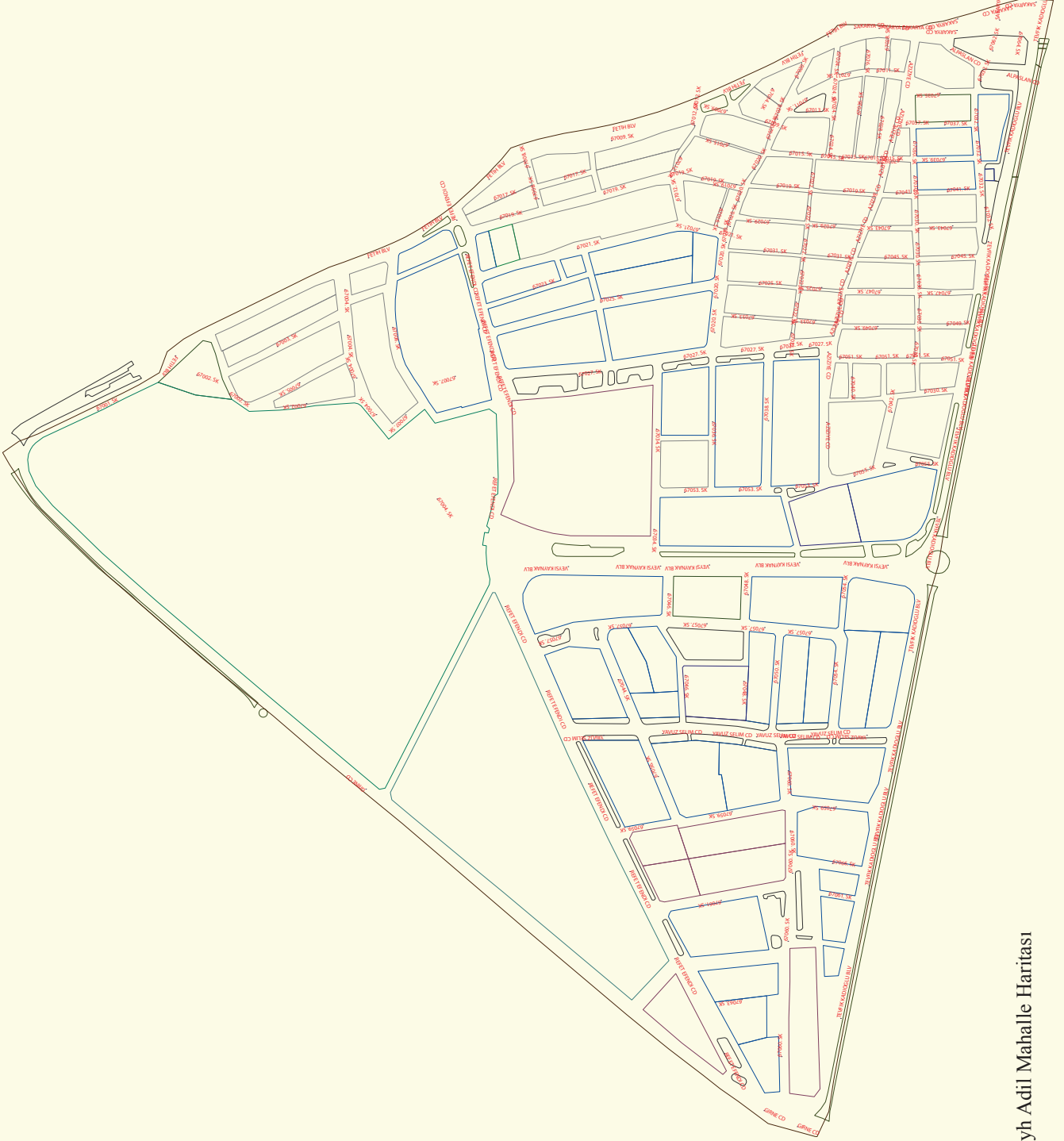
Hakkında anlatılan birçok menkıbeler bulunmaktadır. Vefat tarihi 1704 olarak kayıtlara geçmiştir.

Mezarlık girişinde yer alan mezartaşında üç dörtlük vardır. Bu dörtlükler bir bakıma Şeyh Adil hazretlerinin özgeçmişidir. Mezar taşında şöyle yazar:

Şeyh Adilem Türkistani
Devlet Hanlı Dağıstani
Subaşı Amir-i Sani
Vakfetti bu kabristani

Şeyh onyedinci asırda
Subaşı olmuştu burada
Keymüres (1) selam et durda
Asayiş hak ve huzurda

Hak sözlerin dibacesi
Sevinir ziyaretçisi
Sağlık, inceden incesi
Rahmete layık cümlesi

● Şeyh Adil Mahalle Haritası

~ **FETİH BULVARI:**

• Fetih Bulvarı.

Girne Caddesi ile Sakarya Caddesi arasında yer alarak kuzeyde İsa Divanlı Mahallesi, Sakarya Mahallesi ve Duraklı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan fetih, savaşla düşman elinden kurtarılan şehir veya belde anlamında bir kelimedir.

~ **TEVFİK KADIOĞLU BULVARI:**

Dr. Mustafa Bey Meydanı ile Ali Ulvi Yetişen Bulvarı arasında yer alır. Namık Kemal Mahallesi, Bağlarbaşı Mahallesi, Dulkadiroğlu Mahallesi ve Şeyh Şamil Mahalleleri ile sınır oluşturur.

Bulvara ismi verilen Tevfik Kadioğlu, eski belediye başkanlarından. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ **VEYSİ KAYNAK BULVARI:**

Veysi Kaynak

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Selçuklular Caddesi'nin ismi Veysi Kaynak Bulvarı olarak değiştirilmiştir.

Tevfik Kadioğlu Bulvarı ile Refet Efendi Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Veysi Kaynak, avukat, belediye eski meclis üyesi, belediye başkanı, milletvekili ve adalet bakanlığı bakan yardımcısıdır. Maraş'ta 1 Ocak 1962'de doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Maraş'ta tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Serbest avukatlık yaptı. Kahramanmaraş belediye meclis üyeliği'nin yanı sıra belediye başkan yardımcılığı, encümen başkanlığı, Bütçe Komisyon Başkanlığı ve belediye başkanvekilliği görevlerini

yürüttü. Ocak 1999 ile 18 Nisan 1999 tarihleri arasında belediye meclisi tarafından Kahramanmaraş belediye başkanlığı görevine getirildi. AKP il başkanlığı yaptı. 23. Dönem Kahramanmaraş milletvekili oldu. 2011'de Adalet Bakanlığı bakan yardımcılığı görevine atandı.

• Veysi Kaynak Bulvarı.

~ ALPARSLAN CADDESİ:

Kuzeydoğuda, Fetih Bulvarı'ndan başlayıp Şeyh Şamil ve Dulkadiroğlu Mahalleleri'ne uzanır.

Caddeye ismi verilen Alparslan, Selçuklu Devleti hükümdarıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ AZİZİYE CADDESİ:

Fetih Bulvarı'ndan başlayıp güneye, Ziya Gökalp İlköğretim Okulu'na dek uzanır.

Caddeye isim olan Aziziye, Osmanlı döneminde Sultan Abdülaziz'in ve devlet adamlarının giydiği bir çeşit fes olduğu gibi Balıkesir, Burdur, Çanakkale, Erzurum, İzmir, Konya ve Ordu'da bir semt veya bölge adıdır da. En meşhuru ise Rus Savaşı'nda Erzurum savunmasında kullanılan Aziziye Tabyaları'dır.

• Aziziye Caddesi.

~ **GİRNE CADDESİ:**

İtfaiye Kavşağı ile Dr. Mustafa Bey Meydanı arasında yer alır ve Menderes Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Girne hakkında geniş bilgi için bk. Menderes Mahallesi.

~ **REFET EFENDİ CADDESİ:**

Refet Efendi

Dr. Mustafa Bey Meydanı ile Veysi Kaynak Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Refet Efendi, Millî Mücadele kahramanı, eski milletvekili ve eski müftülerimizdendir. Maraş'ta 1864 yılında doğdu. Babası Ulu Camii imamı Müderris İlyas Efendi, annesi Bursalı Fatma Pembe Hanım'dır. İlköğrenimini sıbyan mektebinde tamamladıktan sonra babası Müderris İlyas Efendi'den, Müftü Kanadı Kırık Mustafa Efendi'den, Müderris İsmail Efendiden öğrenim ve eğitim görek çeşitli dallarda icazetname aldı. Arapça ve Farsça öğrendi. 1890'da Maraş Efkaf Müdürü oldu. İl Genel Meclis üyeliği görevinde bulundu. 1910'da Eytam Müdürlüğüne atandı. 1908'de İttihat ve Terakki Partisi'nin Maraş şubesini açarak başkanlığını yaptı.

Şehrin düşman işgaline uğrayışının ardından kurulan Müdafaa-i Hukuk Teşkilatı'nın ikinci başkanı olarak Millî Mücadelede görev aldı. Antep Savunması'na katıldı. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Maraş halkını temsil için milletvekili seçildi. Bir yıl mebusluk yaptıktan sonra istifa ederek kendi isteği ile 1922'de Maraş Müftülüğü'ne atandı. Soyadı Kanunu ile Seçkin soyadını aldı. Vefat tarihi 07 Haziran 1929'dur.

• Refet Efendi Caddesi.

~ **SAKARYA CADDESİ:**

Duraklı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye isim olan Sakarya hakkında geniş bilgi için bk. Duraklı Mahallesi.

~ **YAVUZ SELİM CADDESİ:**

Refet Efendi Caddesinden başlayıp Tevfik Kadıoğlu Bulvarı'nı keserek Bağlarbaşı Mahallesi ve Namık Kemal Mahallelerine uzanır.

Caddeye ismi verilen Yavuz Selim hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ **HOCA AHMET YESEVİ PARKI:**

Hoca Ahmet Yesevi Lisesi'nin yanında 27 ve 34. Sokak kesişiminde yer alır. 1987 m² alana sahiptir.

Park ismini yanında yer alan Hoca Ahmet Yesevi Lisesi'nden almıştır. Hoca Ahmet Yesevi hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

• Hoca Ahmet Yesevi Parki.

ŞEYH ŞAMİL MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Dulkadiroğlu Mahallesi'nden bölünen kısma Şeyh Şamil Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Alparslan Caddesi, batı sınırının Tevfik Kadioğlu Bulvarı, kuzey sınırının Şeyh Şamil Caddesi, doğu sınırının ise Sardunya Sokak olarak kabul edilmesine karar verildi.

Kuzeyinde Aslan Bey Mahallesi, doğusunda Yahya Kemal Mahallesi, güneyinde Dulkadiroğlu Mahallesi, batısında Şeyh Adil Mahallesi yer almaktadır. Mevlana Camii, Evliya Camii ve Dulkadiroğlu İlköğretim Okulu sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Şeyh Şamil, Kafkas Kartalı olarak bilinir. Kuzey Kafkasya halklarının önderidir. Kafkas Savaşı'nda Anti-Rus direnişin lideri ve Dağıstan'la Çeçenistan'ın İmamıdır. Turan (Türk-İslam birliği) fikrinin kurucusu olup bu fikri ilk ortaya atandır.

Kendisini Kafkasya'nın özgürlüğüne adanmış olan Şeyh Şamil'in 1797'de doğduğu Dağıstan'da, Kafkasya'da ve tüm İslam ülkelerinde hâlâ büyük bir namı vardır. Yirmi beş yıl sürdürdüğü savaş ile onu izleyenlerin benimsediği ideoloji bugün de Kafkas halklarını derinden etkilemektedir.

Genç yaşlarda Dağıstan'ın önemli bir dini lideri olan Şeyh Cemalettin Gazi Kumuki'den ders almıştır. Nakşibendi tarikatında aldığı bu eğitim onda Rusların, Kafkasya'da ortadan kaldırmak istediği İslamiyeti, tekrar ihyâ etmek ve yaymak için uğraşmasına, özgürlük, direniş ve İslam Birliği düşüncelerinin gelişmesine yardımcı olmuştur. Rusya İmparatorluğu'na karşı Dağıstan'da başlattığı savaşını Çeçenistan'da sürdürdü. Hatta bir dönem savaş Kuzeybatı Kafkasya'da

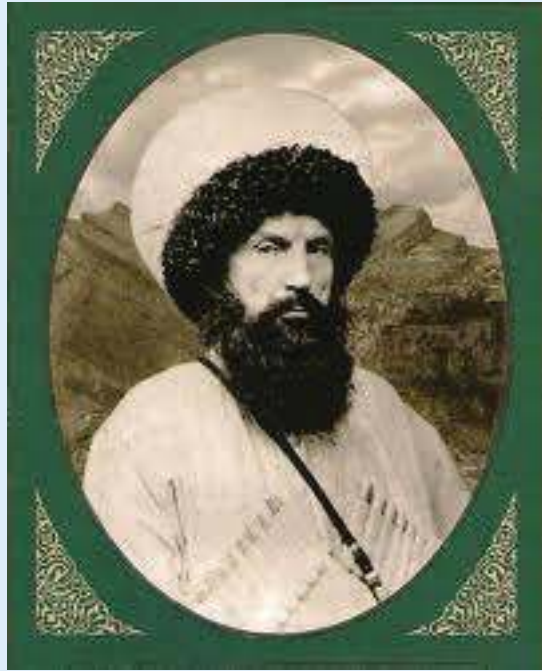
Çerkesya'nın tamamını da içine aldı.

Dönemin süper güçlerinden Rusların engellemesiyle dost ülkelerden gelen yardımlar kesilince, Şeyh Şamil ülkesinin gücünün tükenişini gördü. 1859'un 6 Eylül'ünde 70 bin kişilik Rus ordusuna, yanında birkaç yüz kişi kalıncaya kadar direndikten sonra, savaşı sürdürmesinin intihardan farksız olduğunu anlayarak Çarlık yetkilileriyle görüşmeler yapıp onurlu bir silah bırakma yolunu seçti.

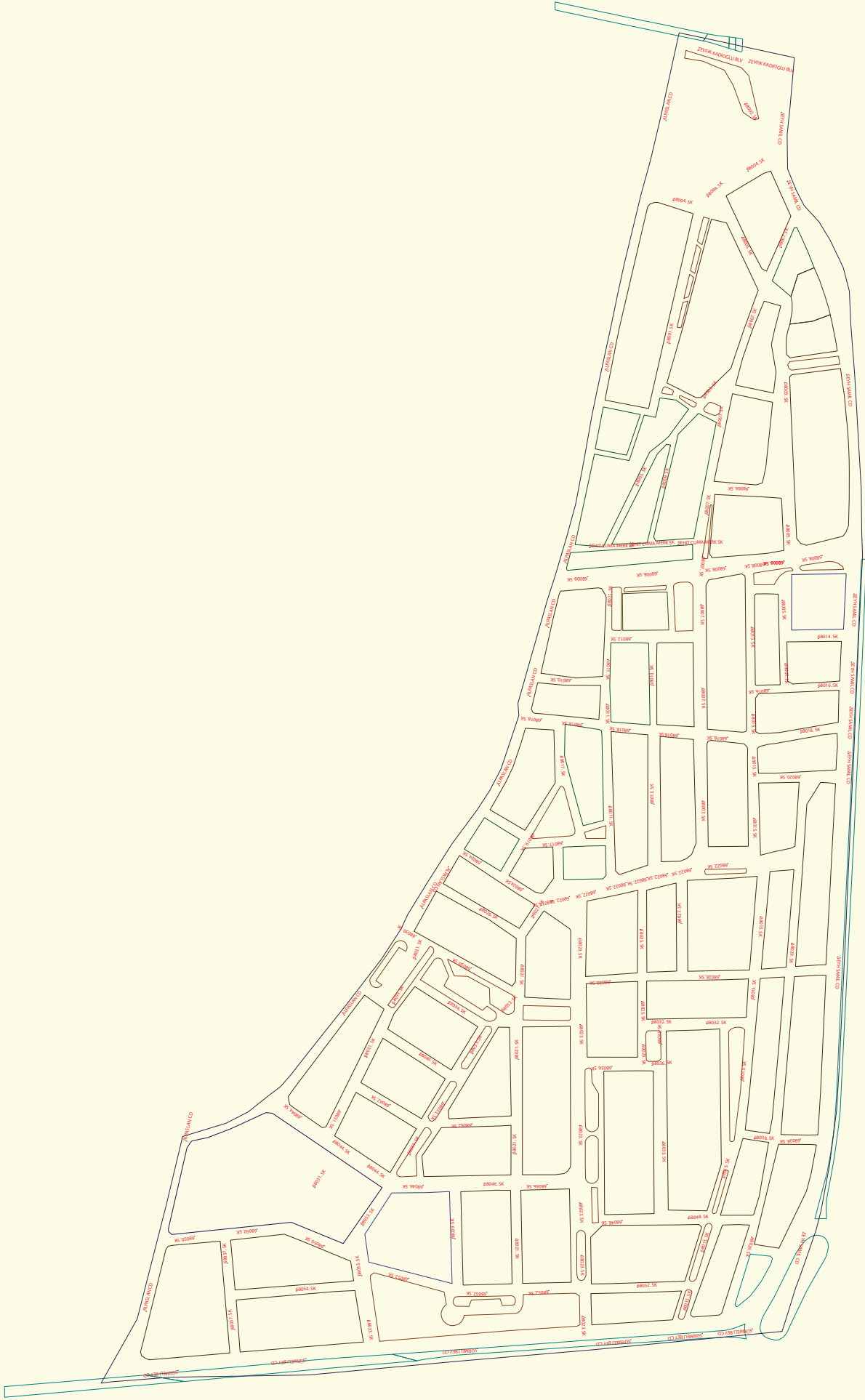
Rus Çarı II. Aleksandr, Şeyh Şamil'i sarayın kapısında son derece nazik karşıladı ve kılıcını almayarak kendisine olan hayranlığını dile getirdi. Şeyh Şamil, bir ay kadar sarayda misafir edildikten sonra, saygın tutsak olarak esaret yıllarını geçireceği Kaluga'ya gönderildi.

Sürgünde on yıl kadar geçirdikten sonra Çar, Şeyh Şamil'in hacca gitmesine izin verdi. Ancak bir tedbir olarak oğlu Muhammed Şefi'yi alıkoydu ve hacı ifa ettikten sonra Rusya'ya dönmesini şart koştu. Şamil, 1870 yılında Rusya'dan ayrılarak önce İstanbul'a uğradı. Sultan Abdülaziz tarafından karşılanarak sarayda ağırlandı. Şamil'in İstanbul'a uğradığı haberi duyulduğunda, halk bu efsane kahramanı görebilmek için saray kapılarına akın etmiştir.

Şeyh Şamil, 1871 yılında hac ibadeti için bulunduğu Arabistan'da vefat etmiş ve Medine'de Cennet-ül Baki mezarlığında Rufai tarikatının şeyhi Seyyid Rüfai tarafından cenaze namazı kıldırılarak defnedilmiştir.

İmam Şamil

● Şeyh Şamil Mahalle Haritası

~ TEVFİK KADIOĞLU BULVARI:

Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'nın devamı olarak güneye inerken başlangıç kısmı ile Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Eski belediye başkanlarındandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ ALPARSLAN CADDESİ:

Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp Dulkadiroğlu İlköğretim Okulu önünde Karamaraş Caddesi ile birleşerek devam eder, Sürmeli Bey Caddesi'ni keserek Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Alparslan, Selçuklu Devleti hükümdarıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ SÜRMELİ BEY CADDESİ:

Şeyh Şamil Caddesi ile Alparslan Caddesi arasında yer alarak Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Sürmeli Bey, Aşık Sürmeli olarak bilinir. Saz şairidir. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ ŞEYH ŞAMİL CADDESİ:

• Şeyh Şamil Caddesi.

Tevfik Kadioğlu Bulvarı ile Vezir Hoca Bulvarı arasında yer alır. Aslan Bey Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

~ ŞEHİT CUMA MERK SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 20.12.1994 tarihli oturumunda Vefakar Sokak ismi Şehit Cuma Merk Sokak olarak değiştirilmiştir.

Alparslan Caddesinden kuzeye doğru uzanır.

Sokağa ismi verilen Cuma Merk, piyade er olarak vatani görevini yapmakta iken Şırnak Beytüşşebab bölgesinde PKK terör örgütü

mensuplarıyla çıkan silahlı çatışmada 12 Eylül 1994'de şehit olmuştur.

Cuma Merk

• Şehit Cuma Merk Sokak.

~ ŞEYH ŞAMİL PARKI:

• Şeyh Şamil Parkı.

7, 8 ve 12. Sokak arasında yer alır. Yanında su deposu bulunmaktadır olup 700 m² alana sahiptir. 2010 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almaktadır.

TAVŞANTEPE MAHALLESİ

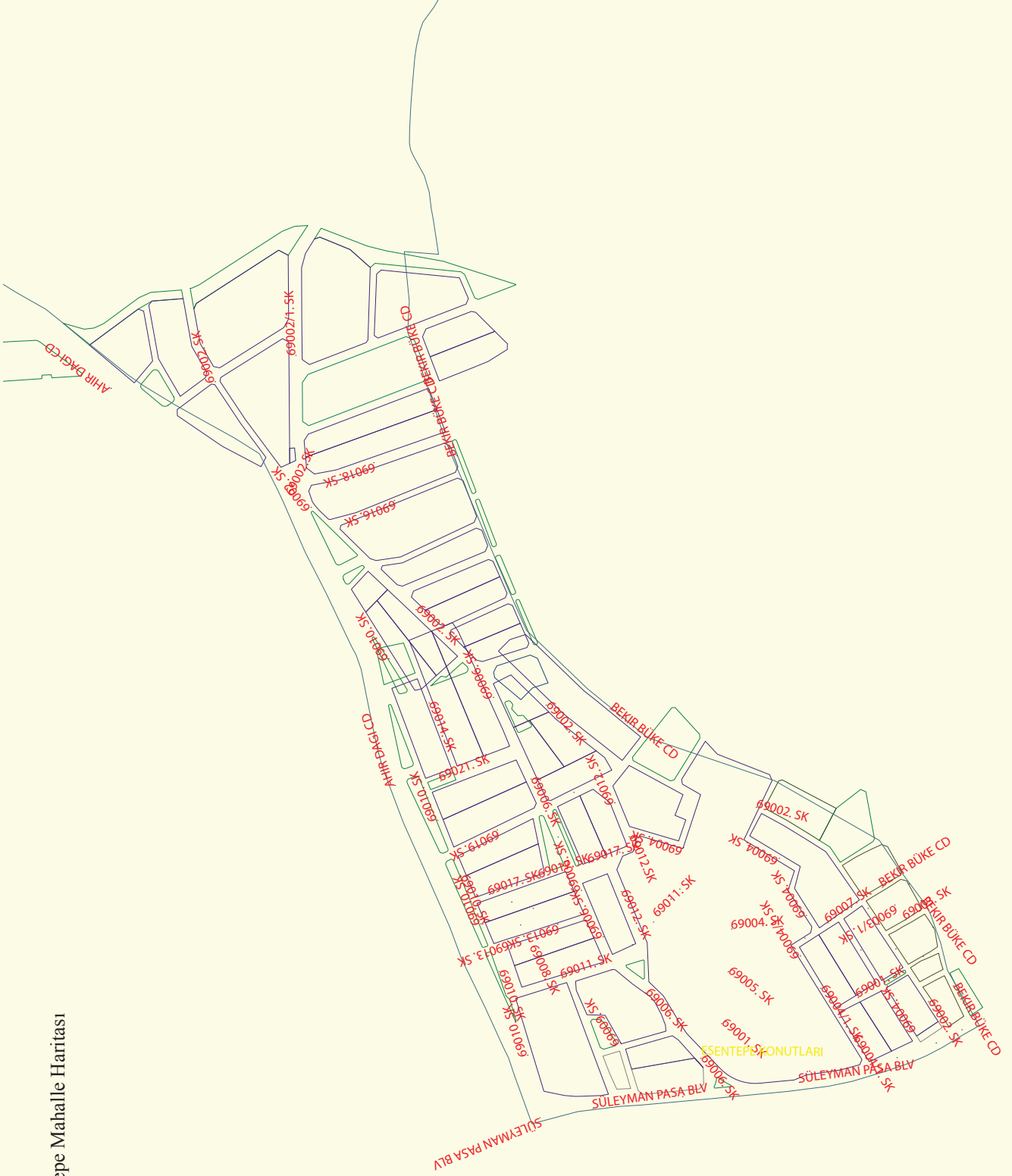

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek üçe ayrılmıştır. Bir kısmı Çamlık Mahallesi'ni oluştururken bir diğer kısmı da Saçaklızade Mahallesi'ni oluşturmuştur. Güney sınırının Dr. Sait Bulvarı, batı sınırının 20. Sokak, doğu sınırının dere, kuzey sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Kuzeyinde Ahir Dağı, doğusunda Saçaklızade Mahallesi, güneyinde Osman Gazi Mahallesi, batısında ise Hürriyet Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye isim olan Tavşantepe, tavşanları ile meşhurdur. Bayazıtöğlu Süleyman Paşa'nın otlakiyesi ve av sahası olarak bilinir. Yeni yerleşim yerlerinden olan semt yakın zamana kadar bağ ve bahçelerin bulunduğu bir alandır.

• Tavşantepe Mahalle Haritası

~ **SÜLEYMAN PAŞA BULVARI:**

Osman Gazi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Süleyman Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Osman Gazi Mahallesi.

~ **AHIRDAĞI CADDESİ:**

Dr. Sait Bulvarı ile Süleyman Paşa Bulvarı'nın birleşim noktasından kuzeye, Ahır Dağı'na uzanırken Hürriyet Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahır Dağı Torosların uzantısı olan bir dağ silsilesidir. Hakkında geniş bilgi için bk. Hürriyet Mahallesi.

~ **BEKİR BÜKE CADDESİ:**

Süleyman Paşa Bulvarı'ndan başlayıp kuzeye, Ahır Dağı'na doğru uzanırken Saçaklızade Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Bekir Büke, millî güreşçilerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Saçaklızade Mahallesi.

~ **TAVŞANTEPE PARKI:**

• Tavşantepe Parki.

8 ve 9. Sokak kesişiminde yer almaktadır. 990 m² alana sahip olup 2006 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almaktadır.

TURAN MAHALLESİ

Maraş'ın eski mahallelerindedir. Divanlı Mahallesi'nin güneybatısında Şeyh Turan Camii merkezli oluşmuştur. Eski kayıtlarda önceleri Şih, daha sonraları Şeyh ve son dönemlerde ise Şeyh Turan Mahallesi olarak geçmekte ise de zamanla asıl adını bırakıp eklemesi olan Turan'ı kalmış ve Turan Mahallesi olarak adlandırılmıştır. Mahallede Ermeniler ve Müslüman halk uzun yıllar birlikte oturmuştur. Ermenileri Bahtiyar Yokuşu'nun ortasında Bahtiyarbaşı Kilisesi'ni kurmuş ve işgal yıllarında Fransızlar tarafından üst olarak kullanılmıştır. Meşhur Bulgurcu'nun evi bu mahallededir.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verilmiştir.

Kuzeyinde Kayabaşı Mahallesi, doğusunda Divanlı Mahallesi, güneyinde İsa Divanlı Mahallesi, batısında Kurtuluş Mahallesi ve Ekmekçi Mahallesi yer alır. Şih Camii, Nuh Camii ve Şekerli Camii sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Turan, Türklerin anavatanı olan Orta Asya'ya verilen genel bir isim olup Turancılık ise tüm Ural-Altay kavimlerinin birliğini savunan siyasi görüştür. Finliler, Macarlar, Estonlar, Rusya içindeki Fin-Ugor kavimleri; Tunguzlar, Moğollar ve Türklerin bir araya getirilmesi olarak ortaya çıkmıştır. Günümüzde ise Turancılık Orta Asya Türk asıllı kavimlerle Anadolu asıllı Türklerin bir araya gelmesi şeklinde yürümektedir.

Turan fikri Rusya'da 1905 Devrimi'nden önceki günlerde Azeri ve Tatar aydınları tarafından ortaya atılmış, 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Türkiye'de de geniş yankı bulmuştur. İttihat ve Terakki yönetimi içinde Ziya Gökalp'in başını çektiği Turancı görüşler egemen olmuştur. Devrik Osmanlı komutanı Enver Paşa, 1918-1922'de, karışıklık içinde olan Rusya'da Turan fikrini canlandırmaya çalışırken şehit edilmiştir.

Ziya Gökalp'in bir manzumesinde kullandığı aşağıdaki beyit, Turancı düşüncenin özeti sayılır:

“Vatan ne Türkiye'dir Türklere, ne Türkistan;

~ BAHTİYAR YOKUŞU CADDESİ:

• Bahtiyar Yokuşu Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Denizli Sokağın ismi değiştirilerek Bahtiyar Yokuşu Caddesi olmuştur.

Şekerli Caddesi ile Hacı Osman Sokak arasında yer alır.

Caddeye isim olan Bahtiyar Yokuşu, yöresel bir isim olup şehir merkezinden Divanlı mahallesi'ne çıkan en kestirme yoldur.

~ KANLIDERE CADDESİ:

Ekmekçi Mahallesi'nden başlayıp Kanlıdere'nin altından geçerek Kayabaşı'na çıkar. Kayabaşı Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

Caddeye isim olan Kanlıdere hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ ŞEHİT MİLLİŞ NURİ CADDESİ:

Şekerli Caddesi ile Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi arasında yer alır. İsa Divanlı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Milliş Nuri, Millî Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ ŞEHİT GANİ YUSUFOĞLU HAYRİ BEY CADDESİ:

Şehit Hasesoğlu Hacı İbrahim Caddesi ile Şekerli Caddesi arasında yer alır. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgidir.

Caddeye ismi verilen Şehit Gani Yusufoglu Hayri Bey hakkında geniş bilgi için bk. Kurtuluş Mahallesi.

~ **ŞEHİT HASESOĞLU HACI İBRAHİM CADDESİ:**

Şehit Gani Yusufuğlu Hayri Bey Caddesi ile Kanlıdere arasında yer alır. Ekmekçi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hasesoğlu Hacı İbrahim Millî Mücadele şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ **ŞEKERLİ CADDESİ:**

Şehit Hasesoğlu Hacı İbrahim Caddesi'nin devamı olarak Sarayaltı Caddesi'ne dek uzanır. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgisidir. İsa Divanlı Mahallesi ile Kurtuluş Mahallesi arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Şekerli hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ **HACI OSMAN SOKAK:**

Bektutiye Bulvarı'ndan başlayıp Hocaoğlu Sokak ile birleşir. Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Sokağa ismi verilen Hacı Osman Arıkan hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ **HOCAOĞLU SOKAK:**

Şehit Millîş Nuri Caddesi ile Hacı Osman Sokak arasında yer alır. Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Sokağa isim olarak verilen Hocaoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ **ŞEHİT GAZEZ MEHMET ÇAVUŞ SOKAK:**

• Şehit Gazez Mehmet Çavuş Sokak.

Şehit Hasesoğlu Hacı İbrahim Caddesi ile Şehit Şerbetçi Muharrem Sokak arasında yer alır.

Sokağa ismi verilen Gazez Mehmet Çavuş Millî Mücadele

şehitlerimizden olarak bilinmekle birlikte hakkında bir bilgiye ulaşamamıştır.

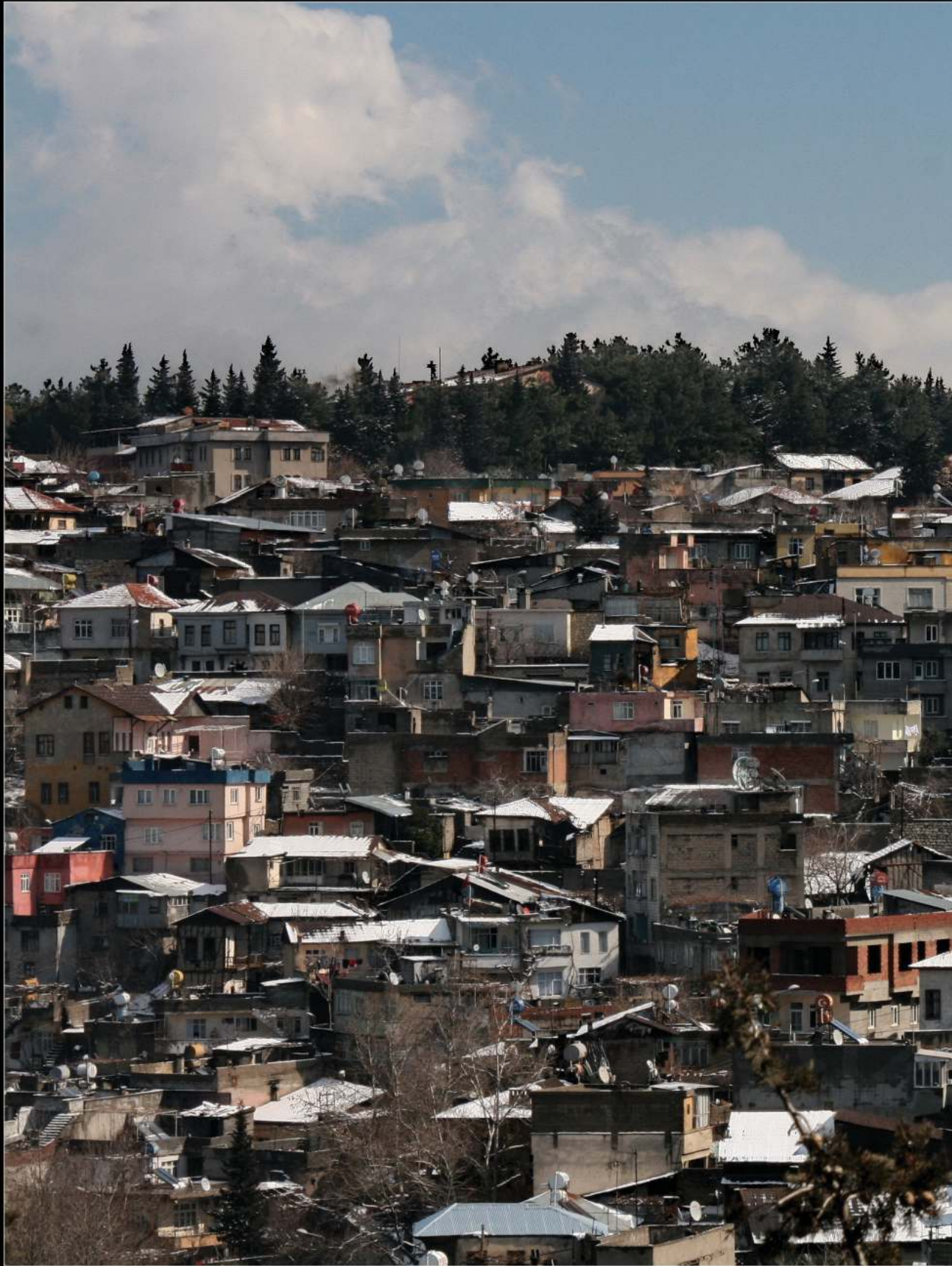
~ ŞEHİT ŞERBETÇİ MUHARREM SOKAK:

• Şehit Şerbetçi Muharrem Sokak.

Kanlıdere'den Şıh Camii'ne doğru çıkar.

Sokağa ismi verilen Şerbetçi Muharrem Millî Mücadele şehitlerimizden olarak bilinmekle birlikte hakkında bir bilgiye ulaşamamıştır.

mehmet kırmızııkaya

SAKIR
CAMII

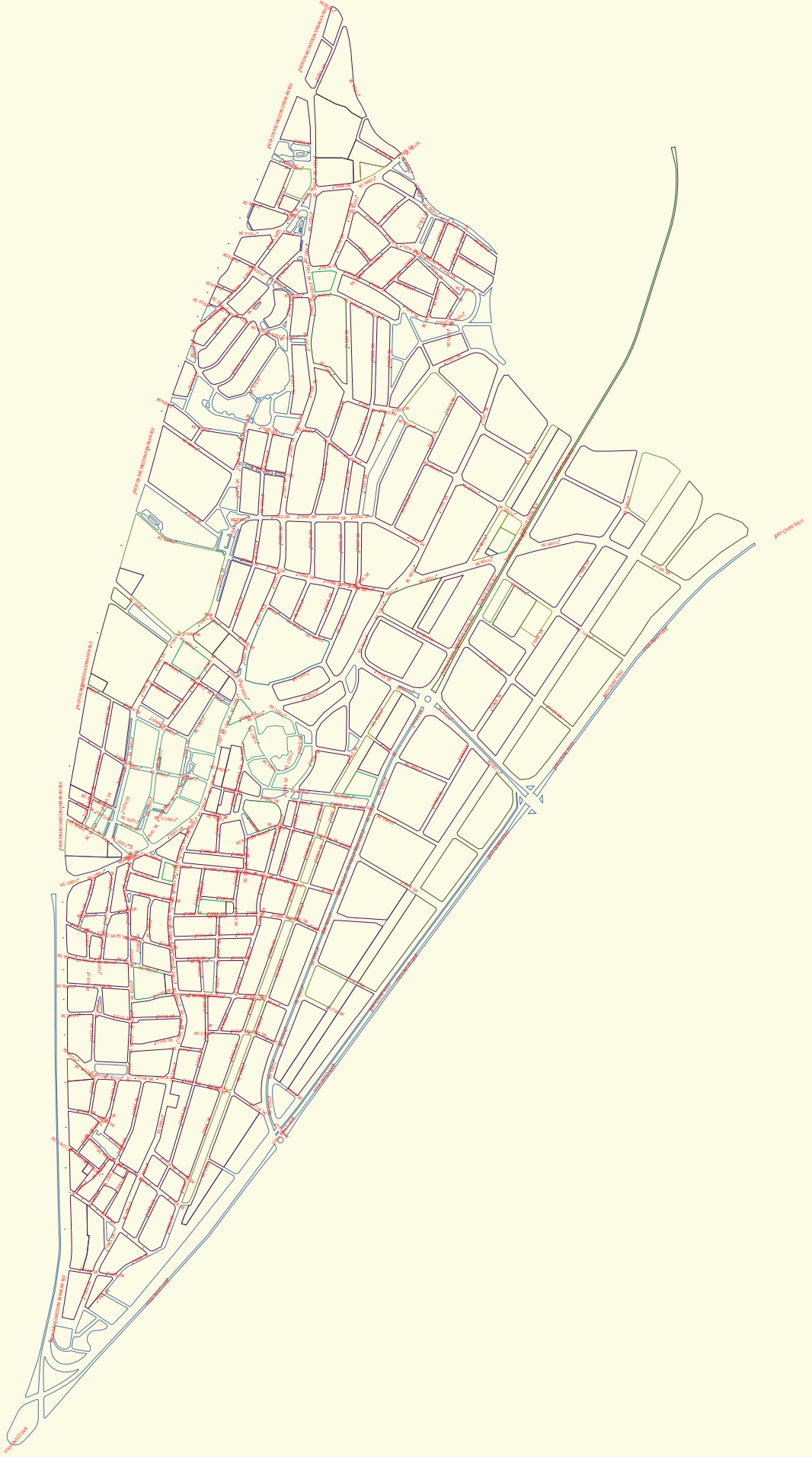
ÜNGÜT MAHALLESİ

Mahalleye isim olan Üngüt, yakın zamana kadar köy konumunda iken şehrin büyümesi, büyükşehir olma çalışmalarının başlatılması ile mahalle statüsüne kavuşmuştur. Hasan Reşit Tankut'un verdiği bilgiye göre Ungutlar Mogolistan'ın kuvvetli Türk boylarından biridir. Ungut, Ebulgazi Bahadır Han'ın Şecerei Türki'sinde Çin Seddi'nin bekçileri diye adlandırılmaktadır. Tankut'un verdiği bilgiler ışığında Üngüt'ün çok eski bir Türk adı olup bu yerleşim yerine de ad olarak verilmiş olduğu söylenilebilir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Cumhuriyet Mahallesi, doğusunda Haydar Bey Mahallesi, güneyinde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, batısında Ceyhan Nehri yer almaktadır. Üngüt Camii, Bertizliler Camii, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Erdem Bayazıt Anadolu Lisesi, Ali Kenger Lisesi, Ali Kenger İlköğretim Okulu ve Üngüt İlköğretim Okulu sınırları içerisinde yer alır.

• Üngüt Mahalle Haritası

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin batısında yer alan Kayseri Yolu'nun Ceyhan Köprüsü ile Kültür Anıtı arasında kalan kısımdır. Sınırları açısından mahallenin ortasından geçer ise de Bulvarın alt kısmı yerleşime henüz açılmamıştır.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun batı kısmını oluşturduğu için Batı Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 02.03.2011 tarih ve 2011/104 nolu karar ile Hanefi Mahçiçek Bulvarı'nın Binevler Kavşağı'ndan Kayseri Yolu'na kadar olan kısmına Prof. Dr. Necmettin Erbakan ismi verilmiştir.

Cumhuriyet Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necmettin Erbakan hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ TURGUT ÖZAL BULVARI:

Haydar Bey Mahallesi Karasu Bulvarı'ndan başlayarak mahallenin içlerine doğru uzanır.

Bulvara ismi verilen Turgut Özal hakkında geniş bilgi için bk. Haydarbey Mahallesi.

~ ALİ DOĞAN PARKI:

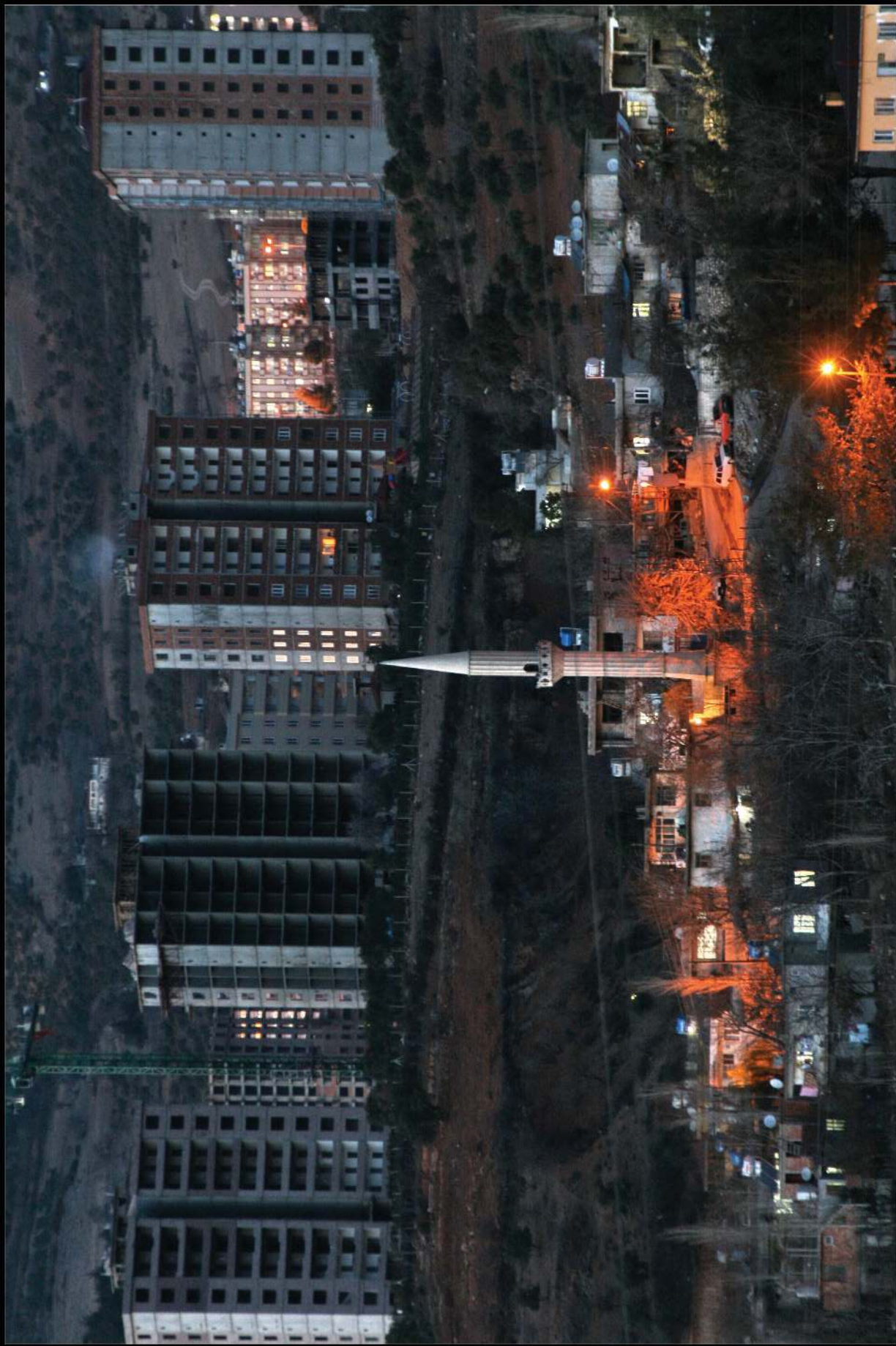
Ali Doğan

• Ali Doğan Parkı.

Mezarlık yanında Göz diye bilinen alanda yer alıp 1890 m² alana sahiptir. Parka ismi verilen Ali Doğan eski milletvekili ve bakanlarımızdandır. 1947'de Maraş'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Serbest ticaretle uğraştı. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 20 ve 21. Dönemlerinde Kahramanmaraş milletvekili olarak görev yaptı.

mehmet kırmızııkaya

YAHYA KEMAL MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Kanal Mahallesinden bölünerek ayrılan kısma Yahya Kemal Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Bamsı Sokak, batı sınırının kanalın batı tarafına açılacak Sardunya Sokak, kuzey sınırının Şeyh Şamil Caddesi, doğu sınırının ise genişlemeye açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Aslan Bey Mahallesi, doğusunda Doğukent Mahallesi, güneyinde Kanuni Mahallesi, batısında Şeyh Şamil Mahallesi bulunmaktadır. Zeynel Abidin Camii sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Yahya Kemal, bürokrat, devlet adamı ve Türk şiirinin aruzda en son ve en büyük temsilcilerinden birisidir.

Gerçek adı: Ahmed Agâh olup 1884 yılında Üsküp'te dünyaya gelmiştir. Annesinin ismi Nakiye, babasının ismi ise İbrahim Naci'dir. İlköğrenimini Üsküp'te tamamladı. İstanbul Vefa Lisesi mezunudur. Başlangıçta Sultan II. Abdülhamit yönetimine karşı muhaliflerin safında yer alarak 1903'de Paris'e gitti. Fransa'da siyasal bilgiler okurken hocası Albert Sorrel'in etkisinde kaldı ve düşüncelerinde değişmeler oldu.

Fransa'da 9 yıl kaldı. Fransız edebiyatını ve edebiyatçılarını yakından tanıma imkânı buldu. Onlardan etkilendi. Doğu Dilleri Okulu'na devam ederek Arapça ve Farsça'sını geliştirdi. Divan şiiri üzerinde yoğunlaştı.

1913 yılında İstanbul'a döndü. Darülfünûn'da tarih ve edebiyat

dersleri okuttu. Gazete ve dergilerde yazılar yazdı. Lozan Konferansı'na katıldı. 1923'te Urfa milletvekili seçildi. Çeşitli ülkelerde diplomatik görevler alarak Türkiye'yi temsil etti. Yozgat, Tekirdağ ve İstanbul milletvekilliği yaptı. Pakistan Büyükelçiliği görevindeyken 1949'da emekli oldu ve yurda döndü.

Tedavi için Paris'e gitti. Bir yıl sonra 1958'de öldü. Yahya Kemal'in sağlığında hiçbir kitabı yayımlanmamıştır, onun vefatından sonra merhum Nihad Sami Banarlı, şairin sağlığındaki düşüncelerinin ışığında, eserlerini büyük bir titizlikle okuyucuya kazandırmıştır.

Eserleri; Kendi Gök Kubbeimiz (1961), Eski Şiirin Rüzgârıyla (1962), Rubailer ve Hayyam'ın Rubailerini Türkçe Söyleyiş (1963), Aziz İstanbul (1964) ve Eğil Dağlar'dır.

Akıncılar

*Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik*

*Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle!"
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle*

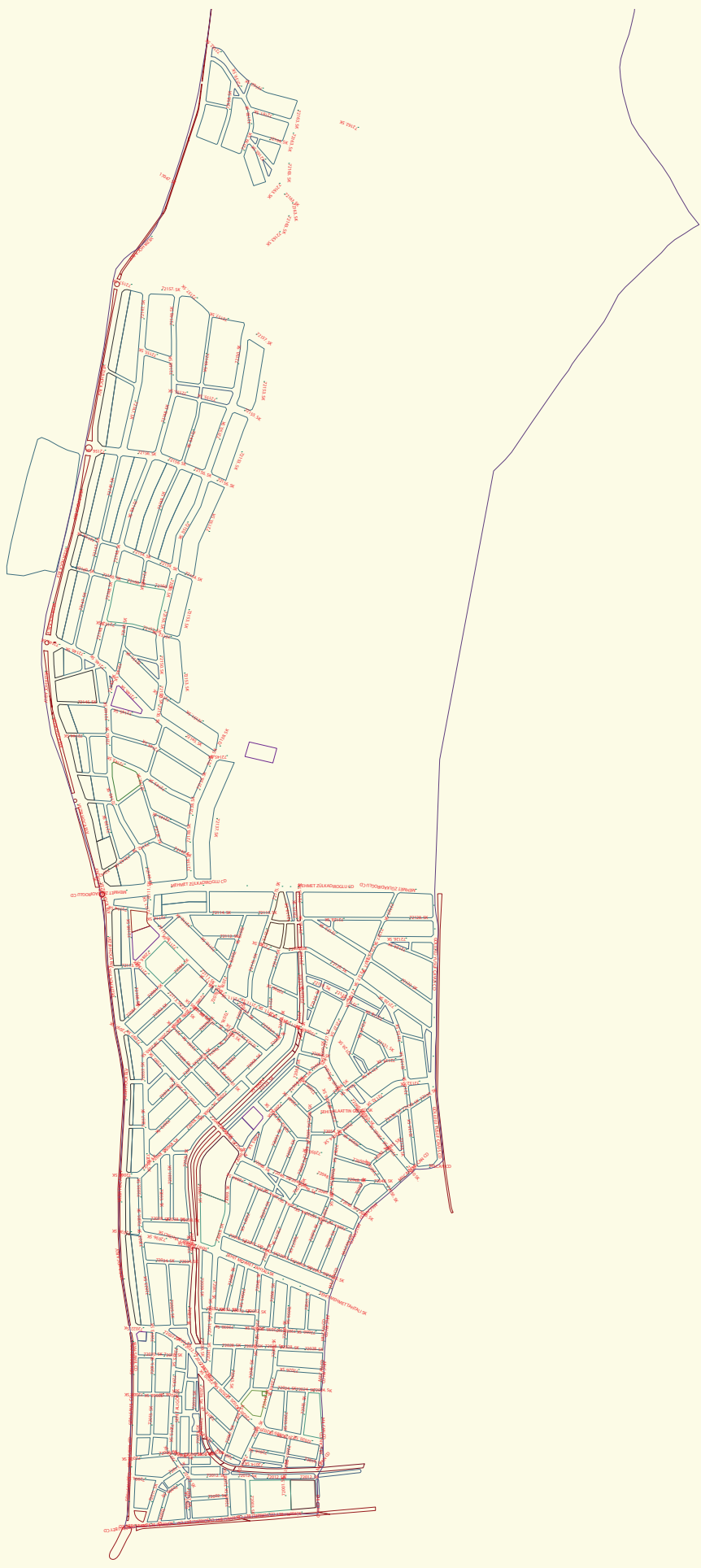
*Şimşek gibi atıldık bir semte yedi koldan
Şimşek gibi Türk atlarımızın geçtiği yoldan*

*Bir gün yine doludizgin atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla*

*Cennette bu gün gülleri açmış görürüz de
Hâlâ o kızıl hâtıra gitmez gözümüzde*

*Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik*

Yahya Kemal Beyatlı

● Yahya Kemal Mahalle Haritasi

~ VEZİR HOCA BULVARI:

Şeyh Şamil Caddesi'nin devamı olarak Doğukent Mahallesi'ne uzanır ve Aslan Bey Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Vezir Hoca hakkında geniş bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

~ GÖLLÜLÜ YUSUF ÇAVUŞ CADDESİ:

Milcan Caddesi'nin devamı olarak doğuya uzanır ve Kanuni Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Göllülü Yusuf Çavuş hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ MEHMET ZÜLKADİROĞLU CADDESİ:

Vezir Hoca Bulvarı'nda güneye Yavuz Selim Mahallesi sınır çizgisine dek uzanır. Mahalleyi diklemesine ikiye böler.

Caddeye ismi verilen Mehmet Zülkadiroğlu hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ MİLCAN CADDESİ:

Sürmeli Bey Caddesi ile Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi arasında yer alır. Kanuni Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Milcan hakkında geniş bilgi için bk. Kanuni Mahallesi.

~ SÜRME Lİ BEY CADDESİ:

Şeyh Şamil Caddesi ile Köroğlu Caddesi arasında yer alır. Şeyh Şamil Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Sürmeli Bey, Aşık Sürmeli olarak bilinir. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ ŞEYH ŞAMİL CADDESİ:

Tevfik Kadıoğlu Bulvarından beri gelerek Vezir Hoca Bulvarı ile birleşir. Aslanbey Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeyh Şamil hakkında geniş bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

~ ŞEHİT ALAATTİN GÖZCÜ SOKAK:

Mahalle iç kısımlarında yer alır.

Sokağa ismi verilen Alaattin Gözcü, piyade çavuş olarak vatani görevini yapmakta iken Nusaybın Karakol devriyesi esnasında PKK terör mensupları tarafından silahlı saldırı sonucu 30 Haziran 1995'de şehit edilmiştir.

Alaattin Gözcü

~ **ŞEHİT ALİ GÖK SOKAK:**

Kuzeybatı istikametinde iç kısımlarda yer alır.

Sokağa ismi verilen Ali Gök, piyade onbaşı olarak Hakkari'de vatani görevini yapmakta iken Kuzey Irak'ta yürütülen operasyonda 10 Temmuz 1995'de şehit olmuştur.

Ali Gök

~ **ŞEHİT MEHMET TAHTALI SOKAK:**

Mehmet Tahtalı

• Şehit Mehmet Tahtalı Sokak.

Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi'nden başlayarak Vezir Hoca Bulvarına doğru uzanır.

Sokağa ismi verilen Mehmet Tahtalı, uzman jandarma onbaşı olarak vatani görevini yapmakta iken Diyarbakır'da PKK terör örgütü mensupları ile çıkan çatışmada 04 Haziran 1998'de şehit olmuştur.

~ **KANUNİ PARKI (I):**

• Kanuni Parkı (I).

14. Sokak üzerinde yer alır. 8640 m² alana sahip olup 2006 yılında yapılmıştır.

Park ismini Osmanlı padişahı Kanuni Sultan Süleyman'dan almıştır.

YAVUZ SELİM MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Genç Osman Mahallesi'ni oluşturmuştur. Güney sınırının Kerhan Çayı, batı sınırının Gaziantep Caddesi, kuzey sınırının Hacı Murat Caddesi ve Edem Sokak, doğu sınırının ise Cengiz Topel Sokak olarak belirlenmesine ve Küçük Sanayi Sitesi'nin doğusundaki sınırının açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut hâliyle kuzeyinde Namık Kemal Mahallesi ve Kanuni Mahallesi, batısında Mehmet Akif Mahallesi yer almaktadır. Rıdvan Hoca Cami, Onbaşı Osman Camii, Yeni Sanayi Camii, Hafız Ali Efendi Camii, Hz. Ali Camii, Küçük Sanayi Sitesi Ağız ve Diş Hastalıkları Hastanesi, Öğretmenler İlköğretim Okulu sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Yavuz Selim, Osmanlı hükümdarlarının en kudretlilerinden biridir. Annesi Maraşlıdır. 10 Ekim 1470'de doğdu. Babası Sultan İkinci Bayezit, annesi Ayşe Gülbahar Hatun'dur. Ayşe Gülbahar Hatun Dulkadiroğlu Alaüddevle Bozkurt Bey'in kızıdır.

Babası Sultan II. Bayezit, padişah olduktan sonra, askeri sevk ve devlet idareciliğini öğrenmesi için, Şehzade Selim'i Trabzon Sancağı'na tayin etti. Şehzade Selim, Trabzon'da devlet işlerinin yanında, ilimle uğraştı ve büyük alim Mevlana Abdülhalim Efendi'nin derslerini takip etti. Trabzon'u çok güzel idare eden Şehzade Selim'in bu arada komşu devletler de ilişkisi oldu. Valiliği sırasında Trabzon halkını rahat bırakmayan Gürcüler üzerine üç sefer yaptı. En önemlisi olan Kütayis seferinde Kars, Erzurum, Artvin illeri ile birçok yeri fethederek Osmanlı topraklarına kattı (1508). Bu ara buralarda yaşayan Gürcülerin hepsi Müslüman oldular.

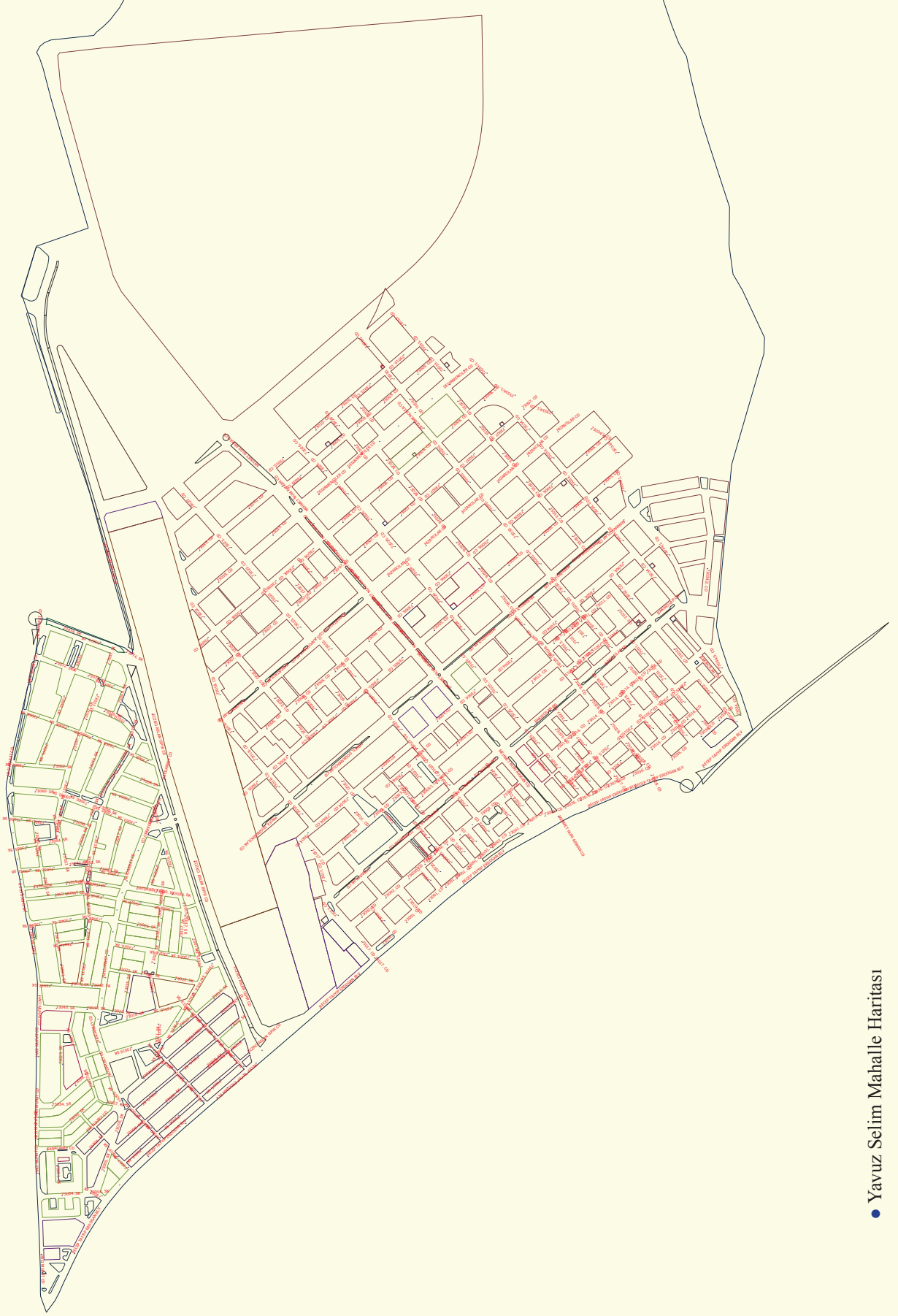
Çok güzel ata biniyor, devrin en meşhur silahşorlarını alt edecek kadar iyi kılıç kullanıyordu. Güreşmekte, ok ve yay yapmada üstüne yoktu. Harpten hoşlanmakla beraber çok ince bir ruha da sahipti. Çok mütevazi bir kişiliğe de sahip olan Yavuz Sultan Selim, her öğün yemekte tek çeşit yemek yedi ve ağaçtan tabaklar kullanırdı. Gösterişten hoşlanmaz, devlet malını israf etmezdi. Babasından devraldığı tatminkâr hazineyi ağzına kadar doldurdu. Hazinenin kapısını mühürledikten sonra, şöyle vasiyet etti: “Benim altınla doldurduğum hazineyi, torunlarımdan her kim doldurabilirse kendi mührü ile mühürlen, aksi hâlde Hazine-i Humayun benim mührümle mühürlen.” Bu vasiyet tutuldu. O tarihten sonra gelen padişahların hiçbiri hazineyi dolduramadığından, hazinenin kapısı daima Yavuz’un mührüyle mühürlendi.

23 Ağustos 1514’de Çaldıran, 24 Ağustos 1516’da Mercidabık, 22 Ocak 1517’de Rıdaniye zaferlerini kazandı. Onun döneminde Halifelik Osmanlı hanedanına geçti.

Çaldıran Zaferi dönüşü 1515’de Dulkadirli Beyliği’ne son vererek Maraş ve yöresinin Osmanlı’ya bağlanmasını sağladı.

22 Eylül 1520’de “Aslan Pençesi” denilen bir çıban yüzünden henüz 50 yaşında iken vefat etti. Kanuni Sultan Süleyman, Fatih Camii’nde babasının cenaze namazını kıldıktan sonra, onu Sultan Selim Camii avlusundaki türbeye defnettirdi. Tarihçiler, Yavuz Sultan Selim’i sekiz yıla seksen yıllık iş sığdırmış büyük bir padişah olarak değerlendirdiler.

● Yavuz Selim Mahalle Haritasi

~ RECEP TAYYİP ERDOĞAN BULVARI:

Mehmet Akif Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Recep Tayyip Erdoğan hakkında geniş bilgi için bk. Erkenez Mahallesi.

~ BAKIRCILAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden güneydoğu istikametine uzanır. Bakırcı esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ DEĞİRMENCİLER CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden güneydoğu istikametine uzanır. Değirmenci esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ HACI MURAT CADDESİ:

Dr. Mustafa Bey Meydanı ile Köroğlu Caddesi arasında yer alır. Namık Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hacı Murat hakkında geniş bilgi için bk. Namık Kemal Mahallesi.

~ HAYDAR BEY CADDESİ:

Karaca Bey Caddesi ile Ağız ve Diş Hastalıkları Hastanesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Haydar Bey hakkında geniş bilgi için bk. Haydar Bey Mahallesi.

~ HIZARCILAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden güneydoğu istikametine uzanır. Hızarcı esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ KAPORTACILAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden kuzeybatı istikametine uzanır. Kaportacı esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ KARACA BEY CADDESİ:

Hacı Murat Caddesi ile Ağız ve Diş Hastalıkları Hastanesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Karaca Bey, Dulkadir Beyliği'nin kurucusudur. Orta Asya'dan Anadolu'ya girdiklerinde ilk yerleşim

• Karaca Bey Caddesi.

yerleri Kozan, Karsı-dulkadıryye civarıdır. Bilahere Elbistan merkez içine doludur. Bu sıralarda İlhanlı Devleti'nin yıkılması işlerini kolaylaştırır. Elbistan önce Halep Valiliği tarafından Taraklı Halil'e verilir. Ancak Dulkadiroğlu onu yener. Konu Kahire'ye, Memluklu Sultanı'na intikal eder. Memluklu Sultanı daha güçlü olduğu için Elbistan bölgesinin idaresini Dulkadiroğlu'na verir. Onu Türkmenlerin emiri ilan eder. Artık bölgede Dulkadirli Devleti'nin temeli atılmıştır.

Beylik önce Eratna Beyliği'ne terk edilmiş bölgelere yönelir. Etrafına daha çok Türkmen toplar. Kahire'de Beylik Menşuuru alır. Ermenilerle savaşır ve Geben Kalesi'ni alır. Halep'le arası açık olduğu bir zamanda Ermeniler kaleyi geri alır. Kahire ile arası bir açılır bir kapanır. Tam bağımsızlık alabilmek için Şam tarafında Kahire'ye karşı olan ayaklanmalara katılır, Sis Tekfurlarının üzerine yürür ve yener. Kahire'ye verilen haracın kendilerine verilmesini ister. Kahire ile arası iyice açılır. Argun Şah komutasında on bin kişilik bir ordu Dulkadirli üzerine yürür, Elbistan'a girilir. Elbistan ve civarı talan edilir. Zeyneddin Karaca Bey ordusu ve halkıyla Düldül Dağı'na çekilir. Burada halkı ve ordusu çok büyük zayıat verir. Bunun üzerine oradan kaçarak Eratna Beyliği'ne sığınır. Eratna Beyi onu Halep'e, Halep de Kahire'ye teslim eder. Kahire'de çok büyük eziyetler görür ve 11 Aralık 1353'de idam edilir.

Zeyneddin Karaca Bey çok cömert ve cesur bir insandır. Aldığı ganimetleri halkına dağıtır. Onun bu cömertliği bir devlet kurmaya yetecek kadar bir aşiret topluluğunun etrafında toplanmasına yol açar. Ancak onları güçlü bir idari çatı altında toplayamaz.

~ MARANGOZLAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden güneydoğu istikametine uzanır. Marangoz esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ MEHMET NURİ ARIKAN CADDESİ:

Mehmet Nuri Arıkan

Belediye Meclisi'nin 01.07.2009 tarihli toplantısında Küçük Sanayi Sitesi girişinden itibaren yukarıya doğru olan caddeye Mehmet Nuri Arıkan Caddesi ismi verildi.

Caddeye ismi verilen Mehmet Nuri Arıkan, Maraş'ta 1926'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Küçük Sanayi Sitesi'nin başkanlığına 1968'de getirildi ve 43 yıl 6 ay başkanlık yaptı. Küçük Sanayi Sitesi'nin kuruluş çalışmalarından itibaren tüm aşamalarında emek verdi.

• Mehmet Nuri Arıkan Caddesi.

~ PROFİL DOĞRAMACILAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden kuzeybatı istikametine uzanır. Profil doğrama esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ SANAYİİ CADDESİ:

Sanayi Kavşağı'ndan başlayıp Küçük Sanayi Sitesi'ni boydan boya geçerek Kanuni Mahallesi'ne doğru uzanır. Caddenin her iki tarafında yer alan her bir caddede ayrı bir meslek icra edilir.

~ TORNACILAR CADDESİ:

Küçük Sanayi Sitesi içerisinde yer alır. Sanayi Caddesi'nden kuzeybatı istikametine, Onbaşı Osman Camii'ne doğru uzanır. Tornacı esnafının mesleklerini icra ettikleri bir çarşı hüviyetindedir.

~ CAHAR DUDAYEV PARKI:

Yavuz Selim Sağlık Ocağı'nın yanında Karacabey Caddesi 11. Sokak ile 16. Sokak kesişiminde yer alır. 2661 m² alana sahip olup 1997 yılında yapılmıştır.

Cahar Dudayev

Parka ismi verilen Cahar Dudayev, Çeçenistan'ı özgürlüğe kavuşturan isimdir. 15 Nisan 1944'de Çeçenistan'ın Yalho Köyü'nde doğdu. 23 Şubat 1944'te Sibiry'a sürgün edilenlerin arasına katıldığında henüz, annesinin kucağında, 15 günlük bir bebektir.

Çocukluk yılları Sibiry'a bozkırlarında çok güç şartlar altında geçti. Orta öğrenimini Sibiry'a'da tamamladı. 1962 yılında Tambov Askeri Pilot Yüksek Okulu'ndan, 1966 yılında da Uzak Mesafe Uçakları Pilot ve Mühendis Yetiştirme Yüksek Okulu'ndan mezun oldu. 1974 yılında Gagarin Hava Harp Akademisi'ni bitirdi. 1. sınıf pilot ve mühendis unvanını kazandı. SSCB hükümeti tarafından kendisine 12 madalya verildi. Tümgeneralliğe yükseldi. Sovyet tarihinde Stratejik Hava Kuvvetleri'nde tümen komutanı olmayı başaran ilk müslüman olarak adından bahsettirdi.

1989'da Estonya'da stratejik hava kuvvetleri filoları komutanlığında görev yaparken Baltık Ülkeleri'nde başlayan bağımsızlık hareketlerinin kuvvet kullanılarak bastırılması için Moskova'dan emir aldı. Ancak bu emri yerine getirmede ve adı isyancı generale çıktı. Moskova bu itaatsizliği hazmedemedi ve ceza olarak askeri birliği ile birlikte Grozni'ye sürgüne gönderildi. 1990 yılının Mayıs ayında görevinden istifa etti.

Kasım 1990'da toplanan Çeçen Halkının Kurultayı'na davet edildi ve sonradan "Çeçen Milli Kongresi" adını alan bu halk meclisinin icra kurulu başkanlığına seçildi.

19-21 Ağustos 1991'de Gorbaçov'a karşı girişilen başarısız darbe teşebbüsü sırasında darbecilerin karşısında yer aldı. Sonrasında, darbecilerle işbirliği yapan Çeçen-İnguş Cumhuriyeti Hükümeti'ni düşürmek için başlatılan halk hareketinin başına geçti. Demokratik güçler, aydınlar ve tüm Çeçen halkı kendisini destekledi. 27 Ekim 1991'de yapılan seçimlerde % 85 oranında oy alarak Çeçenistan Cumhurbaşkanlığı'na seçildi.

• Cahar Dudayev Parkı.

Rusya'nın 11 Aralık 1994 tarihinde Çeçenistan'a karşı başlattığı askeri harekete karşı halkına "Cihat" emrini verdi. Böylece Çeçenistan karşı saldırılara geçti. Dudayev'in önderliğindeki Çeçen halkı, iki yıla yakın bir süre devam eden bağımsızlık mücadelesi verdi.

21 Nisan 1996'da bir suikast sonucu hayatını kaybetti.

~ **ŞEHİT VETERİNER BİNBAŞI B. BARBAROS GÜNDEŞ PARKI:**

• Şehit Veteriner Binbaşı B.Barbaros Gündeş Parkı.

Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı ile Hacı Murat Caddesi'nin kesişiminde yer alır. 1821 m² alana sahiptir.

Parka ismi verilen B. Barbaros Gündeş, 1962'de Maraş'ta doğdu. Baba adı Galip. Türk Silahlı Kuvvetleri kontenjanından Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi'ni bitirdi. 1987-1997 arasında Erzurum, Kıbrıs Türk Silahlı Gücü ve Kuleli Askeri Lisesi'nde görev yaptı. Başarılı çalışmaları ile Kuleli Askeri Lisesi'ne ISO 9000 belgesini kazandırdı. 14 Mayıs 2000'de binbaşı rütbesi ile NATO Barış Gücü 1. Ordu Gıda Müfreze Komutanlığı'na atandı. Saraybosna'da görev yaparken 2 Ekim 2001'de aniden fenalaştı. Grip teşhisiyle revire kaldırıldı. 8 Ekim de Saraybosna Raylovac Alman Hastanesi'ne sevk edildi. Durumunda düzelme görülmeyince özel bir uçakla Türkiye'ye getirilerek GATA'ya yatırıldı. Komadan çıkamayarak 21 Ekim 2001'de vefat etti.

YENİŞEHİR MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Egemenlik Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Cahit Zarifoğlu Caddesi, batı sınırının Azerbaycan Bulvarı, kuzey sınırının Zübeyde Hanım Caddesi, doğu sınırının ise Trabzon Caddesi ve Cumhuriyet Caddesi olarak belirlenmesi kabul edildi.

Kuzeyinde İsmet Paşa Mahallesi, doğusunda Menderes Mahallesi, güneyinde Egemenlik Mahallesi, batısında Şazibey Mahallesi yer almaktadır. Kahramanmaraş Müzesi, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Askerlik Şubesi ve Kahramanmaraş Lisesi sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan yenişehir, yeni oluşan kent anlamına gelip 1950'li yıllarda oluşan bir yerleşim merkezidir. Öncesinde bahçelik olan alan 1950'li yıllarda yerleşime açılarak yeni bir şehrin burada oluşması amaçlanmıştır.

~ AZERBAYCAN BULVARI:

Kıbrıs Meydanı'ndan Kültür Anıtı'na dek uzanır. Şazibey Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Azerbaycan hakkında geniş bilgi için bk. Egemenlik Mahallesi.

~ CUMHURİYET BULVARI:

Hafız Ali Efendi Meydanı'ndan Cahit Zarifoğlu Caddesi'ne iner. Menderes Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan Cumhuriyet hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ TRABZON BULVARI:

Kıbrıs Meydanı ile Dr. Mustafa Bey Meydanı arasında yer alır. Bir bölümü ile Menderes Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olarak verilen Trabzon hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ ZÜBEYDE HANIM BULVARI:

Azerbaycan Bulvarı ile Trabzon Bulvarı arasında yer alır. İsmetpaşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Zübeyde Hanım hakkında geniş bilgi için bk. İsmet Paşa Mahallesi.

~ CAHİT ZARİFOĞLU CADDESİ:

Azerbaycan Bulvarı ile Trabzon Bulvarı arasında yer alır. Egemenlik Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Cahit Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ DAYIZADE MEHMET EFENDİ CADDESİ:

Dayızade

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 11. Sokak'ın ismi değiştirilerek Dayızade Mehmet Efendi Caddesi olmuştur.

Hafız Ali Efendi Meydanı'ndan Azerbaycan Bulvarı'na inerken mahallenin boydan boya ortasından geçer.

Caddeye ismi verilen Dayızade Mehmet Efendi, çok mütefennin bir din âlimi olup Millî Mücadele kahramanlarındandır. Aynı zamanda Osmanlı'nın bu coğrafyadaki son müderrislerinden biridir.

• Dayızade Mehmet Efendi Caddesi.

Okuttuğu, yetiştirdiği öğrenci sayısı sayılamayacak kadar çoktur. Sohbet ve vaazlarını Müslüman halkın yanı sıra gayrimüslimler de dinler ve etkilenir. Kendisine Zâi Zade lakabı takılmıştır. Bu lakap zamanla Dayızade şekline dönüşmüş ve onun evlatları bu kentte Dayızade olarak ad alıp sevilip sayılmıştır.

Millî Mücadele günlerinin ölümsüz kahramanlarından Arslan Bey, o günleri anlatırken sözlerinin bir yerinde “Ziyai Zade Hacı Mehmet Efendi Kadir Paşa'ya gönderildi” der. İşgal komutanı Kolonel Max Andriya'nın görüş almak ve kendince nasihatta bulunmak için davet ettiği dokuz Maraş'lıdan biridir.

Maraş Millî Mücadelesinde ümitsizlik baş gösterdiğinde halka vaaz ve nasihatde bulunarak, Maraş'ın kurtulacağını kati olduğunu bu husustan şüphe edilmemesini anlatır. “Maraş kurtulacaktır. Bunda Allah'ın inayeti ve yardımı vardır. Hepimiz silaha sarılalım bu iş Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Reisi Arslan'ın kafasında doğan bir şey değildir. Hep beraber harp edelim” der.

Ahir ömründe düşmanın memleketi kaçarcasına terk ettiğini göyerek 1921'de 74 yaşında vefat eder. İlk hanımı Fatma Hanım Kalahlılardan olup, ikinci hanımı Zekiye Hanım Çerkez Hacı Arslan Ağa'nın kızıdır. Soyadı Kanunu ile ailenin ekseriyeti hoca olduğundan olsa gerek “Pakdil” soyadını alırlar.

İlk hanım da iki oğlu da kendi gibi müderrü, icâzetli âlimdir. Okumuş, okutmuşlardır. Nuri Pakdil de bunlardan Emin Efendi'nin oğludur.

~ MEHMETÇİK PARKI:

• Mehmetçik Parkı.

Askerlik Şubesi'nin yanında 3. Sokak üzerinde yer alır. 2071 m² alana sahip olup 1995 yılında yapılmıştır.

Park ismini hemen yanında yer alan Askerlik Şubesinde görev yapan Mehmetçikten almıştır.

YÖRÜK SELİM MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verildi.

Maraş'ın eski mahallelerindedir. Şehrin kuzeyinde Akdere'nin doğu ve batı istikametinde kurulmuştur. Yavuz Sultan Selim'in 1514'deki İran Seferi sonrasında Doğu Bayazıt'tan getirdiği Bayazıtlı ailesi bu bölgeye yerleşmiştir. Bayazıt ailesinin reisi olan İskender Bey'e çavuşbaşılık ünvanı verilmiş olduğundan mahalleye de Çavuşlu Mahallesi denmiştir.

Bayazıtlı ailesinin yüzyıllar boyu ikamet ettiği bu mahalle bir bakıma şehrin ikinci bir idare merkezi olmuştur. Cumhuriyet döneminde ise mahallenin ismi değiştirilerek Yörük Selim Mahallesi olmuştur.

Mevcut hâliyle kuzeyi ormanlık alan olup, doğusunda Gazipaşa Mahallesi, güneyinde Fevzipaşa Mahallesi ve Şehit Evliya Mahallesi, batısında Mağralı Mahallesi yer almaktadır. Bayazıtlı Cami, Hacı Veli Cami, Hatice Hatun Cami, Jandarma Merkez Komutanlığı, Devlet Hastanesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, İl Sağlık Müdürlüğü, Kardiyoloji Merkezi sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Yörük Selim, milli mücadele kahramanlarımızdandır. 1882'de İnebolu'da doğdu. Babası Yörük Mustafa Efendi, annesi Nefise Hatun'dur. Aile Yörüktür. Harp okulunu başarı ile bitirerek Balkan savaşlarına katılır. Balkan savaşlarında görev yapan diğer subaylar gibi Enver Paşa'dan etkilenir. İttihatçı subaylar arasında yerini alır. Özellikle Enver Paşa'nın kardeşi Nuri Paşa'nın güvenini kazanır. I. Dünya Savaşı'nda birçok cephede görev yapar. Yüzbaşı Asaf (Kılıç Ali) ve Yüzbaşı Osman (Tufan) ile içtikleri su ayrı gitmez.

İstanbul'da İstanbul doğumlu olan Zehra Hikmet Hanımefendi ile evlenen Yüzbaşı Salim'in 1915'de Nimet, 1918'de Emine Melahat, 1919'da Hatice Zafer adlarında üç kız çocuğu dünyaya gelir.

I. Dünya Savaşı'nın ardından yenik sayılan Osmanlı işgal altındadır. Enver Paşa ve kardeşi Nuri Paşa Orta Asya'ya geçmiş, kurtuluş meşalesini oradan yakmak için çaba göstermektedirler.

Aynı tarihlerde İstanbul'da bir araya gelen üç arkadaş da arayış içerisindeydiler. Bu arada Orta Asya'da bulunan Nuri Paşa'dan bir davet alırlar. Bu davet vatan içindir. Salim, Asaf ve Osman hiç düşünmeden bu daveti kabullenmişlerdir. Bir an önce yola çıkmak gerekir. Ama yola çıkmak için de para lazımdır. Her üçü de cepheden yeni gelmiştir. Osmanlı'da askerine maaş ödeyecek güç kalmamıştır. İttihat Terakki'nin eski muhasibi Celal (Bayar)'da para olduğu

haberini alırlar. Üç arkadaş Celal (Bayar)'ın yanına gidip durumu anlatırlar. Zaman boş duracak, bekleyecek zaman değildir. Bir şeyler yapmak gerekmektedir. Orta Asya'da, Turan'da Enver ve Nuri Paşaların yakacağı meşale Anadolu'yu da aydınlatabilir. Bu düşüncede olan üç arkadaşın azmine şahit olan Celal (Bayar) onlara şu öneride bulunur:

“Size para veririm, Orta Asya'ya da gidersiniz. Ama döndüğünüzde Anadolu'yu bıraktığınız gibi bulamayabilirsiniz. Onun için siz en iyisi Anadolu'ya, Mustafa Kemal'in yanına gidin. Talat Paşa'nın emridir”

Üç arkadaşın kafasına yatar bu fikir. Mustafa Kemal Paşayı da Balkanlar'dan tanımaktadırlar zaten. Anadolu'da başlatılacak bir hareket daha kısa sürede sonuca ulaşabilir.

Bu düşüncelerle çıkılır yola. Sivas Kongresi'nin arefesinde Mustafa Kemal Paşa'ya ulaşılır ve bağlılıklarını belirterek hizmet beklediklerini belirtirler.

Sivas'ta yakın çevresi ile Kongre hazırlıklarını yürütmekte olan Mustafa Kemal Paşa bu üç genç subaydan önceleri şüphelenir. Enver Paşa'nın casusu olabileceklerini düşünür. Sonrasında ise onlara güven duyarak samimiyetlerine inanır.

Bu arada Maraş'ta, İngilizler gitmiş, Fransızlar gelmiştir. Gelişlerinin daha ertesi günü olaylar da başlamış, Bayrak olayı ile gerilim had safhaya yükselmiştir. Teşkilatlanma çalışmalarını yürüten Maraşlı Sivas'ta faaliyet yürüten Mustafa Kemal Paşa'yı İstanbul'un ve Padişahın temsilcisi gördüğünden Sivas'tan yardım isteme kararına varmış ve Mustafa Kemal Paşa ile bağlantı kurulmuştur. Mustafa Kemal Paşa bu çağrıya karşılık olarak üç arkadaşı karşısına alır ve şöyle der:

“Adana yöresi, Maraş, Antep ve Urfa Ermeni militanları ile karışık Fransız askeri tarafından işgal edilmiştir. Müslüman kardeşlere yapılan zulüm ve tecavüzler sınırı aşmıştır. Gayretli kardeşlerimizden bazılarını başka bölgelere gönderdim. Sizi de Maraş, Antep ve yörelerine göndermeye karar verdim. Derhal hareket ederek günün gerektirdiği biçimde millî teşkilat ve faydalı girişimlere başlayınız. Haydin Allah sizi başarılı ve yüzünüzü ak eylesin,”

Üç arkadaştan Yüzbaşı Osman (Tufan), Yüzbaşı Doğan ile birlikte Develi ve Andırın tarafına doğru yola çıkarken Yüzbaşı Yörük Selim ve Asaf (Kılıç Ali) yanlarına iki süvari eri alarak Elbistan'a doğru yola çıkarlar. Elbistan'da Nakipzade Mahmut Ağa'nın evine misafir olurlar. Orada kurulan teşkilata kuvvet vermeye, askerlik şubesinde bulunan silahları köylülere dağıtırmaya başlarlar. Verilen silah her ne kadar

istenilen evsaf ve sayıda değilse de; “İlçeye Kuvay-i Milliye komutanı geldi, vatan ve milleti savunma için silah ve cephane dağıttırıyor” sözleri halk arasında yayıldıkça ahalinin morali de yükselir.

Elbistan’da gerekli teşkilatlanma çalışmaları tamamlandıktan sonra Yüzbaşı Yörük Salim (Selim) Bey Göksun tarafına hareket ederken Yüzbaşı Asaf (Kılıç Ali) de Pazarcık yoluna düşmüştür. Yüzbaşı Selim Göksun ve bölgesinde Çerkezlerle, Yüzbaşı Asaf (Kılıç Ali) ise Pazarcık bölgesinde aşiretleri (Kürt ve Alevi) Milli Mücadeleye ikna çalışmalarını yürütürler. Çünkü Osmanlı’nın bu farklı unsurları üzerinde düşmanın da yoğun bir çalışması vardır. Çerkez, Kürt ve Alevileri Türk’e düşman etme çalışmaları derinden derine yürütülmektedir.

Maraş’ta belediye başkanı dahil şehrin ileri gelenlerinin tutuklandığı gün (21 Ocak 1920) havaya üç el ateş edilerek başlatılır sokak muharebeleri. Düşman hazırlıklıdır. En muhkem kiliseleri ve Ermeni evlerini karargah olarak seçmişlerdir kendilerine. Maraşlı yiğitler ise azimli ve inançlıdır. Zillet içinde yaşamaktansa şerefleri ile ölmeyi seçmişlerdir kendilerine. Mal mülk, ev bark yoktur gözlerinde. Bir an dahi düşünmeden evini ateşe vermekten çekinmez bitişikteki düşman karargahını da yakabilmek için...

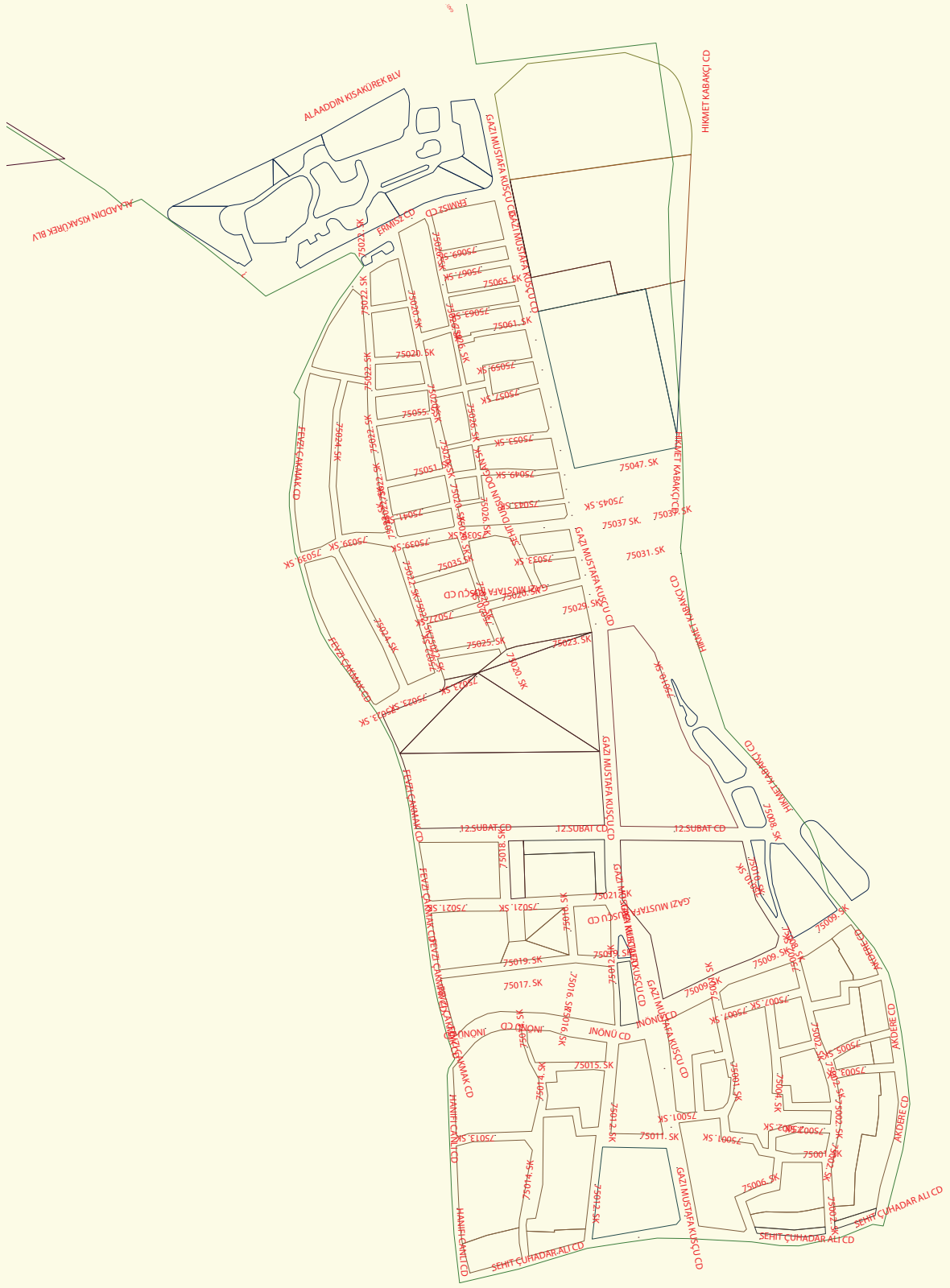
Düşmanla çatışmanın başladığını haber alan Yüzbaşı Asaf (Kılıç Ali) Pazarcık bölgesindeki aşiretlerden topladığı çetelerle yola çıkarken Yüzbaşı Salim (Yörük Selim) de Göksun’dan çıkar yola beraberinde 70-80 civarında Çerkez süvarisi ile. Kışın zor şartlarında, uzun bir yolculuktan sonra 6 Şubat günü ulaşır Cancık Mağarası’na. Tesadüf o ya, emrinde 2 batarya top ve 2 tabur piyade ile İskenderun’dan yola çıkan Albay Normand o gün çevreyi yakıp yıkarak Eloğlu (Türkoğlu) civarına ulaşmıştır. Bu yardım kuvvetleri şehre girdiğinde şehirde tek bir Türk’ün dahi bırakılmayacağı düşüncesi hakimdir. Ne pahasına olursa olsun bu yardımcı kuvvetlerin durdurulması gerekir. Yüzbaşı Yörük Selim aldığı emri uygulamak üzere atılır düşman üzerine. Çevreden gelen yardımcı güçler ile Yörük Selim’in 70-80 kişilik süvari birliği durdurur düşmanı. Düşman şehre girer ama muzaffer bir şekilde değil, tam tersi yaralı ve bitik bir hâlde.

Yörük Selim bu ilk çatışmanın ardından beraberindekilerle birlikte hangi cephe yardımı muhtaç koşar oraya. Düşmanın 11 Şubat akşamı sessizce kaçışının ardından Kılıç Ali ve Arslan Beyle bir araya gelerek şehirde düzeni sağlama çalışmalarına başlar. 21 Ocak – 11 Şubat tarihleri arasında devam eden harp şehri harabeye çevirmiştir. Şehidi, yaralı olmayan ev yok gibidir. Yaraların sarılması zamanla olacaktır.

Maraşlı daha yaralarını saramadan çevre illerin de yardımına koşmak durumunda kalır. Acıyı acı ile bastırır Maraşlı. Antep, Osmaniye, Suriye içlerine kadar döker kanını toprağa. Yörük Selim Bey de Kılıç Ali ile birlikte Antep Cephesi’nde verir mücadelesini. Günlerden bir gün Yüzbaşı Yörük Selim Antep’ten yaralı olarak getirilir Maraş’a. Alman Hastanesi’nde tedavi edilirse de kurtarılamaz ve şehadet şerbetini içer.

Vefat tarihi nüfus kayıtlarına 12 Ağustos 1920 olarak geçen Yörük Selim cephe arkadaşları ile birlikte Şeyhadil Mezarlığı’ndaki şehitlikte yatmaktadır.

• Yörük Selim Mahalle Haritası

~ **ALAADDİN KISAKÜREK BULVARI:**

Şehrin kuzeyinde, Ahır Dağı eteklerinde açılan yeni çevre yolunun başlangıç noktasıdır. Mağralı Mahallesi ve Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak batıya, Süleyman Paşa Bulvarı'na doğru uzanır.

Bulvara adı verilen Alaeddin Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Çamlık Mahallesi.

~ **12 ŞUBAT CADDESİ:**

• 12 Şubat Caddesi.

Fevzi Çakmak Caddesi ile Akdere arasında yer alır.

Caddeye isim olarak verilen 12 Şubat, Maraş'ın Kurtuluş Bayramı'dır. Önce İngilizler, ardından Fransızlar tarafından işgal edilen şehir halkı dışarıdan yardım almaksızın verdikleri 21 günlük mücadelenin ardından işgalci Fransız kuvvetlerini çekilmeye mecbur bırakmış ve yeniden bağımsızlığını kazanmıştı. Şehrin düşman işgalinden kurtarıldığı tarih olan 12 Şubat 1920'den bugüne dek her yıl 12 Şubat tarihinde Maraşlı bayram yapar. 12 Şubat hakkında geniş bilgi için bk. 12 Şubat Mahallesine bakınız.

~ **AKDERE CADDESİ:**

Şehit Çuhadar Ali Caddesi'nden başlayarak Ahır Dağı'na uzanır. Gazipaşa Mahallesi ile sınır çizgisini teşkil eder.

Caddeye isim olarak verilen Akdere, Ahır Dağı'ndan şehre inen üç büyük dereden biridir. Aynı zamanda konar göçer Türkmenlerin durak yeri ve yol güzergahıdır.

• Akdere Caddesi.

~ ERMİŞ CADDESİ:

Gazi Mustafa Kuşçu Caddesi'nden başlayıp Mağralı Mahallesi'ne doğru uzanır. Küçük bir bölümü ile de Mağralı Mahallesi ile sınırı oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen ermiş, kelime manası ile kendisinde olağanüstü manevi güç bulunan kişi, evliya, veli anlamında kullanılır.

• Ermiş Caddesi.

~ FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ:

Ermiş Caddesi ile Hanifi Canlı Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Fevzi Çakmak hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ GAZİ MUSTAFA KUŞÇU CADDESİ:

Gazi Mustafa Kuşçu

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Hastane Caddesi'nin ismi değiştirilerek Gazi Mustafa Kuşçu Caddesi olmuştur.

Şehit Çuhadar Ali Caddesi'nden Ahır Dağı'na doğru uzanarak mahalleyi boylamasına ikiye ayırır.

Caddeye ismi verilen Mustafa Kuşçu, Çanakkale ve Maraş Millî Mücadele gazisidir. 1896'da Çavuşlu Mahallesi'nde doğdu. İlkokulu, Rüştüye ve 6 yıllık Maraş idadi mektebini bitirdi.

Yedek subay olarak askere gitti. O yıllarda Çanakkale Savaşı patlak vermişti. Çanakkale 60. Tümen (fırka) 186. Alay 7. Tabur 3. Bölük komutanlığı görevine atanarak Çanakkale Savaşı'na iştirak etti. Muharebeler sona erinceye kadar bölüğüyle beraber bizzat cephelelerde çarpıştı. Çanakkale savaşı sonra terhis edilerek 1919 yılında Maraş'a döndü. Maraş'ta önce Özel İdare Katipliği sonra da Maraş İdadi Mektebi Terbiyeyi Bedeniye Muallimliği görevlerinde bulundu. O günlerde Maraş İngilizlerin işgali altında bulunuyordu. 29 Ekim 1919'da İngiliz kuvvetlerinin şehri terk edip Fransızların şehri işgal etmesinden sonra düşmana karşı koymak amacıyla kurulan Kuvay-i Milliye Müdafaay-i Hukuk Cemiyeti kurucu üyeleri arasında yer aldı. Çavuşlu Mahallesi sivil mıntika komutanlığını üstlendi. Maraş Harbi başladığında Mercimektepe ile Kışla arasında düşmanın ikmal yollarının kesilmesi için çeteleriyle beraber mücadele verdi ve savaşa bizzat iştirak edenler arasında yer aldı.

• Gazi Mustafa Kuşçu Caddesi.

28 Kasım 1919 günü meydana gelen tarihi Bayrak Olayı sırasında Ulu Camii'de halkın Kaleye hücum etmesi için faaliyette bulundu. 22 gün ve gece süren ve 12 Şubat'ta sona eren Maraş Millî Mücadelesinden sonra oluşturulan 9. Tümen, 27. Maraş Piyade alayı, 1. Tabur, 1. Bölük

komutanı olarak Antep Cephesi'ne gitti. Orada da bizzat savaşa katıldı. Antep Cephesi'nde o yıllarda tabur komutanı olan eski merhum cumhurbaşkanlarımızdan Cevdet Sunay'ın yakın silah arkadaşlığını yaparak büyük fedakârlıklar gösterdi. Antep Savunması'ndan sonra başlayan Sakarya Cephesine gitti orada 7. Tümen hücum taburu ile 3. Tümen 11. Alay 11. Tabur, 1. Bölükte üsteğmen olarak komutanlık yaptı ve bizzat ateş hattında çarpışarak fedakârlıklar gösterdi. İzmir ve Afyon Cephelerinde de görev yaparak düşmanın Edirne'ye kadar sürülmesinde görev aldı.

Sakarya Cephesi'nde gösterdiği kahramanlıkların nişanesi olarak Türkiye büyük Millet Meclisi tarafından 29 Nisan 1926'da kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirildi. Ayrıca 2. Kolordu Komutanlığının emriyle "Harp Madalyası" ile taltif edildi.

Savaş sonrası Maraş'ta vilayet daimi encümen üyeliği, belediye encümen üyeliği ve belediye başkan vekilliği görevlerinde bulundu. Eski Belediye binası ile belediye mezbahanesinin yapımında önemli rol oynadı.

Kendisi ile röportaj yapan TRT ekibine ve diğer basın yayın organlarına hatıralarını anlatmış ve Kurtuluş sempozyumlarında da konuşmacı olarak bulunmuştur.

Vefat tarihi 17 Ocak 2000'dir.

~ HANİFİ CANLI CADDESİ:

Çuhadar Ali Caddesi ile İnönü Caddesi arasında yer alır. Mağralı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Hanifi Canlı hakkında geniş bilgi için bk. Mağralı Mahallesi.

~ HİKMET KABAKCI CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 05.02.2009 tarihli oturumunda şehrimize yararlı hizmetleri olmuş kişilerin isimlerinin cadde ve sokaklara verilmesi kararı alınmıştır. Hazırlanan rapor gereğince Yörük Selim Mahallesi'nin doğusunda açılan çevre yolu bağlantısındaki köprüden başlayarak ormana kadar olan yere Hikmet Kabakçı Caddesi ismi verilmiştir.

Caddeye ismi verilen Hikmet Kabakçı, belediye eski meclis üyesi ve başkan vekillerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için Gazi Paşa Mahallesi'ne bakınız.

~ İNÖNÜ CADDESİ:

Mustafa Kuşçu Caddesi'nden başlayıp Fevzi Çakmak Caddesi ile Hanifi Canlı Caddesi'nin birleştiği noktadan Mağralı Mahallesi'ne uzanır.

Caddeye ismi verilen İnönü, Cumhuriyetimizin kurucularından ve 2. cumhurbaşkanımızdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Mağralı Mahallesi.

~ **ŞEHİT ÇUHADAR ALİ CADDESİ:**

Akdere'den başlayıp Batıpark istikametine uzanır. Şehit Evliya Mahallesi ve Fevzipaşa Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çuhadar Ali hakkında geniş bilgi için bk. Fevzi Paşa Mahallesi.

~ **ŞEHİT DURSUN DOĞAN SOKAK:**

Dursun Doğan

• Şehit Dursun Doğan Sokak.

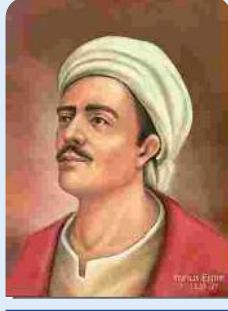
Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli kararı ile daha önce Çeşme Sokak ismi değiştirilerek Şehit Dursun Doğan Sokak olmuştur.

Gazi Mustafa Kuşçu Caddesi üzerinde küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Dursun Doğan, jandarma komando er olarak Bingöl'de vatani görevini yapmakta iken Muş'un Solhan ilçesine giderken aracın devrilmesi sonucu 17 Ağustos 1996'da şehit olmuştur.

mehmet kirmizikaya

YUNUS EMRE MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek beşe ayrılmıştır. Akif İnan Mahallesi, Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ve Haydar Bey Mahallesi Yunus Emre Mahallesi'nden ayrılıp müstakil mahalle olurken bir kısmı da Abdulhamid Han Mahallesi'nin bir bölümünü oluşturmuştur. Mevcut hâliyle güney sınırının Senem Ayşe Caddesi, batı sınırının 23. Sokak ve Bahçeci Hoca Bulvarı, kuzey sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, doğu sınırının ise Şeyh Edebali Caddesi ve 8. Sokak olarak belirlenmesine karar verildi.

Kuzeyinde Necip Fazıl Mahallesi, doğusunda Karamanlı Mahallesi ve Abdülhamid Han Mahallesi, güneyinde Piri Reis Mahallesi, batısında Akif İnan Mahallesi yer almaktadır. Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezi, Hz. Yunus Camii, Çukurova Elektrik Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Halk Eğitim Merkezi sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye ismi verilen Yunus Emre, Türk'ün İslam'a bakışını Türk dilinin tüm sadelik ve güzelliğiyle ortaya koymuş, sevgiyi felsefe haline getirmiş örnek bir insandır. Şiirleri yüzlerce yıldır Türk milleti tarafından dilden dile aktarılmış, türkü ve ilahilere söz olmuş, yer yer atasözü misali dilden dile dolaşmıştır. Mısralarıyla Türk kültür ve medeniyetinin oluşumuna büyük katkılar sağlamış bir gönül adamıdır. Bazı kaynaklarda Anadolu'ya gelen Türk boylarından birine bağlı olup, 1238 dolaylarında doğduğu rivayet edilirse de bu kesin değildir; tıpkı 1320 dolaylarında Eskişehir'de öldüğü yolundaki rivayetlerde olduğu gibi.

Batı Anadolu'nun birkaç yöresinde "Yunus Emre" adını taşıyan

ve onunla ilgili görüldüğünden “makam” adı verilen yer vardır. “Bir garip öldü diyeler / Üç gün sonra duyalar / Soğuk su ile yuyalar / Şöyle garip bencileyin” diyen Yunus, belki de doğduğu ve yaşadığı topraklardan çok uzaklarda bu dünyadan göçüp gittiğini anlatmak istemektedir.

Türkiye’nin pek çok yerinde Yunus Emre’nin mezarı olduğu iddia edilen pek çok mezar ve türbe vardır. Bunlardan başlıcaları şöyle sıralanabilir: Eskişehir’in Mihalıççık ilçesine bağlı Sarıköy; Karaman’da Yunus Emre Camii avlusu; Bursa; Kula ile Salihli arasında Emre Sultan Köyü; Erzurum, Duzcu Köyü; Isparta’nın Keçiborlu ilçesi civarı; Aksaray; Afyon’un Sandıklı ilçesi; Ordu’nun Ünye ilçesi; Sivas yakınında bir yol üstü.

Görüldüğü gibi sayı ve iddia hayli kabarıktır. Bazı belgeler, Yunus Emre’nin asıl mezarının Karaman veya Sarıköy’de olduğuna işaret etmektedir. Nitekim, 1970’li yılların başında Sarıköy’deki mezarın Yunus’a ait olduğuna kesin gözüyle bakılarak bu köye Yunus Emre adı verildi ve oradaki bir bahçe içine anıt dikildi. 1980’li yıllarda ise, 1350’de yapılmış olan Karaman’daki Yunus Emre Camii’nin yanındaki mezarın onun gerçek mezarı olduğu iddia edildi. Aslında bu durum, Yunus Emre’nin Türkler tarafından ne kadar sevildiği ve benimsendiğinin çarpıcı bir örneğidir. Gerçekten de halktan biri olan Yunus Emre, halkın değer, duygu ve düşüncelerini dile getirişi itibariyle tarihimizin en halkla barışık aydınlarından biri olma özelliğine sahiptir.

Türk-İslam tasavvufunun dilde ve şiirde kurucusu olan Yunus Emre’nin şiirlerinde ahlak, hikmet, din, aşk gibi konuların hemen hepsi tasavvufun çıkar ve tasavvuf görüşü çerçevesinde bir yere oturtulur. Mısralarında didaktik ahlak telkinlerinde bulunan Yunus Emre, “gönül kırmamak” konusuna ayrı bir önem verir ve “üstün bir değer” olarak şiirlerinde bu konuyu özenle işler. Bu arada Yunus Emre’yi öne çıkaran bir başka önemli özelliği de, şiirlerinde işlediği konuları ve telkinleri bizzat kendi hayatında uygulamasıdır. “Din tamam olunca doğar muhabbet” diyen Yunus, İslamın sabır, kanaat, hoşgörülük, cömertlik, iyilik, fazilet değerlerini benimsemeyi telkin eder. Yunus’un sanat anlayışı, dini ve milli değerleri bağdaştırdığı mısralarında kendini gösterir; millileşen tasavvufa, Türkçe’nin en güzel ve en güçlü özelliklerini kullanarak tercüman olur. Gerçekten de 11, 12 ve 13. yüzyıllarda Türkistan ve Anadolu Türkleri arasında çok yayılan tasavvufun Türk şairleri arasında iki büyük sözcüsü vardır: Türkistan’da Ahmet Yesevi, Anadolu’da Yunus Emre... Yunus Emre’nin tasavvuf anlayışında dervişlik olgunluktur, aşktır; Allah katında kabul görmektir; nefsini yenmek, iradeyi eritmektir; kavgaya, nifaka, gösterişe, hamlığa, riyaya, düşmanlığa, şekilciliğe karşı çıkmaktır. Yunus Emre aynı zamanda bütün insanlığa hitap eden büyük şairlerdendir. Bu anlamda Mevlânâ’nın bir benzeridir. O’nun Mevlânâ kadar çok tanınmayışı ise, bir yandan kullandığı dil olan Türkçe’nin Batı’da Farsça kadar bilinmemesi, öte yandan da Türk aydınlarının O’nu ihmal etmesindedir. Yunus’taki insanlık sevgisi,

neredeysi kendisiyle özdeşleşmiş “sevgi felsefesi”nin bir parçası ve hatta sonucudur. Nitekim Yunus’un insan sevgisini ilahi sevgi ile nasıl bağdaştırdığını gösteren en çarpıcı mısralarından birisi “Yaradılanı hoş gör / Yaradan’dan ötürü”dür. Yunus Emre’ye göre insanlar, din, mezhep, ırk, millet, renk, mevki, sınıf farkı gözetilmeksizin sevlmeyi hak etmektedirler. Mademki insanoğlu ruh yönüyle Allah’tan gelmektedir; öyleyse insanlar hiçbir şekilde birbirlerinden bu anlamda ayrılamazlar.

Yaşadığı çağın gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda Yunus’un bir başka önemli tarafı ortaya çıkar: Yunus Emre, iktidar boşluğu içinde çalkalanan ve Moğol istilaları ile mahvolan Anadolu topraklarında ortaya çıkan sapık batını cereyanlarının hiçbirine kapılmadığı gibi, bu akımların Türklerin bütünlüğüne zarar vermesi tehlikesi karşısında da engelleyici bir rol üstlenmiştir. Bu bakımdan bakıldığında Yunus Emre, hem Türk şiirinin kurucusu, hem de millî birliğin önemli tutkallarından biridir. Yunus Emre, kelimenin tam anlamıyla “millî bir sanatçı”dır. Tıpkı, Nasrettin Hoca, Köroğlu, Dadaloğlu veya Karacaoğlan gibi... Yunus Emre’nin şiirlerinde en fazla işlenmiş temalar; ilahi aşk, din, ahlak, gurbet, tabiat, ölüm ve faniliktir.

Bana Seni Gerek Seni

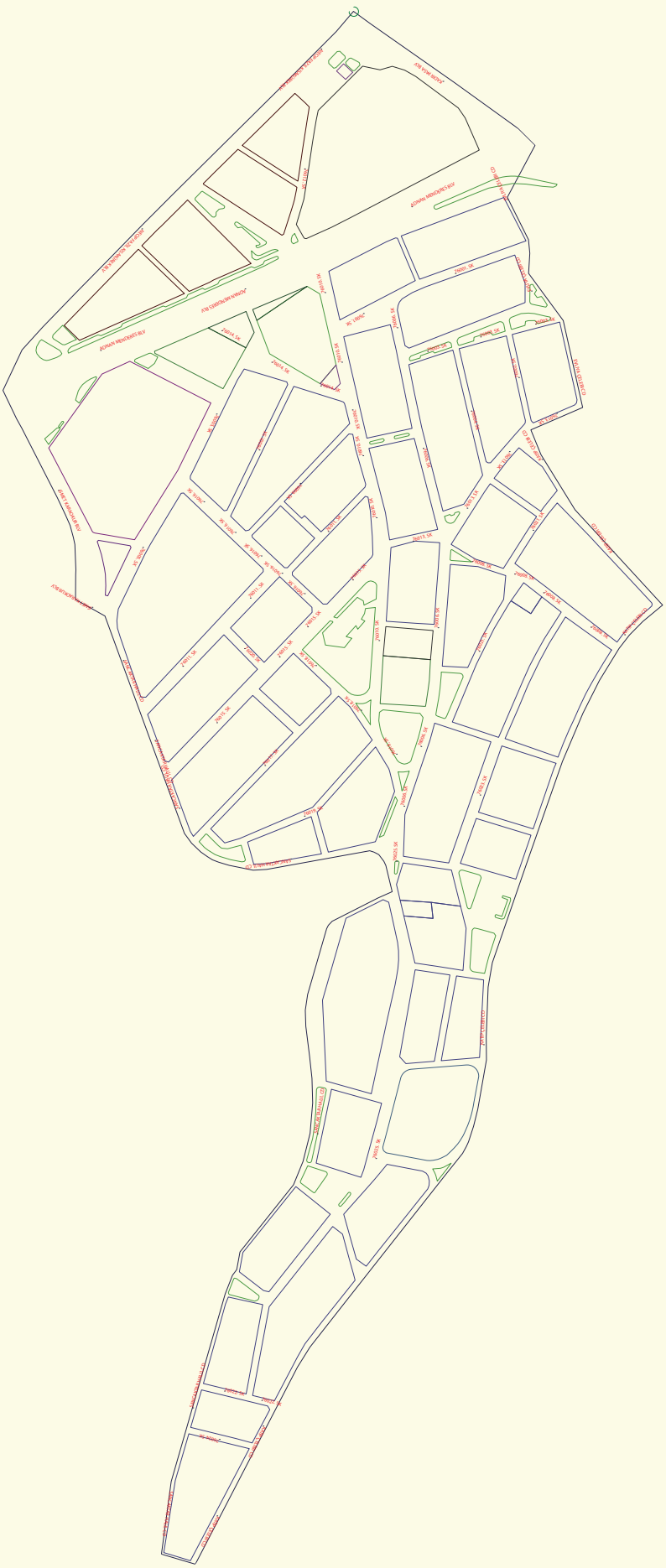
*Aşkın aldı benden beni,
Bana seni gerek seni;
Ben yanarım dünü, günü,
Bana seni gerek seni...*

*Aşkın, âşıklar öldürür.
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni.*

*Sofilere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leylâ gerek
Bana seni, gerek seni.*

*Yunus durur benim adım
Gün geçtikçe artar odum
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni...*

● Yunus Emre Mahalle Haritası

~ ADNAN MENDERES BULVARI:

Karamanlı Kavşağı ile Kültür Sitesi Kavşağı arasında yer alır. Dedem Korkut Meydanı'ndan Şekerdere Bulvarı'na iner.

Bulvara ismi verilen Adnan Menderes hakkında geniş bilgi için bk. Menderes Mahallesi.

~ İSMET KARAOKUR BULVARI:

Dedem Korkut Meydanı ile Sancaktar Halil Caddesi arasında yer alır. Akif İnan Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen İsmet Karaokur hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ KADİR PAŞA BULVARI:

Adnan Menderes Bulvarı ile Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı arasında yer alır. Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Kadir Paşa hakkında geniş bilgi için Fatih Mahallesine bakınız.

~ NECİP FAZIL KISAKÜREK BULVARI:

Dedem Korkut Meydanı ile Kadir Paşa Bulvarı arasında yer alır. Necip Fazıl Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necip Fazıl Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Necip Fazıl Mahallesi.

~ EVLİYA ÇELEBİ CADDESİ:

Mercimektepe Caddesi ile Adnan Menderes Bulvarı arasında yer alırken Abdülhamit Han Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Evliya Çelebi hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ KÂTİP ÇELEBİ CADDESİ:

Mercimektepe Caddesi ile Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi arasında yer alır. Abdülhamit Han Mahallesi ve Piri Reis Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kâtip Çelebi hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ SANCAKTAR HALİL CADDESİ:

İsmet Karaokur Bulvarı ile Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi arasında yer alır. Akif İnan Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Sancaktar Halil hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ ÖRNEK İZCI PARKI:

• Örnekte İzciler Parkı.

Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Kadir Paşa Bulvarı'nın kesişim noktasında yer alır. 3263 m² alana sahip olup 1993 yılında yapılmıştır.

Parka isim olarak verilen İzcilik; gençlere kendi kendine yetme ve doğada hayatta kalma eğitimi vererek, karakter ve fiziksel gelişimlerini desteklemek amacı güden uluslararası bir harekettir. İzcilik din, dil, ırk, cinsiyet ve benzeri hiçbir ayrım gözetmeyen; herkese açık; gönüllülük esasına dayalı, politik hedefleri olmayan, eğitim amaçlı bir gençlik hareketidir. İzci gruplarının kendine has üniformaları bulunur.

İzcilik dünyada ilk defa 1907 yılında Britanya ordusundan emekli olan korgeneral Robert Baden-Powel tarafından kurulmuştur. Baden-Powel'in 1908 yılında yazdığı *Erkek Çocuklar İçin İzcilik* kitabı bütün dünyada büyük bir ilgiyle karşılandı ve izciliğin temelini oluşturdu. 1920 yılında İsviçre'nin Cenevre kentinde World Organization of the Scout Movement (Dünya İzcilik Örgütü), 1928 yılında ise World Association of Girl Guides and Girl Scouts (Dünya Kız İzcileri Derneği) İngiltere'nin Londra kentinde kuruldu. Baden-Powel 8 Ocak 1941'de öldüğünde izcilik Türkiye dahil birçok dünya ülkesine yayılmıştı.

İzcilik (ilk dönemdeki adı ile Keşşafılık) örgütlenmesinin ülkemizdeki ilk adımları 1910 yılının sonlarına doğru yayınlanan Sayı ve Terakki Mecmuası ile Lozan'da bulunan Ragıp Nurettin'in izcilik hakkındaki yazılarının basımı ile başladı. Soylu bir İngiliz ailesinin Hindistan doğumlu oğlu olan ve eğitimini Mekteb-i Sultani'de (bugünkü Galatasaray Lisesi) tamamlayan, futbolcu ve spor adamı Ahmet Robenson tarafından İstanbul'da kurulan ilk izci oymağının faaliyetleri, boru trampet takımları ile şehir içi turları ve doğa yürüyüşlerinden ibaretti. Bu ilk oymağı Darüşşafaka, Kadıköy Numune Mektebi, İstanbul Lisesi, Vefa ve Üsküdar Liseleri takip etti.

İstanbul dışında ilk izci teşkilatını kuran iller ise Bursa, Beyrut, İzmir, Sivas, Kayseri ve Kütahya idi.

İzcilik 6 Şubat 1970 yılında Gençlik Spor Bakanlığı bünyesinde Spor ve İzcilik Genel Müdürlüğü'ne bağlanır.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 14.12.1983'te birleştirilmesi üzerine izcilik çalışmaları, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde Gençlik Beden Eğitimi ve Okul Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yürütülmeye başlanmıştır.

2 Mart 1989 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın tekrar ayrılınca Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Okulçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi kurulur.

• İzci, sözünün eridir. Şeref ve haysiyetini her şeyin üstünde tutar.

• İzci, yurduna, milletine, ailesine ve izci liderlerine sadıktır.

• İzci, başkalarına yardımcı ve yararlı olur.

• İzci, herkesin arkadaşı ve bütün izcilerin kardeşidir.

• İzci, herkese karşı nazıktır.

• İzci, bitki ve hayvanları sever ve korur.

• İzci, büyüklerinin sözünü dinler, küçüklerini sever ve korur.

• İzci, cesurdur, her türlü şartlar altında neşeli ve güler yüzlüdür.

• İzci, tutumludur.

• İzci, fikir, söz ve hareketlerinde açık ve dürüsttür.

~ YUNUS EMRE PARKI:

Adnan Menderes Bulvarı üzerinde yer alır. 2324 m² alana sahip olup 1998 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almıştır.

• Yunus Emre Parkı.

YUSUFLAR MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Belediye Pasajı'nın batısındadır. Eski Tahrir Defteri ve Salnamelerde her biri ayrı birer mahalle olan Hoca Durdu, Dalgara, Zımmıyan ve Halhaliye Mahalleleri bu mahalle sınırları içinde kalmıştır.

Mevcut haliyle kuzeyinde Akçakoyunlu Mahallesi, Şehit Evliya Mahallesi ve Ekmekçi Mahallesi, doğusunda Kurtuluş Mahallesi ve Hayrullah Mahallesi, güneyinde Dumlupınar Mahallesi, batısında Orhan Gazi Mahallesi ve Ertuğrul Gazi Mahalleleri yer almaktadır. Salahiye Camii, Hz. Ömer Camii, Tekke Camii, Kırıkkale Camii ve Rıdvan Hoca Çarşısı sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan Yusufklar, Millî Mücadele şehitlerimizden Yusuf Çavuş'un ismine izafetendir. Yusuf Çavuş şehrin 10 km doğusunda bulunan Göllü Köyü'ndendir. Tüm kaynaklarda da Göllülü Yusuf Çavuş diye bilinir. Ailesi Cerit aşiretinden olup Cerit'in Topuzlar koluna mensuptur. Çağlıancerit'e ilk yerleşen üç aileden biri olan Topuzların ana kolu halen Çağlıancerit'te yaşamakta olup Yakar, Yurtal, Yaman ve Yel soy isimlerini almışlardır.

Yusuf Çavuş 1892'de Göllü Köyü'nde doğdu. Babası Topuz Mehmet Ağa, Annesi Cennet hanımdır. Seferberlik ilan edilince askere gitti. Birçok cephede savaştı. Arabistan çöllerinde İngilizlere esir düştü. Yıllarca Mısır'da esaret hayatı yaşadı.

Mübadele ile esaretten kurtularak Maraş'a döndü. Memleketini işgal altında görünce "Memleketim düşman işgali altında iken ben bu elbiseyi çıkaramam. Arabistan'da düşmandan öcümü alamadım bari Maraş'ta doya doya alayım" diyerek gönüllü jandarma yazıldı. İşgalci Fransız birliklerinin şehre girdiklerinin ilk günü vilayet kapısında dimdik duran ve Fransızlarla birlikte şımarık Ermenileri durduran o idi. Onun bu duruşu Amerikalı misyoner Stanley Kerr tarafından kayda

geçirildi. Düşmana yardıma gelen Fransız birliklerini Bababurnu'nda durduran ve dağıtan çetelerin de arasında idi.

Geceli gündüzlü 21 gün sürecek olan çatışmaların en önünde yer aldı. Ekmekçi Mahallesi'ndeki Ermeni evlerinin ve Şekerdere Kilisesi'nin ateşe verilerek bertaraf edilmesini sağladı. Teslim olmamak için direnen Tekke Kilisesi'nin muhasarası sırasında 5 Şubat 1920 Perşembe günü şehit oldu.

Tekke Mahallesi ismi 1954'de alınan bir Meclis kararı ile onun adına izafeten Yusufklar Mahallesi oldu.

~ SAİT ZARİFOĞLU BULVARI:

Hacı Arifoğlu Caddesi'nin devamı olarak Dumlupınar Mahallesi'ne doğru uzanırken Hayrullah Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Sait Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ ŞEKERDERE BULVARI:

Adnan Menderes Bulvarının devamı olarak Atatürk Bulvarı'na iner. Akçakoyunlu Mahallesi, Şehit Evliya Mahallesi ve Ekmekçi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olarak verilen Şekerdere hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ ADALET CADDESİ:

• Adalet Caddesi.

Kazım Karabekir Caddesi'nden Ulu Camii istikametinde mahallenin iç kısmına doğru uzanır.

Caddeye isim olan adalet, kelime manası ile yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme, doğruluk manalarında kullanılmaktadır.

~ HACI ARİFOĞLU CADDESİ:

Atatürk Bulvarı ile Sait Zarifoğlu Bulvarı arasında yer alır. Hayrullah Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hacı Arifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Hayrullah Mahallesi.

~ KAZIM KARABEKİR CADDESİ:

Şekerdere, Karamanlı Kavşağı ile Tekke Caddesi arasında yer alır. Orhan Gazi ve Ertuğrul Gazi Mahalleleri ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kazım Karabekir hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ TEKKE CADDESİ:

Kazım Karabekir Caddesi'nden Sait Zarifoğlu Bulvarı'na iner. Dumlupınar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Tekke hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

mehmet kirmizikaya